

MOLDOVA INVEST

OCTOMBRIE 2023
49 LEI

MINISTRUL ENERGIEI
Sebastian BURDUJA

„În domeniul energiei,
ROMÂNIA nu doar că poate fi
independentă, poate deveni
chiar un **vârf de lance!**”

24

CONSOLIDAREA RELAȚIILOR
CULTURALE DINTRE **ROMÂNIA**
ȘI **REPUBLICA MOLDOVA** DIN
PERSPECTIVA MINISTRULUI
CULTURII **RALUCA TURCAN** ȘI
A OMOLOGULUI SĂU **SERGIU**
PRODAN

96

INTERVIU CU
E.S. MOAYAD
FATHALLAH
MOHAMED
ELDALIE,
AMBASADORUL
REPUBLICII ARABE
EGIPT ÎN ROMÂNIA

28

INTERVIU CU E.S
DR. MOHAMMED
BIN ABDUL
GHANI KHAYAT,
AMBASADORUL
REGATULUI ARABIEI
SAUDITE ÎN ROMÂNIA
ȘI ÎN **REPUBLICA**
MOLDOVA

102

REGIONALIZAREA ROMÂNIEI
NECESITĂ ÎNDEPLINIREA
UNOR CONDIȚII PREALABILE

ISSN 2821-6369

9 772821 636003

Adrian Veștea

MINISTRUL DEZVOLTĂRII LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

**MOLDOVA
INVEST**

MOLDOVA INVEST

REDACTOR – ȘEF

■ Ion Ștefanovici

SENIOR EDITOR

- Mia Pricope, **Suceava**
- Silviu Murărescu, **Suceava**
- Claudia Coșofreț, **Neamț**
- Raluca Stătulescu, **Iași**
- Mircea Merticariu, **Bacău**
- Diana Andrioaia, **Botoșani**
- Dana Piciu, **București**
- Mălina Andronache, **București**

PHOTO

■ Casian Mitu

MARKETING

■ Liliana Leșan

BRAND MANAGER / DESIGN

■ Nicoleta Ștefanovici

SALES

■ Ioana Lungu

MOLDOVA INVEST KAPITAL SRL

Editor al revistei
“MOLDOVA INVEST”

Strada Slătioarei, Nr. 2 bis, Suceava

Telefon: 0725.071.919

Email: office@moldovainvest.eu

Web: moldovainvest.eu

ISSN 2821 - 6369

Tipografie – CECONII SRL

Obiectivele EuroRegiunii Moldova conturate pentru prima dată la Bruxelles. Forumul Economic Regional Moldova din 2024 va juca un rol major în dezvoltarea regiunii

Anul 2023 a fost pentru mine unul deosebit de important prin totalitatea experiențelor înregistrate. Am avut o interacțiune permanentă cu autoritățile locale, regionale și chiar cu cele naționale din sfera economică.

Mediul privat manifestă în continuare, pe bună dreptate, o rețineră în raport cu sectorul public, generată cu siguranță de experiența ultimilor 30 de ani. Faptul în sine este desigur unul regretabil pentru că generează imposibilitatea conturării unor eforturi comune care să permită accelerarea atragerii investițiilor și a stimulării comerțului exterior pe regiuni, valorificând astfel la maximum potențialul pe care Moldova îl posedă.

Cea mai importantă lecție înșușită pe parcursul anului 2023 este aceea că singurul neajuns semnificativ pe care îl înregistrează Nord-Estul României este determinat de neîncrederea în forțele proprii. Da, mulți poate că nu îmi vor da dreptate enumerând: lipsa infrastructurii rutiere și a utilităților, lipsa forței de muncă, calitatea reprezentării politice și administrative. Poate și multe altele.

Însă, dacă veți analiza cu atenție și în profunzime situația geopolitică actuală veți constata că vom beneficia de infrastructură rutieră mare în scurt timp pe fondul situației internaționale de la granițele noastre, se vor prezenta cât de curând oportunități de afaceri care nu au existat în ultimii 33 de ani și aceleași schimbări în paradigma internațională ne favorizează inclusiv în privința completării, nu înlocuirii forței de muncă din EuroRegiunea Moldova. Referitor la forța de muncă, se prezintă posibilitatea de a ne convinge concetățenii să revină acasă și tinerii să nu își mai părăsească familiile. În acest fel, putem evita înlocuirea forței de muncă și putem obține

doar completarea ei cu resurse din Asia sau alte părți ale globului.

Privim cu încredere la anul 2024.

Nu va fi ușor și evident trebuie să acționăm cu multă chibzuință și înțelepciune.

Patru rânduri de alegeri electorale, crize economice suprapuse, un exercițiu financiar european întârziat, insecuritate la granițe și lista poate continua! Toți acești factori se pot transforma peste noapte din temeri, în vulnerabilități care vor fi decontate de întreaga societate aruncându-ne într-o criză fără precedent.

Dar am ales să acționăm! Dacă avem concursul autorităților dar și al mediului de afaceri, o vom face inteligent și unitar astfel încât să poziționăm EuroRegiunea Moldova pe harta de interes strategic a Europei de Sud Est. Nu avem suficientă VIZIBILITATE! Ne-am intensificat însă eforturile pe direcția interacțiunii cu ambasadele de la București ale țărilor Uniunii Europene. Nu neglijăm ambasadele statelor cu care România a avut raporturi comerciale profitabile până în 1989 și care reprezintă un potențial latent imens pentru România. Desigur, obiectivul central al acestor eforturi în planul diplomației economice îl reprezintă atragerea atenției asupra potențialului economic existent în NE României.

Nedorim ca, prin implementarea unei strategii de politică antreprenorială inovatoare, să implementăm în EuroRegiunea Moldovei un plan de perspectivă credibil, vizionar și promițător care să ne înscrie în registrul „Regiunilor europene întreprinzătoare” în 2025. În acest fel, pot fi accelerate investițiile și comerțul exterior în cele șase județe ale Moldovei.

Să ne dea Dumnezeu gândul cel bun fiecăruia dintre noi, pentru că, doar împreună, vom putea reuși !

Cu încredere,
PREȘEDINTE C.A.P.D.R. ȘI
DIRECTOR EDITORIAL AL MOLDOVA INVEST

Ion Ștefanovici

CUPRINS

04 Interviu cu ADRIAN VEȘTEA, Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

10 Forumul Economic Regional Moldova 2024 - fundamentat pe două principii: al "Internaționalizării" și al „Cooperării” EUROREGIUNILOR

14 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna ARBORE, județul Suceava

16 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: orașul SĂVENI, județul Botoșani

18 Interviu cu LAURENȚIU LEOREANU, deputat PNL de Neamț

20 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna ROZNOV, județul Neamț

22 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna DRAGOMIREȘTI, județul VASLUI

24 Interviu cu Ministrul Energiei, SEBASTIAN BURDUJA

26 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna UDEȘTI, județul Suceava

27 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna COSTULENI, județul Iași

28 Interviu cu E.S. MOAYAD FATHALLAH MOHAMED ELDALIE, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Arabe Egipt în România

30 Tabăra de leadership VIITORUL EȘTI TU: 120 de tineri au învățat cum să își atingă potențialul!

32 RIFIL, 50 DE ANI: o poveste de succes în lumea afacerilor din România

34 Radiografia județelor Iași, Bacău, Neamț, Vaslui și Botoșani din perspectiva datelor statistice oficiale

44 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna PÂRJOL, județul BACĂU

46 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna VALEA SEACĂ, județul Iași

47 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna TĂTĂRUȘI, județul Iași

48 PETRICĂ NEGREA, o simfonie a succesului, de la acordurile artei lirice la vibrantul univers al ospitalității Bucovinene

50 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna RÂȘCA, județul Suceava

52 Interviu cu Deputatul Ghervazen LONGHER, președintele Uniunii Polonezilor din România

54 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna RĂUSENI, județul Botoșani

56 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna VLĂSINEȘTI, județul Botoșani

60 Descoperă rezervația naturală Tinovul Mare din Poiana Stampei

62 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna BUNEȘTI, județul Suceava

64 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna RĂDĂȘENI, județul SUCEAVA

66 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna GRĂMEȘTI, județul Suceava

68 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna VOITINEL, județul Suceava

70 Topul firmelor și starea economiei ieșene

72 LEIER în ROMÂNIA. O poveste de succes în industria materialelor pentru construcții

74 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna BÂRNOVA, județul Iași

76 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna BALȘ, județul Iași

78 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna VOINEȘTI, județul Iași

80 SOPHIA ÎN MIAMI: Franciza unui brand românesc de design interior în Statele Unite ale Americii

82 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna ȚIBUCANI, județul Neamț

83 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna PODU TURCULUI, județul BACĂU

84 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna DELEȘTI, județul VASLUI

86 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: comuna PODURI, județul BACĂU

88 Harta potențialului investițional din regiunea de Nord-Est a României: municipiul HUȘI, județul Vaslui

90 Interviu cu LIVIU RUSU, Directorul Centrului de Afaceri Ucraineano-Român din Cernăuți

92 Interviu cu VASYL LYAKHOVICI, Președintele Camerei De Comerț Și Industrie Cernăuți

96 Consolidarea relațiilor culturale dintre ROMÂNIA și REPUBLICA MOLDOVA din perspectiva Ministrului Culturii Raluca TURCAN și a omologului său, Sergiu PRODAN

102 Interviu Cu E.S DR. MOHAMMED BIN ABDUL GHANI KHAYAT, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al REGATULUI ARABIEI SAUDITE în ROMÂNIA și în REPUBLICA MOLDOVA

104 Harta potențialului investițional din REPUBLICA MOLDOVA: Primăria LEOVA

106 Proiectul OBDIA-NET: Investiții în educație, cercetare și sănătate la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

108 Mileștii Mici: tradiție, inovație și excelență în patria vinurilor moldovenești

110 Harta potențialului investițional din REPUBLICA MOLDOVA: Primăria RĂZENI

112 Interviu cu Pavel TROFIN, Director ADR Centru

114 Interviu cu Sergiu HAREA, Președintele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova

116 Ziua Națională a Vinului, simbol al identității moldovenești

INTERVIU CU ADRIAN VEȘTEA,

MINISTRUL DEZVOLTĂRII LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

*„REGIONALIZAREA
ROMÂNIEI REPREZINTĂ
UN PROCES AMPLU
ȘI DE DURATĂ,
CARE PRESUPUNE
ÎNDEPLINIREA UNOR
CONDIȚII PREALABILE”*

Cu o bogată experiență în domeniul administrativ și o misiune fermă dedicată dezvoltării durabile, Adrian Veștea ocupă poziția de conducere la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației începând cu data de 15 iunie 2023, marcând astfel un pas semnificativ în cariera sa și în procesul continuu de evoluție a politicii de dezvoltare a României.

Alegând calea schimbării și inovării în administrație, are o perspectivă progresistă și declară un angajament fără compromisuri în realizarea unui sistem eficient, cu impact pozitiv asupra țării, implicit a regiunii de Nord-Est a României.

Sub aspectul diminuării decalajelor între localitățile mai sărace și cele mai dezvoltate,

Ministrul Veștea a evidențiat natura inegală a dezvoltării teritoriale și a subliniat că se lucrează pentru implementarea unor politici și măsuri menite să îmbunătățească situația în mediul rural și să reducă discrepanțele. Acesta a evidențiat nevoia de stimulare a dezvoltării echilibrate și a adus în discuție politica de dezvoltare regională și alte strategii de creștere a accesului la servicii și oportunități pentru zonele mai puțin dezvoltate.

La capitolul regionalizare, Adrian Veștea a subliniat că aceasta este o preocupare a guvernului pentru a îmbunătăți situația socio-economică a țării. Acesta a mai menționat că procesul de regionalizare este complex și necesită modificări legislative și instituționale, inclusiv revizuirea Constituției.

■ Care au fost proiectele majore ce se aflau în desfășurare la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA), la preluarea mandatului?

În primul rând, vreau să precizez că, prin toate programele pe care le finanțează Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, obiectivul este fără echivoc: nicio localitate din țară nu trebuie să rămână în urmă!

Toți cetățenii sunt egali și, așa cum au aceleași obligații, au și aceleași drepturi! Au dreptul la un trai decent, cu servicii medicale și instituții de învățământ sigure și situate cât mai aproape de casă (creșe, grădinițe, școli, universități și campusuri universitare), au dreptul la locuințe eficiente energetic și sigure din punctul de vedere al consolidării clădirilor care prezintă risc seismic, au dreptul la o viață socială demnă, prin acces la baze sportive, la instituții culturale, la zone verzi (parcuri), au dreptul să trăiască în comunități în care sunt asigurate serviciile de bază (accesul la apă, la canalizare, la rețeaua de gaze ori la cea de drumuri modernizate)! Despre astfel de proiecte este vorba, pentru că toate acestea nu sunt un mof, nici un lux, ci o necesitate!

■ Programul național de investiții "Anghel Saligny" reprezintă un sprijin consistent pentru localitățile sau județele din România. În ce stadiu de implementare se află și ce proiecte pot fi finanțate? Câte contracte veți semna până la finalul acestui an și câți bani vor fi alocați?

Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” este programul de infrastructură locală cu cea mai mare alocare de la bugetul de stat, în

total avem peste 66 miliarde lei, din care peste 53 miliarde lei pentru alimentare cu apă, canalizare, drumuri și poduri și 12,5 miliarde lei pentru distribuția de gaze naturale.

Pentru alimentare cu apă, canalizare, drumuri și poduri, după analiza cererilor de finanțare depuse, am aprobat finanțarea a 4.683 obiective de investiții, cu o valoare totală de 51,7 miliarde lei.

În ce privește stadiul implementării, în această perioadă **majoritatea obiectivelor sunt în fază de contractare** sau de pregătire a documentațiilor. Până pe 24 august 2023, au fost depuse documentații complete pentru 3.118 obiective dintre cele 4.683 aprobate la finanțare (aproximativ 2/3 din totalul obiectivelor) și, dintre acestea, pentru 1.984 de obiective au fost semnate contractele de finanțare, ceea ce reprezintă 42% din totalul obiectivelor, iar valoarea totală a acestora este de 22,1 miliarde lei (peste 40% din valoarea totală alocată de la bugetul de stat). Pentru alte 96 de obiective, în valoare totală de 930 milioane lei, analiza a fost încheiată și a fost inițiat procesul de semnare a contractelor.

Există și obiective de investiții care sunt în stadiu de

”De la începutul mandatului am ales să mă întâlnesc personal cu autoritățile locale pentru a vedea la fața locului atât stadiul proiectelor pe care le finanțăm, cât și care sunt necesitățile, dar și oportunitățile de finanțare”

execuție și, în unele cazuri, chiar aproape de finalizarea lucrărilor. Astfel, prin Program au fost deja decontate lucrări în valoare de 1,2 miliarde de lei. Totodată, știm din experiența programelor anterioare că primii doi ani ai perioadei de programare sunt dedicați pregătirii lucrărilor, însă după aceea se constată o creștere considerabilă a ritmului lucrărilor. De exemplu, la **PNDL 2**, început în anul 2017, vârful a fost atins în perioada 2019-2021, deci în anii 3-5 de implementare.

Având în vedere ritmul actual de contractare și de depunere a documentațiilor, estimăm că, până la finalul anului, vom atinge între **2.800 – 3.200 contracte încheiate** cu beneficiarii, iar valoarea contractată se va situa între 30 și 35 de miliarde de lei.

Nu trebuie uitate nici investițiile din domeniul distribuției gazelor naturale, pentru care, în prezent, sunt aprobate **235 de obiective din 16 județe, în valoare totală de 2,85 miliarde lei, la care se adaugă 104 obiective de investiții în valoare de aproximativ 5,25 miliarde lei**, care au fost preluate din Programul Operațional Infrastructură Mare (au fost declarate eligibile, dar nu au putut fi finanțate din cauza bugetului limitat disponibil) și care sunt finanțate în întregime. De altfel, 18 dintre obiectivele preluate din POIM, care sunt mai mature din punctul de vedere al pregătirii documentației, au fost deja contractate, valoarea acestora fiind de peste 680 de milioane de lei.

■ Care este poziția MDLPA privind regionalizarea? Cum abordați această chestiune?

Procesul de regionalizare, respectiv procesul de reorganizare administrativ-teritorială reprezintă preocupări ale actualei guvernări rezultate din dorința de a îmbunătăți situația socio-economică a României, având în vedere că obiectivul principal al procesului de reorganizare administrativ-teritorială vizează reducerea decalajelor de dezvoltare între unitățile administrativ-teritoriale, astfel încât cetățenii României să beneficieze de oportunități egale.

În acest context, **regionalizarea României reprezintă un proces amplu și de durată**, care presupune îndeplinirea unor condiții prealabile, una dintre cele mai importante vizând revizuirea cadrului legal și instituțional, prin introducerea unui nou nivel administrativ, și anume regiunea, demers care presupune un acord/o decizie politică și **revizuirea Constituției României**.

Modificarea Constituției este, la rândul său, un demers complex, care presupune parcurgerea mai multor etape și se definește prin referendum național, care se organizează în cel mult 30 de zile de la data

adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire. În același timp, trebuie menționat că, pentru noi, 2024 va fi un an electoral deosebit de încărcat, având în vedere că urmează a fi organizate 4 runde de alegeri. În acest context, dat fiind că, pentru revizuirea Constituției, este nevoie de o majoritate în Parlament, un moment potrivit pentru reluarea acestui amplu demers ar fi după definitivarea noii componente a Parlamentului, respectiv începând cu anul 2025.

Cu toate acestea, aș vrea să subliniez că, de-a lungul timpului, s-au purtat discuții, s-au realizat studii și cercetări și s-au propus diverse soluții pentru eficientizarea sistemului actual de organizare administrativ-teritorială. Totodată, au fost avute în vedere mai multe soluții legislative, care au avut drept obiectiv remedierea disfuncționalităților identificate în urma unui efort conjugat al aparatului tehnic al MDLPA, precum și al experților cu o vastă expertiză în domeniu, cooperați în acest demers.

Concret, în anul 2013, MDLPA a avut inițiativa elaborării cadrului legal de a constitui regiuni administrativ-teritoriale, dar acest proiect nu s-a mai putut concretiza tocmai pentru că era necesară revizuirea Constituției României și nu s-a putut crea un consens politic pentru acest demers. Cu toate acestea, în ultimii ani, actualele regiuni de dezvoltare au căpătat competențe noi, tocmai în scopul stimulării dezvoltării economice și sociale și al reducerii disparităților dintre regiuni. Astfel, pornind de la premisa că procesul decizional cel mai eficient este cel al apropierei deciziei autorităților de nevoile pe care le au beneficiarii, pentru a asigura eficientizarea procesului decizional al fondurilor structurale și de investiții, cu respectarea unor regulamente și decizii ale UE,

” **PRIN TOATE PROGRAMELE PE CARE LE FINANȚEAZĂ MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI, OBIECTIVUL ESTE FĂRĂ ECHIVOC: NICIO LOCALITATE DIN ȚARĂ NU TREBUIE SĂ RĂMÂNĂ ÎN URMĂ!**

a fost aprobată funcționarea, la nivel regional, de autorități de management care să gestioneze programele operaționale regionale care urmează să fie operaționale la nivelul regiunilor de dezvoltare ale României începând cu perioada de programare 2021-2027.

Pe această problematică, un demers mai eficient și mai rapid de implementat vizează stimularea cooperării voluntare a unităților administrativ-teritoriale, context în care au fost gândite și implementate diferite activități care să dezvolte cadrul strategic, de reglementare și de finanțare, pentru a încuraja și facilita colaborarea dintre localități. Astfel, prima modalitate de colaborare și cooperare dintre autoritățile administrației publice locale a vizat cooperarea în vederea gestionării în comun a unor activități (în principal din sfera serviciilor comunitare de utilități publice) prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară. În prezent, în România există 453 de astfel de asociații, 124 dintre ele fiind formate exclusiv din comune.

O altă inițiativă pentru stimularea cooperării voluntare a UAT-urilor a vizat **introducerea în legislație a conceptului de zonă metropolitană**, care reprezintă asociația de dezvoltare intercomunitară constituită pe bază de parteneriat între capitala României sau municipiile reședință de județ ori municipii, altele decât cele reședință de județ, pe de o parte, și unități administrativ-teritoriale aflate în teritoriul metropolitan, pe de altă parte. Aceasta prevede atât mecanisme comune cu cele general aplicabile asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, cât și mecanisme specifice, care, pe de o parte, să încurajeze unitățile administrativ-teritoriale să se asocieze în zone metropolitane, iar, pe de altă parte, să asigure eficiența activităților la nivelul zonelor metropolitane.

Ultima și cea mai recentă intervenție legislativă similară a vizat **reglementarea posibilității ca unitățile administrativ-teritoriale să coopereze prin înființarea de consorții administrative**. Astfel, două sau mai multe UAT-uri învecinate au dreptul ca, în

limitele competenței autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze pentru eficientizarea serviciilor publice, creșterea eficacității implementării investițiilor sau pentru eficientizarea utilizării resurselor umane specializate, în vederea atingerii intereselor colectivităților locale.

■ **Ce strategii și măsuri considerați că ar fi necesare de implementat pentru diminuarea (până la eliminarea) decalajelor dintre localitățile din zonele mai sărace ale țării și cele mai dezvoltate?**

Disparitățile teritoriale sunt un fenomen natural cauzat de potențialul inegal de dezvoltare al factorilor fizici și umani din diferite spații geografice. Așa cum există decalaje între București și celelalte regiuni în ceea ce privește productivitatea muncii, investițiile și ocuparea forței de muncă, la fel există decalaje și între ceea ce definim relativ ca fiind spațiu urban și spațiu rural. Aceste **decalaje urban-rural există deoarece orașele au fost întotdeauna atât centre de prosperitate și progres**, cât și porți de legătură între piețe și culturi, fiind, astfel, mai expuse atât la produse, tehnologii și idei noi, cât și la beneficiile economice ale comerțului internațional, față de populația rurală înconjurătoare și mai ales față de cea din zonele izolate ale țării. **Orașele creează condițiile optime pentru specializarea indivizilor**, iar specializarea muncii conduce la diversificarea serviciilor și la creșterea productivității și, implicit, la îmbunătățirea nivelului de trai. Localitățile mici, și în special cele rurale, nu beneficiază de aceeași masă critică de capital uman și fizic, ceea ce înseamnă că sunt mai vulnerabile la factori externi neprevăzuți și că se adaptează mai greu la schimbări structurale majore. Sărăcia extremă, de exemplu, este, în principal, un fenomen rural peste tot în lume; la fel și îmbătrânirea populației. **În România, rata riscului de sărăcie în zonele rurale este de aproape cinci ori mai mare decât în orașe**, în timp ce ponderea vârstnicilor este cu o treime mai mare în rural decât în urban. Dintre politicile și acțiunile menite să îmbunătățească calitatea vieții în mediul rural în raport cu cel urban, unele se pot adresa direct spațiului rural, de exemplu cele de infrastructură fizică, al căror scop este valorificarea potențialului economic local, iar altele se pot adresa zonelor urbane (sau, prin extensie, zonelor metropolitane), a căror influență indirectă poate aduce beneficii spațiului rural învecinat prin creșterea accesibilității la serviciile și oportunitățile oferite de oraș. Reducerea disparităților dintre urban și rural se regăsește ca obiectiv în diverse forme și scări teritoriale și în legislația internă. De exemplu, unul dintre obiectivele de bază ale politicii de dezvoltare regională a României, conform Legii 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, îl constituie diminuarea dezechilibrelor regionale existente, prin stimularea dezvoltării echilibrate, recuperarea

accelerată a întârzierilor în domeniul economic și cel social a zonelor mai puțin dezvoltate, ca urmare a unor condiții istorice, geografice, economice, sociale și politice, precum și preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre. În Programul actual de guvernare, în domeniile de competență ale Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, pentru reducerea disparităților urban-rural și a diferențelor de dezvoltare între regiuni și în interiorul regiunilor, sunt vizate, între altele, priorități referitoare la: **modernizarea și extinderea rețelelor de apă și canal; modernizarea drumurilor județene și locale și construirea unor noi drumuri, acolo unde este necesar; modernizarea și construirea de unități de învățământ; extinderea și modernizarea rețelelor de gaze naturale; dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și protecție socială; construirea de infrastructură sportivă; construirea de locuințe pentru tineri, specialiști în sănătate, învățământ și alte categorii socioprofesionale, prin ANL, precum și pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile; elaborarea pachetului legislativ privind descentralizarea, debirocratizarea și simplificarea procedurilor administrative în colaborare cu autoritățile locale.**

■ **Ați avut discuții privind realizarea unor proiecte comune cu omologul dumneavoastră de la Chișinău?**

Relațiile bilaterale dintre **România și Republica Moldova** au dobândit, în ultimii ani, o anvergură, deschidere și profunzime fără precedent. În prezent, există un dialog activ interinstituțional, care se concretizează prin colaborări fructuoase la nivel sectorial. MDLPA are, la rândul său, o tradiție solidă de cooperare cu omologii din Republica Moldova. Cu ocazia ședinței comune interguvernamentale România – Republica Moldova, care a avut loc la Chișinău, în 11 februarie 2022, cei doi prim-miniștri omologi au semnat noul „*Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui*

ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova". Acordul reprezintă un instrument important, prin intermediul căruia România va acorda, pe perioada următorilor șapte ani, sprijin Republicii Moldova în eforturile care vizează dezvoltarea durabilă și avansarea pe calea reformelor și integrării în Uniunea Europeană. În baza acestui nou Acord, MDLPĂ, care deține rolul de Operator de Program, va acorda sprijin în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova pentru proiecte care vizează atât lucrările publice și infrastructura (reabilitarea, extinderea, modernizarea și/sau renovarea de construcții aparținând instituțiilor publice din Republica Moldova, inclusiv din domeniul educației sau sănătății, precum și dotarea acestora în funcție de necesități).

În cadrul ședinței de Guvern din 30 iunie 2023, ca urmare a celor convenite la nivel înalt, au fost adoptate două Hotărâri de Guvern privind acordarea unei prime finanțări în valoare totală de 10 milioane euro pentru proiecte în două domenii de interes major: dezvoltarea locală (implementarea proiectului Satul European, respectiv alimentare cu apă, canalizare, sisteme de apeduct etc) și învățământ (achiziționare microbuze pentru transportul școlar).

Pe palierul asistenței tehnice bilaterale, MAE gestionează și finanțează un program de transfer de expertiză în domeniul afacerilor europene (pregătirea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană), cu participarea de specialiști din ministere și alte instituții guvernamentale de la București. În acest sens, noi trimitem în toamnă, la Chișinău, pentru o perioadă de mai multe zile, experți din Ministerul Dezvoltării.

De asemenea, **România derulează proiecte comune cu Republica Moldova, cu finanțare europeană sau de la bugetul de stat.** MDLPĂ este autoritate de management pentru programele de cooperare cu Republica Moldova încă din 2007, când am accesat finanțare europeană prin intermediul programului trilateral România-Ucraina-Moldova și prin Programul Bazinul Mării Negre, care cuprinde toate statele riverane Mării Negre. În prezent, finalizăm programele de cooperare pentru perioada 2014-2020, unde am avut **81 de proiecte, cu o valoare totală de 93,89 milioane euro** (din care 68,6 milioane euro fonduri nerambursabile), finanțate prin Programul România-Republica Moldova și 57 proiecte, cu o valoare totală de 44, 9 milioane

euro, finanțate prin **Programul Bazinul Mării Negre.**

Am lansat deja primele linii de finanțare cu fonduri europene nerambursabile pentru perioada 2021-2027. Astfel, prin programul **Interreg NEXT România-Republica Moldova**, care are un buget de 77 de milioane de euro (fonduri europene nerambursabile), vom face investiții în modernizarea școlilor și a spitalelor din zona de frontieră cu Republica Moldova (județele Iași, Vaslui, Botoșani, Galați și întregul teritoriu al Republicii Moldova), vom finanța proiecte în domeniul turismului, proiecte care au drept scop combaterea schimbărilor climatice și prevenirea dezastrelor, precum și proiecte care vizează dezvoltarea capacității administrative și managementul frontierei.

Prin intermediul programului de cooperare **Interreg NEXT Bazinul Mării Negre**, **vom putea accesa 85 milioane euro** fonduri Interreg pentru a finanța proiecte în domeniul cercetării și inovării, combaterii schimbărilor climatice, prevenirii dezastrelor, protecției naturii și dezvoltării capacității administrative.

■ **Are nevoie România de o reformă majoră administrativă în următorii 5 ani? Dacă da, care ar fi principalele 3 direcții pe care ar trebui să se axeze acest proces?**

Există numeroase motive care vin să susțină nevoia acută pentru continuarea procesului de modernizare structurală și funcțională a administrației publice din România. Cele mai importante motive sunt de **natură economică** (nevoia de creștere economică și de diminuare a resurselor bugetare alocate administrației publice și nevoia sectorului privat de a avea o administrație modernă, flexibilă și deschisă parteneriatului public-privat), **tehnologică** (necesitatea introducerii/utilizării într-o cât mai mare măsură a tehnologiei informațiilor

și a comunicațiilor în administrația publică), **sociologică** (cetățenii, ca beneficiari ai serviciilor publice, sunt tot mai exigenți și nu mai acceptă ca necesitățile lor să fie determinate în mod exclusiv de ceea ce le oferă administrațiile) și, nu în ultimul rând, **instituțională** (integrarea României în structurile Uniunii Europene implică un alt mod de administrare a serviciilor, iar structura puternic ierarhizată lasă locul unor noi tipuri organizatorice bazate pe structuri descentralizate).

Cred că principala modalitate de concretizare a demersurilor de reformă a administrației publice constă în **simplificarea și coerentizarea legislației în domeniul administrației publice**, cu accent pe codificare. În momentul de față, legislația în domeniul administrației publice din România se caracterizează printr-o normare excesivă, accentul fiind pus pe reglementarea detaliată a modului de funcționare a instituțiilor și autorităților administrației publice, a serviciilor publice, precum și a emiterii de acte administrative de către autoritățile administrației publice. Totodată, practica reglementării tuturor etapelor aferente emiterii unui act administrativ sau furnizării unui serviciu public în parte a condus la supra-reglementare, la apariția unor reglementări contradictorii sau, dimpotrivă, la vid legislativ. Completările și modificările succesive ale legislației au condus la realitatea normativă de astăzi, caracterizată prin birocrație excesivă, fragmentare normativă, o paletă foarte diversificată de proceduri administrative, greu de gestionat atât de către administrație, cât și de către cetățeni sau companii.

Astfel, codificarea are o importanță deosebită, deoarece reforma administrației presupune, înainte de toate, **o administrație pusă autentic în slujba persoanelor fizice sau juridice**, accesibilă acestora, la care să poată apela cu încredere și care să le aducă satisfacția necesară așteptărilor lor legitime.

În acest context, abordarea Codului administrativ, precum și a celorlalte coduri în domeniul administrației publice aflate în curs de elaborare la nivelul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (Codul de procedură administrativă, Codul finanțelor publice locale, Codul unor servicii comunitare de utilități publice și Codul urbanismului) vizează concentrarea legislației preexistente, subordonând-o unor principii comune, pe baza unei structuri unitare, și aducând, totodată, o serie de soluții legislative noi de fond, impuse de evoluția sistemului administrației publice și a societății și de tendințele de la nivel european. Cu toate acestea, trebuie să ținem cont de faptul că reforma administrației publice este un proces dinamic și, ca oricare alt proces de reformă structurală, el nu poate fi niciodată încheiat.

Cea de-a doua direcție de acțiune în procesul de reformă administrativă vizează stabilirea cadrului strategic în scopul îmbunătățirii performanței administrației publice, cu accent pe continuarea procesului de descentralizare administrativă și financiară. Raportul *"Reforme de regionalizare și descentralizare în România"*, elaborat de Consiliul Europei, are o concluzie clară: o alocare

eficientă a responsabilităților între nivelul central și local este absolut fundamentală, iar această defalcare presupune ca atribuțiile și competențele privind implementarea politicilor, strategiilor naționale și reglementărilor să se exercite de către autoritățile administrației publice locale, iar competențele și atribuțiile care vizează elaborarea de strategii/politici naționale, reglementarea, inspecția și controlul de stat cu privire la modalitatea în care sunt respectate prevederile legale în materie să se exercite de către autoritățile administrației publice centrale.

În acest context, reluarea și consolidarea procesului de descentralizare a competențelor către administrația publică locală reprezintă un important demers de reformare administrativă, asigurând transferul competențelor între autoritățile administrației publice centrale și locale, pentru a oferi cetățenilor servicii publice de o mai bună calitate și contribuind, în același timp, la modernizarea structurilor responsabile cu asigurarea/furnizarea acestor servicii.

Subliniez că **procesul de descentralizare este unul complex și care necesită o foarte bună fundamentare**, situație ce poate genera un efort mai mare, atât de personal, cât și de timp, pentru a valida oportunitatea și a asigura sustenabilitatea în timp a demersului, cu efecte pozitive asupra calității și eficienței serviciilor publice prestate cetățenilor, precum și, la nivel macro, asupra **dezvoltării locale din România**.

Este în curs de operaționalizare un nou cadru de competențe pentru funcționarii publici de la nivelul întregii administrații publice, termenul avut în vedere pentru operaționalizarea setului de cunoștințe, abilități și aptitudini necesare pentru ocuparea funcțiilor publice fiind 30 iunie 2024. De asemenea, în cadrul concursului național și al concursului pe post, care vor deveni obligatorii pentru toate funcțiile de la nivel central și teritorial, începând cu luna ianuarie 2024, vor fi verificate cunoștințe, abilități și aptitudini pe care funcționarii publici trebuie să le aibă pentru buna derulare a activității lor.

Am încredere că toate eforturile de reformare derulate în prezent vor fi implementate cu succes și vor contribui la acea modernizare și eficientizare a statului pe care ne-o dorim atât pentru noi, cât și pentru generațiile viitoare!

FORUMUL ECONOMIC REGIONAL MOLDOVA 2024

fundamentat pe două principii:
al „Internaționalizării” și al „Cooperării”
EUROREGIUNILOR

Cea de-a doua ediție a **Forumului Economic Regional Moldova** (F.E.R.M. 2024) va avea o adresabilitate ținută către euroregiunile din zona de Sud-Est a Uniunii și vizează două componente: investițiile și comerțul exterior. Locația și data evenimentului vor fi stabilite în acord cu partenerii regionali din județele Moldovei. Apreciem faptul că administrația județului Suceava și-a exprimat deja deschiderea pentru găzduirea următoarei ediții a Forumului.

Conceptul de organizare a FERM 2024 este configurat pe baza direcțiilor de dezvoltare strategică stabilite de către Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Est (ADR NE) pentru EuroRegiunea Moldova. Inițiatorul proiectului este Centrul pentru Analiză și Planificare a Dezvoltării Regionale (C.A.P.D.R.) și promotorul acestuia este revista economică Moldova Invest.

Implementarea este centrată pe două principii fundamentale pentru Regiunea de Nord-Est a României, și anume:

INTERNAȚIONALIZAREA. Acest principiu însu-mează o serie întreagă de eforturi concretizate în proiectele Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est. Această direcție de internaționalizare a euroregiunii este sprijinită prin parteneriate și acțiuni concrete de către Consiliile Județene și Primăriile din Moldova.

Cel de-al doilea principiu vizează dezvoltarea

Euroregiunii Moldova pe **principiul cooperării** în spiritul Politicii Regionale a Uniunii Europene.

Pentru a exemplifica modul în care FERM 2024 va crea plusvaloare pentru EuroRegiunea Moldova, am selectat două situații practice pe care le vom expune și ulterior materializa în cadrul Forumului de anul viitor. Desigur că nu sunt singurele exemple sau modalități de acțiune.

Principiul INTERNAȚIONALIZĂRII EuroRegiunii MOLDOVA

În pregătirea exemplificării în mod concret a acestui principiu, dar și al valorificării lui în folosul beneficiarilor finali care, după caz, pot fi atât mediul de afaceri cât și cetățeanii prin intermediul instituțiilor publice, am selectat un parteneriat extern realizat între **Consiliul Județean Suceava și Regiunea Schwaben din Germania.**

Colaborarea dintre cele două unități administrative reprezintă un model de reușită, având în vedere evoluția sa de-a lungul anilor, ariile multiple de cooperare și impactul pozitiv asupra entităților implicate.

Astfel, principalele realizări și acțiuni desfășurate în

cadrul acestei colaborări sunt reprezentate de schimbul cultural și educațional (profesori din Regiunea Schwaben au predat limba și cultura germană la diferite instituții din Suceava), unde Universitățile din Augsburg și "Ștefan cel Mare" din Suceava au avut o colaborare benefică, inclusiv schimburi de echipamente și donații de cărți și aparatură. Proiecte în cadrul Programului Leonardo da Vinci, expoziții și evenimente culturale. În plus, Regiunea Schwaben a contribuit la promovarea turistică a județului Suceava la târguri internaționale, precum Târgul Internațional de Primăvară AFA de la Augsburg.

Aceste acțiuni au contribuit la întărirea legăturilor între județul Suceava și regiunea Schwaben, promovând schimburile culturale și economice și aducând beneficii semnificative pentru ambele părți. Am discutat pe marginea rezultatelor acestei colaborări cu **doamna Katharina Haberkorn, care reprezintă Biroul Europa în cadrul Consiliului Regional Schwaben.** Vom reda integral privirea retrospectivă și concluziile partenerilor germani referitoare la această colaborare care datează de la începutul anilor 90.

„În calitate de reprezentantă a cooperării regionale dintre regiunea Schwaben / Bavaria și Suceava / Bucovina, sunt bucuroasă să pot împărtăși câteva aspecte privind parteneriatul nostru. Acesta a crescut de-a lungul anilor, iar partenerii se cunosc unii pe alții și recunosc faptul că parteneriatul nostru regional reprezintă un model de cooperare europeană și regională.

În contextul integrării Europene, începând din anii 1990, suntem mândri să spunem că am lucrat cu partenerii noștri, am parcurs împreună calea spre integrarea în Uniunea Europeană și vom continua să colaborăm.

În calitate de administrație regională, avem atribuții în domeniul social, medical și cultural. Valorile noastre sunt fundamentale pentru toate activitățile.

Consolidarea asistenței sociale și medicale la nivel local / regional, a securității sociale va conduce și la dezvoltarea altor domenii. Fără securitate socială, creșterea și dezvoltarea economică nu vor exista. Din acest motiv credem că, prin sprijinirea serviciilor sociale și medicale, vom îmbunătăți condițiile și vom înregistra creșteri.

Începând din anii 1990, lucrăm cu partenerii noștri din Suceava în domeniul protecției copilului, al spitalelor cu profil general și de psihiatrie, al serviciilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități.

În ultimii 25 de ani, am văzut cum instituții respectate au devenit mai tot puternice și mai profesioniste. Am văzut schimbările care au avut loc la spitalul din Suceava și ne bucurăm să vedem că s-a transformat într-un spital puternic și respectat, care are secții clinice universitare și un compartiment clinic universitar.

Aceasta înseamnă, de asemenea, creștere economică. Oamenii găsesc slujbe bine plătite și rămân în regiune, unii experți vin în regiune, oamenii răniți sau bolnavi nu trebuie să parcurgă distanțe lungi și își pot planifica viața în Suceava, fără riscuri. Dacă serviciile sociale și de sănătate funcționează bine, regiunea poate înflori la rândul ei. Datele recente privind îmbunătățirea infrastructurii și realizarea unor investiții susțin acest lucru.

Nu vorbim despre un drum cu un singur sens. Proiectele pe care le realizăm sub umbrela parteneriatului au efecte pentru ambele părți. Angajații și experții din regiunea noastră descoperă România dar și alte zone din Europa, adesea pentru prima dată în viața lor profesională. Ei descoperă asemănările și deosebirile și se întorc la locurile lor de muncă cu idei noi, întrebări și impresii, dar cu certitudinea că fiecare activitate din domeniul lor este importantă și trebuie abordată la nivel european.

În domeniul schimburilor culturale și celor dintre tineri, aceste urme sunt și mai vizibile, iar cooperarea regională poate deschide multe uși pentru persoanele fizice. Dacă tinerii sau angajații mai tineri se întâlnesc în cadrul unui schimb de experiență, vor crea propriile legături și vor dezvolta idei propriile idei de urmat.

Un exemplu recent este școala de vară care a avut loc la Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava, la care a participat un grup de studenți de la arhitectură din Augsburg. Peste 20 de studenți din Germania și România s-au reunit, pentru a doua oară, în cadrul unei școli de vară în Suceava, pentru a discuta și pentru a aduna experiență în domeniul construcției de case din lemn tradiționale din regiunea Sucevei. Liderul grupului a primit în urmă cu 10 ani o bursă de studiu în Augsburg, capitala regiunii Schwaben. În acest caz, impresiile și eforturile din trecut au creat ceva nou în beneficiul Universității din Suceava și obiectivelor de patrimoniu din regiune. Acestea, dar și alte eforturi de cercetare, vor întări domeniul turismului, deoarece experți și cunoștințe vor rămâne în regiune, contribuind la dezvoltarea ulterioară.

Nu în ultimul rând, doresc să menționez linia aeriană Suceava - Memmingen. Începând din anul 2019 folosim această rută în mod regulat, iar frecvența și intensitatea schimburilor dintre regiunile noastre a crescut. Mobilitatea personală și profesională s-a îmbunătățit semnificativ.

Bineînțeles, toate mijloacele de transport și în special zborurile aeriene frecvente sprijină eforturile noastre de a ajuta Ucraina aflată în război. Avem experiențe pozitive în ceea ce privește nivelul infrastructurii din regiunea Sucevei atât în domeniul întâlnirilor personale, cât și a transportului bunurilor umanitare. Câteva companii de logistică din zonă lucrează cu noi în acest scop. Cantitatea și calitatea serviciilor s-a îmbunătățit considerabil.

Continuăm să lucrăm cu oameni, pentru oameni și să consolidăm ideile europene”.

Astăzi, în contextul interacțiunilor frecvente ale cetățenilor, companiilor și al autorităților din România cu cele din Europa Centrală și de Vest, aceste rezultate pot părea firești, normale poate chiar obligatorii. Dar, dacă rememorăm realităților anilor '90 și 2000 realizăm că, fără sprijinul rezultat din desfășurarea acestor parteneriate realitățile actuale poate că nu ar fi arătat la fel.

Am fost interesați să aflăm și punctul de vedere al autorităților județene din Suceava, motiv pentru care am avut o discuție tematică și cu domnul **Gheorghe FLUTUR, Președintele Consiliului Județean Suceava.**

„În data de 2 mai 2023, s-au împlinit 26 de ani de la semnarea, în Sala de aur a Primăriei din Augsburg, de către reprezentanții legali ai regiunii Schwaben și ai județului Suceava, precum și împunernicitul regiunii

Cernăuți, a documentului intitulat **Declarație Comună**, prin care se oficia cooperarea între cele trei unități administrativ-teritoriale, în diferite domenii de activitate. În document se arată, printre altele, că **Dorim să ne unim eforturile în realizarea acestui deziderat, care să fie un exemplu în procesul de dezvoltare a Europei.**

La 26 de ani de la această dată, putem spune, fără să exagerăm, că parteneriatul Suceava-Schwaben-Cernăuți poate fi considerat un exemplu de succes, având în vedere modul în care s-a dezvoltat în toți acești ani, domeniile de cooperare și faptul că s-a reușit ca acțiunile întreprinse să aducă beneficii multiple tuturor părților, fie că a fost vorba de centre de plasament, spitale de psihiatrie, universități, licee și școli generale, primării, agenți economici sau instituții de cultură.

Nu trebuie să uităm că acest parteneriat a fost semnat în anul 1997, respectiv la doar 8 ani după căderea comunismului în România, într-o perioadă destul de grea pentru noi românii, cu multe transformări și reforme, când aderarea la Uniunea Europeană era pentru România un obiectiv destul de greu de atins. Din această perspectivă, apropierea de Germania, prin intermediul acestui parteneriat, a reprezentat pentru județul Suceava o perspectivă optimistă, având posibilitatea să preluăm de la parteneri multe exemple de bună practică.

Realizările din cadrul acestui parteneriat au fost foarte multe, cele mai semnificative fiind „Revedere în Bucovina”, din iunie 2001, acțiune la care au participat peste 400 de nemți bucovineni plecați din Bucovina după 1940 în Germania, dar și în alte țări ale lumii; susținerea financiară, timp de cinci ani de zile, a medicamentelor pentru 120 de bolnavi de diabet zaharat, în vârstă de până la 22 de ani, aflați în evidența Spitalului Județean Suceava; acordarea de ajutoare umanitare pentru centrele de plasament și spitalele de psihiatrie din județ; înlesnirea colaborării între universitățile din cele două regiuni, între licee și școli generale; schimburi de experiență între specialiști din domeniile cultură, administrație publică, asistență și protecție socială, psihiatrie, sport și multe altele.

Urmare a demersurilor inițiate de Consiliul Județean

Suceava și Consiliul Regional Schwaben, în data de 17 iunie 2019 a fost inaugurată linia aeriană Memmingen-Suceava.

Nu este de neglijat faptul că, prin implicarea partenerilor noștri s-a reușit efectuarea, în clinici de specialitate din Germania, a unor intervenții medicale gratuite pentru mai mulți concetățeni din județ, care nu aveau nici o șansă de vindecare în perioada de preaderare a României la UE.

Acestea sunt doar câteva dintre acțiunile mai importante care s-au realizat între județul Suceava și regiunea Schwaben pentru că, îmi este imposibil să trec în revistă toate acțiunile pe care le-am implementat în cei 26 de ani de cooperare”.

În mod evident, exemple similare există în mai multe dintre județele regiunii de Nord-Est. Noi am selectat pentru dumneavoastră acest exemplu care este concludent pentru contextul FERM 2024.

Principiul COOPERĂRII în context EUROREGIONAL

Pentru exemplificarea eforturilor depuse de către partenerii regionali în vederea dezvoltării **EuroRegiunii Moldova** pe principiul **cooperării** în spiritul Politicii Regionale a Uniunii Europene am selectat pentru dumneavoastră evenimentul **“Săptămâna Europeană a Regiunilor”** la care au participat ADR NE, C.A.P.D.R. și Moldova Invest alături de o delegație a **Consiliului Județean Suceava, Consiliului Județean Iași, Consiliului Județean Botoșani, Primăriei Bacău, Primăriei Iași, Primăriei Pașcani, Primăriei Piatra-Neamț și Primăriei Târgu-Ocna.**

Viitorul Europei dezbătut la Bruxelles prin politica Regională a Uniunii Europene în cadrul Săptămânii Europene a Regiunilor. Obiectivele EuroRegiunii Moldova conturate pentru prima dată la Bruxelles

Săptămâna 9 – 12 octombrie a fost dedicată la Bruxelles celui mai mare eveniment anual dedicat Politicii de Coeziune, dezbătută în contextul Săptămânii Europene a Regiunilor.

Această manifestare anuală de anvergură și-a propus, și în acest an, să pună în lumină politica regională a Uniunii Europene. Regiunile și orașele și-au prezentat capacitatea de a genera creștere economică și locuri de muncă, de a pune în aplicare politica de coeziune a Uniunii Europene și de a demonstra importanța nivelului local și regional pentru buna guvernare europeană.

De la prima ediție, din anul 2003, această manifestare a ajuns o platformă unică de comunicare și de colaborare, reunind regiuni și orașe din întreaga Europă, inclusiv pe reprezentanții lor politici, funcționari, experți și reprezentanți ai mediului academic. În acest context, EURegionsWeek a contribuit mult la promovarea modalităților prin care regiunile și orașele utilizează fondurile UE pentru a le îmbunătăți cetățenilor viața de zi cu zi.

Bogdan CHELARIU, șeful Biroului de Reprezentare Bruxelles al ADR Nord-Est:

„Pentru a-și atinge obiectivele și pentru a îndeplini cât mai multe nevoi de dezvoltare, în toate regiunile Uniunii, 392 de miliarde de Euro, aproximativ o treime din întregul buget al Uniunii Europene, a fost rezervat politicii de coeziune în perioada 2021-2027.

Concret, în regiunea noastră, Regio Nord-Est 2021 – 2027 este efectiv construit din banii politicii de coeziune. Obiectivul general al programului este stimularea unei dezvoltări echilibrate bazate pe creștere economică inteligentă, durabilă și incluzivă, care să conducă la creșterea calității vieții și la reducerea decalajelor de dezvoltare intra și interregionale.

Participarea la EWRC a însemnat pentru ADR Nord-Est și pentru partenerii strategici din regiune (Consilii Județene, Municipii, Orașe) o etapă importantă în implementarea microstrategiei de internaționalizare a județelor din regiunea Nord-Est, prin: coorganizarea de evenimente de diseminare a proiectelor implementate; participarea la sesiuni organizate de către Comisia Europeană despre

viitorul coeziunii și al programelor regionale; organizarea de întâlniri bilaterale cu alte regiuni și orașe cu care pot fi demarate inițiative de cooperare și aplicații de proiecte.

Aceste acțiuni, subsumate în ceea ce numim noi o traiectorie de poziționare și de proiecte, tind să aducă mai multe resurse financiare și nefinanciare (parteneri, asociați, susținători în rândul instituțiilor europene) care să cunoască și să apere agenda de dezvoltare propusă de ecosistemul regiunii Nord-Est.

Evenimentele fanion ale regiunii Nord-Est, incluse în agenda oficială au fost:

Panelul cu tema: Vanguard Initiative regions' pilot activities leading by example in the post-industrial transition. Co-organizatori: ADR Nord-Est împreună cu regiuni din Inițiativa Vanguard: Estul Olandei, Asturias, Galicia (Spania), Țara Bascilor (Spania), Slovenia, Piedmont (Italia).

Panelul cu tema: Empowering Change: How local and regional authorities drive behavioral change in the energy sector. Co-organizatori: Consiliul Județean Botoșani împreună cu regiuni și orașe din Slovacia, Polonia, Regatul Unit al Marii Britanii, Italia și Serbia”.

Biroul de Reprezentare Bruxelles al ADR Nord-Est reprezintă regiunea de Nord-Est în UE. Această structură își asumă misiunea de a lucra cu județele, municipalitățile, universitățile, instituțiile de cercetare, companiile, școlile și asociațiile profesionale pentru a maximiza în EuroRegiunea Moldova valorificarea oportunităților oferite de către UE.

Toate detaliile și concluziile Săptămânii Europene a Regiunilor vor fi publicate de către ADR Nord Est pe site-ul propriu.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna Arbore, Județul Suceava

Comuna Arbore este situată în zona de nord-vest a județului Suceava, la o distanță de 40 km de municipiul reședință de județ și la 19 km de municipiul Rădăuți.

Sub conducerea primarului Vasile Dan TIPERCIUC, în comuna Arbore s-a implementat un plan de investiții ambițios, care vizează dezvoltarea și modernizarea în mai multe domenii, precum educație, sănătate, infrastructură rutieră, utilități și mediu. Aceste investiții au ca scop alinierea comunei la standarde europene.

Proiectele finalizate reflectă un efortul din partea primăriei pentru modernizarea și dezvoltarea infrastructurii locale, precum și pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

■ Care sunt proiectele finalizate în ultima perioadă?

- Reabilitare și modernizare Școala Gimnazială Luca Arbore, nr.1, corp A, în sat Arbore. Proiect în valoare de 1.251.878 lei, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- Construire Dispensar Medical, proiect în valoare de 1.213.911 lei, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- Construire grădiniță cu program normal nr.1 în sat Clit, proiect în valoare de 1.312.937 lei, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- Reabilitare și modernizare Școala nr.3 din sat Arbore, proiect în valoare de 1.849.366 lei, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- Sistem iluminat public modernizat, proiect în valoare de 1.412.295 lei, finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu;
- Extindere rețele de canalizare în sat Arbore (etapa a II-a), proiect în valoare de 700.430 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Rețea de canalizare și rețea de alimentare cu apă (spre Zona industrială), proiect în valoare de 384.690 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Amenajare parcare la dispensarul medical Arbore, proiect în valoare de 48.451 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Extindere trotuare în Centru Civic în sat Arbore, proiect în valoare de 1.938.135 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Extindere rețele de canalizare (etapa a III-a), proiect în valoare de 7.556.932 lei, finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- Amenajare parcare Sala de Festivități în sat Clit, proiect în valoare de 212.996 lei, fonduri provenite de la bugetul local;

- Amenajare împrejmuire stadion comunal în sat Arbore, proiect în valoare de 832.377 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Extindere rețele de canalizare în sat Arbore (etapa a IV-a), proiect în valoare de 622.456 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Înființare infrastructură de apă și extindere infrastructură de apă uzată, proiect în valoare de 7.166.501 lei, finanțat de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR);
- Modernizare drum DC 42 Arbore-Clit, proiect în valoare de 9.809.590 lei, finanțat de Compania Națională de Investiții (CNI);
- Dotarea Serviciului de Pompieri cu autospecială de mare capacitate și echipamente, cu o valoare de 99.960 lei, finanțat prin fonduri provenite de la bugetul local;
- Modernizare drum comunal zona stadion în sat Arbore, proiect în valoare de 556.052 lei, finanțat prin PNDR – G.A.L Sucevița;
- Modernizare drum comunal DC43 E (6.428.356 lei finanțat de AFIR);
- Modernizare iluminat public în comuna Arbore, proiect în valoare de 265.745 lei, prin fonduri provenite de la bugetul local;
- Modernizarea sediului primăriei, proiect în valoare de 126.121 lei, prin fonduri provenite de la bugetul local;
- Dotare Cămin Cultural Arbore și achiziționarea de costume populare pentru ansamblul de dansuri, proiect în valoare de 732.915 lei, finanțat prin PNDR;
- Amenajare teren de sport la Școala nr.1, Școala nr.2, Școala nr.3, Școala nr.4, proiect în valoare de 357.118 lei, prin fonduri provenite de la bugetul local;
- Amenajare parc în satul Clit, proiect în valoare de 86.565 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Amenajare parc în satul Arbore, proiect în valoare de 69.250 lei, tot prin fonduri provenite de la bugetul local.
- Modernizarea și dotarea școlii primare din sat Bodnăreni, proiect în valoare de 1.023.248 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Amenajare acces și împrejmuire la Grădinița cu program normal nr.1 Clit, proiect în valoare de 111.947 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Acces la finanțare pentru reabilitarea infrastructurii rutiere a comunei (196.601 lei, Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021);
- Amenajare parcare Școala Gimnazială Luca Arbore, proiect în valoare de 488.673 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Instalare sistem de supraveghere cu camere video, proiect în valoare de 87.712 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Modernizare drumuri comunale cu număr de inventar:

1249; 3199; 3199; 3189; 73; 35; 105; 97; 57; 55; 98 proiect în valoare de 4.417.281 lei, fonduri provenite de la bugetul local;

- Modernizare **drum comunal** în sat Bodnăreni, proiect în valoare de 387.178 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Amenajare curte interioară **Cămin Cultural Arbore**, proiect în valoare de 66.691 lei, fonduri provenite de la bugetul local;

■ Ce proiecte aveți în derulare și care este stadiul acestora?

În prezent, avem numeroase proiecte aflate în derulare, iar acestea sunt:

- Dezvoltare rețea inteligentă de distribuție a **gazelor naturale** în teritoriul Asociației De Dezvoltare Intercomunitară Bazinul Solca Bucovinei (Comuna Arbore, Comuna Iaslovăț, Comuna Volovaș, Comuna Burla, Oraș Milișăuți și Oraș Solca), cu o valoare de 97.034.892,58 lei, prin Programul național de investiții „Anghel Saligny”;
- Modernizarea și schimbarea destinației din Dispensar Uman construit în anul 1940 în Centru **Comunitar Integrat** - valoare proiectului 1.163.826 lei, finanțat prin PNRR;
- Construire **Centru Social** în sat Arbore, cu o valoare de 2.306.542 lei, finanțat prin PNRR;
- Rețele de **alimentare cu apă**, rețele de canalizare și mărire capacitate stație de epurare în sat Arbore, cu o valoare de 15.574.289,36 lei, finanțare prin „Anghel Saligny”;
- Modernizare **drumuri de interes local** în zona Poienița, proiect în valoare de 6.921.245,45 lei, finanțat prin Programul „Anghel Saligny”;
- **Arbore Smart Village** - Comună Inteligentă, cu o valoare de 639.351 lei, finanțare prin PNRR;
- Construire **centru de zi pentru bătrâni**, proiect în valoare de 6.079.720 lei, finanțat prin PNRR;
- **Microbuze electrice** pentru elevii din Județul Suceava, finanțare prin PNRR;
- Modernizare **drum de interes local** în zona Tolocuța Avram în sat Clit, valoare de 810.672 lei, cu fonduri provenite de la bugetul local;
- **Sprijinirea eficienței energetice** în clădiri publice - Școala nr. 4 Clit, în valoare de 1.143.138 lei, prin PNRR;
- Sprijinirea eficienței energetice în clădiri publice - Școala nr. 1 Arbore, corp B, în valoare de 1.475.219

lei, finanțat prin PNRR;

- Modernizare **DJ 178 de la KM 11+156 – 12+756**, în valoare de 4.972.978 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Înființarea și dotarea unui **centru de colectare** prin aport voluntar (CAV). Finanțat prin PNRR – Ministerul Mediului;
- Îmbrăcăminte asfaltică ușoară drum Bliderița, Satul Clit, în valoare de 1.066.664.05 lei, fonduri provenite de la bugetul local;
- Reabilitarea **drumurilor comunale** cu nr. de inventar 147, 149, 151, 153, proiect în valoare de 3.482.914 lei, finanțat de CNI;
- Consolidarea capacității didactice a Școlilor Gimnaziale, în valoare de 1.321.769 lei, cu finanțare prin PNRR;
- Creșterea eficienței energetice prin achiziția de echipamente care produc **energie din surse regenerabile**, proiect în valoare de 5.721.504.53 lei, finanțat prin POIM;
- **Sală de educație fizică** în sat Arbore, valoare de 1.821.671 lei, finanțat prin CNI.

■ Ce proiecte aveți în derulare și care este stadiul proiectelor?

Pentru perioada următoare, avem în vedere următoarele:

- Înființare **sistem de canalizare în sat Clit** (16.405.184,25 lei, CNI);
- **Construire trotuare** în sat Clit (1.187.968,29 lei, finanțare de la Buget Local)
- Instalarea de **stații de reîncărcare** cu putere normală pentru vehicule electrice și/sau hibrid (AFM);
- Amenajare **complex sportiv** sat Arbore, (13.375.454 lei, finanțat de CNI);
- Extindere infrastructurii educaționale din comună, prin **construirea unei școli verzi** în zona Poienița (11.325.394 lei, finanțare PNRR);
- **Modernizare infrastructură rutieră** (8.787.224 lei, finanțare prin Programul „Anghel Saligny”).

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Orașul SĂVENI, Județul BOTOȘANI

Orașul Săveni este situat în partea de est a județului Botoșani. Săveni este un punct important pe harta județului, oferind un exemplu emblematic de dezvoltare și modernizare în regiune.

Primarul Petru-Relu Târzioru coordonează un program de investiții bine conturat, din care se remarcă proiectul finalizat de aducțiune a apei de la râul Prut. Alte proiecte vizează infrastructura rutieră, cultura, educația, sportul sau sănătatea. În ultimii ani, s-au înregistrat schimbări semnificative și s-au demarat proiecte de anvergură.

În cadrul acestui interviu descoperim cum, în ultimii ani, transformarea urbană și rurală a orașului Săveni a fost adusă în prim plan. Fiecare proiect, indiferent de dimensiunea sau domeniul său, a reprezentat o piatră de temelie în îndeplinirea viziunii comprehensive a administrației locale pentru oraș. Prin exploatarea inteligentă a potențialului local și determinarea de a avansa, obstacolele au fost transformate în trepte către progres, lucru susținut de numeroasele proiecte finalizate. Lista proiectelor încheiate și a celor în curs de desfășurare, reflectă o strategie bine articulată care se concentrează pe îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, prin dezvoltare sustenabilă și incluzivă.

■ **Domnule primar, care sunt proiectele finalizate în orașul dumneavoastră în ultimii ani?**

În ultimii ani, orașul Săveni a cunoscut o transformare rapidă și semnificativă, rezultat al unei viziuni clare și a muncii noastre asidue, orientate către viitor. A fost, fără îndoială, un parcurs plin de provocări, dar fiecare proiect, fie că a fost mic sau mare, a reprezentat o piatră de temelie în realizarea viziunii noastre pentru Săveni. Convingerea noastră a fost că, prin unitate, prin valorificarea potențialului local și prin voința de a merge mai departe, putem depăși orice obstacol. Astfel, fiecare pas pe care l-am făcut, fiecare investiție în infrastructură, educație, sănătate sau cultură a avut ca obiectiv primordial îmbunătățirea continuă a condițiilor de viață pentru toți locuitorii orașului.

În contextul prezentat, proiectele realizate în orașul Săveni sunt:

- **aducțiune de apă de la Prut.** Proiectul are valoarea de 10.000.000 de lei, realizat din fonduri europene;
- **revitalizare urbană integrată în vederea îmbunătățirii calității vieții populației.** Proiectul a fost finanțat prin Programul Operațional Regional (POR). Valoarea proiectului este de 5.500.000 Euro și au fost realizate următoarele obiective:
 - reabilitare, modernizare și dotare Școala generală nr. 2 și construire sală de sport
 - construire și dotare locuințe sociale;
 - reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale din cadrul Școlii Generale nr. 1 și grădinița cu program prelungit
 - extindere și modernizare zonă pietonală și amenajarea unor locuri de parcare de mici dimensiuni
 - construire a șase zone cu spații verzi și locuri de joacă pentru copii în satele Bodeasa, Bozieni, Chișcăreni, Petricani și orașul Săveni
 - modernizare drumuri de legătură cu localitățile componente ale orașului Săveni, în valoare de 10.000.000 de lei, realizat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- **Modernizare străzi.** Proiectul a fost realizat din bugetul local și a avut o valoare de 2.800.000 de lei;
- **Modernizare străzi orășenești și drumuri satești – etapa II.** Proiectul a beneficiat de finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), având valoarea de 1,6 milioane de euro;
- **Modernizare străzi orășenești și drumuri satești – etapa III.** Proiectul a fost realizat prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, având valoarea de 17.277.000 de lei;
- **Amenajare acostamente și șanțuri betonate** în orașul Săveni și satul Bozieni. Proiectul a fost finanțat din bugetul local și a avut o valoare totală de 850.000 lei;

- Reabilitare sediu **serviciu public de evidență a persoanei**. Proiectul a fost în valoare de 180.000 de lei, fiind finanțat din bugetul local;
- Construcție **Centru Cultural Multifuncțional**, în valoare de 1.900.000 de lei, prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- **Reabilitarea** clădirii **Bibliotecii** Orășenești;
- Reabilitare **Muzeul Orășenesc**;
- **Dotare Centru Cultural Multifuncțional** cu instrumente muzicale și sistem de sonorizare. Pentru acest proiect, prin grupul de acțiune locală "Valea Bășului de Sus" a fost obținută finanțare în valoare de 48.900 de euro;
- **Înființare Ansamblu „Floarea Soarelui”**, proiect finanțat din bugetul local;
- **Construire 3 blocuri ANL**. Proiectul, în valoare de 11.000.000 de lei, a fost realizat prin Agenția Națională pentru Locuințe;
- Construire **teren de joacă pentru copii**, proiect finanțat din bugetul local, în valoare de 100.000 de lei;
- Extindere **sistem de supraveghere video**. Proiectul are valoarea de 1.460.000 de lei, sumă asigurată prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și din bugetul local;
- **Sponsorizări spital**, în valoare de 200.000 de euro;
- **Reabilitare Secție Interne și Farmacie din incinta Spitalului Săveni**, în valoare de 150.000 de lei, din bugetul local;
- Modernizare și extindere **unitate de asistență medico-socială**. Proiectul, în valoare de 1.550.000 de lei, a fost finanțat din bugetul local și fonduri europene;
- Construire **centrală fotovoltaică**. Proiect în valoare totală de 305.555 de euro. Principal sursă de finanțare o reprezintă un grant norvegian de 258.999,74 de euro;
- Valul renovării (**renovarea energetică a 24 clădiri multifamiliale rezidențiale**). Proiectul a fost în valoare de 9.000.000 de euro, fiind finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și din bugetul local;
- **Amenajare piste pentru circulația bicicletelor**. Proiect în valoare de 307.000 de euro, surse de finanțare Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și bugetul local;
- Achiziționarea de echipamente și aplicații pentru managementul local. Proiectul în valoare de 260.000 de euro, a fost finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și din bugetul local;
- **Construirea de locuințe nZEB** (nearly Zero-Energy Building) pentru specialiști din sănătate și învățământ. Proiectul a avut valoarea de 1.000.000 de euro, având ca surse de finanțare Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și din bugetul local;
- Sistem integrat de **management al deșeurilor**;
- **Reabilitare parcuri**. Este un proiect din fonduri guvernamentale (Agenția Fondului de Mediu);
- **Înlocuire 700 corpuri de iluminat**. Prin Grupul de Acțiune Locală "Valea Bășului de Sus" a fost obținută finanțare în valoare de 70.000 Euro;
- **Eficientizare energetică a clădirilor publice**. Proiectul a fost finanțat din granturi norvegice (500.000 de euro) și din bugetul local;
- **Reabilitare, modernizare și dotare Liceul teoretic „Dr. Mihai Ciucă”**, în valoare de 3.000.000 de euro, prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- **Teren sport Liceu „dr. Mihai Ciucă”**, prin Compania Națională de Investiții (CNI), în valoare de 1.000.000 de euro;
- **Reabilitarea, modernizarea și asigurarea utilităților**

de bază - Școala Bodeasa, în valoare de 290.000 lei de lei, sumă asigurată prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);

• **Reabilitarea clădirilor școlii generale și a liceului**. Proiect a fost finanțat din bugetul local;

• **Construire Școala Bozieni**. Proiectul e în valoare de 792.000 de lei, realizat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);

• **Sală de sport cu 180 locuri**, proiect în valoare de 1.000.000 de euro, realizat prin Compania Națională de Investiții (CNI);

• **Complex Sportiv**, în valoare de 1.500.000 de euro, prin Compania Națională de Investiții (CNI);

• **Dotare Serviciu de gospodărire comunală cu buldoexcavator** prin intermediul Grupului de Acțiune Locală "Valea Bășului de Sus". Valoarea proiectului este de 75.000 Euro;

■ Care sunt proiectele aflate în derulare?

În prezent, avem două proiecte mari în derulare:

• **Modernizare Piață agroalimentară** - proiectul este realizat în colaborare cu Grupul de Acțiune Locală "Valea Bășului de Sus". Scopul principal este de a oferi un spațiu modernizat și corespunzător. Suntem bucuroși că am reușit să obținem o finanțare în valoare de 3 milioane de lei pentru implementarea acestui proiect.

• **Construire locuințe sociale pe Alea Prunului** - Acest proiect este unul foarte important pentru comunitatea noastră, având în vedere nevoia crescută de locuințe sociale. Proiectul este derulat în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrație Publice și are o valoare totală de 10.000.000 de lei. Odată finalizat, va oferi locuințe accesibile pentru persoanele și familiile care se confruntă cu dificultăți în găsirea unui cămin adecvat.

Ambele proiecte sunt în stadiul de execuție și ne angajăm să le aducem la bun sfârșit în cel mai scurt timp posibil, respectând standardele de calitate și așteptările comunității.

LAURENȚIU LEOREANU, DEPUTAT PNL DE NEAMȚ:

„Propun înăsprirea pedepselor pentru persoanele care conduc sub influența băuturilor alcoolice sau a drogurilor și provoacă accidente rutiere grave, soldate cu pierderea de vieți omenești. Pentru aceste fapte, propun pedeapsa cu închisoarea de la 3 la 10 ani”

Laurențiu LEOREANU, deputat PNL de Neamț este membru în Comisia pentru administrație publică și amenajarea teritoriului, fiind ales și Vicepreședinte al Biroului Permanent al Camerei Deputaților (din februarie 2021).

Deputatul este la al doilea mandat de parlamentar. Din luna martie 2022, face parte din Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, iar din septembrie 2022, conduce această comisie, o funcție de înaltă responsabilitate, mai ales în actualul context geopolitic. Din februarie 2022, a fost reales vicelider al Grupului Parlamentar al PNL. Deputatul Laurențiu LEOREANU este membru în Grupul parlamentar de prietenie cu Republica Azerbaidjan, unde îndeplinește și funcția de vicepreședinte. De asemenea este membru al Grupului Pro-America și mai face parte și din Grupul Ecumenic pentru Rugăciune din Parlamentul României.

În cadrul interviului, acesta a oferit informații cu privire la proiecte și activități de interes public, în care este direct implicat. Unele dintre acestea sunt proiectele ce vizează conducătorii auto, cu accent pe problematica consumului de alcool și droguri la volan. A abordat și tema războiului din Ucraina, ținând să asigure cetățenii că situația este sub control.

Laurențiu Leoreanu a oferit detalii și despre stadiul proiectelor ce includ Autostrada A7 (București-Bacău-Roman-Pășcani-Suceava) și Autostrada A8 (Tg. Mureș-Tg.Neamț-Iași-Ungheni), Spitalul Regional din Iași, canalul Siret-Bărăgan.

■ În calitate de deputat, ce proiecte de lege ați depus pe parcursul acestui an, individual sau împreună cu colegii de partid, și ce proiecte aveți în lucru la începutul acestei sesiuni parlamentare?

În calitate de deputat PNL din circumscripția electorală nr. 29 Neamț, de la începutul mandatului am reușit să inițiez și să coinițiez 149 de propuneri legislative, din care 46 s-au concretizat în legi. Avem proiecte pe care le-am inițiat și le-am adoptat, dar și unele care se află în analiză în cadrul comisiilor parlamentare de specialitate, cum ar fi cele referitoare la circulația rutieră. Unul dintre aceste proiecte vizează reglementarea circulației autoturismelor cu volan pe partea dreaptă. Pentru acest proiect am depus o serie de amendamente ce consolidează inițiativa legislativă. Acesta a primit un raport de adoptare în Comisia pentru Apărare, Ordine publică și Siguranță Națională. Ne dorim să garantăm un nivel înalt de siguranță rutieră atât șoferilor, cât și celorlalți participanți la trafic, însă acest efort poate avea succes doar în colaborare cu cetățenii. Rolul unui pachet legislativ este de a reglementa relația cetățeanului cu entitățile statului.

Am propus în comisii un proiect de lege, fiind unul dintre inițiatori, privind acordarea de vouchere de vacanță și în sectorul privat. Avem în vedere să stimulăm mediul de afaceri și să oferim angajaților posibilitatea unui concediu în țară. Inițiativele legislative formulate, atât personal, cât și împreună cu colegii, privesc, pe de o parte, reglementarea unor măsuri menite să vină în sprijinul siguranței cetățeanului, iar pe de altă parte, îmbunătățirea nivelului de trai, ținând cont de contextul global actual.

Mi se pare important ca un parlamentar să răspundă la urgențele din societate și să fie atent la nevoile stringente ale cetățenilor. Am fost marcat de tragedia petrecută în localitatea 2 Mai, care s-a soldat cu moartea a doi tineri nevinovați. Așadar, am decis să inițiez o propunere legislativă prin care, în cazul unui accident soldat cu pierderi de vieți omenești, provocat de un șofer aflat sub influența băuturilor alcoolice sau a drogurilor, să se interzică dreptul acestuia de a conduce pe viață.

De asemenea, am inițiat un proiect de lege prin care propun înăsprirea pedepselor pentru persoanele care conduc sub

influența băuturilor alcoolice sau a drogurilor și provoacă accidente rutiere grave, soldate cu pierderea de vieți omenești. Mai exact, pentru aceste fapte, propun pedeapsa cu închisoarea de la 3 la 10 ani.

■ Ce proiecte și activități aveți în vedere, pe parcursul acestei sesiuni parlamentare, referitoare la circumscripția pe care o reprezentați și pentru întreaga regiune a Moldovei?

Pe lângă proiectele de lege la nivel național, am fost implicat activ în promovarea proiectelor ce includ regiunea Moldovei, în ansamblu, și a județului Neamț, în particular. La începutul activității mele de deputat, am avut pe agenda de lucru trei proiecte majore, strategice pentru regiunea Moldovei și, implicit, pentru județul Neamț. Primul este cel legat de structura rutieră, respectiv Autostrada A7 (București-Bacău-Roman-Pășcani-Suceava) și autostrada A8 (Tg. Mureș-Tg. Neamț-Iași-Ungheni). Fără să-mi asum merite majore pot spune că am fost unul din cei care s-au implicat și au susținut aceste proiecte prin metoda "picătura chinezească". Autostrada A7 a fost licitată și este în execuție, având ca termen de finalizare data de 31.12.2026. Autostrada A8 are două segmente în licitație pentru execuție și un segment în proiectare, termenul de realizare stabilit fiind data de 31.12.2030.

Al doilea proiect este Spitalul Regional de la Iași, cu aproape 900 de paturi, care se află în procedură de licitație pentru execuția lucrărilor. Dintre toate spitalele regionale care vor fi construite, spitalul de la Iași este în cea mai avansată fază.

Al treilea proiect este canalul Siret-Bărăgan. În primul rând, acesta reprezintă un obiectiv strategic pentru agricultură, deoarece amenajările de irigații din sud vor putea fi alimentate gravitațional. În al doilea rând, va fi o supapă pentru situațiile de urgență în cazul inundațiilor. În al treilea rând, poate reprezenta o cale de transport ușor de mărfuri și materiale. Momentan, se lucrează la proiectul privind prelungirea acestui canal cu încă 35 kilometri, iar prevederile sunt ca în 2024 să înceapă lucrările de reabilitare și prelungire a canalului.

Nu am uitat niciodată Romanul și zona sa metropolitană, motiv pentru care m-am implicat și am oferit sprijin pe linie instituțională, în diverse domenii (educație, sănătate, administrație publică, ordine publică, etc), prin îmbunătățirea legislației aferente, dar și prin amendamente la buget pentru alocarea unor sume diverselor proiecte locale.

Am reușit să obținem înființarea unui punct de lucru al Serviciului public comunitar – regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor. S-a emis Hotărârea de Guvern ce stabilește deschiderea noului oficiu la Roman, eliminând astfel disconfortul deplasării cetățenilor din zona Roman Metropolitană pentru acest tip de serviciu, precum și evitarea supraaglomerării la sediul județean.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

COMUNA ROZNOV, JUDEȚUL NEAMȚ

Orașul Roznov din județul Neamț este situat pe malul râului Bistrița, la aproximativ 15 kilometri de municipiul Piatra-Neamț. În acest oraș funcționează un combinat care produce îngrășăminte chimice și o fabrică producătoare de adezivi pentru construcții, iar un alt sector economic bine reprezentat este exploatarea și prelucrarea lemnului.

Orașul Roznov, sub conducerea domnului primar Vasile Pavăl, beneficiază de un vast program de investiții.

Administrația locală a orașului Roznov își propune să modernizeze și să dezvolte infrastructura orașului, punând accent pe îmbunătățirea serviciilor publice oferite cetățenilor. Prioritățile includ dezvoltarea infrastructurii educaționale, rutiere și de iluminat public, gestionarea eficientă a deșeurilor, precum și rezolvarea problemelor legate de câinii fără stăpân și modernizarea spațiilor verzi ale orașului.

■ Domnule primar, numiți cele mai importante proiecte pe care le-ați finalizat în ultima perioadă.

În ultima perioadă, am finalizat o serie de proiecte esențiale pentru dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii orașului Roznov. Aceste proiecte au avut ca obiective principale modernizarea și eficientizarea serviciilor publice, îmbunătățirea condițiilor pentru locuitori, în diverse domenii - de la sănătate și educație până la transport și siguranța publică. Fiecare dintre aceste proiecte a avut un impact direct asupra calității vieții locuitorilor și reprezintă un pas înainte în direcția unui oraș modern și adaptat nevoilor actuale:

- **Construire pod în satul Chintinici;**
- Reparații capitale spațiu, din incinta Căminului de persoane vârstnice, având destinația - garaj pentru o Subunitate I.S.U., inclusiv S.M.U.R.D;

- Lucrări capitale de reparații și renovare pentru **dispensarul uman;**
- Reabilitarea și dotarea **sălii de sport** din cadrul Liceului „Gh. Ruset Roznovanu”;
- Reparații capitale **Cămin Persoane Vârstnice;**
- Lucrări de reparații capitale la **Centrul de Permanență - Radiologie;**
- Amenajare **stații de autobuz;**
- Amplasare toalete tip container pentru bazar și piața agroalimentară;
- Instalare **camere de supraveghere video;**
- Construire platforme betonate pentru deșeurile vegetale;
- Anvelopare și izolare termică la Grădinița Roznov;
- Reparații capitale spațiu Direcției de Asistență Socială;
- **Complex de joacă** pentru copii amplasat în Parcul din Roznov;
- **Achiziționare sărăriță** pentru material antiderapant;
- Modernizare Obor, prin amplasare punct acces automatizat și amenajare parcare;
- Construire **platforme betonate** pentru deșeurile vegetale;
- Achiziționare **tractor cu remorcă** - „Dotarea compartimentului de gospodărire din cadrul primăriei Roznov”;
- Modernizarea sistemului de **iluminat public** stradal;
- Extindere **rețea canalizare** - zona Piață.

■ Cum caracterizați situația lucrărilor de investiții realizate în anul 2023? Ce provocări ați întâmpinat în realizarea proiectelor planificate?

Când vorbim despre provocări, trebuie să recunoaștem că administrația publică locală are parte mereu de surprize plăcute, dar și neplăcute. Modificările legislative dar și evenimentele social-politice din ultima vreme, au condus de cele mai multe ori la creșteri de prețuri (fie la materiale, fie cu mâna de lucru) aferente proiectelor de investiție. S-a întâmplat uneori să ne trezim peste noapte cu valori ale proiectelor mai mari și cu 60%, iar provocarea cea mai mare în calitate de ordonator de credite a fost să încadrăm în

linii bugetare sumele rezultate. Bineînțeles, înainte de toate, dezvoltarea comunității locale trebuie să aibă în prim-plan nevoile reale ale cetățenilor.

■ În prezent, care sunt proiectele pe care le aveți în derulare?

În prezent, avem în derulare mai multe proiecte esențiale pentru îmbunătățirea serviciilor și infrastructurii în orașul Roznov. Printre acestea se numără:

- Proiectul **"Îmbunătățirea serviciilor educaționale, culturale și a spațiilor publice urbane** în Orașul Roznov, județul Neamț " compus din următoarele obiective, prin Programul Operațional Regional:
- Construire și dotare **Centru Cultural** în Orașul Roznov";
- Îmbunătățirea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu din cadrul Liceului Tehnologic Gheorghe Ruset Roznovanu prin construire și dotare sală de sport și modernizarea și dotarea clădirii;
- **Modernizare străzi** în Orașul Roznov,
- **Extindere Liceu Tehnologic** Gh.Ruset Roznovanu prin construire corp nou.
- **Modernizare drumuri** de interes local, prin Programul Național de investiții „Anghel Saligny”;
- Renovare energetică moderată a **clădirilor rezidențiale multifamiliale** pentru blocurile T1, T2,T3,T4,L5, finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- Construire **bază sportivă** tip 1. Finanțarea e asigurată prin Compania Națională de Investiții(C.N.I.);
- **Extindere Școală Generală nr.1** Slobozia. Proiectul e derulat prin Programul Național de Dezvoltare Locală;
- Punere în funcțiune a **Stației de epurare Chintinici**, proiect finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală;

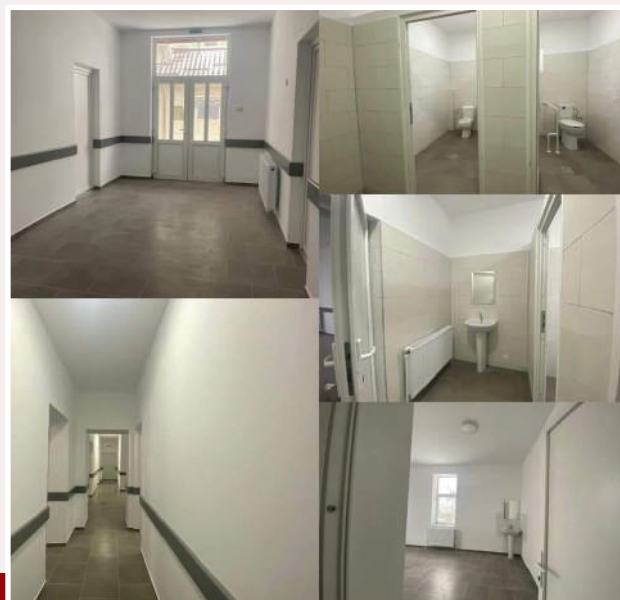

- Modernizarea sistemului de **iluminat public stradal**. Finanțarea proiectului e asigurată prin Programul Național de Dezvoltare Locală.

■ Care sunt principalele priorități ale administrației locale în ceea ce privește proiectele viitoare din orașul Roznov?

Principalele noastre priorități se concentrează pe dezvoltarea infrastructurii, modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea condițiilor de viață pentru cetățeni, însă lista continuă după cum urmează:

- Modernizare **piață agroalimentară**;
- Dezvoltarea **infrastructurii rutiere**, prin modernizarea tuturor străzilor de pe raza U.A.T. Roznov;
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale, prin **construirea de grădinițe** cu program prelungit, eventual creșe și after-school;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea sferei serviciilor publice pe care le oferim cetățenilor, prin modernizarea târgurilor și oboarelor, prin modernizarea infrastructurii de iluminat public precum și prin investiții în sfera îmbunătățirii condițiilor de desfășurare a traficului pietonal și auto;
- Îmbunătățirea capacităților de management al deșeurilor, prin înființarea de puncte (platforme) de colectare selectivă (deșeuri construcții, vegetale, etc.);
- Rezolvarea problemei câinilor fără stăpân de pe raza U.A.T - Roznov, prin înființarea unui adăpost;
- Lucrări de modernizare a **Parcului Roznov**, prin amenajare/ uniformizare alei, scări de acces și refacerea structurii acestora, reamenajarea spațiului de joacă pentru copii, reamenajarea zonelor verzi - plantații noi;
- Amenajare sens giratoriu DN15 cu DJ156A (zona monument Roznov); Amenajare sens giratoriu DN 15 CU DJ156A și Str. Bistriței, Str. Libertății (zona Rusu); Amenajare intersecție DN15 cu DC108 (Zona intrare Slobozia); Amenajare trecere de pieton semaforizată pe DN15 (în punctele Poșta și Biserica Sf. Petru și Pavel);
- Reabilitare **dispensar** Slobozia, oraș Roznov;
- Achiziție de **tablete școlare și alte echipamente electronice** necesare desfășurării activității didactice în mediul on-line;
- Protecție maluri pe pârâul Iapa și amenajare drum-dig, Chintinici-fund.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

COMUNA DRAGOMIREȘTI, JUDEȚUL VASLUI

Comuna Dragomirești este situată în zona de Vest a județului Vaslui, la limita cu județul Bacău, pe DN 2F Vaslui – Bacău, la distanță de 35 km față de Municipiul Vaslui.

Sub conducerea primarului Dănuț Iacob, administrația locală a depus eforturi semnificative pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor și pentru a dezvolta infrastructura. În ultimii ani, comuna Dragomirești a cunoscut o serie de progrese semnificative prin intermediul proiectelor implementate cu succes. Aceste inițiative au avut un impact profund asupra calității vieții locuitorilor și dezvoltării comunității.

În prezent, comuna Dragomirești continuă să se dezvolte, având în desfășurare sau în planificare proiecte importante privind aducțiunea apei și introducerea sistemului de canalizare, construirea unei stații de încărcare pentru vehiculele electrice și extinderea infrastructurii de iluminat public.

Care sunt cele mai importante 5 proiecte pe care le-ați finalizat în ultimii ani?

În ultimii ani, am finalizat numeroase proiecte importante care au avut un impact semnificativ asupra comunei noastre. Iată câteva dintre cele mai relevante proiecte finalizate:

- Extinderea și îmbunătățirea **iluminatului public** în satul Rădeni, proiect de modernizare, inclusiv implementarea unui sistem inteligent, contribuind astfel la creșterea siguranței din zona noastră;
- **Asfaltarea mai multor drumuri:** Prin Compania Națională de Investiții (C.N.I.), am demarat un

proiect de asfaltare a drumurilor din localitățile Popești, Dragomirești, Doagele și Rădeni;

- **Construcția unei școli în satul Popești:** Prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (M.D.R.A.P.), am finalizat construcția unei școli moderne, oferind elevilor condiții adecvate pentru educație și dezvoltare;

- **Construcția unei școli în satul Poiana Pietrei:** Am finalizat cu succes proiectul, asigurând astfel accesul la educație de calitate;

- Reabilitarea și **extinderea școlii** din satul Doagele: Am reabilitat și extins școala existentă, creând un mediu educațional mai bun pentru tinerii noștri;

- Construcția unui **Cămin Cultural** în localitatea Dragomirești: Prin finanțarea de la Compania Națională de Investiții, am finalizat proiectul, care servește pentru diferite evenimente și activități culturale;

- Alocarea de fonduri pentru **construirea unui parc și a unui teren de sport:** Din bugetul local al comunei, am alocat fondurile necesare pentru dezvoltarea proiectului, contribuind astfel la promovarea activităților recreative și sportive;

- **Asfaltarea drumurilor către satele Popești, Tulești și Ciuperca:** Prin Compania Națională de Investiții (CNI), am reușit să îmbunătățim infrastructura de transport în aceste zone;
- **Proiect de conectare a satelor Popești și Tulești** cu satul Rădeni și centru Dragomirești.

Care sunt proiectele care se află în prezent în curs de implementare?

În prezent, în comuna noastră sunt în desfășurare sau în faza de evaluare următoarele proiecte:

- **Proiectul de aducțiune a apei și înființare a sistemului de canalizare menajeră** în satul Doagele, în cadrul P.N.R.R. (Planul Național de Redresare și Reziliență), care are ca obiectiv aducerea apei potabile și dezvoltarea infrastructurii de canalizare. Acesta se află în etapa de implementare;
- **Construirea unei stații de încărcare pentru vehiculele electrice:** Facilitează tranziția către mobilitatea electrică în comuna noastră.
- În prezent, proiectul se află în faza de evaluare, iar odată finalizat, va contribui la crearea unui mediu mai curat și sustenabil;
- **Înființarea unui sistem de iluminat public inteligent** în satul Popești. În prezent, proiectul se află în faza de evaluare;
- **Reabilitarea și dotarea Liceului Tehnologic** din Vlădia: Acest proiect este derulat prin A.F.L.R. și are ca scop îmbunătățirea infrastructurii educaționale. Lucrările sunt în desfășurare, iar proiectul privind eficientizarea energetică a clădirii vechi se află în faza de evaluare;
- **Construirea unei școli în satul Popești.** Proiect derulat prin M.D.R.A.P. (Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice) și a fost finalizat. Prin astfel de proiecte creșterea calitatea învățământului în zonă.

Ce proiecte de investiții ați planificat pentru următoarea perioadă?

Pentru următoarea perioadă, avem planificate mai multe proiecte de investiții în cadrul strategiei noastre de dezvoltare. Acestea includ:

- **Asfaltarea unor drumuri** în localitățile Belzeni, Doagele și Dragomirești: Acest proiect se află în faza de evaluare și va îmbunătăți infrastructura rutieră din aceste zone;
- **Construcția unei grădinițe** moderne în satul Rădeni: Am depus un proiect la Compania Națională de Investiții pentru a dezvolta o grădiniță modernă în satul Rădeni, contribuind astfel la îmbunătățirea serviciilor educaționale pentru copiii comunei;

- **Asfaltarea drumului** din satul Băbuța: Prin intermediul Programului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), am depus un proiect pentru asfaltarea drumului din satul Băbuța, care se află în faza de evaluare;
- **Supraveghere video** a comunei Dragomirești: Un alt proiect depus prin PNRR are ca scop creșterea securității civice prin implementarea unui sistem de supraveghere video în comună;
- **Eficientizarea energetică** a clădirii Dispensarului uman Dragomirești: Am elaborat și depus un proiect pentru a eficientiza energetic clădirea în care funcționează Dispensarul uman Dragomirești, acesta fiind aprobat;
- **Digitalizarea Primăriei** Dragomirești: Împreună cu Consiliul Județean Vaslui, am dezvoltat un proiect pentru digitalizarea Primăriei, creând astfel un ecosistem digital interconectat în cadrul județului Vaslui.

Pe termen lung, avem în plan realizarea următoarelor proiecte:

- **Sală de sport** în satul Vlădia: Propunem construirea unei săli de sport în satul Vlădia pentru a promova activitățile sportive în comunitate;
- **Cămin pentru persoane vârstnice:** Ne dorim să construim un cămin pentru persoanele în vârstă, oferindu-le acces inclusiv la servicii de fizioterapie;
- **Alte servicii sociale** pe care dorim să le oferim includ locuințe protejate și sprijin pentru victimele violenței în familie.

Ministrul Energiei, Sebastian BURDUJA:

„În domeniul energiei, România nu doar că poate fi independentă, poate deveni chiar un vârf de lance!”

Ministrul Energiei, Sebastian Burduja: „În domeniul energiei, România nu doar că poate fi independentă, dar poate fi un vârf de lance.”

România se află într-un moment semnificativ în ceea ce privește sectorul energetic, cu oportunități semnificative și provocări majore care necesită atenție și soluții eficiente din partea Ministerului Energiei. În acest context, Ministrul Energiei aduce în atenție potențialul României de a deveni un actor cheie în domeniul energetic și de a aduce beneficii semnificative pentru populație și economie.

Ministrul Energiei, Sebastian Burduja, a exprimat în cadrul interviului nostru, o viziune ambițioasă pentru sectorul energetic al țării, subliniind faptul că România poate atinge independența energetică și poate deveni un lider în producția de gaze naturale în Uniunea Europeană. În ceea ce privește proiectele energetice în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, Ministerul Energiei are în vedere investiții semnificative pentru dezvoltarea energiei regenerabile, eficiența energetică și modernizarea infrastructurii energetice.

De asemenea, Ministerul Energiei urmărește extinderea rețelelor de gaze naturale și sprijină Republica Moldova în reducerea dependenței de gazul rusesc prin cooperare în domeniul transportului și stocării gazelor.

■ **Care este nivelul actual al rezervelor de gaze pentru iarnă în țara noastră? Există riscul de a avea probleme în alimentarea cu gaz în timpul iernii?**

Românii pot sta liniștiți, nu vom avea nicio problemă în furnizarea gazelor naturale în iarna care vine. Obişnuiesc să spun că nu vor tremura nici de frig, nici de teama facturilor. Înmagazinarea și aprovizionarea pieței cu gaze naturale au loc în parametri optimi și avem un grad de umplere de peste 90%. La 1 octombrie începe ciclul de extracție din depozite

și, în contextul unei ierni normale, nu vom avea absolut nicio problemă. Dacă iarna va fi foarte grea, avem opțiunea de a activa un contract pe care Romgaz îl are cu Azerbaidjan, unde noi avem o rezervă de un miliard metri cubi și putem să apelăm la aceste gaze care să ajungă în România și să susțină un eventual deficit pe această zonă.

Eu cred că România ar putea deveni în câțiva ani cel mai mare producător de gaz din Uniunea Europeană ca urmare a derulării proiectului „Neptun Deep”, iar producția urmează să înceapă în 2027. România are anual nevoie cam de 19-20 de miliarde de mc. Deci discutăm de asigurarea unei independențe din perspectiva asta pentru România și chiar pentru o parte a Europei, cu posibilitatea de a face din România liderul pieței de producție de gaz din Uniunea Europeană. Vom fi practic pe primul loc cu aceste cantități adiționale.

■ **Ce proiecte importante pe energie sunt incluse în Planul Național de Redresare și Reziliență, și care este valoarea fondurilor alocate?**

Ministerul Energiei este coordonator de reforme și investiții pentru Componenta 6 – Energie a PNRR. Obiectivul general al componentei 6 este de a aborda principalele provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului.

În contextul dezvoltării accelerate a industriei, Ministerul Energiei, prin PNRR, asigură eficientizarea și digitalizarea domeniului energetic prin reformele și investițiile asumate.

Reperle de investiții sunt:

I. Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile ;

II. Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizând gazele naturale în combinație cu hidrogenul verde ca măsură de tranzitorie), precum și capacitățile de producție

a hidrogenului verde și/sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice;

III. Dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, în vederea atingerii unei decarbonizări adânci;

IV. Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice;

V. Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial.

■ Dacă ne referim la următoarea perioadă, sunt prevăzute planuri pentru dezvoltarea proiectelor în sfera energiei verzi?

Privind energia verde, am repus pe tapet proiectul Târnița - Lăpușteni, proiect de decenii, care a fost adesea pomenit, încercat și uitat prin sertare. Este genul de proiect de care România are nevoie, iar timpul lui a venit. Energie verde, investiție strategică, echilibrare de sistem. Despre ce este vorba în acest proiect? Sunt două lacuri, unul sus, unul jos. Când există exces de producție de energie electrică în sistemul național, apa va fi pompată în lacul de sus. Când sistemul va necesita o producție adițională de energie electrică, vom porni turbinele și apa va trece din lacul de sus în cel de jos. Este o baterie naturală.

Tot privind energia verde pot aminti de Legea offshore wind care asigură cadrul legal pentru dezvoltarea investițiilor în domeniul energiei eoliene din Marea Neagră. Energia eoliană offshore este un instrument major pentru îndeplinirea obiectivului european de reducere a dependenței de importurile de combustibili fosili și de decarbonare.

■ Aveți în vedere posibilitatea de extindere a rețelelor de gaze ale țării?

În scopul dezvoltării de noi rețele de distribuție a gazelor naturale, în calitate sa de autoritate concedentă în contractele de concesiune cu Distrigaz Sud Rețele și Delgaz Grid, Ministerul Energiei a încheiat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, acte adiționale de extindere a zonei concesionate pentru una sau mai multe localități aparținătoare unităților administrativ-teritoriale din cadrul căreia, pentru cel puțin o localitate, serviciul era deja concesionat.

Accesul localităților la rețelele de gaze naturale se realizează în prezent și prin Programul „Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale, Axa Prioritară 8 Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale, Obiectivul Specific 8.2 Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine din cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”.

De asemenea, se află în curs de derulare Programul național de investiții „Anghel Saligny”, program inițiat de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prin care, conform Normelor metodologice, se pot finanța următoarele obiective de investiții: înființarea de noi sisteme de distribuție a gazelor naturale; extinderea sistemului de distribuție a gazelor naturale în localitățile din cadrul unei

unități administrativ-teritoriale; modernizarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale prin transformarea în sisteme inteligente de distribuție a gazelor naturale.

■ Care sunt măsurile de sprijin acordate Republicii Moldova în vederea scăderii importului de gaz rusesc?

România a răspuns nevoilor imediate ale Republicii Moldova în sectorul energetic, în principal prin consolidarea securității aprovizionării cu resurse primare de gaze naturale, produse petroliere și energie electrică.

Dependența problematică a Moldovei de un singur furnizor a creat de-a lungul timpului vulnerabilități pe care România a căutat să le elimine. Cooperarea dintre cele două țări în domeniul transportului gazelor naturale este cunoscută prin construirea interconexiunii Iași-Ungheni, dar și prin dezvoltarea infrastructurii necesare transportului gazelor naturale. Republica Moldova și România au în vedere și opțiuni de cooperare în domeniul stocării gazelor, astfel încât Republica Moldova să poată stoca volume de gaze în zăcămintele subterane din țara noastră, asigurând astfel o mai mare siguranță în acoperirea consumului în perioada următoare. În acest context, România se alătură eforturilor Republicii Moldova de a identifica și activa rute și surse alternative de gaze naturale, ca parte a efortului european comun de reducere a dependenței aprovizionării cu gaze naturale de resursa predominantă actuală.

■ Care sunt principalele provocări cu care se confruntă Ministerul Energiei în prezent și ce soluții se propun pentru a le depăși?

Este o trilemă pe care am anunțat-o de la audierile în parlament: energie sigură, verde, ieftină. Unii ar spune că este o misiune imposibilă. Noi știm că este posibil și am parcurs deja o parte importantă din acest drum. Energia este șansa României de a puncta, fiind credincioasă unui principiu enunțat de Vintilă I.C. Brătianu: "Prin noi înșine". În domeniul energiei, România nu doar că poate fi independentă, dar poate fi un vârful de lance.

Și mai este ceva, trebuie să ținem cont de situația geopolitică. Energia este acum folosită de Federația Rusă ca o armă. România poate fi cheia de boltă a acestui război neconvențional.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna UDEȘTI, Județul SUCEAVA

Comuna Udești este localizată în partea de Est a județului Suceava, la o distanță de 16 km de municipiul Suceava. Teritoriul comunei este străbătut de drumul județean DJ 209A Suceava-Liteni.

Această comună dezvoltată are în componență 11 sate: Udești, Plăvălari, Chilișeni, Poieni, Luncușoara, Știrbăț, Reuseni, Rușii-Mănăstioara, Racova, Securiceni, Mănăstioara.

Sub conducerea primarului Ostrovan CRISTEA, comuna Udești a înregistrat progrese semnificative în dezvoltare și modernizare, lucru susținut de numărul mare de proiecte realizate în ultimii ani. Au fost puse în aplicare numeroase proiecte pentru îmbunătățirea calității vieții comunității, obiectiv pe care primăria îl are în vedere și în ceea ce privește planurile de viitor.

■ În contextul în care comuna Udești parcurge drumul dezvoltării și al modernizării, care sunt cele mai importante 3-5 proiecte pe care le-ați finalizat în ultimii ani?

În cadrul procesului de dezvoltare și modernizare a comunei Udești, am finalizat mai multe proiecte semnificative în ultimii ani. Acestea au contribuit la îmbunătățirea calității vieții comunității noastre în multiple moduri. Iată câteva dintre cele mai importante proiecte:

- Am transformat școala de la Rușii Mănăstioara într-o **grădiniță cu program prelungit**, investind 500 de mii de lei pentru a oferi copiilor un mediu educațional propice dezvoltării lor timpurii.
- Prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), am realizat proiecte de **modernizare la două școli**: Școala mare de la Udești și Școala de la Plăvălari. De asemenea, am reabilitat Grădinița de la Poieni, tot cu fonduri prin PNDL.
- Reabilitarea și modernizarea Școlii Gimnaziale Academician H. Mihăescu în localitatea Udești, finanțată din surse naționale, în valoare totală de 1.719.871 lei
- Reabilitarea și modernizarea Școlii Gimnaziale în localitatea Plăvălari, finanțată din surse naționale, în valoare totală de 1.079.741 lei
- Am efectuat o reabilitare cuprinzătoare a **școlii de la Știrbăț**, inclusiv refacerea interiorului, a parchetului și a pereților. Această muncă a restabilit clădirea școlii, oferind elevilor un mediu adecvat învățării.
- Am modernizat și **grădinița de la Știrbăț**, care necesitase o intervenție deoarece era într-o stare avansată de degradare.
- Școala de la Chilișeni și școala de la Luncușoara, beneficiază acum de încălzire și băi adecvate.
- Înființarea și amenajarea unui **spațiu de joacă la Școala Gimnazială Chiliseni**, finanțată din fonduri europene, în valoare totală de 159.725 lei

■ Care sunt proiectele pe care le aveți în derulare în prezent?

Unul dintre proiectele majore în desfășurare este introducerea **rețelelor de gaz metan** în localitățile din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară. Acest proiect a fost declarat eligibil și aprobat în cadrul Programului Operațional Regional, deși fără fonduri alocate. Însă, am reușit să preluăm finanțarea prin Programul Național "Anghel Saligny".

Suntem bucuroși că de curând am depus cererea pentru eliberarea autorizației de construcție, iar executantul investiției a fost desemnat. Durata estimată a lucrărilor este de doi ani, și proiectul va implica realizarea a peste 7.600 de racorduri pentru gaze naturale în cele două orașe și trei comune, până la limita proprietății. De la limita proprietății, fiecare proprietar își va asigura instalarea în interiorul casei și celelalte necesități. Stația de alimentare cu gaz va fi construită la groapa de zgură.

De asemenea, suntem mândri că în Udești, încep să fie construite din ce în ce mai multe case noi, ceea ce indică un interes crescut pentru dezvoltarea comunei.

Avem încredere că, în doi-trei ani, odată cu finalizarea proiectelor legate de apă, canalizare și gaz se creează condiții mai bune de viață pentru locuitorii noștri, comuna noastră va cunoaște un al nivel al dezvoltării.

■ Care sunt obiectivele pe care le-ați stabilit pentru următoarea perioadă?

Unul dintre obiectivele noastre de viitor este reprezentat de finalizarea proiectului de transformare a unei școli într-o grădiniță cu program prelungit.

În ciuda provocărilor neașteptate care au apărut în cadrul acestui proiect, suntem determinați să oferim copiilor un mediu educațional sigur și potrivit.

Pentru a asigura funcționarea adecvată, trebuie să construim un nou corp de clădire pentru medic, să oferim facilități pentru personalul de serviciu și să amenajăm dușuri separate pentru preșcolari, respectând noile cerințe. De asemenea, vom achiziționa mobilierul necesar pentru a asigura un mediu de învățare adecvat.

Scopul nostru este să finalizăm aceste lucrări până în luna februarie, astfel încât să putem primi Comisia de Acreditare și să deschidem grădinița cu program prelungit în curând. Această grădiniță va avea o capacitate de 40 de locuri.

La capitolul facilități sportive, avem în vedere un proiect care constă în realizarea a două terenuri de sport.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

COMUNA COSTULENI JUDEȚUL IAȘI

Comuna Costuleni este situată în zona de sud-est a județului Iași, pe malul drept al râului Jijia și este străbătută de DN28, care leagă municipiul Iași de vama Albița.

Primarul Mirică Dodan se poate mândri cu un număr mare de proiecte duse la bun sfârșit, care au schimbat în bine viața locuitorilor comunei în domenii cum precum: educația, infrastructura rutieră, sănătatea și serviciile publice.

În viitor, tinerii din Costuleni vor beneficia de locuințe noi, cu sprijinul primăriei, iar apa curentă va fi accesibilă pentru un număr mult mai mare de locuitori.

■ Care sunt cele mai importante proiecte finalizate în ultimii ani?

În comuna noastră am reușit să finalizăm o serie de proiecte menite să îmbunătățească calitatea vieții pentru toți locuitorii, de la proiecte din domeniul educațional, precum modernizarea școlilor, până la proiecte ce vizează securitatea și infrastructura. Vom numi proiectele, pentru a oferi o imagine completă asupra dinamicii pozitive, care se poate observa în abordarea din ultimii ani. Astfel, din categoria proiectelor duse la bun sfârșit, voi enumera:

- **Modernizarea școlilor** din Comună;
- Modernizarea comunei Costuleni prin instalarea **camerelor video**;
- **Amplasarea stațiilor de autobuz**;
- **Modernizare drumuri de interes local** în toată Comuna;
- Amplasarea de **antene telecomunicații**;
- Construire **dispensar** în satul Costuleni, ce include **cabinet stomatologic, farmacie** și asigurarea de vizite medicale periodice pe diferite specialități;
- Construire **Centru Comunitar** în satul Covasna;
- **Achiziționarea de utilaje** pentru dotarea serviciilor de gospodărie locală. Proiectul a fost finanțat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, în valoare de 106.839,67 de lei;
- Dotarea serviciului de gospodărie comunală prin achiziția unei **sărărițe**. Proiectul a fost finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, în valoare 42.561,40 de lei;
- Construire **parc de joacă** în satul Cozia.

■ Ce proiecte aveți în desfășurare și care este stadiul acestora?

În prezent, comuna noastră este angajată într-o serie de proiecte diverse, fiecare având scopul de a aduce beneficii durabile pentru locuitorii din zonă. Astfel, avem în desfășurare următoarele proiecte:

• **Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a Școlii Gimnaziale din Costuleni**, în valoare de 216.870,63 de lei. Proiectul este realizat prin Programul Național de Redresare și Reziliență, prin care au fost atrase fonduri în valoare de 206.870,63 de lei, contribuția din bugetul local fiind de 10.000 de lei.

• Dotarea serviciului de gospodărie comunală - **achiziția unui camion**. Proiectul este valoare de 251.933,36 lei. Proiectul a fost finanțat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, care a contribuit cu 124.789,51 de lei, la care s-a adăugat suma de 127.143,85 de lei din bugetul local;

• Construire **locuințe pentru tineri**. Proiectul este în valoare de 1.893.824,79 de lei, fiind derulat prin Programul Național de Redresare și Reziliență din care a fost atrasă suma de 1.591.449,40 lei. Contribuția din bugetul local este de 302.375,39 de lei.

• **Extindere sistem de alimentare cu apă**, în valoare de 30.453.032,82 LEI. Prin Programul Național de Redresare și Reziliență am atras suma de 25.625.908,43 LEI, din bugetul local fiind alocată suma de 4.827.124.39 lei.

Care sunt proiectele pe care intenționați să le realizați în viitor? Procesul de modernizare al comunei va continua și în viitor. Avem în vedere realizarea următoarelor obiective:

- **Achiziția de microbuze electrice pentru elevi** din județul Iași;
- Construire de noi **platforme destinate gunoierului de grajd**;

- Construirea **teren de sport în sat Costuleni**;
- **Modernizarea drumurilor comunale**.

Prin fiecare proiect se concretizează planurile noastre dezvoltare, iar promisiunea noastră este aceea de crea toate condițiile pentru educație într-un spațiu modern și să contribuim la îmbunătățirea nivelului de trai. Privim cu încredere spre viitor, știind că împreună, cu eforturi comune, putem aspira către un orizont plin de oportunități și dezvoltare pentru comuna Costuleni.

INTERVIU CU E.S. MOAYAD FATHALLAH MOHAMED ELDALIE, AMBASADORUL REPUBLICII ARABE EGIPT ÎN ROMÂNIA

Relațiile dintre Republica Arabă Egipt și România au un fond istoric solid, iar interacțiunile avute de-a lungul anilor au contribuit semnificativ la conturarea relațiilor diplomatice actuale. Există un mare potențial de cooperare și schimb economic între cele două țări. Acest potențial a fost valorificat de-a lungul timpului, între cele două țări fiind create legături puternice. Schimbările geopolitice și economice globale din prezent deschid perspective istorice care favorizează dezvoltarea relațiilor bilaterale.

E.S. Moayad Eldalie, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Arabe Egipt, unul dintre cei mai activi diplomați de rang înalt al statelor arabe la București, și-a prezentat scrisorile de acreditare pe 29 septembrie 2021. Ambasada Republicii Arabe Egipt în România este acreditată și pentru Republica Moldova.

Relațiile diplomatice dintre Egipt și România au început în 1906, și, de atunci, cooperarea economică, schimburile culturale și dialogurile politice au fost în centrul interacțiunilor.

Cooperarea în domeniul economic se manifestă prin creșterea schimburilor comerciale și a investițiilor, Egiptul având un rol vital în strategia României în Orientul Mijlociu și Africa.

Ambasada Republicii Arabe Egipt în România încurajează și consolidează relațiile bilaterale, dar servește, în același timp, drept canal diplomatic între Egipt și Republica Moldova pentru extinderea orizonturilor de cooperare.

În cadrul interviului se evidențiază faptul că România a fost un partener comercial important pentru Egipt, în special în domeniul agriculturii, chimiei și autoturismelor. Valoarea totală a investițiilor egiptene în România, la 31 octombrie 2022 a ajuns la 43,95 milioane de dolari, iar valoarea investițiilor românești în Egipt, în aceeași perioadă, a fost de aproximativ 88 milioane de dolari.

■ **România și Egipt au stabilit relații diplomatice la nivel de agenție diplomatică și consulat general în aprilie 1906. Excelență dumneavoastră, cum ați caracteriza evoluția istorică a relațiilor bilaterale dintre Egipt și România?**

Relația istorică dintre Egipt și România datează de câteva secole. Interacțiunile celor două state de-a lungul istoriei au jucat un rol semnificativ în modelarea relațiilor lor diplomatice și culturale de astăzi.

Una dintre primele interacțiuni între Egipt și România este înregistrată încă din timpul vechiului Imperiu Roman și al Evului Mediu. Mai mult, în secolele al XVI-lea și al XVII-lea, Egiptul a devenit parte a Imperiului Otoman. România a fost, de asemenea, sub stăpânire otomană pentru o perioadă considerabilă, ceea ce a adus schimbări semnificative atât în Egipt, cât și în România.

În secolul al XIX-lea, Egiptul și România luptau pentru independența față de dominația otomană. România și-a câștigat cu succes independența în 1877, urmată de Egipt în 1922. Această luptă comună a pus bazele viitoarei cooperări și colaborări între cele două țări.

Relațiile diplomatice formale dintre Egipt și România au fost stabilite în 1906, iar de atunci, cele două țări au menținut o relație de prietenie. Colaborarea dintre cele două țări a fost axată în mare parte pe cooperarea economică, schimburi culturale și dialoguri politice. În general, relația istorică dintre Egipt și România a fost caracterizată de interacțiuni directe limitate în trecut, dar acestea au devenit mult mai numeroase în prezent. Experiența lor comună de luptă pentru independență, precum și schimburile economice și culturale în creștere, au contribuit la dezvoltarea unei relații de cooperare și prietenie.

Relația dintre Egipt și România a fost influențată de mai multe evenimente și perioade istorice cheie. Unele dintre cele notabile sunt:

- Egiptul și România făceau parte din mișcarea nealinată,

în perioada Războiului Rece, care urmărea menținerea independenței față de influența atât a Statelor Unite, cât și a Uniunii Sovietice.

- Politica președintelui egiptean Gamal Abdel Nasser a vizat stabilirea unei cooperări economice cu țări din întreaga lume. Viziunea sa a fost compatibilă cu politica socialistă românească sub conducerea lui Nicolae Ceaușescu, iar acest lucru a dus la creșterea cooperării politice și economice între cele două țări.

- România a fost una dintre puținele țări din blocul estic care a menținut relații diplomatice cu Egiptul după tratatul de pace cu Israelul, fapt care a jucat un rol în consolidarea relației lor. Toate aceste interacțiuni istorice au condus la o relație bilaterală foarte bună între Egipt și România în diferite domenii precum: relațiile politice și diplomatice, care se caracterizează prin stabilitate, consistență, coordonare și convergență de viziuni asupra diverselor probleme regionale și internaționale, precum și în programele de schimb culturale și educaționale de-a lungul anilor, care au contribuit la stimularea înțelegerii reciproce și la consolidarea relațiilor. În general, Egiptul și România sunt legate prin relații istorice strânse, întrucât în 2024 vor sărbători 118 ani de la stabilirea relațiilor diplomatice.

■ Care sunt principalele sectoare economice care stau la baza relațiilor bilaterale dintre țările noastre? Ați putea oferi câteva concluzii concise cu privire la tendința acestei colaborări din perspectiva țării dumneavoastră?

Creșterea cooperării economice, schimburilor comerciale și investițiilor este un obiectiv pe care Egiptul și România îl împărtășesc. Suntem convinși că prosperitatea înregistrată în ultimii ani în relațiile comerciale bilaterale a făcut din Egipt unul dintre cei mai importanți parteneri comerciali ai României în Orientul Mijlociu și Africa. Egiptul ar putea juca un rol semnificativ în strategia României de dezvoltare a relațiilor cu Africa și țările din Orientul Mijlociu, iar România, ca membru al UE și NATO, ar putea oferi un real sprijin Egiptului în Europa.

Relația bilaterală dintre Egipt și România este eficientizată de colaborarea și creșterea economică înregistrată în diversele sectoare economice pentru care cele două țări au semnat acorduri. Există oportunități de comerț și investiții în domenii precum agricultură, producție, energie, turism, IT, industria alimentară și construcții. Egiptul și-a propus în mod activ să consolideze legăturile economice cu România, în special prin inițiative de promovare a comerțului și a investițiilor. Schimbul de vizite oficiale și semnarea de acorduri în diferite domenii reflectă angajamentul de a consolida relația bilaterală.

Volumul comerțului dintre Egipt și România a fost de aproximativ 1,107 milioane de dolari în primele 9 luni din 2022, dintre care 334 de milioane de dolari sunt exporturi egiptene, în timp ce 773 de milioane de dolari sunt importuri în Egipt.

Printre exporturile românești în Egipt se numără: cereale (în mare parte grâu), derivate ale petrolului, lemn, produse chimice, produse metalice, echipamente industriale și electrice, mașini și piese de schimb, anvelope, mobilă etc. Există și exporturi egiptene către România, destul de bine diversificate: legume și fructe, produse alimentare, medicamente, chimicale, materiale plastice, ceramică și sticlă, textile, unele echipamente industriale și electrice etc.

■ Ambasada Republicii Arabe Egipt în România este acreditată și pentru Republica Moldova. Cum evaluați nivelul actual al relațiilor comerciale, politice și tehnice dintre Republica Moldova și Republica Arabă Egipt și care sunt direcțiile prioritare pentru consolidarea acestei cooperări bilaterale?

Egiptul a fost una dintre primele țări care a recunoscut Republica Moldova după dizolvarea fostei URSS! În ultimele 3 decenii, relațiile bilaterale dintre cele două țări au cunoscut creșteri treptate, în special în sectorul comercial. În ultimii doi ani, cele două țări au dat dovadă de deschidere pentru a-și extinde relațiile în multe domenii. Egiptul a devenit una dintre cele mai atractive destinații pentru familiile moldovenești de la începutul pandemiei în 2020. Autoritățile egiptene au luat multe măsuri pentru simplificarea procesului de eliberare a vizelor pentru cetățenii moldoveni, inclusiv acordarea vizelor la sosire la punctele de intrare și adăugarea Republicii Moldova pe lista țărilor care pot aplica prin vize electronice. Comerțul bilateral a cunoscut, de asemenea, salturi mari înainte, acum există o mulțime de produse egiptene pe piața moldovenească, ambele țări lucrează la extinderea dimensiunii comerțului dintre ele. Egiptul este una dintre cele mai mari piețe pentru grâu și mere. La nivel politic, am asistat la mișcări ample între Cairo și Chișinău.

Cele două țări au reușit să semneze trei memorandumuri de înțelegere: „Memorandumul de Înțelegere privind instituirea unui mecanism de consultări politice”; „Acordul interguvernamental privind scutirea reciprocă de vize pentru deținătorii de pașapoarte diplomatice, de serviciu și speciale”; „Memorandumul de Înțelegere între Institutul Diplomatic”.

Egiptul se angajează să ajute Guvernul Republicii Moldova în eforturile sale continue pentru a construi și a promova capacitatea personalului său. În acest context, Egiptul a primit 14 candidați moldoveni care au participat la diferite cursuri de formare. Câteva dintre ele: „Dezvoltarea competențelor diplomatice”; „Calificarea de a se alătura Operațiunilor de Menținere a Păcii pentru Observatori”; „Rolul femeii ca și membru civil sau al poliției în operațiuni de pace și zone de conflict”; „Protecția civililor în zonele de conflict” și „VIP și protecția instalațiilor vitale”.

Tabăra de leadership VIITORUL EȘTI TU: 120 de tineri au învățat lucruri noi și au învățat cum să își atingă potențialul!

Tabăra de leadership **VIITORUL EȘTI TU!** a ajuns la cea de-a doua ediție. Aceasta a avut loc în perioada 24 – 29 august, în Stațiunea Neptun de la malul Mării Negre. Anul acesta, spre deosebire de prima ediție, au participat 120 de tineri, 100 din județul Neamț și 20 din județul Constanța, datorită colaborării dintre parlamentarii Oana Bulai și Cristina Dumitrache.

„A doua ediție a taberei VIITORUL EȘTI TU! a marcat și trecerea la următorul nivel. În urmă cu 3 ani am dat startul Proiectului VIITORUL EȘTI TU dedicat tinerilor din județul Neamț, iar acum, datorită parteneriatului cu colegii mei Cristina Dumitrache și Bogdan Dumea, în cadrul taberei au participat tineri din Neamț și din Constanța.

Acest proiect este investiția mea în tineri, cei pe care îi consider cea mai importantă resursă a unei națiuni. Țelul meu este ca fiecare tânăr să își descopere misiunea și să devină eroul propriei povești de succes”, a declarat **Oana Bulai**, inițiatoarea proiectului VIITORUL EȘTI TU!

Tabăra a constat în 6 zile de training în compania unor traineri cu foarte multă experiență, coaching individual cu trainerii și coaching de grup, dar și exerciții și simulări care le-au oferit posibilitatea tinerilor să găsească resurse în interiorul lor.

Activitățile au fost împărțite pe mai multe module care au conținut exerciții specifice, astfel încât tinerii să valorifice cât mai mult timpul petrecut în tabără. Echipa taberei de leadership a fost compusă din **Ștefan Popescu - antreprenor** și managerul proiectului, **Andrei Stupu - antreprenor**, consultant educațional, career coach și trainerul principal al taberei, Ștefania Enea - personal trainer și specialist în nutriție, și **Luca Țonea - trainer și student al Facultății de Medicină**, specializat în leadership training, stress management și cursuri de prim ajutor.

„Ne-am atins și în acest an scopul pentru care am organizat Tabăra VIITORUL EȘTI TU. Ne-am propus să construim o echipă de campioni, capabili să strălucească, o echipă de prieteni, care vor fi viitorii lideri ai acestei țări. Am pus bazele unui grup de tineri dornici să se implice și să contribuie la dezvoltarea și modernizarea comunităților din care fac parte”, a adăugat deputatul de Neamț, Oana Bulai.

„Sunt fericită că am demonstrat, încă o dată, că astfel de proiecte dedicate tinerilor sunt realizabile. Chiar dacă la început a părut un vis, Proiectul „VIITORUL EȘTI TU!” a devenit realitate, iar acum tabăra a ajuns deja la a doua ediție”, a mai spus Oana Bulai.

Tinerii care au participat în Tabăra VIITORUL EȘTI TU! au avut parte și de speakeri surpriză, printre aceștia

numărându-se doi miniștri, șeful Cancelariei Prim-ministrului, trei secretari de stat, europarlamentari și parlamentari, experți în dezvoltare regională, public speaking și dezvoltare personală.

Natalia Intotero - Ministrul familiei, tineretului și egalității de șanse, **Bogdan-Gruia Ivan** - Ministrul Cercetării, Inovării și Digitalizării, **Mihai Alexandru Ghigiu** - șeful Cancelariei Prim-Ministrului României, **Victor Negrescu** - europarlamentar și vicepreședintele Comisiei pentru Educație din Parlamentul European (S&D), **Janina Sitaru** - secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, **Florin Lixandru** - secretar de stat în cadrul Ministerului Educației, **Bogdan Dumea** - secretar de stat în cadrul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, deputații **Oana Florea**, **Laurențiu-Viorel Gidei**, **Ștefan Mușoiu**, **Sorin Chiriță** - expert în dezvoltare regională și finanțări nerambursabile, președintele Asociației pentru Dezvoltare Regională și Politici Europene, **Maria Hibovski** - actriță, trainer, public speaker, **Malvina Roșu** - Psiholog, Life & Business Coach, Consilier Vocațional, Trainer, Consilier Dezvoltare Personală, **Eniko Georgescu** - Psiholog Clinician & Psiholog Securitate, Ordine si Apărare, Psihoterapeut, Hipnoterapeut & Expert Neuroștiințe & Tehnici de Comunicare, **Valentin-Cristian Ioniță** - președintele Asociația Lex Ferenda, **Alina Dumitru** - campioană olimpică și multiplă campioană europeană la judo, și actorul **Marian Adochiței** au fost invitații speciali ai taberei.

Tabăra de leadership face parte din Proiectul VIITORUL EȘTI TU! inițiat de către Oana Bulai în anul 2020. **VIITORUL EȘTI TU!** este adresat tinerilor care vor să învețe să fie lideri, să aibă succes folosindu-și atuurile, să își descopere abilitățile personale și să se autodepășească.

O POVESTE DE SUCCES ÎN LUMEA AFACERILOR DIN ROMÂNIA

În lumea afacerilor, există povești care transcend timpul și inspiră generații de antreprenori și profesioniști. **RIFIL**, o societate româno-italiană, este una dintre aceste povești remarcabile. Fondată în 1973, într-un context economic și politic complex, **RIFIL** a devenit un exemplu de perseverență, inovație și responsabilitate socială.

În 1973, societatea **RIFIL** a fost înființată, marcând un moment semnificativ în economia comunistă est-europeană. Aceasta a fost prima companie din această regiune în care capitalul de stat și cel privat au colaborat într-o activitate industrială. Sediul societății a fost stabilit în Săvinești, cu un capital social de 2.333.000 USD, iar asocierea s-a realizat între Centrala Industrială de Fibre Chimice Savinesti (52% din capitalul social) și ROMALFA SpA Biella din Italia (48% din capitalul social).

În 1974, au început lucrările de construcție pentru spațiile de producție ale **RIFIL** în Săvinești, iar în 1975, societatea a început angajările și producția de fibre. În 1976, **RIFIL** a luat măsuri pentru a intra pe noi piețe și a achiziționat utilaje moderne, devenind primul agent economic din România care a utilizat leasingul pentru finanțare și factoringul.

În perioada 1989-1990, după 16 ani de la înființare, societatea a închis activitatea din motive politice, iar personalul a fost transferat la Combinatul de la Săvinești. Cu toate acestea, în decembrie 1989, în contextul schimbărilor politice din România, s-au făcut eforturi pentru reluarea activității, iar în 1990, **RIFIL** a fost reînființată.

În anii următori, **RIFIL** a continuat să se extindă și să dezvolte noi tehnologii, iar în 1996, a devenit o societate pe acțiuni. În 1998, **RIFIL** a cumpărat terenul și spațiile de producție de la Fibrex SA, iar în 1999, a continuat extinderea activității prin achiziția altor societăți din domeniu.

În 2004, o incendiu a afectat fabrica, dar aceasta a fost reconstruită și activitatea a fost reluată. În anii următori, **RIFIL** și-a consolidat poziția pe piață și a dezvoltat noi tehnologii pentru producție. În 2007, **RIFIL** a fuzionat cu ROMALFA SA.

În perioada 2013-2023, **RIFIL** a continuat să își extindă producția și a devenit acționar majoritar la alte societăți din domeniu. Astăzi, **RIFIL** are o cifră de afaceri anuală de aproximativ 150 milioane USD și exportă produsele sale în 27 de țări.

Pe parcursul acestei evoluții, **RIFIL** a avut un impact semnificativ asupra comunității și a susținut numeroase acțiuni umanitare și culturale, fiind un exemplu de responsabilitate socială. Principiile care stau la baza activității **RIFIL** includ integritatea, loialitatea, responsabilitatea, respectul legii, echitatea, satisfacția clienților, experiența și competența, tradiția, spiritul de echipă, obiectivitatea, transparența, nediscriminarea și confidențialitatea.

RIFIL continuă să evolueze și să contribuie la dezvoltarea comunității și a economiei românești, menținându-și statutul de exemplu de succes în domeniul său.

Factorul de continuitate până în prezent a fost Luigi Bodo, actualmente Președintele Consiliului de Administrație, care a luptat ca **Rifil** să continue să producă și să ajungă acolo unde a ajuns.

În desfășurarea activităților, **RIFIL** are ca deviză: „**OBIECTIVUL NOSTRU ESTE SUCCESUL**” dar modul în care obținem succesul în afaceri este la fel de important ca și succesul în sine, dovadă că rezultatele au fost în permanență foarte bune și că există „**PUTEREA DE A MAI CREȘTE**” – sloganul nostru de la împlinirea a 50 de ani de la înființare.

Suceava 89.9 Bicăz 96.1 Sovata 89.2 Piatra Neamț 92.00
 Câmpulung Moldovenesc 88.8 Bacău 94.00 Onești 87.8
 Rădăuți 99.2 Bârlad 103.3 Brașov 98.2 Făgăraș 107.2
 Luduș 94.2 Mediaș 90.2

Jurnal

Jurnal este o rețea de frecvențe locale care s-a înființat din dorința de a transmite valorile culturale care adună comunitatea împreună. Această comunitate o ținem aproape de noi și prin prezența online pe toate rețelele de socializare, având peste 300 de mii de urmăritori pe Facebook și, în acoperirea noastră în FM, având un potențial de 4-5 milioane de ascultători.

 publicitate@RevolutArt.ro

 0749927777

 JurnalFM.ro

RADIOGRAFIA JUDEȚELOR IAȘI, BACĂU, NEAMȚ, VASLUI ȘI BOTOȘANI DIN PERSPECTIVA DATELOR STATISTICE OFICIALE

În contextul societății actuale, ce se dorește a fi ancorată la realitate, funcționarea corectă are la bază statistici obiective. În baza datelor primare colectate prin intermediul cercetărilor statistice, Direcția Județeană de Statistică analizează și diseminează lunar principalii indicatori economico-sociali ai județului pe care-l reprezintă.

În contextul acestui peisaj economic în continuă schimbare, datele analizate în continuare oferă o perspectivă detaliată asupra evoluției economice a 5 județe din regiunea de Nord-Est: IAȘI, NEAMȚ, BACĂU și VASLUI și BOTOȘANI.

O abordare complexă, care investighează diversele componente economice, sociale și culturale, dezvăluie tendințele care conturează rolul celor 5 județe în dezvoltarea generală a țării. Pe măsură ce parcurgem datele prezentate, vom explora în detaliu aspecte vitale precum resursele de muncă, agricultura, silvicultura și evoluția indicatorilor economico-sociali din ultima perioadă, oferind astfel o imagine completă a situației economice din județul Neamț.

Această analiză ajută la înțelegerea provocărilor și oportunităților cu care se confruntă județele, punând în lumină tendințele semnificative care indică direcții de dezvoltare și creștere. De la producția industrială până la dinamica sectorului turismului, vom explora cum aceste aspecte modelează economia și societatea județelor din regiunea de Nord-Est a României.

IAȘI

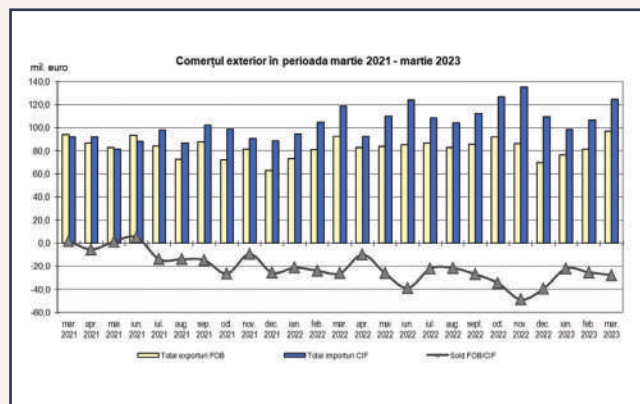
Iașul este un județ mediu ca întindere, reprezentând 2,3% din suprafața țării (ocupând locul 23 între celelalte județe ale României). Din punctul de vedere al mărimii populației rezidente, județul Iași se situează pe locul doi în ierarhia județelor (după municipiul București). O privire detaliată asupra activităților economice și culturale dezvăluie un peisaj complex, care pune în valoare potențialul zonei. Prezenta analiză oferă o imagine clară asupra performanțelor economice și sociale înregistrate de județul Iași în ultimii ani.

COMERȚ EXTERIOR

Județul Iași a înregistrat o creștere a activității comerciale în trimestrul I 2023 comparativ cu perioada similară a anului anterior. Atât exporturile cât și importurile au avut o tendință ascendentă, cu 3,2% respectiv 3,7%. Exporturile au avut o valoare de 254.646 mii euro, în timp ce importurile au însumat 329.172 mii euro, iar diferența dintre aceste valori reflectă deficitul comercial.

Deficitul comercial pentru trimestrul I 2023 a fost de 74526 mii euro, în creștere față de perioada similară din 2022, care a înregistrat un deficit de 70693 mii euro, ceea ce sugerează faptul că județul Iași a importat bunuri de o valoare mai mare decât a exportat.

Se remarcă faptul că un procent semnificativ din activitatea comercială a județului Iași se desfășoară cu țări membre ale Uniunii Europene. 68,8% din exporturi și 63,2% din importuri s-au realizat cu țările UE, ceea ce subliniază o orientare puternică către piața europeană și sugerează că Iașul are legături comerciale strânse cu această zonă.

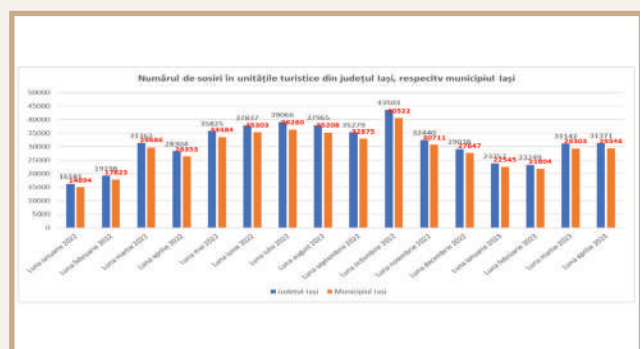
Principalii parteneri comerciali, cele mai importante țări cu care Iașul a avut schimburi comerciale în trimestrul I 2023 sunt:
Exporturi: Germania (15,2%), Marea Britanie (10,9%), Franța (8,2%), Ungaria (7,4%) și Cehia (7,4%). Acestea însumează aproape jumătate (49,1%) din totalul exporturilor județului.
Importuri: Germania (16,6%), Italia (9,7%), China (7,2%),

Ucraina (6,2%) și Belgia (5,3%). Aceste țări contribuie cu 45,0% la totalul importurilor.

După cum se poate observa, relațiile cu țările membre ale Uniunii Europene sunt predominante, Germania având un rol proeminent în ambele direcții - import și export. Aceste date sugerează necesitatea unei strategii de diversificare a partenerilor comerciali și posibil a produselor exportate, pentru a echilibra balanța comercială și a reduce deficitul.

TURISM

Activitatea de turism în județul Iași este concentrată în capitala de județ, 93% din numărul total de turiști sosiți în octombrie 2022 s-au cazat în municipiul Iași. Vârful sosirilor de turiști în unitățile de cazare din județul Iași este reprezentat de luna octombrie a fiecărui an (Hramul de Sf. Parascheva, sărbătorile Iașului, sosirea studenților). În octombrie 2022, s-au înregistrat 43503 turiști în județul Iași, din care 40522 turiști în capitala moldavă. Cei mai puțini turiști în județul Iași sosesc de regulă în luna ianuarie (circa 16000 de sosiri). În anotimpul de

iarnă, turiștii, mai ales iubitorii sporturilor de iarnă, preferă localitățile/ stațiunile turistice montane.

Turismul în județul Iași este preponderent de business, schimburi academice, cultural, religios, de weekend. Această aserțiune se întemeiază pe indicatorul statistic „durata medie a cazării în structurile de primire turistică” din județul Iași care este de 1,63 zile pentru turiștii români și 1,70 zile pentru turiștii străini. Preconizatele autostrăzi care vor lega Iașul de Vestul țării, Capitala București, Europa, Republica Moldova și Ucraina vor dinamiza turismului nu numai în județul Iași, ci în toată regiunea Nord-Est.

FORȚA DE MUNCĂ

Efectivul de salariați din județul Iași la data de 31.05.2023, a fost de 192997 persoane, în creștere cu +4174 persoane (+2,2%) față de luna corespunzătoare din anul 2022 și în creștere cu 451 de persoane comparativ cu sfârșitul lunii aprilie 2023. În luna mai 2023, câștigul salarial mediu nominal brut în județul Iași a fost de 6917 lei (+9,7% față de luna mai 2022), iar cel mediu net de 4395 lei (+11,5% față de luna mai 2022); comparativ cu luna anterioară, respectiv aprilie 2023, s-a înregistrat o creștere a câștigului net cu 0,3% și o scădere a celui brut cu 0,6%. Față de media pe țară, câștigul salarial mediu net din județul Iași, realizat în luna mai 2023, a fost mai mic cu 3,3%. Pe grupe mari de activități, evoluția câștigului salarial mediu nominal net în luna mai 2023 comparativ cu mai 2022, respectiv aprilie 2023, se prezintă după cum urmează:

Indicele câștigului salarial real pentru luna mai 2023 față de luna mai 2022, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum, în județul Iași a fost de 100,7%, ceea ce înseamnă că puterea de cumpărare a salariului a crescut cu 0,7%.

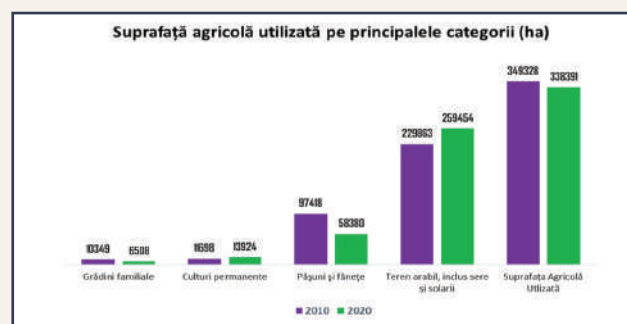
ȘOMAJ

Rata șomajului înregistrată în județul Iași în luna mai 2023 a fost de 3,0%, mai mare decât cea din luna mai 2022 (2,9%) și egală cu cea din luna aprilie 2023 (3,0%); pe sexe, față de mai 2022, rata șomajului înregistrată a fost mai mică pentru bărbați (3,0%) și mai mare pentru femei (3,1%). Rata șomajului din județul Iași în luna mai 2023 a fost mai mare decât cea înregistrată la nivel național (2,9%)

RECENSĂMÂNTUL GENERAL AGRICOL

Conform datelor de la Recensământul General Agricol runda 2020, în județul Iași existau un număr de 96115 exploatații agricole, care utilizau 338391 ha de teren agricol. Comparativ cu RGA runda 2010, numărul exploatațiilor agricole din județul Iași a scăzut cu 42278 de exploatații agricole, respectiv cu 30,5%. Suprafața agricolă utilizată în județul Iași a scăzut cu 10937 ha, ceea ce înseamnă o diminuare cu 3,1%.

În anul 2020, suprafața medie per exploatație agricolă a fost de 3,52 ha, în creștere cu un hectar față de suprafața medie per exploatație agricolă așa cum a rezultat la RGA runda 2010. Se observă că scăderea numărului de exploatații agricole a condus la creșterea suprafeței agricole medii per exploatație cu 39,7% în

anul 2020, comparativ cu anul 2010.

Datele de la RGA runda 2020 pentru județul Iași, comparativ cu RGA runda 2010, arată că s-au înregistrat creșteri în ceea ce privește evoluția suprafețelor cultivate cu principalele culturi: +3047,56 ha cereale pentru boabe leguminoase uscate și culturi proteice pentru boabe (+2,03%); +160,96 ha plante industriale (+13,39%); +1434,61 ha rădăcinoase (+33,49%); +455,62 ha legume proaspete, pepeni și căpșuni (+29,32%); +3,07 ha flori și plante ornamentale (+32,31%); +12001,96 ha plante de nutreț recoltate verzi (+54,02%); +1007,41 ha plante pentru producerea de semințe și semințe pentru comercializare (+5302,15%).

În ultimul deceniu (RGA 2020 vs. RGA 2010), evoluția efectivelor de animale pe principalele specii, în județul Iași se prezintă după cum urmează: efectivul de porcine s-a diminuat cu 42375 capete (37,05%); efectivul de ovine a crescut cu 12514 capete (5,51%); efectivul de bovine s-a diminuat cu 10161 capete (14,3%); efectivul de caprine a crescut cu 5375 capete (17,79%); efectivul de păsări a crescut cu 265678 capete (8,87%).

Conform datelor RGA 2020, în exploatațiile agricole din județul Iași, lucrau un număr de 150693 persoane, din care 142292 persoane în cadrul exploatațiilor fără personalitate juridică și 3401 persoane în cadrul exploatațiilor cu personalitate juridică, având statutul de salariați. În figurile următoare, sunt reprezentate grafic efectivele (numărul) de persoane care lucrează în exploatațiile agricole fără sau cu personalitate juridică, comparație între județele regiunii de Nord-Est.

În contextul unui mediu economic și social dinamic, analiza datelor statistice devine un instrument esențial pentru a înțelege și a planifica strategiile de dezvoltare a unei regiuni. Județul Bacău, situat în partea de nord-est a României, fiind așezat la confluența mai multor realități culturale și economice, este fără îndoială un punct de referință în acest context. În cadrul acestui material, prezentăm o radiografie a primelor 5 luni 2023 a județului Bacău, din perspectiva datelor statistice oficiale. În cadrul acestei analize, se poate observa faptul că județul Bacău se confruntă cu provocări și oportunități care se reflectă în datele statistice analizate în intervalul ianuarie - mai din acest an.

PRODUCȚIA INDUSTRIALĂ

Potrivit rezultatelor operative, în primele 5 luni ale anului 2023 producția industrială totală realizată în județul Bacău a înregistrat o scădere pe ansamblu cu 5,8% față de perioada similară din anul 2022, iar cea mai mare influență în scăderea producției a avut-o producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-64,1%), urmată de industria prelucrătoare (-4,7%). În luna mai 2023 producția industrială totală din a fost mai mică cu 2,1% comparativ cu luna corespunzătoare și a crescut cu 22,7% față de luna anterioară.

CIFRA DE AFACERI ÎN INDUSTRIE

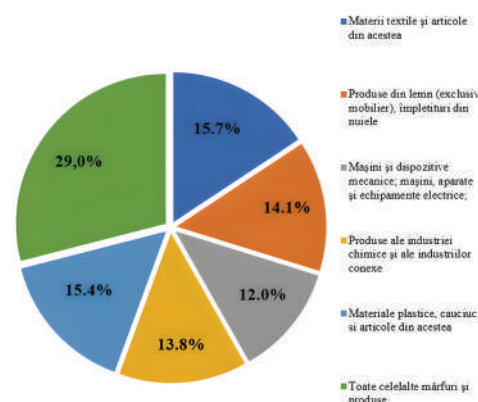
Cifra de afaceri a unităților industriale din județul Bacău a înregistrat o creștere de 18,4% în primele 5 luni ale anului 2023 față de aceeași perioadă din anul anterior, depășind media națională. În luna mai 2023, veniturile totale din industrie au scăzut cu 29,0% față de mai 2022, dar au crescut cu 32,9% față de luna anterioară.

COMERȚ INTERNAȚIONAL

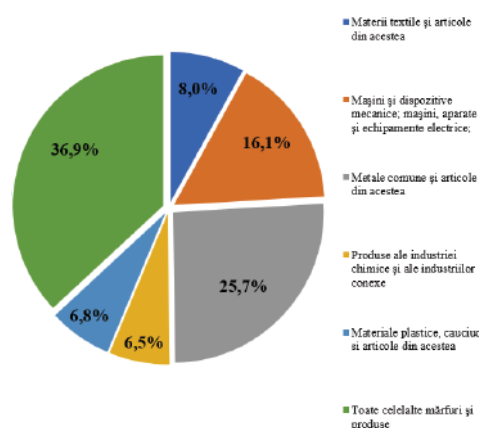
Activitatea de comerț internațional realizată în județul Bacău în primele 3 luni 2023, relevă faptul că exporturile FOB, după sediul agentului exportator, au fost de 266.672 mii euro, mai mici cu 0,7% comparativ cu perioada corespunzătoare din 2022. În structură, cea mai mare pondere în volumul mărfurilor exportate îl deține secțiunea

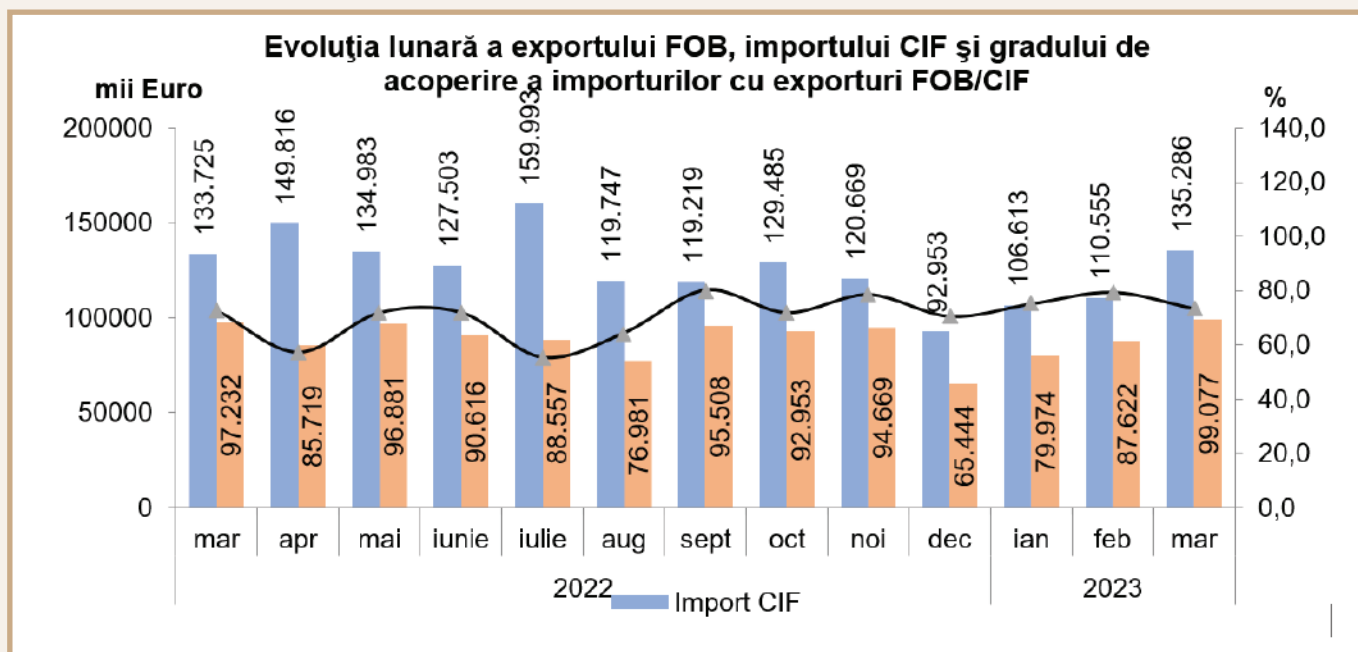
“materii textile și articole din acestea” (15,7%). Importurile CIF, după sediul agentului importator, au fost de 352.453 mii euro, mai mici cu 4,1% față de perioada corespunzătoare a anului 2022. Cele mai mari ponderi în total importuri le dețin “metale comune și articole din acestea” (25,7%). Soldul

Structura exportului județului Bacău pe secțiuni - cumulată 3 luni 2023 (%)

Structura importului județului Bacău pe secțiuni - cumulată 3 luni 2023 (%)

balanței de comerț exterior (FOB/CIF) a fost unul negativ, înregistrându-se un deficit comercial de 85.781 mii euro la nivelul județului, în timp ce gradul de acoperire a importurilor cu exporturi (FOB/CIF) a fost în această perioadă de 75,7% sub cel înregistrat la nivelul țării (77,8%), rămânând practic neacoperite cu exporturi o valoare de importuri de aproximativ 85,7 milioane euro.

TURISM

La 31 mai 2023 numărul structurilor de cazare cu o capacitate de cazare existentă de minim 10 locuri-pat care au funcționat în județul Bacău, a fost de 153, acestea oferind un număr de 4.607 locuri de cazare. Comparativ cu perioada similară, a crescut cu 13,3% numărul unităților de primire și cu 6,7% numărul de locuri oferite turiștilor. În primele 5 luni ale acestui an, numărul de sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică a fost de 62.445 persoane, din care 93,3% reprezintă turiști rezidenți în România și 6,7% turiști nerezidenți. Comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2022, numărul acestora a crescut cu 2.206 sosiri pe total (+3,7%), ca urmare a creșterii numărului de sosiri a turiștilor rezidenți cu 2.405 (+4,3%), în timp ce numărul sosirilor celor nerezidenți a scăzut cu 199 (-4,5%). Hotelurile au reprezentat prima alegere a turiștilor atunci când vorbim de cazare (mai

de 1,9 înnoptări/persoană, mai mică față de perioada corespunzătoare 2022, pentru turiștii rezidenți a fost de 1,9 înnoptări/persoană, la fel ca în perioada corespunzătoare, iar pentru cei nerezidenți de 2,9 înnoptări/persoană, în scădere comparativ cu aceeași perioadă.

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

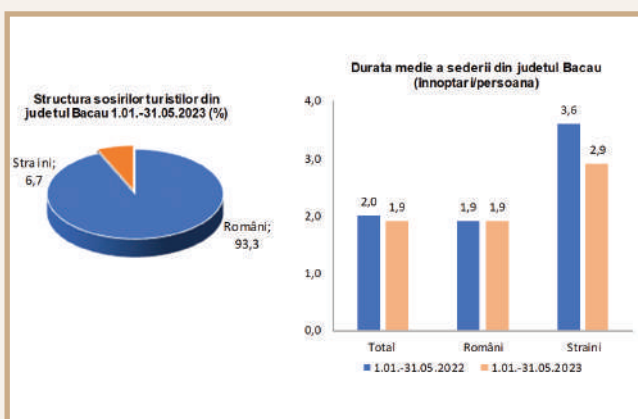
Efectivul de salariați estimat la sfârșitul lunii mai 2023 din județul Bacău a fost de 122.521 persoane, mai mare cu 289 persoane (+0,2%) comparativ cu sfârșitul lunii anterioare și cu 2.065 persoane mai multe față de finele lunii mai 2022 (+1,7%). Pe sectoare economice, 2,4% din salariați lucrau în "agricultură, vânătoare, servicii anexe, silvicultură și piscicultură", 38,8% în "industrie și construcții" și 58,8% în "servicii". Salariații din județul Bacău reprezintă 19,0% din totalul salariaților din Regiunea de Nord-Est.

Salariații din județ au obținut în luna mai 2023 un câștig salarial mediu brut de 6.226 lei/persoană, ceea ce înseamnă un câștig salarial mediu net de 4.027 lei/persoană. Valoarea câștigului net a fost cu 516 lei mai mic decât cel înregistrat la nivel național (-11,4%). În cazul județului Bacău, câștigul salarial mediu net reprezintă 88,6% din cel calculat la nivel național.

ȘOMAJ

La sfârșitul lunii mai 2023, șomajul înregistrat în Bacău a avut o scădere semnificativă de 19,1% față de aceeași perioadă din 2022. Distribuția geografică arată că cei mai mulți șomeri se aflau în mediul rural (65,2%), iar restul în mediul urban (34,8%).

În concluzie, situația județului Bacău în primele 5 luni ale anului 2023 arată o scădere în producția industrială, cu o influență semnificativă din partea producției de energie electrică și termică, dar o creștere notabilă în cifra de afaceri a unităților industriale. Comerțul internațional reflectă o ușoară scădere a exporturilor și importurilor, rezultând un deficit comercial. Sectorul turismului a înregistrat creșteri semnificative în numărul de turiști și structurile de cazare, dar și o scădere în durata medie a șederii acestora. Piața forței de muncă arată o creștere ușoară în efectivul de salariați, cu salarii medii nete sub media națională, în timp ce șomajul înregistrează o scădere semnificativă, cu majoritatea șomerilor în mediul rural.

mult de jumătate dintre aceștia optând pentru hoteluri), un procent de 18% au preferat pensiunile turistice urbane și doar 10% dintre turiștii sosiți în județul Bacău s-au cazat în vile turistice în primele 5 luni ale anului. Durata medie a șederii pentru turiștii care au vizitat județul în primele 5 luni a fost

Județul Neamț, aflat în partea de nord-est a României, prezintă o moștenire bogată în tradiții, cultură și resurse naturale, dar și cu un potențial economic însemnat. În cadrul acestui material, prin evaluarea indicatorilor economici, sociali și demografici, ne propunem să identificăm principalele domenii de interes, dar și zonele care necesită atenție și intervenție strategică. În continuare, vom explora situația resurselor de muncă, implicarea județului în domeniile agricole și silvice, evoluția producției industriale, tendințele în comerțul internațional, dinamica sectorului turistic și starea pieței forței de muncă. Toate aceste date și analize vor furniza un tablou complet și complex asupra stării actuale și a posibilelor direcții de acțiune pentru județul Neamț.

Resursele de muncă: Județul Neamț reprezintă 2,1% din totalul resurselor de muncă la nivel național, situându-se pe locul 19 în ceea ce privește ponderea acestora în ierarhia județelor. Cu toate acestea, rata de ocupare a forței de muncă este mai mică decât media regională și națională, ceea ce poate indica posibile provocări legate de ocuparea forței de muncă în zonă. Sectorul industrial și cel agricol reprezintă domeniile majore de ocupare.

Agricultura și silvicultura: Județul Neamț are o prezență semnificativă în agricultură și silvicultură, deținând 1,9% din suprafața agricolă națională și fiind printre liderii la producția de sfeclă de zahăr, secară și rădăcinoase.

PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI-SOCIALI AI JUDEȚULUI NEAMȚ (MAI 2023)

În luna mai 2023, Județul Neamț a înregistrat evoluții semnificative în diverse domenii economice și sociale, reflectate în raportul cu privire la indicatorii economico-sociali.

Acești indicatori oferă o perspectivă detaliată asupra stării economiei și a altor aspecte relevante pentru dezvoltarea județului.

PRODUȚIA INDUSTRIALĂ

Comparație cu perioada 1.I.- 31.V.2022 - Producția industrială (serie brută) realizată în perioada ianuarie-mai din anul 2023 s-a situat sub nivelul celei realizate în

	MAI 2023 față de:			1.I.- 31.V.2023
	Aprilie 2023	Mai 2022	Media lunară	față de 1.I.- 31.V.2022
Total industrie (serie brută)	118,33	111,43	106,98	94,74
din care, pe marile grupe industriale:				
industria bunurilor intermediare	100,12	92,33	91,91	84,83
industria bunurilor de capital	119,12	129,62	136,93	121,24
industria bunurilor de folosință îndelungată	120,10	70,20	71,00	64,69
industria bunurilor de uz curent	207,51	163,26	133,75	110,69
industria energetică	105,52	196,47	143,51	119,74

aceeași perioadă din anul 2022 cu 5,26 %, datorită scăderii înregistrate în: industria bunurilor intermediare (- 15,17 %), industria bunurilor de folosință îndelungată (- 35,31 %).

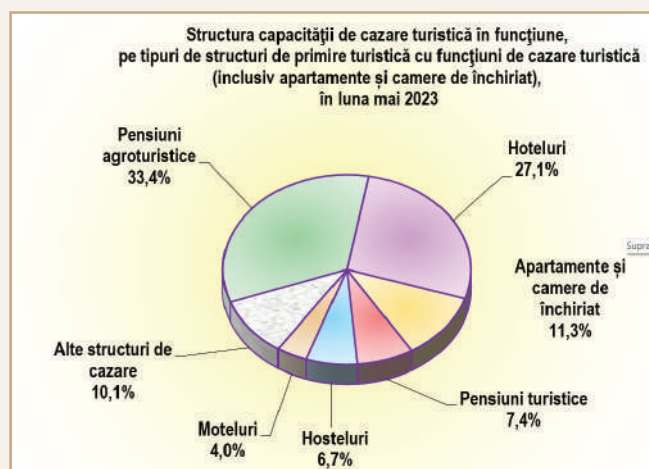
S-au înregistrat creșteri ale producției realizate în perioada Ianuarie-Mai 2023 față de perioada Ianuarie-Mai 2022 în industria bunurilor de capital (+ 21,24 %), industria bunurilor de uz curent (+ 10,69 %) și industria energetică (+ 19,74 %).

Această tendință de creștere a producției este un semnal pozitiv pentru economia județului și poate indica o redresare economică în curs.

CIFRA DE AFACERI ÎN INDUSTRIE: Cifra de afaceri a întreprinderilor industriale a crescut cu 22,2% în Mai 2023, în special datorită industriei prelucrătoare.

COMERȚ INTERNAȚIONAL

Exporturile și importurile au avut o dinamică interesantă. În perioada 1.01.-31.03.2023, exporturile au crescut cu 9,93% comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent, în timp ce importurile au crescut cu 2,67%. Soldul balanței comerciale a fost pozitiv, în valoare de +67 mii Euro. Sectoarele cu ponderi semnificative în exporturi au fost textilele și articolele din textile, mijloacele și materialele de transport și metalele comune și articolele din acestea. În ceea ce privește importurile, ponderile mai mari s-au înregistrat la textile și articole din textile, metale comune și articole din acestea și mașini, aparate și echipamente electrice.

TURISM

Sectorul turismului a înregistrat evoluții pozitive în luna Mai 2023. Numărul de structuri de primire turistică a fost de 231, cu un total de 2967 de camere și 6330 de locuri-pat oferite turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică a crescut cu 3,8% față de luna Mai 2022. Sosirile în structurile de primire turistică au înregistrat o creștere de 7,7%, iar înnopțările au crescut cu 5,3% față de aceeași perioadă a anului precedent. Hotelurile, pensiunile agroturistice și apartamentele au fost principalele opțiuni de cazare pentru turiști.

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

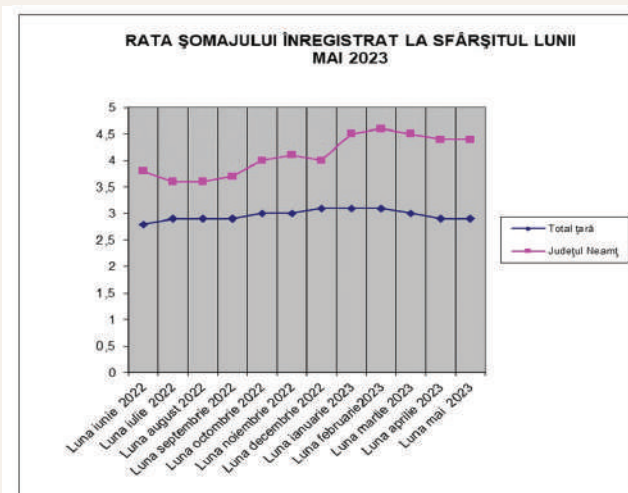
Efectivul salariaților din economie a înregistrat o creștere, ajungând la 92054 persoane la sfârșitul lunii Mai 2023.

Majoritatea salariaților lucrau în industrie și construcții (35,36%) și în sectorul serviciilor (60,79%). Câștigurile salariale medii nominale brute și nete au avut evoluții diferite. Câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 5672 lei/salariat, iar cel net de 3602 lei/salariat, în creștere față de luna precedentă.

ȘOMAJ

Numărul șomerilor înregistrați în județul Neamț la sfârșitul lunii Mai 2023 era, potrivit datelor furnizate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Neamț, de 6570 persoane, din care 2799 (42,60%) femei.

La sfârșitul lunii Mai 2023, numărul șomerilor înregistrați era cu 107 persoane mai mic față de luna Aprilie 2023. Din numărul total al șomerilor, 5504 persoane (83,77 %) nu primeau nici un fel de ajutoare bănești, aflându-se doar în evidență pentru căutarea unui loc de muncă. Ponderea șomerilor din județul Neamț în totalul șomerilor înregistrați pe țară, la sfârșitul lunii Mai 2023, era de 2,90 %. Rata șomajului înregistrat, calculată în raport cu populația activă civilă totală, era în județul Neamț la sfârșitul lunii Mai 2023 de 4,37 % (4,44 % în Aprilie 2023). Pe ansamblul țării, rata șomajului a fost de 2,9 %, un număr de 9 județe având o rată a șomajului mai mare decât cea înregistrată în județul Neamț.

Ponderea șomerilor înregistrați în populația stabilă în vârstă de 18 – 62 ani1) era de 1,84 %, din care: în zona Tîrgu Neamț de 2,76 %, în zona Roman de 2,03 %, în zona Poiana Teiului de 2,56 %, în zona Bicăz de 1,98 %, iar în zona Piatra Neamț de 1,22 %.

În lumina informațiilor prezentate, se poate observa faptul că economia județului Neamț se află într-un proces de transformare și evoluție, cu aspecte pozitive și provocări distincte. Creșterea semnificativă în sectoare cheie, precum producția industrială și turismul, este cu siguranță un semnal încurajator al progresului economic. Aceste aspecte indică faptul că eforturile depuse pentru diversificarea activităților economice și atragerea investițiilor încep să dea roade. Sectorul industrial pare să fie în plină expansiune, cu o creștere notabilă în producție și cifra de afaceri. Aceasta poate fi în parte rezultatul investițiilor în tehnologie și inovare, care își pun amprenta asupra performanței industriale. Totuși, este important să se asigure că această creștere nu este doar o fluctuație temporară, ci reflectă o tendință pe termen lung. (Acest lucru ar putea necesita consolidarea infrastructurii industriale și stimularea continuă a inovației pentru a menține competitivitatea.)

Cu toate acestea, provocările cu care se confruntă economia județului nu pot fi neglijate. Cu toate că există creșteri în diverse sectoare, ocuparea forței de muncă și ratele de șomaj rămân subiecte sensibile. Nivelul scăzut al ratei de ocupare poate necesita eforturi pentru a stimula dezvoltarea de noi oportunități de muncă, inclusiv în sectoarele emergente. În plus, persistența unei rate a șomajului peste media națională indică faptul că se poate impune o revizuire a politicilor de stimulare a angajării și a dezvoltării competențelor pentru a îmbunătăți perspectiva de ocupare.

Unul dintre rolurile importante ale Direcției Județene de Statistică (DJS) Vaslui este de a pune la dispoziția utilizatorilor seturi de date statistice și informații care să faciliteze luarea diferitelor decizii pozitive pentru societate, iar un domeniu esențial al statisticii oficiale îl reprezintă cercetarea statistică a populației și evoluția fenomenelor demografice. Indicatorii acestei categorii, împreună cu cei care analizează teritoriul, constituie un fundament esențial în definirea potențialului și resurselor de dezvoltare ale județului Vaslui, ceilalți indicatori economici și sociali fiind în legătură strânsă cu aceștia.

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

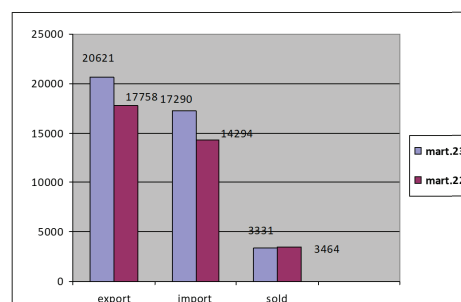
La sfârșitul lunii mai 2023, în județul Vaslui s-a înregistrat un număr de 57.975 de salariați, în creștere cu 1,08% față de luna ianuarie a acestui an, pentru care s-au înregistrat 57.356 persoane. În același timp, față de luna mai 2022, când s-au înregistrat 57.055 salariați, s-a observat o creștere ușoară de 1,6%. La nivelul județului Vaslui, în luna mai 2023, câștigul salarial mediu brut a fost de 5.842 lei. Peste medie s-a câștigat în servicii (6.481 lei), iar sub medie s-au situat câștigurile din agricultură, silvicultură și pescuit (5.304 lei), precum și cele din industrie plus construcții (4.806 lei). Pentru aceeași lună, câștigul salarial mediu net a fost de 3.778 lei. La fel, peste medie s-a câștigat în servicii (3.998 lei), iar sub medie în agricultură, silvicultură și pescuit (3.655 lei), precum și în industrie plus construcții (3.406 lei). În județul Vaslui numărul șomerilor este mai mare cu 1% față de cel din mai 2022. În mai 2023, conform ANOFM, s-au înregistrat 8.540 șomeri din care 41,2% erau femei. Astfel, rata șomajului în județ, pentru luna mai 2023, este de 8,1%. Aceași valoare procentuală a avut-o și anul trecut în aceeași lună. În rândul femeilor șomajul este de 7,1% (7,2% în luna mai 2022). În mai 2023 în topul șomajului se situează județele Vaslui și Teleorman – primul cu 8,1%, iar al doilea cu 7,8%, în condițiile în care rata națională a șomajului este de 2,9%.

COMERȚ COMUNITAR- IMPORTURI-EXPORTURI

Pentru județul Vaslui indicele producției industriale, un instrument statistic eficient de măsură a volumului producției și activității sectorului industrial, în luna mai a acestui an, a înregistrat valoarea de 111,9%, ceea ce indică o creștere cu 2,4% a activității industriale față de luna mai 2022. Exporturile de bunuri la nivelul județului Vaslui au fost, pentru luna martie 2023, în valoare de 20.621 mii euro, cu 16% mai mari decât în perioada similară din anul 2022 (17.758 mii euro). Importurile de mărfuri derulate în luna martie 2023 au fost în valoare de 17.290 mii euro, cu 20,9% mai mari decât în perioada similară a anului trecut (14.294 mii euro).

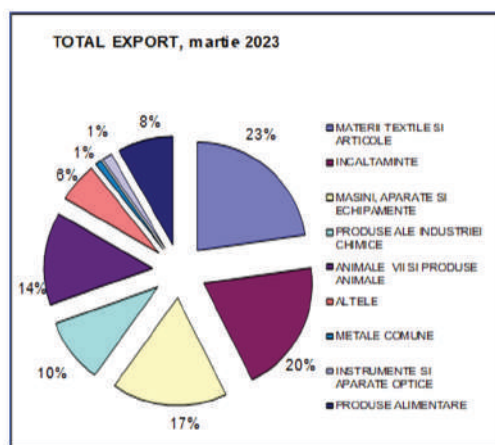
Balanța comercială prezintă, în primele trei luni ale anului

Fig 1. Comerțul internațional martie 2023 față de martie 2022 (mii euro)

2023, un excedent de 8.490 mii euro. Produsele industriale reprezentative pe primele trei luni ale anului în curs, în total exporturi sunt: „Materii textile și articole din acestea” cu o valoare de 12.271 mii euro și „Încălțăminte”, cu 12.312 mii euro. Restul sectoarelor din exporturi sunt „Mașini, aparate și echipamente”, „Produse ale industriei chimice”, „Animale vii și produse animale”, „Metale comune”, „Instrumente și aparate optice”, „Produse alimentare și Altele”. Iată mai jos un grafic defalcat, cu procente, pe aceste activități pentru luna martie a acestui an.

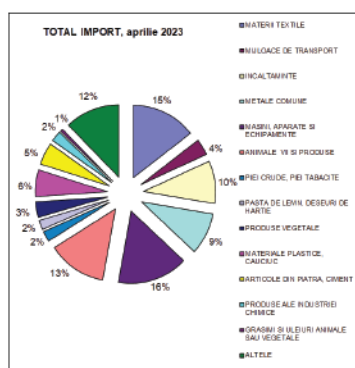
Fig.2 Structura exporturilor pe activități pentru luna martie 2023

În privința importurilor, tot pentru primele trei luni ale anului 2023 predomină, “Materiale textile și articole din acestea” cu 5.497 mii euro și “Încălțăminte” cu o valoare a importurilor de 7.113 mii euro. Specific pentru luna martie a acestui an, după cum se poate observa și în graficul de mai jos, pe primul loc la importuri s-au situat “Încălțăminte” (15%) și “Mijloacele de transport”, adică 13%.

Partenerii județului Vaslui cu prezență constantă și valori absolute sunt din țări aparținând spațiului comunitar: Italia, Germania, Olanda, Polonia dar și din SUA, Serbia, Republica

Fig 3 Structura importurilor pe activități pentru luna martie 2023

Moldova și Republica Chineză. Astfel, pentru luna martie 2023, la exporturile efectuate de firmele vasluiene, se detașează Italia (6.151 mii euro), urmată de Olanda (2.402 mii euro), Germania (2.283 mii euro), Sebia (1.963 mii euro) și SUA (1.758 mii euro). La importuri cea mai mare valoare pentru luna martie 2023 este înregistrată tot de Italia 4.123 mii euro, urmată de Germania 1.537 mii euro, Republica Chineză (1.016 mii euro), Republica Moldova (2.010 mii euro), Polonia (1.111 mii euro).

Referitor la societățile comerciale, în primele cinci luni ale acestui an, în județul Vaslui au fost înmatriculate două societăți cu participare străină la capitalul subscris. Per total, acesta a fost în valoare de 10.401,9 euro.

TURISMUL

Sosirile (cazările) în județul Vaslui, în luna mai 2023, au fost de 4.415, înregistrându-se 6.262 de înnopțări, față de luna mai 2022 când s-au înregistrat 3.707 sosiri și un număr de 5.609 de înnopțări.

Datele statistice prezentate arată o evoluție general pozitivă a indicatorilor economici supuși analizei. Excepția o reprezintă rata șomajului care a cunoscut o creștere, e adevărat, ușoară. Din păcate, județul Vaslui înregistrează în continuare cea mai mare rată a șomajului din țară. Producția industrială a crescut. Comerțul a înregistrat o revigorare semnificativă, dar ritmul de creștere al importurilor este mai mare decât cel al exporturilor. Balanța comercială înregistrează, totuși, un ușor excedent. Italia și Germania sunt principalii parteneri comerciali ai județului.

Turismul a înregistrat o creștere substanțială în ceea ce privește numărul de cazări, dar cifrele rămâne modeste comparativ cu alte județe.

Investițiile străine sunt cel mai îngrijorător aspect reflectat al datelor analizate. Doar două societăți cu capital străin subscris au fost înmatriculate pe parcursul primelor 5 luni ale anului 2023, în condițiile în care la nivelul întregii țări, pentru aceeași perioadă au fost înmatriculate 2913 societăți comerciale cu capital social străin subscris. Rata ridicată a șomajului este influențată negativ de acest fapt.

AGRICULTURA

Agricultura reprezintă activitatea principală în județul Vaslui. Astfel, conform ultimei împărțiri cadastale, 75,35% (400.721 ha) din suprafața județului este destinată agriculturii fiind repartizată după cum urmează: terenuri arabile – 291.759 ha, pășuni – 87.282 ha, fânețe – 7.918 ha, vii și pepiniere viticole – 11.401 ha, livezi și pepiniere pomicele – 2.361 ha.

În anul 2021, principalele culturi care ocupă terenurile arabile sunt cele de cereale pentru boabe 65% (160563 ha) și plante industriale 24,5% (60.468 ha) din suprafață. Legumele proaspete sunt cultivate pe o suprafață de 4.863 ha din care 2.327 ha (47,85%) în câmp și 2.517 ha (51,75%) în gospodăriile populației. Furajele verzi ocupă 21.335 ha, livezi pe rod – 1080 ha, pepeni verzi și galbeni – 489 ha, iar rădăcinoasele – 209 ha. Viticultura, un sector cu tradiție în județul Vaslui, are, în anul 2021, un procent de 98% din suprafața destinată viilor pe rod acoperită de viile pentru struguri de vin.

Producția medie la hectar la principalele culturi se prezintă după cum urmează: cereale pentru boabe – 4.719 kg/ha, leguminoase pentru boabe – 2.060 kg/ha, 4.098 kg/ha – plante industriale, din care enumerăm: sfecla de zahăr – 15.749 kg/ha, rapița – 2.280 kg/ha și 2.185 kg/ha – floarea soarelui. Producția medie la legumele proaspete este de 11.019 kg/ha, valorile principale, se înscriu, de această dată, în dreptul producției de varză albă – 17.019 kg/ha, tomate – 13.555 kg/ha, ardei – 9.773 kg/ha. Pentru struguri producția medie totală la hectar este de 6.197 kg: 6.495 kg/ha – producție din vii altoite și 6.022 kg/ha – producție din vii hibride.

La capitolul creșterea animalelor situația efectivelor de animale, pe principalele specii, înregistrate în anul 2021, în județul Vaslui, arată astfel: porcine – 44.847 capete, ovine – 208.609 capete, bovine – 35703 capete, caprine – 37.315 capete, păsări – 3.028.978 capete și numărul familiilor de albine – 57.415.

Situat în nord-estul României, județul Botoșani este un județ ce a trecut prin transformări considerabile de-a lungul ultimelor trei decenii, cu impact direct asupra domeniului forței de muncă, a șomajului, a comerțului și a turismului. Analiza datelor statistice și istorice, de-a lungul acestei perioade și a sectorului economic, oferă o perspectivă complexă asupra evoluției, provocărilor și oportunităților cu care se confruntă județul în prezent. Cu o tradiție agrară puternică, Botoșani s-a confruntat cu un declin semnificativ în domeniul agriculturii, subiect care este prezentat în cadrul acestui material.

FORȚA DE MUNCĂ

În ultimii 30 de ani, în județul Botoșani s-a înregistrat o scădere semnificativă a forței de muncă, cu un declin accentuat în special în domeniul agriculturii. Potrivit datelor furnizate, numărul angajaților din agricultură, silvicultură și piscicultură a scăzut de la 92.1 mii persoane în 1990 la doar 25.4 mii persoane în 2021. Acest lucru reprezintă o reducere de peste 70%, ceea ce arată clar că numărul persoanelor angajate a scăzut considerabil, pe de o parte din cauza modernizării și automatizării și, pe de altă parte, din cauza migrării către alte sectoare sau în străinătate.

Este demn de notat că unele domenii au prezentat o evoluție pozitivă sau stabilă în aceeași perioadă de aproximativ 30 de ani. Domeniul construcțiilor, de exemplu, a cunoscut o creștere ușoară, de la 5.7 mii persoane în 2018 la 7.3 mii persoane în 2021. De asemenea, sectorul comerțului a evoluat constant, crescând de la 14.9 mii persoane în 2010 la 15.4 mii persoane în 2021. O tendință ascendentă s-a înregistrat în domeniul sănătății și asistenței sociale, crescând de la 6.8 mii persoane în 2018, la 7.5 mii persoane în 2021.

Mecanizarea agriculturii are o influență asupra reducerii forței de lucru ocupate în agricultură. De la 2563 de tractoare în 1990, s-a ajuns la peste 6000 în 2020, spre exemplu. Deși datele analizate nu tratează acest subiect, este evident faptul că exodul forței de muncă tinere joacă un rol semnificativ în reconfigurarea satului românesc.

Aceste tendințe sugerează schimbări structurale în economia județului. Declinul marcat în agricultură, alături de stabilizarea și creșterea în sectoarele construcțiilor, comerțului și sănătății, sugerează că județul Botoșani trece printr-o tranziție de la o economie predominant agrară către una axată mai mult pe servicii și industrii moderne. Aceasta este o evoluție naturală, având în vedere trendurile globale și necesitatea adaptării la noile realități economice și sociale.

ȘOMAJ

În anul 2021, în județul Botoșani, s-au înregistrat un total de 2,835 de someri. Dintre aceștia, 1,254 erau femei. Cele mai multe persoane șomere se încadrau în categoria de educație primară, gimnazială și profesională, cu un total de 2,238, dintre care 908 erau femei. Un număr mai mic de șomeri aveau studii liceale și postliceale (507) și mai puțini aveau studii superioare (90), dintre care 54 erau femei.

Dintre șomerii înregistrați în 2021, 807 erau beneficiari de indemnizație de șomaj cu experiență în muncă și 784 erau beneficiari de indemnizație de șomaj fără experiență în muncă. Din aceștia, 365 de femei beneficiau de indemnizație de șomaj în prima categorie, iar 362 în cea de-a doua categorie.

În ceea ce privește nivelul de educație, cei mai mulți beneficiari de indemnizație de șomaj aveau educație primară, gimnazială și profesională (457), urmați de cei cu nivel liceal și postliceal (287) și cei cu educație universitară (63).

În 2022, numărul total al șomerilor în județul Botoșani a crescut la 3,384, numărul femeilor șomere crescând la 1,536. A crescut și numărul șomerilor cu experiență în muncă (807) și a celor fără experiență în muncă (784).

Se poate constata, așadar, o creștere a numărului de șomeri în județul Botoșani în 2022 comparativ cu 2021, ceea ce indică apariția anumitor dificultăți de natură economică.

În anul 2023, în județul Botoșani, s-au înregistrat în luna ianuarie un total de 3,431 de șomeri. Dintre aceștia, 1,550 erau femei. În luna februarie numărul total de șomeri a avut o ușoară creștere, la 3,480, dar în următoarele luni, până în luna mai, numărul total a scăzut la 3,211. Numărul de femei șomere a avut fluctuații nesemnificative, iar în final în luna mai a fost mai scăzut decât la începutul anului, ajungând la doar 1,534.

3.5 Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului și rata¹ șomajului² pe sexe

	1992	2010	2018	2019	2020	2021
- persoane -						
Total :						
Numărul șomerilor înregistrați, din care:	24813	9837	4206	3571	4007	2835
Beneficiari de indemnizație ³ de șomaj	15242	4721	1017	954	1302	807
Beneficiari de alocație de sprijin ⁴	6173	-	-	-	-	-
Persoane care nu beneficiază de drepturi bănești	3398	5116	3189	2617	2705	2028
Beneficiari de plăți compensatorii	-	-	-	-	-	-
Rata șomajului (%)	11.1	6.4	3.1	2.6	2.9	2.6
Masculin :						
Numărul șomerilor înregistrați, din care:	12240	6066	2510	2033	2120	1581
Beneficiari de indemnizație ³ de șomaj	7335	3031	599	528	601	442
Beneficiari de alocație de sprijin	3047	-	-	-	-	-
Persoane care nu beneficiază de drepturi bănești	1858	3035	1911	1505	1519	1139
Beneficiari de plăți compensatorii	-	-	-	-	-	-
Rata șomajului (%)	10.7	8.0	3.6	2.8	2.9	2.7
Feminin:						
Numărul șomerilor înregistrați, din care:	12573	3771	1696	1538	1887	1254
Beneficiari de indemnizație ³ de șomaj	7907	1690	418	426	701	365
Beneficiari de alocație de sprijin	3126	-	-	-	-	-
Persoane care nu beneficiază de drepturi bănești	1540	2081	1278	1112	1186	889
Beneficiari de plăți compensatorii	-	-	-	-	-	-
Rata șomajului (%)	11.5	4.8	2.6	2.4	2.9	2.5

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Totalul șomerilor neindemnizați în luna ianuarie a fost de 2,677 cu o creștere în luna martie, la 2,831 și o scădere până în luna mai, la 2,703.

Numărul femeilor în șomaj a înregistrat anumite fluctuații pentru perioada studiată, de la 1200 în luna ianuarie, la 1295 în luna martie, pentru luna mai numărul era de 1,250.

3.1 Populația ocupată a județului, pe activitățile economiei naționale (efectiv la sfârșitul anului)

	1990	2010	2018	2019	2020	2021
- mii persoane						
DENUMIREA ACTIVITĂȚII						
TOTAL :	204.5	145.0	132.2	133.7	132.7	104.9
• din care : femei	97.9	74.8	64	63.9	62.2	48.2
Agricultură, silvicultură și pescuit	92.1	73.9	54.5	54.4	52.3	25.4
• din care : femei	46.5	40.5	28.1	27.5	26.3	11.7
Industrie – total	61.3	21.5	24.5	24.3	24.2	23.2
• din care : femei	30.9	9.4	10.5	10.4	10.1	9.9
-Industria extractivă	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2
• din care : femei	-	-	-	-	-	-
-Industria prelucrătoare	-	19.4	22.3	22	21.7	20.8
• din care : femei	-	9.1	10.1	10	9.7	9.5
-Energie electrică și termică, gaze , apă caldă și aer condiționat -total	-	0.6	0.4	0.5	0.5	0.5
• din care : femei	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
-Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat, activități de decoraminare-total	-	1.4	1.7	1.7	1.9	1.7
• din care : femei	-	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3
Construcții	8.3	4.3	5.7	6.3	7.4	7.3
• din care : femei	0.6	0.5	0.8	0.8	1	1.2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	8.6	14.9	15.6	16.4	16.1	15.4
• din care : femei	4.1	7.9	7.4	8.5	7.7	7.5
Hoteluri și restaurante	1.0	1.6	2.6	2.5	2.4	2.8
• din care : femei	0.7	1.3	1.9	1.6	1.7	2.1
Transport, depozitare; informații și comunicații	7.7	5.6	5.7	6.1	6.4	6.6
• din care : femei	1.2	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6
Intermedieri financiare și asigurări	0.8	0.9	0.7	0.6	0.7	0.6
• din care : femei	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5
Tranzacții imobiliare	-	0.1	0.2	0.2	0.2	0.3
• din care : femei	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Activități profesionale, științifice și tehnice-total	-	1.0	1.6	1.5	1.6	1.7
• din care : femei	-	0.5	0.7	0.8	0.8	0.9
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport-total	-	1.3	1.5	1.6	1.4	1.5
• din care : femei	-	0.7	0.4	0.3	0.3	0.4

COMERȚ

În anul 2021, totalul exporturilor a fost în valoare de 232.386 de mii de euro. Domeniile aflate în topul celor mai profitabile

au fost textilele și articolele din textile cu 172.345 de mii de euro, animalele vii și produsele animale cu 15.456 de mii de euro și mărfurile și produse diverse cu 13.396 de mii de euro. Merită menționate și secțiunea metalelor comune și articolelor derivate cu o cifră de 7,423 de mii de euro urmată de cea a mașinilor, aparatelor și echipamente electrice în valoare de 6,400 mii de euro. Secțiuni precum grăsimi și uleiuri animale sau vegetale; încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare; articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare; instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale nu au depășit valoarea de 10,000 mii de euro.

În 2021, totalul importurilor a fost în valoare de 217.152 de mii de euro. Domeniile aflate în topul celor mai profitabile au fost textilele și articolele din textile cu 102.864 de mii de euro, cel al mașinilor, aparatelor și echipamente electrice cu 28,192 de mii de euro, animalele vii și produsele animale cu 20,694 de mii de euro. Merită menționată și categoria materialelor plastice, cauciuc și materiale din acestea cu o valoare de 10,144 mii de euro. Secțiuni precum grăsimi și uleiuri animale sau vegetale; încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare; articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare; instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale; metalelor comune și articolelor derivate au înregistrat o valoare de sub 10.000 de euro.

Volumul schimburilor comerciale ale județului Botoșani este redus, comparativ cu alte județe, situându-se pe locul 34 din 42 în privința exporturilor și pe poziția 39, în privința importurilor.

Un fapt pozitiv este că balanța comercială înregistrează un ușor excedent, în condițiile în care România înregistrează în mod constant un volum al importurilor care îl depășește pe cel al exporturilor.

TURISM

Activitatea agențiilor de turism

Capacitatea de cazare turistică existentă în anul 2000 avea un număr total de unități de 1664 cu o scădere dramatică la mai puțin de jumătate (872), în anul 2010. În anii 2020 și 2021 s-a înregistrat acest număr a crescut la 1233 de unități de cazare turistică. Din totalul de unități înregistrate în 2000, 427 îl reprezentau hotelurile, acestea ajungând la 700 de unități în 2019, cifră care a rămas constantă și în următorii 2 ani. Taberele de elevi și preșcolari sunt extrem de numeroase în anul 2000 cu o cifră de 1212 și apoi la o scădere drastică la o valoare de 130 pentru anii 2010, 2019 -2021. Pensiunile turistice se cuprind între valori de 146 – 223 de unități, iar pensiunile agroturistice sunt în număr de 40 între anii 2019 -2021.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune, în anul 2000, avea un număr total de unități de 336,303 cu o scădere ușoară (289,549), în anul 2020. Anul 2021 a adus o creștere la o cifră de 411,677 de unități. Din totalul anului 2000 mai puțin de jumătate (156,282) au fost hoteluri cu o creștere semnificativă la 255,500 de unități în 2019, cifră care a scăzut la 255,376 în 2021. Nu cunoaștem situația hostelurilor pentru anii 2000 și 2010, dar observăm un număr neschimbat de 18,980 de unități în 2019 și 2021. Cabanele turistice sunt înregistrate doar pentru anii 2000 și 2010 cu o valoare maximă de 11,923 de unități în 2010. Taberele de elevi și preșcolari sunt extrem de numeroase pentru anul 2000, în număr de 171,421. Numărul pensiunilor turistice crește de la 49,048 în 2010, la 77,745 în 2021. Pensiunile agroturistice variază între 16,304 și 15,496 între anii 2019 -2021.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

COMUNA PÂRJOL JUDEȚUL BACĂU

Comuna Pârjol se află situată în partea Central – Nordică a județului Bacău. Primarul comunei Pârjol, Vasile Lupu ne-a oferit o imagine amplă asupra dezvoltării zonei pe care acesta o reprezintă. Contextul regional și nevoia de creștere economică și dezvoltare socială sunt temele centrale ale acestui interviu.

În ultimii ani, administrația locală a reușit să pună în aplicare mai multe proiecte de mare importanță pentru comuna Pârjol. Aceste inițiative au avut impact major în sectoare precum cultură, educație, sport și infrastructură, contribuind semnificativ la îmbunătățirea calității vieții din localitate.

Pe viitor, primăria are proiecte ambițioase pentru dezvoltarea comunei, care includ extinderea rețelelor de apă și canalizare, construirea unei piețe agroalimentare, înființarea unui pichet de pompieri și promovarea dezvoltării locuințelor accesibile.

■ Care sunt cele mai importante 5 proiecte pe care le-ați finalizat în ultimii ani?

În ultimii ani, am fost implicați în mai multe proiecte importante pentru comuna noastră. Unele dintre cele mai semnificative realizări includ:

- "Reabilitare, modernizare și dotare **ășezământ cultural** din localitatea Pustiana" în valoare de 2.629.816 lei. Acest proiect a avut ca scop revitalizarea și centrului, oferind un spațiu adecvat pentru evenimente culturale și educaționale;
- "Amenajarea unui **loc de joacă pentru copii** și împrejmuire" în satul Pârjol, cu o valoare de 93.700 lei. Această inițiativă a avut ca scop crearea unui mediu sigur și plăcut pentru copiii din comunitate, promovând activitatea fizică și socializarea;

- "Reabilitare, **modernizare și dotare Școală Generală Târâța**" cu o valoare de 2.784.045 lei, cu finanțare PNDL II. Cu impact semnificativ asupra domeniului educației, asigurând un mediu propice învățării pentru elevi și cadrele didactice;

- "Construire și dotare **sală de sport**" în valoare de 2.124.523 lei, prin intermediul C.N.I. A devenit un centru de activități sportive și recreative pentru tineri și adulți din zonă;

- "Modernizarea sistemului de **iluminat public**" prin creșterea eficienței energetice a corpurilor de iluminat și gestionarea inteligentă a energiei electrice în infrastructura de iluminat public;

■ Ce proiecte aveți în curs de implementare în momentul actual și care e stadiul acestora?

- "Construire **Grădiniță cu trei grupe** cu program normal, sat Pârjol", cod SMIS 123628 finanțat prin Programul Operațional Regional 2014 – 2020, axa prioritară 10 îmbunătățirea infrastructurii educaționale, prioritate de investiții 10.1 investițiile în educație, și formare, inclusiv în formare profesională, pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare obiectiv specific 10.1 creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului;

- „**Modernizare drum comunal** DC 183 Pârjol – Băhnășeni, L = 4.270 ML (origine proiect DJ 156 A – limita comuna Solonț), ” rest de executat cu o valoare de 3.038,659 cu finanțare din Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL I);

- Înființare sistem inteligent de **distribuție gaze naturale** în comuna Pârjol și satele aparținătoare Băhnășeni, Bărnești, Câmpeni, Hăineala, Pustiana, Târâța, Hemieni

• „Reabilitare **drumuri sătești**, poduri și consolidare maluri afectate” ETAPA I C.N.I cu o valoare cu o valoare de 24.000,000 mii de lei;

• **Dotarea școlilor din comună;**

• Construire și dotare **sediu primărie** comuna Pârjol;

• Construire zid de gabioane pe pârâul Solonț și pârâul Cucuieți pe lungimea de 8,5 km;

• Reabilitare și modernizare **dispensar** sat Pustiana – este în lucru, realizat în proporție de 60-70%;

• Construire **pod din beton** armat peste râul **Tazlău**, satele Pustiana-Pârjol – CNI etapa II;

• Construire **pod din beton** armat peste pârâul **Solonț** sat Bahnaseni – la licitație prin Programul „Anghel Saliny”;

■ Ce proiecte de investiții v-ați propus să realizați în următoarea perioadă?

În ceea ce privește obiectivele pentru perioada următoare, avem planuri ambițioase pentru avansarea comunei:

• **Apă și Canal** prin Programul „Anghel Saliny”: Unul dintre obiectivele noastre prioritare este să asigurăm accesul la apă potabilă și servicii de canalizare de înaltă calitate pentru locuitorii noștri;

• Construire și dotare **Piață Agroalimentară Câmpeni**: Suntem în curs de demarare a procesului de licitație pentru construirea și dotarea unei piețe agroalimentare moderne;

• Înființare **Pichet de Pompieri** în Comuna Pârjol: Siguranța este o prioritate, iar înființarea unui pichet de pompieri va asigura o intervenție rapidă și eficientă în caz de situații de urgență;

• Construire **bloc A.N.L.** cu 24 de apartamente: ajută la rezolvarea problemelor legate de locuință și va oferi opțiuni accesibile pentru familiile din comunitatea noastră;

• Reabilitare și modernizare **dispensar** în sat Pârjol: În vederea asigurării serviciilor medicale de calitate, va consolida infrastructura medicală locală;

• Construire și dotare **Centrul Cultural** în sat Tărăța: Prin intermediul C.N.I ne dorim să realizăm un loc pentru evenimente culturale și sociale;

Toate aceste proiecte de investiții demonstrează angajamentul nostru și dorința puternică de a aduce îmbunătățiri în calitatea vieții locuitorilor;

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna Valea Seacă, Județul Iași

Comuna Valea Seacă este situată în Nord-Vestul județului Iași, la doar 90 km de municipiul Iași și aproximativ 10 km de municipiul Pașcani, comuna reprezintă un punct important pe harta regiunii, având în componență satele: Valea Seacă, Contesti și Topile.

Primăria Valea Seacă, condusă cu pricepere de edilul Neculai Miron, s-a dedicat în ultimii ani îmbunătățirii calității vieții comunității, proces susținut prin intermediul proiectelor semnificative care au fost finalizate de-a lungul anilor.

Primăria Valea Seacă, sub conducerea primarului Neculai Miron, rămâne dedicată promovării dezvoltării sustenabile și îmbunătățirii calității vieții pentru toți cetățenii săi.

Prin intermediul proiectelor finalizate, celor în derulare și celor viitoare, comuna își întărește poziția ca un loc atractiv și prosper pentru locuitori și vizitatori deopotrivă.

■ **Care sunt proiectele pe care le-ati finalizat în ultimii ani? Numiți 3 dintre acestea.**

În ultimii ani, Primăria Valea Seacă a depus eforturi susținute pentru a aduce beneficii semnificative comunității sale. Iată trei dintre proiectele finalizate care au contribuit la dezvoltarea comunei:

- **Punte Pietonală** peste Pârâul Contasca în satul Contesti. Este o realizare importantă pentru conexiunea dintre mai multe zone ale comunei, această punte pietonală nu doar facilitează accesul oamenilor, dar contribuie și la siguranța cetățenilor.

- **Sistem de Monitorizare Video:** această investiție a adus un plus semnificativ în asigurarea siguranței în zonă. Rolul acestui sistem este să contribuie la prevenirea infracțiunilor și la protejarea cetățenilor și a proprietăților lor.

- **Parc Valea Seacă:** Crearea unui spațiu de recreere contribuie la bunăstarea comunității. Parcul acesta a devenit de întâlnire pentru locuitori, oferind un mediu relaxant, atracții și aducând un beneficiu pentru toate vârstele.

■ **Dacă ne referim la prezent, ce proiecte aveți în derulare și care este stadiul acestora?**

În prezent, Primăria Valea Seacă continuă să se concentreze pe dezvoltare, având în desfășurare proiecte importante:

- **Sistem de distribuție și alimentare cu apă** în comună:

Îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare este o prioritate, asigurând cetățenilor acces la resurse esențiale și contribuind la sănătatea și igiena comunității.

- **Alimentare cu gaz metan:** Extinderea rețelei de gaz metan înseamnă o alternativă eficientă și ecologică pentru încălzirea gospodăriilor. Aceasta nu doar modernizează comuna, dar și susține durabilitatea.

- **Modernizare drumuri comunale prin asfaltare:** Investiția în infrastructura rutieră nu doar îmbunătățește accesibilitatea, dar și sporește confortul călătoriei pentru locuitori și vizitatori. Acest proiect are un impact semnificativ asupra calității vieții.

■ **Ce proiecte aveți în plan pentru următoarea perioadă?**

Primăria Valea Seacă, într-un efort continuu de a răspunde nevoilor și așteptărilor locuitorilor, are în plan o serie de proiecte care vizează dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea continuă a comunității.

Aceste proiecte, axate pe infrastructură, cultură și sănătate, promit nu doar o creștere estetică și funcțională a zonei, ci și o consolidare a legăturilor dintre membrii comunității. Dintre acestea, menționăm:

- **Reabilitarea Căminului Cultural Valea Seacă:** Căminul cultural reprezintă inima unei localități, fiind locul unde se înfiripă și cresc legăturile culturale, sociale și emoționale ale comunității. Prin reabilitarea acestei clădiri, Primăria își propune nu doar să ofere un spațiu modern și atrăgător pentru diverse activități, dar și să susțină și să promoveze valorile, tradițiile și identitatea locală. Fiecare eveniment găzduit aici va servi ca o punte între generații, ca un loc de întâlnire și de schimb cultural, fortificând spiritul comunitar.

- **Reabilitarea punctelor sanitare:** Sănătatea publică și igiena comunitară sunt prioritare pentru orice administrație locală. În acest sens, Primăria are în vedere modernizarea și reabilitarea unor puncte sanitare esențiale, precum Contesti. Aceasta nu este doar o măsură care va contribui la o mai bună stare de sănătate a locuitorilor, ci și un pas înainte spre asigurarea unui nivel de viață superior, oferind condiții sanitare corespunzătoare, accesibile și moderne.

- **Finalizarea proiectelor curente:** este știut faptul că orice proiect inițiat și neterminat este un potențial neexploatat, o promisiune nerăsplătită comunității. Astfel, Primăria se angajează să aducă la finalizare toate proiectele începute, asigurându-se că fiecare inițiativă își atinge scopul propus și oferă beneficiile așteptate locuitorilor. Fiecare proiect încheiat cu succes este un pas înainte spre realizarea viziunii de dezvoltare sustenabilă a Primăriei Valea Seacă.

Primăria Valea Seacă își îndreaptă toate resursele și eforturile spre crearea unui mediu de viață cât mai favorabil pentru toți locuitorii.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna Tătăruși este situată în extremitatea nord-vestică a județului Iași la granița cu județul Suceava. Programul de investiții condus de primarul Costel IOSUB urmează principiul conform căruia procesul de modernizare al comunei trebuie să acorde prioritate edificării unei infrastructuri de bază conforme standardelor moderne, în această direcție fiind făcuți deja pași hotărâți. Au fost deja create condiții favorabile pentru dezvoltarea economică și socială a comunității.

■ Care sunt proiectele cele mai importante finalizate în comuna Tătăruși?

În mod firesc, am acordat prioritate proiectelor care privesc elemente esențiale ale vieții moderne: alimentarea cu apă, infrastructura stradală, infrastructura destinată educației și sănătății. Ne preocupă ameliorarea multor aspecte ale vieții locuitorilor comunei. Astfel, am reușit să realizăm următoarele proiecte:

- Proiectare și execuție **alimentare cu apă**. Finanțare din fonduri naționale. Valoarea proiectului a fost de 6.278.610 lei;
- Extindere rețea **distribuție apă în satul Pietrosu**. Finanțare din bugetul local. Valoarea proiectului a fost de 550.910,50 lei;
- Lucrări de extindere **rețea pentru branșamente** la sistemul de alimentare cu apă. Finanțare din fonduri buget local. Valoarea proiectului a fost de 535.500 lei;
- Modernizare **drumuri de interes local**, finanțat din fonduri europene. Valoarea proiectului a fost de 4.432.211 lei;
- **Modernizare Drum Județean 208F**, finanțat din fonduri naționale; valoarea proiectului a fost de 7.517.658 lei;
- Modernizarea rețelelor de **iluminat public** prin introducerea sistemului de iluminat neconvențional, finanțat din fonduri europene. Valoarea proiectului a fost de 5.216.273,88 lei;
- Modernizarea sistemului de **iluminat public stradal**, finanțat din fonduri naționale. Valoarea proiectului a fost de 1.170.234,15 lei;
- Modernizare, **reabilitare și dotare Corp A la Liceul Tehnologic**, din fonduri naționale. Valoarea proiectului a fost de 939.227 lei;
- Înființarea (inclusiv dotarea) centrului educațional - social tip **after school**, din fonduri europene. Valoarea totală a proiectului a fost de 1.855.171 lei;
- Consolidare, extindere, **modernizare și dotare dispensar uman**, finanțat din fonduri naționale. Valoarea a proiectului a fost de 1.156.906 lei.

■ Ce proiecte se află în derulare în comuna Tătăruși?

Reabilitarea drumurilor rămâne o prioritate pentru noi. Eficiența energetică, reducerea consumului de combustibili

fosili sunt un alte obiective pe care le vizăm prin proiectele noastre; vom construi, de asemenea, o sală de sport. Totodată, foarte importantă este pentru comună racordarea la rețeaua de gaz metan. Lista proiectelor în derulare este următoarea:

- Creșterea eficienței energetice a infrastructurii de **iluminat public**. Proiectul este implementat cu finanțarea Administrației Fondului pentru Mediu (AFM), având valoarea de 2.102.505,30 lei;
- Creșterea **eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei pentru Școală Profesională Corp B din satul Tătăruși**, proiect finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), cu valoare de 3.706.520,38. Proiect în implementare;
- **Dezvoltarea infrastructurii de reincărcare pentru vehicule electrice** și /sau hibride plug-in localități. Proiectul este finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), cu valoarea de 205.744,70 lei. Proiect în analiză;
- Înființare rețea de distribuție de **gaze naturale în localitățile Tătăruși, Valea Seacă, Vânători, Lespezi, Sirețel**, prin programul Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, în valoare de 270.267.870,34 lei. Proiect în analiză;
- Modernizare **drumuri de interes local**, proiect finanțat prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, având valoarea de 23.408,589,46 (22.846.096,69) lei. Proiect în implementare;
- Reabilitarea și modernizarea drumurilor locale, proiect derulat prin Compania Națională de Investiții, având valoarea de 14.438.275,89 lei. Proiect în analiză;
- Construire **sală de sport** sat Tătăruși. Proiectul este executat prin Compania Națională de Investiții (CNI). Proiect în implementare;
- Construire de **locuință de serviciu pentru specialiști din sănătate**, proiect derulat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), cu valoarea de 474.428,76 lei. Proiect în implementare;
- Realizarea **hărților digitale și integrarea datelor spațiale din teren în format G.I.S**, proiect derulat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), în valoare de 1.419.431,99 lei. În implementare;
- Proiectul Regional de dezvoltare a infrastructurii de **apă și apă uzată**, prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM). Proiect în implementare;
- Înființarea și dotarea unui **centru de colectare** prin aport voluntar, în valoare de 4.558.786,52, prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- **Extindere rețea electrică în localitatea Vălcica și localitatea Uda**. Proiectul este finanțat de DELGAZ GRID și din bugetul local, în valoare de 1.131.499,28 lei. Proiect în implementare.

Petrică **NEGREA**, o simfonie a succesului, de la acordurile artei lirice la vibrantul univers al **ospitalității** **Bucovinene**

Pe marea scenă a vieții, rareori întâlnim figuri care să jongleze cu măiestrie între arii de interes atât de diferite și, în același timp, să lase o amprentă indelebilă în fiecare domeniu.

Imaginea de ansamblu a activității omului de afaceri **Petrică NEGREA** din ultimii 20 de ani ilustrează capacitatea remarcabilă a acestuia de a transforma fiecare adversitate într-o oportunitate și fiecare eșec într-o lecție valoroasă. De la scena lirică la sala de boardroom, de la metropola londoneză la splendoarea Bucovinei, povestea sa aduce un mix rar întâlnit de artă și business.

Revenind în România, el își canalizează energia și resursele către dezvoltarea afacerilor în domeniul ospitalității, punând astfel piatra de temelie a unor complexuri turistice din zona Bucovinei, iar în cadrul interviului nostru descrie pe larg acest subiect.

■ **Domnule Negrea, vă rugăm să ne oferiți o imagine de ansamblu a activității dumneavoastră din ultimii 20 ani. Ce etape majore considerați că au marcat acest parcurs?**

Douăzeci de ani nu sunt deloc puțini pentru o viață de om. Totuși, sentimentul meu este că acești ani s-au scurs într-o clipită, parcă ar fi fost ieri.

Parcursul meu academic a început în anul 1994, fiind încununat în anul 1999 cu absolvirea **Academiei de Arte „George Enescu” Iași**. Pe parcursul acestei perioade, am fost angajat ca **tenor în cadrul Filarmonicii „George Enescu” din Iași**.

După absolvire, în '99, am plecat la Londra, metropolă pe care am vizitat-o în timpul anilor de studenție. A fost o schimbare radicală pentru mine, deoarece acolo am cunoscut munca grea din domeniul construcțiilor, cu care nu fusesem familiarizat până atunci.

Fiind un pasionat și cunoscător al artei lirice, pașii m-au condus spre **Filarmonica din Londra**. După o vreme, am avut o întâlnire cu directorul, care mi-a spus despre faptul că vor scoate la concurs un post disponibil. Toate s-au aliniat atât de favorabil pentru mine, încât nu doar că am câștigat postul, dar am și activat timp de 3 ani la Filarmonica din Londra (London Philharmonic Orchestra).

În urmă cu 20 de ani mă afluam, așadar, în Marea Britanie, eram

antreprenor în domeniul construcțiilor și, în același timp, student.

Astfel, anii au trecut destul de repede, frumos și cu multe realizări.

■ **Cum ați reușit să faceți trecerea de la domeniul artistic la cel de business?**

Fiind în Londra, mi-am îndreptat atenția către domeniul construcțiilor, avându-l alături pe fratele meu care lucra și el cu mine. În condițiile în care progresul a fost rapid, ne-am extins, iar odată cu creșterea responsabilităților, am hotărât să renunț la muzică în favoarea afacerilor. Este bine-cunoscut faptul că nu poți face nimic în mod adecvat dacă te dedici doar pe jumătate, iar muzica nu face excepție. Cu această mentalitate am construit o afacere solidă.

În anul 2005 m-am reîntors acasă definitiv și am pus bazele **primului nostru complex turistic în zona Bucovinei**, în orașul Gura Humorului. Este vorba despre **Domeniul Toaca**, întins pe câteva zeci de hectare, care este format din 2 hoteluri pe aceeași proprietate și un salon pentru evenimente cunoscut sub numele de „**7 Izvoare Toaca Events**”.

Hotelul Toaca Bellevue este situat pe cel mai înalt platou al orașului Gura Humorului, cu vedere panoramică asupra împrejurimilor și a pârtiei de ski.

După 7 ani, printr-o întâmplare, am urcat pe vârful Rarău din masivul cu același nume, unde am fost impresionat de frumusețea și minunile create de Dumnezeu pentru noi toți. Acolo am remarcat o cabană aflată în paragină, abandonată, lucru care m-a întristat. În acel moment am simțit o dorință puternică pentru a transforma acel loc, care să fie demn de Bucovina, să facă cinste zonei și României.

Am realizat ample investiții în igienizarea totală a cabanei, reamenajarea camerelor, a parcurii, bucătăriei, în restaurant, iar lista continuă.

Sub acest aspect, **Hotelul Alpin Rarău**, cu o istorie ce se întinde peste 100 de ani, a fost dezvoltat de noi, în așa fel încât dintr-o simplă cabană, s-a transformat într-un veritabil hotel. În prezent, hotelul are o capacitate de 94 locuri de cazare, dispuse pe 6 nivele.

Hotelul Alpin Rarău este situat în inima Bucovinei, la peste 1500 de metri altitudine, la poalele celebrelor «Pietrele Doamnei». Complet modernizat, hotelul are camere și apartamente dotate la standarde înalte, restaurant cu specific tradițional și vânătorească, terasă cu grill, terasă cu preparate proaspete din păstrăvăria proprie și, bineînțeles, o priveliște de neuitat.

Următorul proiect de suflet este reprezentat de al treilea complex, la care lucrăm acum. Acesta este situat în zona **Voroneț, foarte aproape de obiectivul emblematic, Mănăstirea Voroneț**. Cu ajutorul lui Dumnezeu, în anul 2024 avem de gând să îl inaugurăm. Acest hotel dispune de restaurant și două piscine, iar ceea ce aduce în plus este **zona balneo**. Iar toate acestea au fost posibile cu ajutorul lui Dumnezeu, multă organizare și o echipă competentă de specialiști alături de mine.

■ Ce alte proiecte de suflet mai aveți în desfășurare?

Pentru început, fac precizarea că m-am născut în comuna Cornu-Luncii, sat Brăiești. De aceea, în mod special acolo îmi doresc să reînvii gustul tradițional al zonei prin preparate și produse realizate conform rețetelor autentice. Realizăm deja produse, următorul obiectiv este inaugurarea a 3 puncte de lucru (în locațiile noastre), adresate în mod special turiștilor care tranzitează Bucovina.

Pe lângă activitatea din domeniul ospitalității, am de la părinți pasiunea pentru agricultură, zootehnie, creșterea animalelor. Iar în prezent, sunt crescător de ovine pentru carne și lapte, de bovine pentru lapte și carne. Valorific acest sector, deoarece cred că totul începe cu lucrul pământului.

■ Sunteți un om de afaceri de succes, experimentat în domeniul ospitalității. Ce fel de pregătire a fost necesară pentru a ajunge la acest nivel?

De-a lungul anilor am urmat mai multe cursuri în domeniul ospitalității. Am vrut să pun în practică cunoștințele dobândite, iar în acest sens m-am angajat în zona Brașovului,

pentru a înțelege din interior mecanismul de funcționare al acestui sector. Pentru mai bine de o lună și jumătate am învățat prin aplicare practică. Consider că până nu simți și nu cunoști acest domeniu al ospitalității, nu poți atinge performanța. O situație similară am experimentat-o în afara României când, fără să anunț pe nimeni, am lucrat în Spania, unde scopul meu principal a fost să văd cum sunt tratate lucrurile și în afara țării noastre.

Concluzia la care am ajuns după aceste experiențe este că românii abordează problemele dificile cu ingeniozitate, însă cea mai mare problemă este deficitul forței de muncă. După toate acestea, mi-am dat seama că este necesar să duc lucrurile la un alt nivel, drept pentru care m-am înscris la un master pe domeniul turismului, în limba engleză. Acest program de masterat cu predare în limba engleză răspunde nevoii de a dobândi competențe în turism aliniate la standardele internaționale, competențe pe care eu le folosesc în activitatea pe care o desfășor.

Pentru mine, succesul înseamnă să te dedici cu pasiune și drag în tot ceea ce faci, încercând să vezi mereu latura pozitivă a lucrurilor.

■ Ce sfaturi ați da tinerilor antreprenori?

Consider că primul pas în drumul către succes este descoperirea propriei vocații. Recomand tinerilor să exploreze cât mai multe și variate domenii, chiar de la o vârstă fragedă, prin participarea la cursuri, practicarea sporturilor și implicarea în activități artistice precum muzica sau pictura.

Cu mai bine de două decenii de experiență în lucrul cu oamenii și în urma numeroaselor întâlniri cu tinerii, pot spune cu mâna pe inimă că România este o țară a oportunităților care merită să fie explorată și valorificată. Lucrând de atâția ani am văzut mulți tineri care au ales să își construiască cariere în străinătate sau au rămas de tot peste hotare, și aparent, până într-un punct am procedat la fel. Este adevărat, lumea este mare, plină de locuri fascinante, dar România are, fără îndoială, propriile ei comori care așteaptă să fie descoperite și valorificate.

În primul rând, consider că țara noastră este o destinație de top pentru investiții. Să nu subestimeze nimeni puterea inovării și a tehnologiei, care pot fi implementate aici.

Noi, românii, suntem cunoscuți pentru ospitalitatea noastră, pentru că suntem deschiși la nou, pentru că ne ajutăm reciproc să creștem.

România este o țară cu un patrimoniu cultural și natural impresionant. **Vreau să încurajez tinerii să privească din nou România ca o destinație pentru viitor.** Sunt convins că se pot găsi aici oportunități care să permită să se dezvolte și să își realizeze visurile. România are nevoie de tineri entuziaști și inovatori pentru a deveni o țară și mai bună sau poate, cel mai important, pentru a-i aduce înapoi pe frații noștri din diaspora. **Așadar, să nu uitați niciodată că acasă, în România, vă așteaptă oportunități nesfârșite!**

■ Cum reușiți să îmbinați viața profesională cu viața de familie?

Menținerea echilibrului dintre viața profesională și cea de familie este adesea o provocare pentru mulți antreprenori. În cazul meu, secretul stă în bună organizare și delegare eficientă. Am reușit să creez o echipă valoroasă de specialiști. Cred cu tărie că un lider de succes nu este doar cel care dă ordine, ci mai degrabă cineva care construiește în jurul său o echipă care îl valorizează, îl susține și îl respectă.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

COMUNA RÂȘCA, JUDEȚUL SUCEAVA

Comuna Râșca din județul Suceava are în componență satele Buda, Dumbrăveni, Jahalia, Râșca (reședința) și Slătioara. Se pare că numele de Râșca reprezintă «românizarea» slavonescului „РѢЧКА”, care înseamnă „pârâu”, astfel mănăstirea și apoi localitatea împrumutând toponimul râului (pârâului) care curge în apropiere, și al moșiei pe care au fost așezate.

Comuna Râșca, în fruntea căreia se află edilul Ionuț Dragomir ANDREICA, a deschis un nou capitol în dezvoltarea comunei, prin intermediul proiectelor finalizate și a celor pe care le derulează în prezent. Aceste proiecte au contribuit semnificativ la dezvoltarea și îmbunătățirea calității vieții în comună, urmărind dezvoltarea infrastructurii, investiții în educație și sănătate, protejarea mediului și sprijinirea culturii și a serviciilor publice.

Avantajele competitive ale zonei includ resursele naturale, o comunitate angajată activ în dezvoltarea și susținerea obiectivelor stabilite și o administrare publică eficientă.

■ Care sunt cele mai importante 3 proiecte pe care le-ați finalizat în ultimii ani?

Printre cele mai importante 3 proiecte finalizate în ultimii ani în zona noastră se numără:

- a) Reabilitarea Dispensarului Uman din satul Râșca. Acest proiect a avut un impact semnificativ, asigurând accesul la servicii medicale de calitate pentru locuitorii din zonă și îmbunătățind infrastructura medicală locală.
- b) Reabilitarea Căminului Jahalia - prin acest proiect, am reușit să punem la dispoziția comunității un spațiu revitalizat și modernizat, oferind un loc sigur și confortabil pentru diverse activități sociale și culturale.
- c) Construirea terenului de sport la „Școala Gimnazială” Râșca - proiectul a avut un impact pozitiv, oferindu-le copiilor din zonă o infrastructură adecvată pentru activități sportive și recreative.

■ Ce proiecte aveți în curs de implementare la momentul actual?

În prezent, desfășurăm o serie de proiecte de investiții care acoperă o gamă variată de domenii, de la dezvoltarea infrastructurii la modernizarea serviciilor publice și facilitarea accesului la tehnologie. Mai jos, vom puncta fiecare proiect, după cum urmează:

- a) Consolidare și reabilitare a primăriei
- b) Elaborare în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și de planificare urbană
- c) Asigurarea de sisteme TIC în UAT Râșca
- d) Achiziție echipamente mobile necesare desfășurării activității didactice în mediul on-line în cadrul unităților de învățământ
- e) „Furnizare de produse sanitare și echipamente cu rol de dezinfectie pentru obiectivul de investiție și “Dotarea unităților de învățământ cu echipamente specific pentru gestionarea crizei sanitare cauzate de SARS-COV-2, cod SMIS 149869”
- f) Execuție poduri în comună și execuție poduri cu drum de legătură între primele 3 poduri
- h) Înființare rețea de alimentare cu apă în comună
- i) Înființare rețea de canalizare menajeră și stație de epurare
- j) Înființare sistem inteligent de distribuție a gazelor naturale
- k) Așezământ cultural str. Petru Rares nr 4, sat Slătioara
- l) Construire sediu primărie în sat Râșca
- m) Achiziție utilaje și dotări pentru întreținerea domeniului public din U.A.T Râșca
- n) Modernizarea sistemului de iluminat public
- o) Extinderea și creșterea eficienței energetice a infrastructurii de iluminat
- p) Amplasare stații de reîncărcare pentru autovehicule electrice

Aceste proiecte reflectă efortul nostru concentrat pentru a îmbunătăți infrastructura, educația,

sănătatea, mediul înconjurător și serviciile publice. De la consolidarea primăriei la modernizarea iluminatului public, trecând prin dotarea școlilor cu echipamente necesare pentru gestionarea crizei sanitare și implementarea unui sistem inteligent de distribuție a gazelor naturale, comuna noastră se află pe drumul spre o creștere semnificativă a calității vieții pentru locuitori.

Prin intermediul acestor proiecte aflate în curs de implementare, confirmăm angajamentul nostru pentru dezvoltare durabilă și prosperitate pe termen lung. Sigur că noi continuăm monitorizarea și gestionarea adecvată a acestor proiecte pentru a asigura cu succes finalizarea lor și beneficiile maxime pentru întreaga comunitate.

■ Ce proiecte de investiții v-ați propus să realizați în următoarea perioadă?

În următoarea perioadă, ne-am propus să realizăm următoarele proiecte de investiții în comuna noastră:

- Construire și reabilitare Biblioteca Comunală – Hub Digital: Acest proiect vizează construirea și modernizarea bibliotecii comunitare, transformând-o într-un hub digital multifuncțional. Biblioteca va deveni un centru de învățare inovator, gândit pentru dezvoltarea competențelor digitale.
- Amplasare parc fotovoltaic: proiectul vizează instalarea unui parc fotovoltaic pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile. Această inițiativă va contribui la reducerea consumului de energie din surse fosile și la diminuarea amprentei de carbon a comunei.
- Dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoiului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile: Acest proiect se concentrează pe îmbunătățirea infrastructurii pentru gestionarea responsabilă a deșeurilor agricole, inclusiv gunoiul de grajd și alte materiale organice. Implementarea

unor facilități de compostare și reciclare va ajuta la reducerea poluării și la promovarea unei agriculturi mai sustenabile în comunitate. Proiectul contribuie la protejarea mediului și la îmbunătățirea calității solului.

Aceste proiecte reflectă angajamentul nostru față de dezvoltarea durabilă a comunei, promovarea accesului la tehnologie și energie regenerabilă și protejarea mediului înconjurător. Prin implementarea lor, ne propunem să asigurăm un viitor mai bun și mai prosper pentru locuitori.

Deputatul Ghervazen LONGHER, președintele Uniunii Polonezilor din România:

„În ultimii 15 ani regiunea celor
Trei Mări s-a mândrit cu cea mai
dinamică dezvoltare economică
dintre toate regiunile europene”

Deputatul Ghervazen LONGHER face parte din Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții și din Comisia pentru antreprenoriat și turism. Este președintele Uniunii Polonezilor din România, Secretar al Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Polonă, membru în Grupul parlamentar de prietenie cu Republica Portugheză și în Grupul parlamentar de prietenie cu Islanda. În cadrul interviului acordat, deputatul Ghervazen LONGHER a expus mai multe aspecte cu privire la cea de-a VIII-a ediție a Summitului Inițiativei celor Trei Mări, vizita oficială întreprinsă, cu această ocazie, de Președintele Poloniei, Andrzej Duda, în România și a vorbit despre finalizarea construcției Casei Polone din localitatea Moara, județul Suceava.

În acest context, s-a subliniat faptul că regiunea formată din țările care au aderat la Inițiativa celor Trei Mări a cunoscut cea mai puternică dezvoltare economică dintre regiunile europene, în ultimii 15 ani. Rolul fundamental pe care Casele Polone îl joacă în viața minorității poloneze din România, a fost un alt aspect important pe care domnul deputat a ținut să-l menționeze, în cadrul discuției.

■ Care sunt principalele concluzii ale recente vizite întreprinsă de către Președintele Poloniei, Andrzej Duda în România? Vă rugăm să vă referiți inclusiv la mesajul transmis de Președintele Poloniei la summitul Inițiativei celor 3 Mări organizat în septembrie la București.

În acest an, cea de-a VIII-a ediție a Summitului Inițiativei celor Trei Mări a avut loc pe 6 septembrie

și a fost găzduită de președintele României, Klaus Iohannis. Inițiativa celor Trei Mări reunește 12 state membre ale Uniunii Europene situate între Marea Baltică, Marea Neagră și Marea Adriatică: Austria, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Slovenia. Inițiativa celor Trei Mări este un format care are ca scop promovarea cooperării pentru dezvoltarea infrastructurii în sectorul energetic, al transporturilor și în cel digital, vizând noile investiții, creșterea economică și securitatea energetică așa-numitei axe nord-sud, din estul continentului european. În cadrul summitului din acest an, organizat la București, Grecia a devenit cel de-al 13-lea stat participant la Inițiativă, iar Republica Moldova a obținut calitatea de stat participant asociat.

Referitor la discursul președintelui Poloniei, Andrzej Duda a vorbit despre cooperarea dintre țările central și est-europene demonstrată în ultimul an. Acesta a subliniat faptul că proiectele de infrastructură au fost puse în aplicare, că s-a putut vedea cât de importante sunt acestea în condițiile nevoii Ucrainei de a exporta produsele sale agricole și că s-a demonstrat cât de importante sunt legăturile de infrastructură din Europa Centrală, în acest context. De asemenea, președintele Poloniei

a subliniat rolul Inițiativei celor Trei Mări nu doar în Europa, ci și pe plan global. A vorbit, printre altele, despre faptul că, în ciuda situației actuale, țările Inițiativei celor Trei Mări oferă condiții stabile investitorilor. În ciuda războiului care se duce la granițele noastre, aceste țări, în continuare, oferă investitorilor un teren favorabil. Forța de muncă înalt calificată și stabilitatea care are la bază apartenența la NATO și Uniunea Europeană, sunt avantaje notabile în această privință. A fost precizat și faptul că în ultimii 15 ani regiunea celor Trei Mări s-a mândrit cu cea mai dinamică dezvoltare economică dintre toate regiunile europene.

Casa Polonă din comuna suceveană Moara este o investiție semnificativă pentru comunitatea polonezilor din Bucovina. Ce implicații culturale și sociale are această casă pentru comunitatea pe care o reprezintă?

Viața poloneză din România se desfășoară în jurul Caselor Polone. Aceste locuri reprezintă un adevărat simbol pentru comunitățile poloneze, găzduind întâlniri și activități care ne aduc împreună. Existența Caselor Polone influențează pozitiv viața întregii comunități. Din această cauză, unul dintre obiectivele principale pentru conducerea actuală a Uniunii a fost crearea Caselor Polone în localitățile unde ele nu există. Prin această investiție, construirea Casei Polone din Moara, ne-am apropiat și mai mult de obiectivul nostru, acela de a avea o casă polonă în fiecare localitate unde trăiesc polonezi. Pe data de 24 august anul acesta, a fost inaugurată Casa Polonă de la Moara („Dom Polski” în limba poloneză, denumire ce se găsește scrisă cu litere luminoase roșii pe fiecare Casă Polonă).

La tăierea panglicii inaugurale au participat atât oficialități din țară cât și din Polonia, printre care: ES Iosif Păuleț – episcopul diecezei de Iași, Ambasadorul Republicii Polone la București – ES Paweł Soloch, Natalia Piotrowska – înșărcinată cu afaceri al Ambasadei Republicii Polone la București, directorul adjunct al Departamentului de Colaborare cu Diaspora Poloneză și Polonezii din Străinătate din cadrul Ministerului

Afacerilor Externe – Zbigniew Ciosek, directorul executiv pentru gestionarea programelor din cadrul Asociației „Wspólnota Polska” – Żenka Bańkowska, reprezentanta Institutului Polonez la București – Katarzyna Żalaszevska, delegația Schimbului 13 al Contingentului Militar Polonez care staționează la Craiova.

Oficialitățile române au fost reprezentate de președintele Consiliului Județean Suceava – Gheorghe Flutur, prefectul județului Suceava – Alexandru Moldovan, senatorul Constantin-Daniel Cadariu, deputații de Suceava – Angelica Fădor, Mirela Adomnicăi, Ioan Bălan și Gheorghe Șoldan, consilierul primarului orașului Suceava – Ovidiu Milici, subsecretarul de stat la Ministerul Investițiilor și Fondurilor Europene – doamna Doina Iacoban, primarul comunei Moara – Eduard Dziminski.

Au mai fost prezenți: participanții la Zilele Culturii Polone și simpozion, reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean, directorii și profesorii din școlile cu predare a limbii polone, prietenii noștri de la alte organizații ale minorităților naționale din Bucovina, preoții decanatului de Bucovina, polonezi și simpatizanți din toată țara.

De reamintit este faptul că toată finanțarea este din partea statului român, prin intermediul Departamentului pentru Relații Interetnice.

Casa găzduiește un club pentru copii și tineri unde aceștia pot desfășura activități precum: învățarea limbii polone, a cântecelor patriotice și folclorice, învățarea dansurilor populare poloneze ale muntenilor polonezi, activități extrașcolare de rezolvare a temelor. Este o ocazie excelentă de a reuni comunitatea poloneză din Moara și din celelalte comunități poloneze, pentru a-și împărtăși interesele și pasiunile comune în ceea ce privește religia, limba și cultura poloneză.

Casa este dotată cu o sală mare de festivități, unde au loc repetiții de cântece și dansuri populare poloneze, o bibliotecă în care se vor regăsi cărți ale autorilor polonezi, dar și ale autorilor români și un spațiu etnografic ce se va regăsi la etajul clădirii. Mai mult decât atât, Dom Polski este un centru pentru toți cei care vor să vină și să-și petreacă timpul alături de noi, de comunitatea poloneză din Bucovina.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna RĂUSENI, Județul BOTOȘANI

Comuna Răuseni este situată în Nord-Estul județului Botoșani, având în componență 5 sate: Doina, Pogorăști, Răuseni, Rediu și Stolniceni.

Comuna Răuseni este condusă de doamna primar Maria Jiște, care și-a dedicat cu pasiune eforturile pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor, finalizând cu succes o serie de inițiative semnificative care au avut un impact pozitiv asupra acestei zone. Iar în acest sens, situația proiectelor este detaliată pe larg în cadrul interviului nostru.

Care sunt cele mai importante 5 proiecte pe care le-ați finalizat în ultimii ani?

În ultimii ani am finalizat mai multe proiecte. Toate sunt importante, întrucât erau necesare pentru dezvoltarea comunei noastre, iar acestea sunt:

- **Reabilitare școală** în satul Doina și reabilitare școală satul Rediu; Reabilitare grădiniță; Reabilitare cămin cultural;
- Implementarea **sistemului de canalizare** care a conectat satele Stolniceni și Rediu la rețeaua centralizată de alimentare cu apă.
- Amenajarea unui **teren de sport**;
- Amenajarea unui **loc de joacă** modern pentru copii în satul Rediu;
- **Iluminat public cu LED** cu design deosebit, proiect finanțat din fonduri de la bugetul local;
- **Canalizare** satul Doina, cu branșamentele aferente și branșamente pe satul Răuseni prin Programul „Anghel Saligny”
- **Amenajare parc** sătesc în satul Doina;
- **Biserică** în satul Doina - monument;

Care sunt proiectele care se află în prezent în curs de implementare?

În prezent, în localitatea noastră se desfășoară mai multe proiecte importante pentru dezvoltarea comunității. Iată o scurtă prezentare a acestor proiecte:

- **Reabilitare termică și electrică** la școala gimnazială nr. 1 Răuseni (centru) – contract semnat, scos la licitație; finanțare prin PNRR
- **Modernizare și asfaltare 5,5 km de drumuri** sătești și comunale prin Programul „Anghel Saligny”

- **Sistemul de canalizare în satul Doina**, implementat prin intermediul Programul „Anghel Saligny”;
- **Dispensarul local**, care se află în execuție, este supus unor lucrări de reabilitare termică și extindere;
- La începutul anului a fost demarat un proiect social: **SERVICII COMUNITARE INTEGRATE**. Fondurile primite prin acest program au fost în valoare de 100.000 de euro. Din bugetul local am alocat suma de 200.000 de euro pentru reabilitarea termică și extinderea acestui dispensar. Proiectul este finanțat în proporție de 33% prin fonduri de la Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est și 67% din fonduri provenite de la bugetul local.

Ce proiecte de investiții ați planificat pentru următoarea perioadă?

- Continuăm extinderea rețelei de **asfaltare pe drumurile comunale și intercomunale**;
- Planificăm asfaltarea unor **drumuri de exploatare** pentru terenurile agricole extinse din comuna noastră, prin AFIR;
- Administrăm un fost canton al unei **stații meteo** de la Oficiul Apelor Române din Bârlad, pe care ne propunem să îl reabilităm prin intermediul PNRR, transformându-l în 2 apartamente destinate specialiștilor;
- Vom continua să investim în **domeniul educației**;
- Pentru **locul de joacă** din Rediu pe care l-am menționat, avem în plan dezvoltarea unui **complex de joacă** (valoare de 1.5 miliarde de lei), restul costurilor fiind acoperite din fonduri de la bugetul local;
- **Digitalizarea serviciilor municipale**; investiții în echipamente noi pentru Primărie, pentru a îmbunătăți eficiența serviciilor;
- Implementarea unui **sistem de camere de supraveghere**.

Suntem o echipă restrânsă, compusă din doar 9 membri activi în birou, inclusiv primarul și viceprimarul, și câțiva colegi la gospodăria comunală. Cu această mică dar dedicată echipă, am reușit să realizăm numeroase proiecte semnificative. Desigur, suntem structurați sub o schemă organizațională, dar suntem mai mult decât o simplă echipă de birou. Suntem un colectiv unit, în care relațiile de prietenie sunt la fel de importante ca cele profesionale.

Societatea Urban Serv SA Botoșani funcționează ca și operator local al serviciilor publice din Municipiul Botoșani încă din anul 1998 și furnizează, în condițiile reglementate de lege, serviciul public de salubritate, în cadrul căruia prestează activitățile:

- colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenite din activitatea agenților economici, din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;
- măturatul, spălătul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț.

Activități auxiliare:

- întreținere-reparare utilaje din dotare;
- confecționarea de containere metalice;
- recuperarea metalelor reciclabile sortate;
- activitatea de promovare a metodelor și mijloacelor de protecția mediului și colectare separată a deșeurilor reciclabile prin prezentări la conferințe/întâlniri;
- distribuirea de materiale informative (pliante, broșuri) cu mesaje legate de protecția mediului/ecologie/dezvoltare durabilă; organizarea de campanii de instruire/conștientizare a elevilor din învățământul primar privind importanța colectării selective a deșeurilor reciclabile, difuzarea de spoturi TV și articole de presă privind colectarea separată a deșeurilor reciclabile.

Misiunea Urban Serv Botoșani este de a asigura servicii moderne și performante de salubritate a localităților, echipa managerială implicându-se în planificarea, organizarea, coordonarea și controlarea activității, în baza legislației în vigoare, a solicitărilor Consiliului de administrație și A.G.A.

Societatea Urban Serv prestează un serviciu public de interes general, cu următoarele particularități:

- caracter economico-social;
- caracter tehnico-edilitar;
- răspunde unor cerințe și necesități de interes și utilitate publică;
- caracter permanent și regim de funcționare continuu;
- existența unei infrastructuri tehnico-edilitare adecvate;
- înființat, organizat și coordonat de autoritățile administrației publice locale
- organizat pe principii economice și de eficiență;
- serviciul public prestat pe baza principiului "beneficiarul plătește";
- recuperarea costurilor de exploatare ori de investiții se realizează prin prețuri/tarife;
- profit potențial rezonabil.

Din punct de vedere administrativ, serviciile publice asigurate de societatea Urban Serv SA Botoșani în baza contractelor de delegare a gestiunii sunt de interes local, având menirea satisfacerii cerințelor comunității locale, fiind organizate și administrate în conformitate cu legislația în vigoare.

Foto: director general, Mihail-Gabriel Tanasă

Obiectivele strategice de dezvoltare

de la nivelul societății Urban Serv SA Botoșani sunt concentrate pe:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației;
- susținerea dezvoltării economico-sociale a localităților;
- promovarea calității și eficienței serviciului de salubritate;
- gestionarea serviciului de salubritate pe criterii de transparență, competitivitate și eficiență;
- promovarea programelor de dezvoltare și reabilitare a sistemului de salubritate, pe baza unui mecanism eficient de planificare multianuală a investițiilor;
- protecția și conservarea mediului înconjurător și a sănătății populației;
- consultarea cu utilizatorii serviciului de salubritate, în vederea stabilirii politicilor și strategiilor locale și regionale în domeniu;

- adoptarea normelor locale referitoare la organizarea și funcționarea serviciului de salubritate, precum și a procedurilor de delegare a gestiunii acestuia;
- informarea periodică a utilizatorilor asupra politicilor de dezvoltare a serviciului de salubritate, precum și asupra necesității instituirii unor taxe speciale;
- respectarea cerințelor din legislația privind protecția mediului referitoare la salubritatea localităților;
- respectarea cerințelor și obiectivelor prevăzute în planurile de gestionare a deșeurilor la nivel național, județean.

Gestionarea deșeurilor

Lipsa de informații legată de gestionarea corectă a deșeurilor, crește cantitățile de deșuri din depozite. Comunicarea între operatorul de salubritate și cetățeni este foarte importantă, iar implicarea populației în sistemul de management integrat al deșeurilor prin informarea și conștientizarea acestora este cheia succesului.

Prin implementarea sistemului de colectare "din poartă în poartă" atât în zona urbană cât și în zona rurală, colectarea separată a deșeurilor pe cele 4 fracții: plastic/metal, hârtie/carton, sticlă, deșuri reziduale/amestecate/menajere a devenit mai eficientă, acest lucru reflectându-se în cantitățile de deșuri colectate.

În ceea ce privește deșeurile de echipamente electrice și electronice, locuitorii județului Botoșani sunt încurajați să se implice activ în protecția mediului prin colectarea separată a deșeurilor electrice și electronice (inclusiv a becurilor și a neoanelor) și a bateriilor și acumulatorilor, prin participarea periodică la campaniile de colectare organizate de către operator, împreună cu partenerii săi.

"Deșeurile de echipamente electrice conțin substanțe periculoase care odată ajunse în natură poluează pe termen lung, impactând astfel sănătatea noastră, a tuturor. Este important să înțelegem că acestea trebuie colectate separat, la puncte de colectare dedicate. Astfel, împreună cu partenerii noștri am organizat campanii pentru a veni în sprijinul locuitorilor, punându-le la dispoziție puncte de colectare și servicii gratuite de ridicare de la domiciliu." declară director general Mihail Gabriel Tanasă.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna VLĂSINEȘTI, Județul BOTOȘANI

Situată în partea central-estică a județului Botoșani, în zona nord-estică a României, comuna Vlăsinești se întinde pe teritoriul Câmpiei Moldovei, cuprinzând atât bazinul hidrografic al Bașeului, cât și al Jijiei. Această localitate reprezintă un punct de interes în cadrul regiunii, iar eforturile sale de dezvoltare și modernizare au fost evidențiate prin diverse proiecte și investiții. Sub conducerea primarului Andrei BOUARIU, comuna Vlăsinești a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor publice. Numeroase proiecte au fost finalizate cu succes, având la bază finanțare din diverse surse, inclusiv din fonduri de la bugetul de stat, prin programe guvernamentale, precum și din fonduri europene.

■ De-a lungul timpului, ați implementat mai multe proiecte importante pentru comunitate și ați venit în sprijinul cetățenilor comunei, îmbunătățind accesul la informațiile și serviciile oferite de administrația publică locală. În contextul dat, nominalizați 3-5 obiective de investiții finalizate în ultima perioadă.

În conformitate cu "Planul de acțiuni pe anul 2022 pentru realizarea obiectivelor cuprinse în Programul de guvernare", a fost realizată **reabilitarea podului din comună**, având o valoare totală a investiției de 823,883 mii lei. Această inițiativă a fost finanțată prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL).

În cadrul aceluiași "Plan de acțiuni pe anul 2022", s-a derulat proiectul de **"Modernizare drum comunal și drumuri satești** în comuna Vlăsinești, județul Botoșani", evaluat la 4.439,450 mii lei, fiind finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL).

O altă inițiativă importantă din "Planul de acțiuni pe anul 2022" a vizat **"Modernizarea școlii profesionale "Gheorghe Burac", Corp B, în satul Vlăsinești**. Valoarea totală a investiției a fost de 2.091,663 mii lei,

iar proiectul a fost finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), atingând un stadiu de 70% la finalul anului 2022.

Proiectul de construire a **"Sălii de Educație Fizică Școlare, Strada Eroilor"**, cu o valoare totală de 2.242,401 mii lei. Acest proiect a fost finanțat prin Compania Națională de Investiții (CNI) în cadrul Subprogramului "Săli de Sport".

■ În ceea ce privește proiectele finanțate din fonduri europene, acestea sunt:

În urma implementării "Planului de acțiuni pe anul 2022 al Județului Botoșani pentru realizarea obiectivelor cuprinse în Programul de guvernare", a fost finalizată reabilitarea, modernizarea și **dotarea căminului cultural din satul Miron Costin**. Valoarea totală a proiectului este de 1.621,455 mii lei, fiind finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR).

În continuarea aceluiași "Plan de acțiuni pe anul 2022", s-a desfășurat proiectul de extindere, **modernizare și dotare a școlii profesionale "Gheorghe Burac"** din comună. Valoarea totală a acestui proiect a fost de 2.745,109 mii lei, iar finanțarea a provenit din Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR).

În efortul de dezvoltare rurală, a fost realizată achiziția unui

MODERNIZARE SI DOTARE SCOALA PROFESIONALĂ

utilaj multifuncțional în comuna Vlăsinești, județul Botoșani, în cadrul planului pentru anul 2022. Valoarea totală a investiției a fost de 661,739 mii lei, iar finanțarea a fost asigurată prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), într-un proiect finalizat în proporție de 100%.

Un pas important în direcția eficientizării energetice s-a realizat prin proiectul de **"Eficientizare Energetică a Sistemului de Iluminat Public în Comuna Vlăsinești"**. Valoarea totală a acestui proiect, finanțat din Fonduri Europene, a fost de 116,026 mii lei.

Prin proiectele finanțate din fonduri de la bugetul de stat, prin programe guvernamentale, s-a realizat modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere, precum și îmbunătățirea facilităților educaționale și sportive. Aceste investiții au avut un impact semnificativ asupra calității vieții locuitorilor.

Proiectele finanțate din fonduri europene au adus o dimensiune suplimentară de dezvoltare, axată pe modernizarea și dotarea infrastructurii culturale și educaționale, precum și pe eficientizarea energetică a comunei. Aceste inițiative evidențiază angajamentul Comunei Vlăsinești în a se adapta la cerințele contemporane și a oferi un mediu sustenabil pentru generațiile viitoare.

■ Care sunt proiectele de investiții pe care le are în derulare comuna Vlăsinești în prezent?

În cadrul programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020: proiectul **"Achiziție echipamente de protecție medicală pentru școlile din comună"**, având o valoare totală de 158.001,13 euro.

În cadrul Componentei 10-Fondul Local din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Unitatea Administrativ - teritorială VLĂSINEȘTI: proiectul **"Înființare stații de reincarcare vehicule electrice în Comuna Vlăsinești"**, cu o valoare totală și eligibilă de 89.433,49 euro. Proiect gestionat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

Se află în implementare proiectul de construire a unui **Centru Cultural** în localitatea Vlăsinești, în cadrul Subprogramului Așezăminte Culturale, cu o valoare

SALA DE EDUCATIE FIZICA SCOLARA

totală și eligibilă de 5.644.710 euro prin Compania Națională de Investiții, autoritatea de management/ de contractare pentru acest proiect.

În vederea dezvoltării infrastructurii locale, este în implementare proiectul **"Realizare sistem de alimentare cu apă și rețea canalizare"**, în cadrul Programului Național de Dezvoltare "Anghel Saligny". Proiectul are o valoare totală și eligibilă de 11.134.845,44 euro, fiind gestionat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

În cadrul aceluiași Program Național de Dezvoltare "Anghel Saligny", s-a demarat proiectul **"Modernizare drumuri de interes local în comuna Vlăsinești, județul Botoșani"**, cu o valoare totală și eligibilă de 8.104.533,75 euro. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației administrează acest proiect pentru îmbunătățirea infrastructurii rutiere locale.

REABILITARE POD

MODERNIZARE DRUMURI

CĂMINUL CULTURAL - MIRON COSTIN

REABILITATE SCOALA CORP B

BERMAS SUCEAVA: Tradiție în Fabricarea Berii din 1974

S.C. Bermas S.A. Suceava este singura fabrică independentă din industria berii care și-a continuat activitatea neîntrerupt începând cu anul 1974 și până în prezent.

Obiectul principal de activitate constă în producerea și comercializarea berii, a malțului și a subproduselor rezultate din procesul de fabricație al acestora. Fabrica a fost modernizată și retehnologizată prin intervenții majore realizate în toate secțiile de producție și auxiliare fiind optimizate atât procesele tehnologice cât și activitățile conexe astfel încât a reușit să rămână un jucător important pe piața din România.

Societatea este cu capital românesc, acțiunile sale fiind cotate la Bursa de Valori București începând cu luna aprilie 1998.

Materiile prime folosite în fabricarea sortimentelor de bere sunt naturale. Astfel malțul este fabricat din orz achiziționat de la producătorii autohtoni, hameiul provine de la cultivatorii din Transilvania, apa din vestitele izvoare ale Berchișeștiului, iar drojdia de bere este atent selecționată.

SORTIMENTELE DE BERE FABRICATE

BEREA CĂLIMANI

Călimani, care poartă numele masivului cu același nume din lanțul Carpatilor Orientali, este o bere blondă superioară, cu o concentrație de alcool de 4,6% vol.

BEREA SOLCA

Solca, o marcă de tradiție din anul 1810 și readusă pe piață de societatea noastră, este o bere blondă superioară, cu o concentrație de alcool de 4,8% vol.

BEREA BERMAS

Bermas, care poartă cu mândrie numele societății noastre, este o bere blondă superioară, cu o concentrație de alcool de 5,2% vol.

BEREA SUCEAVA

Suceava Clasic, Care poartă numele orașului nostru, este o bere blondă superioară de larg consum, cu o concentrație de alcool de 4,4% vol.

Păstrătoare a vechilor tradiții, BERMAS-Suceava nu a renunțat la procedeul clasic de fabricare a berii, care presupune folosirea malțului și a hameiului, cât și procedeul tradițional de fermentare a berii în două etape ce durează 42 de zile. Aceasta conferă berii spumă, gustul ușor amărui și culoare asigurându-i totodată limpezime și conservabilitate.

Nu trebuie uitată dăruirea și priceperea berarilor suceveni care de cinci decenii se îndeletnicesc cu această nobile meserie.

*Pentru noi, berea este mai mult
decât o băutură - este o tradiție
și o bucurie pe care dorim să o
împărtășim cu voi!*

DESCOPERĂ REZERVAȚIA NATURALĂ TINOVUL MARE DIN POIANA STAMPEI

Traseul tematic amenajat în Rezervația Naturală Tinovul Mare din Poiana Stampei reprezintă o uimitoare incursiune în inima unei adevărate comori naturale din România. Acest proiect educațional, inițiat de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva aduce în prim-plan cea mai mare rezervație de turbă din țară și oferă vizitatorilor o experiență de neuitat în mijlocul naturii.

Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, în calitate de administrator al fondului forestier de stat a lansat în anul 2023 **Proiectul Național de educație forestieră - „Trasee educative Romsilva – Descoperă secretele pădurii”**. În cadrul acestui proiect, Direcția Silvică Suceava, prin Ocolul Silvic Dorna Candrenilor, a dezvoltat un traseu tematic care are scopul de a face cunoscută cea mai mare rezervație de turbă din România și de a oferi vizitatorilor o experiență de neuitat în mijlocul naturii.

Rezervația naturală Tinovul Mare este o comoară a biodiversității și un refugiu al naturii sălbatice, situată într-o zonă pitorească a țării, la poalele Călimanilor, în Depresiunea Dornelor, pe raza comunei Poiana Stampei. Turbăria de la Tinovul Mare s-a format acum cc. 8000-9000 de ani, între râul Dorna și Dornișoara. Rezervația a fost declarată monument al naturii prin Decizia nr. 1625 a Consiliului de Miniștri a României din anul 1955 și are o suprafață de 695,93 ha. Rezervația reprezintă un ecosistem aparte, unic în România, unde natura se dezvăluie într-o armonie uimitoare și oferă un habitat propice pentru numeroase specii de animale și plante rare, protejate, adaptate cu pricepere la mediul umed și rece, specific turbăriilor.

Dar ce este un tinov și ce este turba?

Tinoavele definesc terenurile mlăștinoase, sărace în substanțe minerale și nutritive, în care se formează turba. Aceasta este un material organic provenit din descompunerea incompletă a unor plante și resturi vegetale din cauza condițiilor de sol acid și a lipsei oxigenului.

De ce protejăm turbăriile?

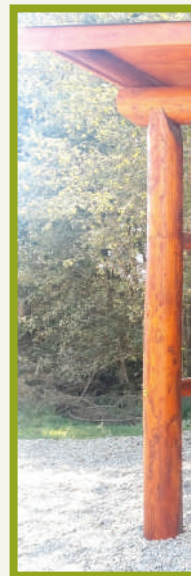
Protejarea turbăriilor este o preocupare importantă în lupta noastră pentru conservarea mediului și a echilibrului climatic.

De ce acordăm atenție specială acestor ecosisteme unice?

Turbăriile de pe Terra dețin un rol crucial în absorbția și stocarea dioxidului de carbon (CO₂) acumulat în straturile de materie organică de-a lungul mileniilor. Acestea reprezintă adevărate rezervoare de carbon, depășind cu de două ori cantitatea stocată în toate pădurile planetei. Este vital să prevenim transformarea acestui carbon în CO₂ prin ardere sau alte procese, pentru a reduce impactul asupra schimbărilor climatice.

Turbăriile nu sunt doar custodele carbonului, ci și adăpostul unor ecosisteme fragile. Ele reprezintă un habitat distinct pentru o varietate de plante și animale adaptate la mediile mlăștinoase cu conținut scăzut de nutrienți și mineralizare redusă a materiei organice. Protejarea acestor zone contribuie la conservarea biodiversității.

Pe lângă aceste aspecte, turbăriile sunt adevărate **archive**

ale istoriei naturale. Grăuncioarele de polen acumulate în straturile de turbă oferă informații prețioase despre evoluția vegetației și a mediului în ultimii 10.000-15.000 de ani.

Cu toate acestea, turbăriile sunt amenințate. Aproximativ 12% din turbăriile globale au fost drenate pentru a face loc agriculturii. Prin cartarea și studierea acestor ecosisteme, reușim să înțelegem mai bine funcționarea complexă a naturii, ceea ce este esențial pentru protejarea mediului și pentru binele viitoarelor generații.

În plus, turbăriile oferă vizitatorilor o experiență deosebită, oferind liniște, spațiu sălbatic și o legătură directă cu o natură nealterată. Prin conservarea acestor locuri, ne asigurăm că aceste experiențe minunate rămân disponibile pentru toți cei care doresc să le descopere.

Pe parcursul traseului tematic silviculturii au amplasat panouri informative ce au ca scop transmiterea către publicul larg a celor mai relevante informații despre Rezervația naturală Tinovul Mare, într-o manieră interactivă și prin mijloace moderne de comunicare.

CARACTERISTICILE TRASEULUI EDUCATIV DE LA TINOVUL MARE

Traseul educativ de la Tinovul Mare oferă o experiență minunată pentru toți vizitatorii, indiferent de vârstă. Acesta este un traseu liniar, accesibil doar pe un podet din lemn special amenajat, garantând protejarea mediului înconjurător. Cu o altitudine medie de 880 de metri, acest traseu oferă o priveliște frumoasă asupra naturii înconjurătoare.

Cu o lungime totală de aproximativ **2 kilometri** dus-întors, acest traseu este potrivit pentru o plimbare relaxantă în mijlocul naturii. Gradul său redus de dificultate îl face potrivit pentru toate vârstele, iar timpul mediu de parcurgere este de aproximativ 1 oră. Cu perioada de vizitare deschisă în orice moment al anului, Traseul educativ de la Tinovul Mare vă invită să vă bucurați de frumusețea și liniștea naturii în orice moment doriți.

Vizitatorii se pot familiariza cu **lumea fascinantă a acestei rezervații** prin informațiile de pe panourile informative. Acestea sunt amplasate în **13 puncte de interes**, pe parcursul unei alei suspendate din lemn ce traversează rezervația și prezintă detalii despre vegetația forestieră a rezervației, dar și despre fauna și flora specifică zonei Dornelor. Vizitatorii vor identifica informații referitoare la modul cum s-au format tinoavele, ce este turba, ce sunt doborâturile de vânt și care este impactul fenomenelor naturale asupra pădurii, care sunt caracteristicile speciilor forestiere prezente în Tinovul Mare, **arbuștii fructiferi specifici rezervației**, care sunt speciile de interes comunitar prezente în rezervație și în zonele limitrofe acesteia și importanța protejării tinoavelor.

Pe parcursul traseului mai sunt amplasate un număr de 6 elemente interactive despre speciile de arbori, animalele și păsările caracteristice zonei Dornelor, menite să contribuie la informarea publicului cu privire la specificul acestui sit valoros din județul Suceava. De asemenea, vizitatorii au la dispoziție, prin intermediul scanării codului QR prezent pe fiecare panou, un e-book informativ care completează cu informații captivante experiența de vizitare a Rezervației naturale Tinovul Mare.

Cu toate că **rezervația este un paradis pentru iubitorii de natură**, pasionații de drumeții sau fotografii, conservarea

și protejarea acesteia sunt prioritare! Vizitatorii sunt încurajați să adopte un comportament responsabil, astfel încât **Rezervația naturală Tinovul Mare** să rămână o oază de biodiversitate pentru generațiile viitoare.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna BUNEȘTI,
Județul SUCEAVA

Comuna Bunești este poziționată în podișul Sucevei, la 17 km de municipiul Suceava. Sub conducerea primarului **Ion ȘTEFAN**, comuna Bunești a trecut printr-o serie de transformări semnificative și cu impact pozitiv asupra comunității locale. Cu o viziune orientată spre viitor și un angajament ferm pentru dezvoltare, comuna continuă să crească și să se dezvolte armonios, aducând beneficii tangibile pentru locuitorilor săi.

În ultima perioadă, **primăria Bunești** a reușit să finalizeze cu succes mai multe proiecte importante, care au contribuit la dezvoltarea durabilă a comunității. Aceste proiecte au acoperit o gamă variată de domenii, de la infrastructură la educație și cultură, reflectând angajamentul de a asigura un viitor mai bun pentru toți locuitorii comunei.

În prezent, comuna Bunești se află în plină desfășurare a unui impresionant set de proiecte care vizează îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor comunitare, consolidând astfel bazele unei comunități mai dezvoltate și mai conectate.

În viitorul apropiat, comuna Bunești își propune să continue pe calea dezvoltării și să aducă mai multe îmbunătățiri. Cu un angajament ferm pentru dezvoltare și o viziune orientată spre viitor, continuă să parcurgă drumul progresului.

■ Care ar fi cele mai importante 3-4 proiecte pe care le-ați finalizat în ultima perioadă?

În ultima perioadă, comuna Bunești a reușit să finalizeze cu succes mai multe proiecte importante care au avut un impact semnificativ asupra comunității, iar dintre acestea amintim:

- **Alimentare cu apă** în satul Bunești, proiect important pentru că unul dintre cele mai critice aspecte pentru o comunitate este accesul la apă potabilă.

- **Reabilitarea și modernizarea școlii gimnaziale „Artur Gorovei”**. Prin reabilitarea și modernizarea acestei instituții, s-au creat condiții optime de învățare pentru elevi și cadrele didactice, contribuind la creșterea calității educației.

- **Reabilitarea și modernizarea școlii primare** din Uncești. Modernizarea acestei școli a creat un mediu propice pentru dezvoltarea și învățarea în mod corespunzător a celor mai mici membri ai comunității.

- **Reabilitarea și modernizarea grădiniței** cu program normal din Podeni. Proiect important, pentru că educația timpurie este esențială în dezvoltarea copiilor.

- **Reabilitare și modernizare sediu primăriei** din satul Bunești: Protejarea, promovarea și conservarea patrimoniului cultural sunt aspecte vitale pentru identitatea unei comunități.

■ Care sunt investițiile pe care le aveți în derulare în prezent?

În prezent, comuna Bunești se află în mijlocul unui set numeros de proiecte care au ca scop îmbunătățirea continuă a infrastructurii și a serviciilor pentru cetățeni. Iată o privire mai detaliată asupra investițiilor aflate în derulare:

PROIECTE 2023 -2024

- Extindere sistem de **alimentare cu apă** în satele Petia, Uncești și Podeni – valoarea proiectului de 8.868.485,51 lei – Programul Național de Investiții Anghel Saligny;

- **Implementarea sistemelor inteligente de management local.** Valoare de 1.902.506,88 lei – PNRR Componenta 10
- Elaborarea în format digital a documentației de amenajarea teritoriului și de urbanism – **Plan Urbanistic General**; valoare de 820.121,82 lei – PNRR Componenta 10
- **Dotarea cu mobilier,** materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe; 960.461,61 lei – PNRR Componenta 15
- Modernizarea sistemului de **iluminat public** stradal etapa a-II-a. 1.000.000 lei – Administrația Fondului pentru Mediu (A.F.M)
- Amplasare **stații de reîncărcare pentru vehicule electrice**, proiect cu o valoare de 1.011.500 lei – finanțat prin Administrația Fondului pentru Mediu (A.F.M)
- **Reabilitarea grădiniței** cu program normal din localitatea Petia cu o valoare de 200.000 lei ,finanțare de la Buget Local

■ Cum arată proiectele de viitor? Ce v-ați propus să realizați în următoarea perioadă?

Comuna Bunești își propune să continue pe calea dezvoltării și să aducă mai multe îmbunătățiri în viitorul apropiat. Iată câteva dintre proiectele de viitor care au fost planificate pentru a susține creșterea calității vieții locuitorilor:

- **Construire dispensar:** este un proiect important din domeniul sănătății, de care vor beneficia locuitorii comunei.
- **Cămin cultural Petia:** Dezvoltarea unui centru cultural ar putea servi ca loc de întâlnire și evenimente culturale și ar contribui la promovarea tradițiilor locale, în plus va oferi un spațiu pentru activități culturale și artistice.

- **Cămin cultural Unești,** spațiu cultural pentru locuitori, oferind un

loc pentru evenimente, expoziții și alte activități culturale. Acesta contribuie la identitatea noastră culturală.

- **4,5 km de drum asfaltat:** va îmbunătăți semnificativ infrastructura locală și accesul la diferite zone ale comunei, sporind confortul și mobilitatea locuitorilor.

- **Iluminat cu LED:** Continuarea modernizării sistemului de iluminat public în sesiunea a doua, pentru a acoperi zona stabilită.

- **Stații de reîncărcare autovehicule electrice:** odată cu creșterea adoptării vehiculelor electrice, amplasarea stațiilor de reîncărcare în comuna Bunești va fi un pas înainte pentru a sprijini mobilitatea durabilă și pentru a încuraja utilizarea vehiculelor cu emisii reduse.

Toate aceste proiecte reflectă angajamentul comunei Bunești în dezvoltarea durabilă, îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor publice și în creșterea calității vieții pentru locuitori. Prin aceste inițiative, comuna Bunești de îndreaptă către un viitor mai bun și prosperitate.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Primarul comunei
Rădășeni, jud. Suceava, dr.
ing. Neculai PERJU

„Principala provocare a administrației locale este să creeze condiții pentru ca tinerii și în special cei care au plecat la muncă în străinătate, să se întoarcă cu drag acasă”

COMUNA RĂDĂȘENI, JUDEȚUL SUCEAVA

Localitatea Rădășeni se află amplasată în partea de nord a Moldovei, în sudul județului Suceava, la 5 km de Municipiul Fălticeni și 30 km de reședința de județ, Municipiul Suceava. În cadrul interviului, Primarul comunei Rădășeni, Neculai PERJU descrie proiectele aflate în derulare și stadiul lor actual. În prezent, se finalizează construcția unei grădinițe cu program prelungit în satul Rădășeni, iar extinderea rețelei de distribuție a apei potabile și a rețelei de apă uzată din satele Rădășeni și Lămășeni este în plină desfășurare. Totodată, se pregătește începerea lucrărilor pentru construirea unui pod în satul Rădășeni.

În timpul realizării acestor proiecte, au fost întâmpinate provocări și obstacole care au necesitat un efort considerabil din partea echipei administrative. Primarul subliniază că alocarea de timp pentru proiectele de dezvoltare a comunității vine adesea cu sacrificiul timpului dedicat familiei și gospodăriei personale. Însă aceasta este o alegere necesară pentru a aduce îmbunătățiri în comunitate.

■ În ultimii ani ați finalizat mai multe proiecte care au contribuit la dezvoltarea comunei. Numiți cele mai importante 3-5 proiecte finalizate.

N.P.: S-au pus în aplicare mai multe proiecte cu impact semnificativ asupra dezvoltării comunei, iar printre cele mai importante proiecte finalizate se numără:

- înființare **sistem de alimentare cu apă** și rețea de apă uzată menajeră în satul Rădășeni, (FEADR, 18.216.015 lei)
- modernizare **drumuri comunale** din satul Rădășeni din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) în valoare de 6.237.637 lei;
- reabilitare, modernizare, **extindere și dotare așezământ cultural**, satul Lămășeni din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), în valoare de 1.256.095 lei;

- **construire și dotare dispensar** în comuna Rădășeni prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) în valoare de 2, 1.729.523,15 lei;
- reabilitare și **modernizare școala gimnazială** Ion Lovinescu din satul Rădășeni (PNDL în valoare de 2, 3.232.619,49 lei).

■ Care considerați că au fost principalele provocări sau obstacole întâmpinate pe parcursul realizării proiectelor?

Primarul Neculai PERJU a împărtășit faptul că din dorință de a lăsa ceva durabil în urma sa sunt necesare anumite sacrificii pentru a realiza proiecte de succes în beneficiul comunității.

N.P.: *Vă fac o mărturisire...dacă vrei să lași ceva în urma ta, dacă îți propui să realizezi ceva pentru comunitate, n-o poți face fără a răpi din timpul dedicat familiei sau gospodăriei proprii. Uneori, te implici în proiecte până la uitarea de sine. Cu toate acestea, te încearcă regretul că nu-i poți mulțumi pe toți, oricât ți-ai dori. Fiindcă e normal să nu găsești oportun ceea ce apare pe agenda fiecăruia în parte. Să apară priorități. Unele străzi să fie asfaltate înaintea altora. Și chiar dacă astfel de priorități au girul consiliului local, tot apar nemulțumiri. Unii nu văd pădurea din pricina copacilor și se exprimă cu patimă, fără a se documenta în prealabil. Nu-și văd decât interesul lor, nu și pe cel al obștii. Iar aici intervine regretul că nu ai timp, n-ai destulă răbdare, iar, câteodată, nu-ți ajunge priceperea pe care o ai, ca să explici în amănunt implicațiile deciziilor luate. Principala provocare a administrației locale este să creeze condiții pentru ca tinerii și în special*

categoria de tineri care a plecat la muncă în străinătate să se întoarcă cu drag acasă (comuna Rădășeni să rămână „acasă” lor). Și nu doar să se stabilească, ci și să investească aici.

Pentru copiii lor, am reabilitat și modernizat grădinița (prin PNDL -1), am modernizat, reabilitat și **dotat școlile din Rădășeni și Lămășeni** (prin PNDL – 2, respectiv PNDL – 1), am construit și dotat un dispensar uman (prin PNDL – 2), am reabilitat și modernizat căminele culturale din Rădășeni și Lămășeni și am asigurat cele mai bune condiții pentru desfășurarea activităților culturale și de divertisment la fosta școală din Pocoleni.”

■ Care sunt proiectele aflate în derulare în prezent și care este stadiul acestora?

N.P.: Prin programul național „Anghel Saligny” a fost aprobată cererea de finanțare pentru „Construirea rețelei inteligente de distribuție gaze naturale în comunele Rădășeni și Cornu Lunci” (83.452.369,84 lei).

Începe să prindă contur și „Implementarea sistemelor inteligente de management local din comuna Rădășeni, (1.598.745,28 lei) - cerere de finanțare aprobată prin PNRR. În luna decembrie 2022, s-a semnat contractul de finanțare pentru „Elaborarea în format digital a documentației de amenajarea teritoriului și de Urbanism – plan urbanistic general pentru comuna Rădășeni (820.121,82 lei).

A fost aprobată și cererea de finanțare, depusă la AFM, pentru „Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi prin amplasarea **stațiilor de reîncărcare pentru vehicule electrice**, proiect cu valoarea de 1.029.521 lei.

Se așteaptă finalizarea lucrărilor la **extinderea rețelei de apă** și a rețelei de apă uzată, pentru a trece, de urgență, la „**Reabilitarea infrastructurii rutiere** afectate de inundații (CNI) cu o valoare de 18.446.336,41 lei, pentru care indicatori tehnico-economici au fost aprobați prin Ordinul MDLPA nr.1039/2021.

■ Ce proiecte de investiții v-ați propus să realizați până la terminarea mandatului?

N.P.: În ceea ce privește proiectele aflate în curs de finalizare, menționez: „Construire grădiniță cu program prelungit, din satul Rădășeni, comuna Rădășeni” (FEADR, 1.722.873 lei), „**Extindere rețea distribuție apă potabilă** și rețea apă uzată în satele Rădășeni și Lămășeni, cu o valoare de 19.765.561,74 lei, lucrările au fost începute în luna august a.c.

În perioada următoare se vor demara lucrările de „**Construire pod** în sat Rădășeni, proiect cu o valoare de 2.286.500 lei.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna GRĂMEȘTI, Județul SUCEAVA

Comuna Grămești este situată în partea de est a județului Suceava, la o distanță de 62 km de municipiul Suceava, la 9 kilometri de orașul Siret.

Primarul Vasile Șuleap are o viziune precisă și pragmatică în ceea ce privește problemele, provocările, prioritățile și soluțiile pe care le ridică administrarea comunei. Strategia de dezvoltare a comunei are ca ax central modernizarea infrastructurii rutiere. Această prioritate este deja îndeplinită în mare parte, resursele financiare sunt acum direcționate pentru realizarea altor proiecte care completează în mod organic tabloul investițional.

Programul de modernizare al localității va ameliora condițiile de viață ale locuitorilor comunei, care vor avea acces la facilități similare celor existente în mediul urban, construirea unei rețele de apă și canalizare, fiind o prioritate în acest sens. Reducerea decalajului dintre urban și rural este un deziderat al politicilor europene și naționale.

Procesul de dezvoltare al localității se desfășoară cu respectarea principiilor dezvoltării durabile, aspectele sociale, economice, umane și ecologice fiind tratate cu aceeași atenție, în mod echilibrat, cu înțelegerea faptului că viitorul este rezultatul deciziilor și acțiunilor din prezent.

■ **Domnule primar, care sunt cele 5 proiecte de dezvoltare finalizate în comuna dumneavoastră în ultimii ani?**

Modernizarea drumurilor din comună a reprezentat un obiectiv prioritar. Am derulat un program amplu de modernizare a rețelei de drumuri de interes local. Programul a fost finalizat cu succes. Este un moment important pentru localitatea noastră, deoarece contribuie la creșterea calității vieții locuitorilor în mod direct, dar și indirect, deoarece condițiile necesare valorificării potențialului turistic deosebit al zonei sunt mult

îmbunătățite. Un alt fapt pozitiv este că efortul de modernizare a drumurilor comunale a fost susținut integral prin finanțări obținute prin programe europene și din bugetul de stat. Proiectele finalizate în comună sunt:

- Modernizare **drumuri comunale DC 35, DC 36 A, DC 36 B** în comuna Grămești, cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), pe o lungime de 7,5 km, având o valoare de 6.695.000 lei;
- Modernizare **drumuri comunale DC 36C și DC 36**, cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), pe o lungime 2,6 km, având o valoare de 1.986.013 lei;
- Modernizare **drum comun DC 35D**, cu finanțare din fonduri locale, pe o lungime de 0,6 km, având o valoare de 350.000 lei;
- Modernizare **drumuri comunale DC 35 și DC 35B**, cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), pe o lungime 6,7 km.
- **Construire teren de sport multifuncțional**, cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), pe o suprafață de 96 mp, având o valoare de 279.500 lei.

■ **Care sunt proiectele pe care le aveți în vedere în perioada următoare?**

Procesul de transformare a comunei va continua. Avem multe proiecte pentru viitor, unele dintre aceste proiecte sunt deja realizate în mare proporție. Momentul în care localitatea noastră va avea un sistem de alimentare cu apă și de canalizare propriu este aproape. Va fi o realizare deosebită pentru că reduce decalajul dintre comuna noastră și zonele urbane. Conceptul de dezvoltare durabilă nu este străin de preocupările noastre, mai ales pentru că suntem o zonă de interes turistic. Vom efectua investiții care pregătesc tranziția către utilizarea de mijloace de transport nepoluante și diminuează consumul de energie electrică. Proiectele de viitor vizează, de asemenea, educația, cultura și sportul. Modernizarea drumurilor comunale va continua. În acest context, proiectele care vor fi realizate în localitatea noastră sunt:

• **Înființare sisteme de alimentare cu apă și sistem de canalizare cu stație de epurare** în comuna Grămești, cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), lungimea totală a stației de epurare fiind de 14 km. Valoarea proiectului este de 13.619.920 lei. Finalizat în proporție de 85%.

• **Renovare și modernizare Cămin Cultural Grămești**, cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), pe o suprafață de 750 mp, având o valoare de 2.876.162 lei. Finalizat în proporție de 90%.

• **Amenajare curte interioară Școală Gimnazială Pahomie C. Vasiliu Grămești** - cu finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), pe o suprafață de 2200 mp, având o valoare de 336.789 lei. Stadiul proiectului: achiziție lucrări.

• **Modernizare iluminat public stradal localitatea Grămești** - finanțare prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), pe o lungime de 15 km. Valoarea proiectului este de 1.248.000 lei. Stadiul proiectului: achiziție lucrări.

• **Construire stație de reîncărcare autovehicule electrice** - finanțare prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM). Valoarea proiectului este de 1.611.700 lei. Stadiul proiectului: achiziție lucrări.

• **Modernizare drumuri comunale și de interes local** - finanțat prin Programul Național de Investiții Anghel Saligny, pe o lungime de 3.4 km. Valoarea proiectului este de 6.994.350 lei. Stadiul proiectului: finanțare aprobată.

• **Implementare infrastructuri inteligente la nivel de comună** - finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). 6 stații autobuz și 3 antene Wi-Fi. Valoarea proiectului este de 1.916.855 lei. Stadiul proiectului: proiectare.

• **Modernizare iluminat public stradal localitățile Grămești și Bălinești** - cu finanțare prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM). Valoarea proiectului este de 1.034.528 lei. Stadiul proiectului: proiectare.

• **Construire sală de sport** - cu finanțare prin Compania Națională de Investiții (CNI) - Sală de sport are 102 locuri. Valoarea proiectului este de 7.200.000 lei. Stadiul proiectului: execuție.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna VOITINEL, Județul SUCEAVA

Comuna Voitinel este situată în zona de nord a județului Suceava, la 7 kilometri de granița cu Ucraina, la 15 kilometri de orașul Rădăuți și la 45 de kilometri de municipiul Suceava.

Un program complex de investiții, coordonat de doamna primar Maria Pleșca, a schimbat în bine viața locuitorilor din comună.

Într-un peisaj în care multe localități rurale se confruntă cu provocări multiple, comuna Voitinel se distinge prin eforturile concrete de modernizare și dezvoltare ale primăriei. Spre exemplu, sala de sport finalizată și instituții de învățământ renovate și dotate corespunzător. Acestea sunt integrate într-o zonă unde drumurile vicinale reabilite, rețelele extinse de apă și canalizare și noile construcții vin în sprijinul celor care activează în special în domeniul sănătății și al educației.

Cu multă muncă și proiecte bine definite, administrația locală pune accentul pe dezvoltare durabilă și pe îmbunătățirea continuă a condițiilor de viață ale locuitorilor. Astfel, din lista de realizări se remarcă proiecte de valoare considerabilă, cu impact direct asupra calității vieții, precum dotări cu mobilier și echipamente digitale pentru școli, creșterea eficienței energetice și reabilitarea drumurilor.

Privind către viitor, planurile administrației comunei Voitinel arată promițător. Proiectul de aducțiune de gaz, care va transforma radical sistemele de încălzire, va atrage și investitori, consolidând astfel poziția localității.

■ **Doamnă primar, care sunt proiectele de investiții finalizate în comuna dumneavoastră în ultimii ani?**

Proiectele pe care le-am realizat au vizat îmbunătățirea infrastructurii din localitate, crearea condițiilor necesare desfășurării unui proces de învățământ de calitate,

asigurarea unui cadru favorabil desfășurării activităților din sfera culturii și a sportului.

- **Construire sală de sport** - este un cadru propice pentru promovarea sportului și sănătății în rândul tinerilor din comună. Sala de sport modernă oferă acum facilități pentru diverse activități sportive și evenimente locale.
- **Reabilitare drumuri vicinale** - reabilitarea drumurilor a contribuit la îmbunătățirea legăturilor cu orașele învecinate și a asigurat un tranzit mai sigur și mai eficient.
- **Extindere rețele de apă și canalizare** - este știut faptul că o rețea de apă și canalizare modernă și extinsă garantează accesul la servicii vitale.
- **Reabilitare, modernizare și dotare Cămin Cultural** - prin acest proiect ne-am dorit transformarea localității într-un centru modern de activitate, promovând cultura și tradițiile locale, de asemenea poate fi și un spațiu adecvat pentru promovarea talentelor locale.
- **Reabilitare și extindere Grădiniță cu program normal** - proiectul a avut ca scop suplimentarea capacității educaționale a comunei, oferind mai multe oportunități pentru domeniul educației timpurii de calitate.
- **Construire Grădiniță** - prin acest proiect am urmărit crearea unui mediu adecvat de învățare și dezvoltare.
- **Construire grup sanitar, centrală termică și reabilitare corp din cadrul Școlii Gimnaziale;**
- **Amenajarea trotuarelor** - proiectul are ca scop siguranța pietonilor și în îmbunătățirea aspectului general al localității.

■ Ce proiecte aveți în derulare?

Administrația locală continuă să investească în domeniul educației, deoarece suntem conștienți de importanța acestuia. Sănătatea este un subiect care ne preocupă în mod deosebit, cu accent pe atragerea resursei umane prin îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activității și oferirea de cazare gratuită.

• **Dotarea cu mobilier și echipamente digitale a unităților de învățământ** din comună. Proiect în valoare de 680.175.66 de lei (fără TVA);

- **Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei** în clădiri publice la Școala Gimnazială. Proiect în valoare de 2.402.985,08 de lei (fără TVA);
- **Reabilitare drumuri vicinale** în comună cu o valoare de 5.270.645,24 de lei;
- Construire **dispensar medical uman**, proiect cu o valoare de 2.535.305 de lei cu TVA;
- Construirea de **locuințe de serviciu** pentru specialiștii din sănătate și învățământ. Valoare proiectului este de 1.997.652.73 lei.

■ Ce proiecte aveți pentru viitor?

Înainte de a ne proiecta în viitor, este esențial să subliniez că responsabilitatea noastră principală este să finalizăm proiectele aflate în derulare. Este esențial pentru noi să ne asigurăm că fiecare proiect început este dus la bun sfârșit, cu atenție la detalii și asigurându-ne că rezultate corespund cu planurile inițiale. Considerăm că finalizarea proiectelor poate fi o garanție a integrității și eficienței noastre ca administrație, dar și o confirmare că suntem angajați să oferim rezultate tangibile.

Astfel, după ce ne asigurăm că toate aceste proiecte sunt finalizate, ne vom concentra pe noile inițiative. Prioritar va fi proiectul de aducțiune de gaz, o parte a viziunii noastre pentru un viitor mai sustenabil și care se încadrează în categoria de eficient energetic. Pe lângă beneficiile directe pentru locuitorii comunei, există și avantaje indirecte. Unul dintre acestea este atragerea investitorilor. O infrastructură modernă de gaz natural poate face comuna noastră mai potrivită pentru companiile și antreprenorii care caută locații pentru desfășurarea afacerilor.

În concluzie, avem în vedere o idee echilibrată pentru dezvoltare: ne concentrăm întâi pe finalizarea proiectelor în derulare, pentru a oferi stabilitate, iar apoi ne orientăm spre noi proiecte, cum ar fi aducțiunea de gaz, care va aduce beneficii pe termen lung atât pentru locuitorii comunei, cât și pentru economia locală.

TOPUL FIRMELOR ȘI STAREA ECONOMIEI IEȘENE

Într-o perioadă marcată de provocări și schimbări semnificative în economia globală, comunitatea de afaceri ieșeană înfruntă obstacolele și găsește oportunități pentru dezvoltare. În ansamblu, firmele ieșene au dat dovadă de reziliență și se situează pe trend ascendent, dar se manifestă o polarizare îngrijorătoare a economiei locale.

Sub acest aspect, Camera de Comerț și Industrie Iași a publicat rezultatele evaluării performanțelor economice ale firmelor din județ, concretizate în cel mai obiectiv, complex și elocvent clasament anual al comunității de afaceri locale - Topul Firmelor din Județul Iași.

Clasamentul este realizat după o metodologie unitară la nivelul Sistemului Camerelor de Comerț și Industrie din România, în conformitate cu prevederile Legii nr. 335/2007 a Camerelor de Comerț și Industrie.

„Camera de Comerț și Industrie ti felicită pe toți antreprenorii și managerii ieșeni care au performat și au demonstrat tuturor că din criză poți ieși nu doar ca supraviețuitor, dar că poți identifica resurse care să te ridice la un nivel superior! Avem un clasament obiectiv, pe indicatori financiari, dar și longeviv: anul acesta am ajuns la ediția cu numărul 30. Așteptăm cu interes agregarea clasamentelor județene la nivelul Camerei de Comerț și Industrie a României, pentru a vedea și anul acesta care sunt firmele ieșene care se clasează în Topul Național al Firmelor, adică cei mai buni dintre cei buni!” a declarat **Paul Butnariu, Președintele Camerei de Comerț și Industrie Iași.**

Exploatând această tendință favorabilă, Sorin Gheorghiu, director în cadrul Camerei de Comerț și Industrie Iași ne prezintă o analiză a datelor care susțin această performanță, evidențiind cifra remarcabilă a firmelor active și care s-au distins în clasamentele anului 2022.

„Din analiza datelor financiare cuprinse în 27.140 bilanțuri de societăți comerciale cu sediul social în județul Iași, aferente anului 2022, a reieșit că 21.994 firme au avut o cifră de afaceri diferită de zero (firme active). Un număr de 11.469 firme au îndeplinit criteriile de admitere

în clasament, iar dintre acestea 3.457 firme s-au clasat pe locurile 1-10 ale Topului.” a completat **Sorin Gheorghiu, Director în cadrul Camerei de Comerț și Industrie Iași.**

Clasamentul are la bază datele de bilanț pentru anul 2022 și urmărește 5 indicatori de performanță: cifra de afaceri netă, profitul din exploatare, rata profitului din exploatare, eficiența utilizării resurselor umane și eficiența utilizării capitalului angajat.

Sunt admise în top firmele înmatriculate în Registrul Comerțului care îndeplinesc simultan următoarele condiții, cu privire la datele de bilanț depus pentru anul 2022: Profit din exploatare pozitiv și Cifra de afaceri de minim 100.000 lei în cazul microîntreprinderilor și minim 250.000 lei în cazul celorlalte.

În acest clasament, nu sunt admise:

- Grupurile de interes economic (GIE); Firmele al căror quantum format din suma datoriilor în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului și impozitele și taxele neplătite la termenul stabilit la bugetele locale depășește quantumul creanțelor în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului; Firmele care la data realizării clasamentului se află în stare de radiere, faliment, lichidare, dizolvare, întrerupere temporară de activitate, insolvență.

Clasamentul este structurat pe 7 domenii de activitate, urmărind obiectul de activitate declarat de firme în bilanțul pe anul anterior: IT&C și Cercetare-Dezvoltare; Industrie; Agricultură, Silvicultură și Pescuit; Construcții; Servicii; Comerț; Turism și Restaurante.

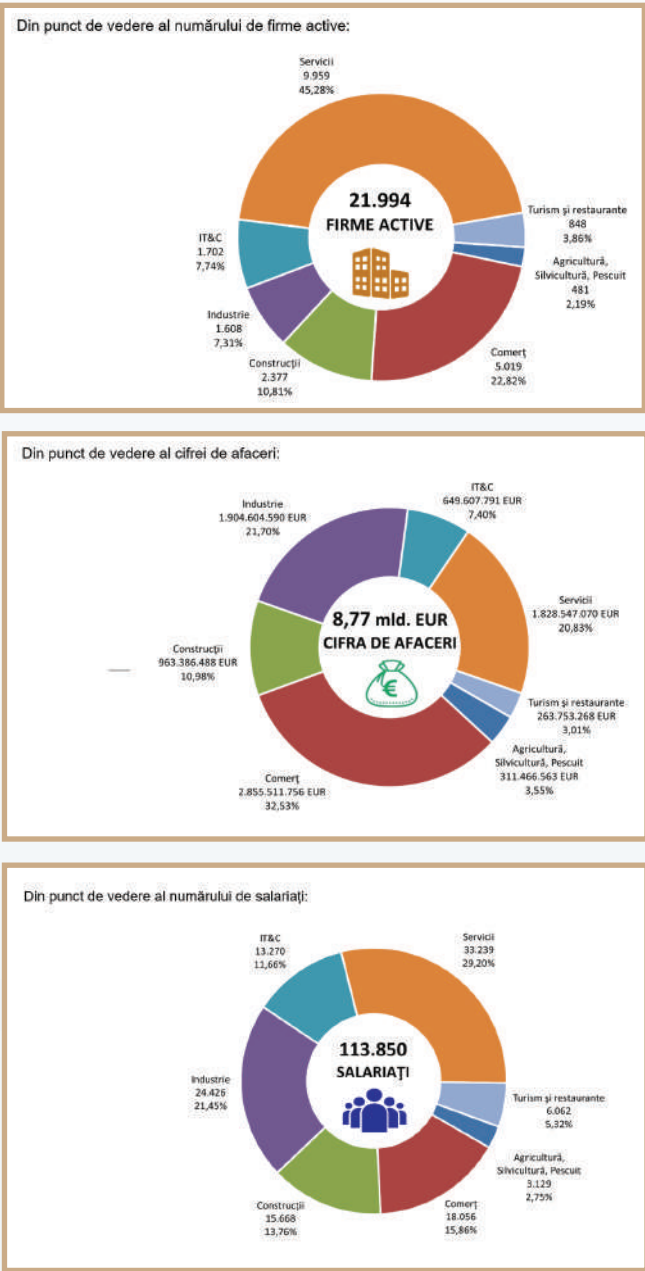
Clasamentul publicat cuprinde primele 10 locuri pe fiecare clasă de mărime (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii, întreprinderi mari, întreprinderi foarte mari), corespunzătoare fiecărui obiect de activitate.

Statistica are la bază indicatorii economici raportați la Finanțe de firmele ieșene, prin bilanțurile aferente anului 2022 depuse până în luna iulie și oferă inclusiv o perspectivă interesantă a evoluției începând cu anul 2008 și până în 2022, fiind incluse practic momentele majore

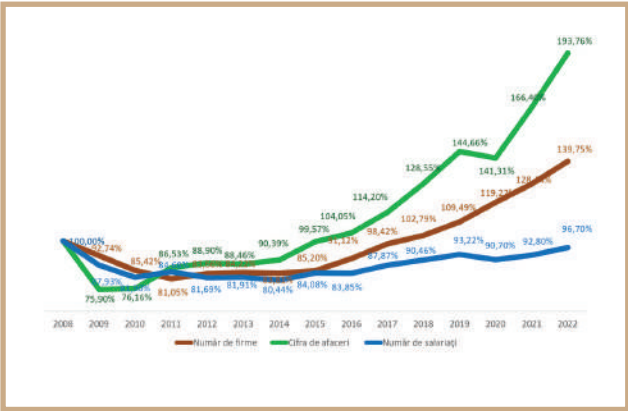
de încercare precum criza economică din 2009-2010 și criza pandemică din 2020-2021. De menționat faptul că statistica elaborată se referă strict la societățile comerciale locale, deci cele cu sediul social pe raza județului Iași, care au depus bilanț până în luna iulie.

„Semnalul pozitiv este că cifrele demonstrează nivelul foarte bun de reziliență al firmelor ieșene. Antreprenorii și managerii ieșeni au reușit să identifice soluții cu care să facă față crizei pandemice, perioadei de dificultate în lanțurile de aprovizionare, creșterii prețurilor la materii prime și utilități și au înregistrat în 2022 o cifră de afaceri totală de 8,78 miliarde euro, respectiv cu 16% mai mare decât cifra de afaceri din 2021, care la rândul ei era deja mai mare decât cea de dinaintea pandemiei. Creșterea îmbucurătoare este și din perspectiva numărului de firme active, de la 20.214 la 21.994, precum și a numărului de total de salariați de la 109.256 la 113.850.” a declarat **Paul Butnariu**, Președintele Camerei de Comerț și Industrie Iași.

STRUCTURA COMPANIILOR LOCALE, PE DOMENII DE

ACTIVITATE
DINAMICA GENERALĂ A
FIRMELOR ACTIVE DIN
JUDEȚUL IAȘI

În continuare, Breviarul economic elaborat de CCI intră și mai mult în detalii, analizând fiecare domeniu de activitate în parte prin prisma subdomeniilor componente, oferind astfel o veritabilă radiografie a mediului antreprenorial local.

„Remarcăm totuși un grad îngrijorător de polarizare a economiei locale: 52,07% din cifra totală de afaceri este realizată de numai 1,24% din firme, adică 272 de societăți comerciale. Celelalte 98% din firme se luptă pe 4,2 miliarde euro, iar 15.485 de firme, adică 70%, au raportat o cifră de afaceri medie anuală de sub o sută de mii de euro. Și dacă mai adăugăm faptul că firmele micro și mici reprezintă 98% din numărul total al firmelor locale, iată că avem un aspect care ar trebui să dea serios de gândit decidenților guvernamentali atunci când abordează modificările privind fiscalitatea, atât din punct de vedere al nivelului de taxare, dar poate mai ales al predictibilității și evitării unor perturbări major în activitate cu schimbări de legislație de la o lună la alta.” a mai declarat **Paul Butnariu**, Președintele Camerei de Comerț și Industrie Iași.

LEIER în ROMÂNIA

O poveste de succes în industria materialelor pentru construcții

“Suntem entuziasmați să aducem aceste îmbunătățiri semnificative în oferta noastră de produse, continuând astfel să susținem dezvoltarea și progresul în industria construcțiilor. Cu extinderea capacității noastre de producție și prin lansarea de noi produse, suntem pregătiți să răspundem cu succes cerințelor clienților noștri și să contribuim la construirea unor proiecte durabile.”

Adrian MINZAT - Manager General, LEIER Romania – punct de lucru Iași.

PREZENȚĂ SOLIDĂ ÎN ROMÂNIA

Cu cinci fabrici în țară, Leier nu numai că oferă materiale de înaltă calitate, ci și contribuie la dezvoltarea economică a României. Cu o istorie bogată și cu o experiență vastă în domeniu, au dovedit constant angajamentul față de calitate și durabilitate.

Având facilități de producție în diverse regiuni ale țării, reușesc să răspundă prompt cerințelor pieței locale și astfel produsele să ajungă la clienți în timp util.

GAMA VARIATĂ DE PRODUSE

Leier se remarcă prin diversitatea gamei de produse pentru construcții. De la cărămizi, blocuri de beton, sisteme de coș de fum, țigle și pavele și până la sisteme de drenaj și soluții pentru construcții ecologice, compania oferă o gamă completă de materiale și soluții pentru proiectele de construcție din România.

Produsele Leier sunt recunoscute pentru calitatea lor superioară și designul atractiv. Având soluții adecvate pentru construcțiile rezidențiale, comerciale și industriale, Leier acoperă o plajă largă de nevoi din piața construcțiilor.

SUSTENABILITATEA ESTE ÎN CENTRUL ATENȚIEI

Într-o eră în care preocupările pentru mediu și dezvoltarea sustenabilă sunt tot mai evidente, Leier se angajează să aducă contribuții pozitive. Compania investește în tehnologii și procese prietenoase cu mediul pentru a minimiza impactul asupra acestuia. În Leier se pune accent pe reducerea consumului de energie în procesele de producție și pe utilizarea resurselor regenerabile ori de câte ori este posibil.

Într-un demers îndrăzneț spre sustenabilitate și responsabilitate socială, Grupul Leier a preluat inițiativa de a instala centrale fotovoltaice în trei dintre unitățile sale de producție din țară. Fabricile din Iași, Sighișoara și Unirea au devenit gazdele unor proiecte ambițioase, având ca obiectiv principal producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie, respectiv, energie solară. Un aspect important al acestui proiect este capacitatea energetică produsă, care va acoperi aproximativ 35% din consumul anual de energie electrică al celor trei fabrici.

INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURĂ ȘI TEHNOLOGIE

Pentru a răspunde cererii crescânde din industria construcțiilor, Leier a investit semnificativ în tehnologie și infrastructură. Cele cinci fabrici ale companiei din România sunt dotate cu echipamente de producție de ultimă generație, ceea ce asigură calitatea superioară a produselor.

Făcând referire la fabrica din Iași, grupul anunța investiții de aproximativ 25 milioane de euro în construcția liniei de vibropresate, a unei noi platforme de depozitare, precum și în construcția de noi căi de acces și împrejurimi, lucrări efectuate pe parcursul anului trecut.

PARTENERIAT CU COMUNITATEA LOCALĂ

Un alt aspect semnificativ al implicării Leier în România este parteneriatul lor cu comunitatea locală. Compania sprijină proiecte sociale și de dezvoltare, contribuind la crearea multor locuri de muncă și la îmbunătățirea calității vieții în regiunile în care operează. Leier demonstrează angajamentul său de a contribui la creșterea și dezvoltarea durabilă a României.

UN VIITOR LUMINOS

Industria materialelor de construcții a cunoscut o creștere semnificativă în ultimii ani, pe măsură ce cererea pentru proiecte de construcții a crescut în întreaga lume. În acest context, companiile producătoare de materiale pentru construcții sunt în căutare constantă de modalități de a-și extinde și îmbunătăți capacitățile de producție pentru a răspunde cerințelor clienților. Un exemplu notabil în acest sens este extinderea capacității de producție a fabricii Leier din Iași prin investițiile făcute în dezvoltarea liniei de producție a prefabricatelor din beton.

Această mișcare strategică a fost motivată de creșterea cererii din partea clienților Leier și de dorința de a oferi produse de cea mai înaltă calitate.

LEIER LANSEAZA UN NOU MODEL DE PAVELE PREMIUM

La mai puțin de un an distanță de la punerea în funcțiune a noi linii de producție a prefabricatelor din beton, a

fabricii Leier din Iași, aceștia au demonstrat că au expertiză necesară, dobândită în cei peste 55 de ani de activitate a grupului, să scoată rapid în piață, produse premium, competitive.

Cele mai recente realizări și completări aduse portofoliului de produse Leier, o constituie Pavalele Castrum, pavele din gama premium, Kaiserstein. Aceste pavele sunt rezultatul cercetării de piață constante pentru a dezvoltă produse care să îndeplinească chiar și cele mai înalte așteptări ale clienților, în materie de design. Acest model este produs în fabricile din Iași și din Catcau.

Pavelele premium, Kaiserstein, sunt fabricate din materiale de cea mai înaltă calitate, astfel încât să ofere o durabilitate excepțională și un aspect estetic deosebit. Castrum, prin designul deosebit și prin cele 5 variante de culori, precum și prin posibilitățile multiple ale acestora de mixare, oferă clienților libertatea de a-și personaliza spațiile exterioare și astfel să creeze unicitate.

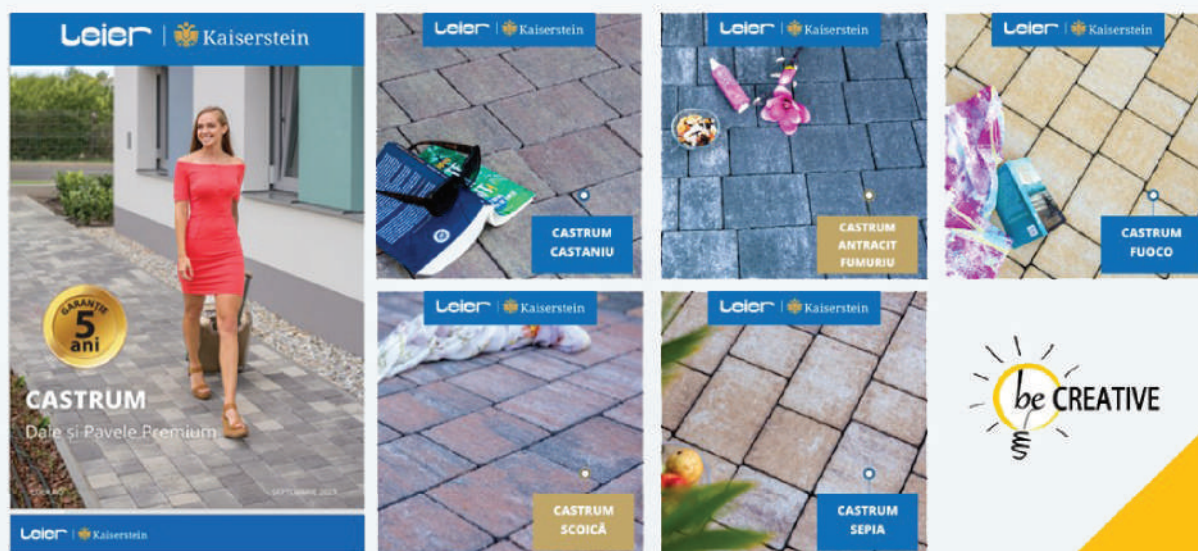
CARACTERISTICI CHEIE ALE PAVELELOR PREMIUM:

Design elegant și varietate estetică: Pavalele Castrum au un design deosebit și sunt disponibile în 5 culori care permit multiple posibilități de mixare, oferind astfel clienților libertatea de a realiza proiecte unice, cu personalitate.

Durabilitate și rezistență: Pavalele Leier sunt fabricate din materiale de cea mai înaltă calitate, astfel încât să reziste la uzură, intemperii și greutatea vehiculelor.

Ușor de întreținut: Pavalele Leier sunt concepute pentru a necesita un efort minim de întreținere și pentru a asigura o durată lungă de viață.

Această lansare reflectă încă o dată angajamentul acestora de a furniza produse de top și de a răspunde nevoilor în continuă schimbare ale pieței materialelor pentru construcții.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

COMUNA BÂRNOVA, JUDEȚUL IAȘI

Comuna Bârnova este așezată în partea de sud a județului Iași, la mai puțin de 10 kilometri de municipiul Iași. Localitatea este traversată de șoseaua națională DN24, care leagă județul Iași de județul Vaslui. Pădurea Bârnova, sit de importanță comunitară, influențează viața economică a localității; sectorul serviciilor este puternic dezvoltat, fiind reprezentat de agroturism, zone de agrement și vânătoare.

Primarul comunei Bârnova, Mihai BĂLAN, derulează un program amplu de investiții, pe care le-a detaliat în cadrul acestui interviu.

■ Domnule primar, care sunt proiectele pe care le-ați finalizat în ultimii ani?

Proiectele pe care le-am finalizat reprezintă piloni statornici ai progresului și ai schimbării constructive, fiecare având un impact semnificativ în viața locuitorilor comunei. De-a lungul ultimilor ani, am pus în aplicare mai multe proiecte. Lista proiectelor pe care le-am finalizat reflectă angajamentul nostru constant și arată o înțelegere clară a nevoilor pe care le au locuitorii din zonă. De la modernizarea infrastructurii, cum ar fi extinderea rețelilor de apă și gaze naturale, la îmbunătățirea calității vieții prin crearea de spații de joacă și terenuri de fotbal, proiectele pe care le-am finalizat au adus în prim-plan importanța unui management local proactiv și orientat către nevoi.

Pe lângă satisfacerea nevoilor imediate ale comunei, proiectele pe care le-am finalizat au pus, de asemenea, bazele pentru un viitor sustenabil și prosper.

- **Lucrări de întreținere cu îmbrăcăminte bituminoasă** ușoară pe strada Traian Vuia, Sf. Apostol Petru (parțial), Sf. Mucenic Mina (parțial), proiect finanțat prin bugetul local;
- Extindere **rețea de alimentare cu apă** (7.559 de metri), proiect realizat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL);
- Extindere conductă de **gaze naturale** presiune redusă în comuna Bârnova, pentru satele Bârnova, Vișan, Pietrăria și Cercu;
- Lucrări de reparație și reconstrucție pentru **stațiile de autobuz**;

- Modernizarea **iluminatului public stradal** și extinderea acestuia;
- Lucrări de întreținere cu îmbrăcăminte bituminoasă ușoară în satele Pietrăria și Cercu, proiect finanțat din bugetul local;
- Achiziționare **tocător de crengi și de deșeuri lemnoase**. Proiectul a fost finanțat de Asociația Grupul de Acțiune Locală „Colinele Iașilor” cu suma de 10.000 de euro, bugetul local contribuind cu 1.185 de euro.
- Asigurarea accesului la internet mobil și **tablete pentru școala online**;
- Amenajare **locuri de joacă și spații de recreere** pentru copii și adulți în satele Vișan și Bârnova;
- Amenajare **terenuri de fotbal cu gazon sintetic** în satele Păun și Bârnova, cu fonduri din bugetul local;
- Reabilitarea **infrastructurii rutiere** afectate de viituri, finanțat de Compania Națională de Investiții;
- Extindere **sistem de alimentare cu apă** în satele Păun, Vișan, Cercu și Bârnova, finanțat din bugetul local;
- Extinderea și **modernizarea sistemului de apă și canalizare** din județul Iași, proiect derulat prin Program Operațional Infrastructură Mare, în valoare de 4.1 milioane de euro;
- Achiziție **utilaj multifuncțional** cu accesorii – lamă dezapezire, sărăriță, perie pentru măturatul stradal. Proiectul beneficiază de sprijinul financiar al Asociației Grupul de Acțiune Locală „Colinele Iașilor”, care contribuie cu suma de 80.000 de euro, din bugetul local fiind alocată suma de 45.000 de euro;
- Achiziție **autoutilitară pentru pompieri**. Proiectul va fi dus la îndeplinire din fondurile Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, care contribuie cu 28.378 de lei, diferența până la valoarea totală de 46.000 de euro fiind asigurată din bugetul local;
- Construire trotuar din pavele în satul Vișan;

■ Ce proiecte aveți în derulare în acest moment în comuna dumneavoastră?

Proiecte derulate vizează diferite sectoare ale comunei, de la infrastructură și transport, la educație și protecția mediului. Prin aceste eforturi, ne propunem să asigurăm că resursele locale sunt utilizate eficient, să stimulăm investițiile și să oferim condiții mai bune pentru toți locuitorii:

- Înființare a două **stații de încărcare electrică**. Proiectul

este finanțat din fondurile Administrației Fondului pentru Mediu, în valoare totală 408.943 lei;

- Extinderea infrastructurii de **iluminat public** și creșterea eficienței energetice a acestora, finanțat prin Administrația Fondului de Mediu;

- Modernizare **drumuri de interes local** prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”. Valoarea totală a proiectului este de 13.090.525 de lei, contribuția bugetului local fiind de 1.590.525 de lei;

- **Înnoirea parcului de vehicule** destinate transportului public-achiziția de microbuz electric nepoluant. Valoarea totală a proiectului este de 1.757.403.90 de lei. Proiectul este realizat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR);

- Achiziție **sistem de monitorizare video** - Asigurarea infrastructurii pentru transportul verde. Proiectul e în valoare de 438.003.63 de lei, fiind derulat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR);

- Dotarea unui **laborator de informatică**, modernizarea unui număr de 14 săli de curs și construirea unei săli de sport. Proiectul va fi realizat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR), cu valoarea de 75.495 de euro;

- **Asfaltare drum comunal** în satul Păun, în valoare de 1.300.000 de lei;

- Extindere **rețele de alimentare cu apă** și canalizare în satele Vișan, Cercu, Todirel, Pietrăria. Proiect finanțat din fonduri provenite de la bugetul local;

- Realizare loc de joacă și spații de recreere pentru copii în satul Cercu;

- Modernizarea **sistemului de iluminat cu lămpi LED** în comuna Bârnova.

- Modernizare sistem de **monitorizare video** stradal.

■ Ce proiecte de viitor aveți în vedere?

Proiectele de viitor pe care le avem în vedere reprezintă nu doar viziunea administrației locale pentru un viitor mai luminos, ci și răspunsul la nevoile și dorințele locuitorilor

din comuna noastră. Aceste inițiative au un impact profund asupra dezvoltării sociale, economice și culturale a regiunii, și iată de ce sunt esențiale:

- Extindere **rețea de canalizare** în satele Vișan și Pietrăria;
- Construire **teren de sport** pentru copii și tineret, proiect ce va fi realizat prin Programul Județean de Dezvoltare Economico - Socială Iași pentru perioada 2021-2024;
- Amenajare parc tematic cu denumirea „Crucea luminată” în satul Păun: un punct de atracție pentru localnici și vizitatori deopotrivă. Acesta va servi nu doar ca o zonă de relaxare, dar și ca un spațiu cultural și educativ.
- Construire **școală** în satul Vișan; facilități moderne pentru pregătirea tinerilor din comuna noastră.
- Construirea unei **creșe**; este o investiție în viitorul tinerelor generații și un pas esențial în sprijinirea familiilor tinere.
- Construire și dotări aferente pentru **grădiniță** în sat Vișan, proiect finanțat prin Compania Națională de Investiții;
- Construire **sediu primărie** în sat Bârnova, proiect realizat din fondurile provenite de la Compania Națională de Investiții; va centraliza și eficientiza serviciile administrative.
- Reabilitare și modernizare drumuri locale afectate de inundații, prin Compania Națională de investiții.

Aceste proiecte sunt gândite pentru dezvoltarea durabilă și pentru a garanta un standard înalt de trai pentru toți locuitorii comunei noastre.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna Balș, Județul Iași

Comuna Balș este așezată strategic în partea sud-est a Câmpiei Moldovei fiind situată în inima depresiunii Jijia-Bahlui. Aceasta beneficiază de caracteristicile specifice atât ale Podișului Sucevei cât și ale Podișului Central Moldovenesc, datorită proximității acestora. Poziționarea sa în zona nord-vestică a județului îi conferă relevanță și din punct de vedere rutier.

Comuna are și un avantaj logistic, fiind amplasată în proximitatea șoselei naționale DN28B. Această arteră rutieră importantă face legătura între Târgu Frumos și Botoșani, conectând astfel Balș-ul cu centre urbane majore ale județului.

Primăria comunei Balș, sub conducerea lui Constantin GOLDUȚ a inițiat și finalizat mai multe proiecte de dezvoltare, printre care se numără o nouă școală gimnazială, modernizarea iluminatului public și asfaltarea primelor străzi. Au fost dezvoltate facilități sportive și parcuri de joacă, cu extinderea rețelelor de energie, apă și gaz.

În prezent, atenția se concentrează pe proiecte precum asfaltarea străzilor, crearea de infrastructură pentru pietoni și biciclete, un parc fotovoltaic și stații de reîncărcare pentru autovehicule electrice, pe care primarul le-a menționat în cadrul acestui dialog.

■ În ultima perioadă, comuna Balș a făcut pași importanți în direcția dezvoltării. Vă rugăm să enumerați 3 proiecte finalizate care au avut un impact semnificativ asupra comunității.

Trei dintre proiectele care au avut cel mai mare impact sunt construcția unei noi școli gimnaziale în satul Balș, modernizarea sistemului de iluminat public și asfaltarea primelor străzi în comună. Pe lângă acestea, au fost realizate și alte investiții importante precum: crearea a **2 terenuri de sport** moderne, amenajarea a două parcuri de joacă, extinderea rețelelor de energie, apă și gaz, precum și modernizarea zonelor centrale și instalarea de noi **stații de autobuz**.

■ Care sunt proiectele pe care le aveți în derulare în prezent în comună și care este stadiul acestora?

În comuna Balș sunt demarate mai multe proiecte de dezvoltare. Una dintre prioritățile noastre majore se referă la două proiecte de asfaltare, care sunt în diverse stadii de execuție și sunt finanțate de la bugetul de stat, beneficiind și de o cotă de cofinanțare.

În plus, se lucrează la construcția a aproape 5 km de **infrastructură destinată pietonilor și bicicliștilor**, un demers care va îmbunătăți considerabil mobilitatea în zonă.

Un alt proiect important este dezvoltarea unui **parc fotovoltaic**, o investiție care va aduce beneficii considerabile comunității, nu doar din punct de vedere energetic, dar și în ceea ce privește protecția mediului.

În același spirit ecologic, sunt în curs de implementare două stații de reîncărcare pentru autovehicule electrice. Alături de aceste proiecte, există și alte inițiative care se află în stadiul de evaluare, prin care demonstrăm angajamentul constant pentru dezvoltarea sustenabilă a comunei.

■ Cum caracterizați situația economică din comuna Balș?

Situarea economică a Comunei Balș este în principal ancorată în sectorul agricol, având ca punct central microfermele agricole. Aceasta reflectă un profil economic tradițional și, posibil, o dependență de agricultură, care, în funcție de condiții, poate limita oportunitățile de diversificare și creștere economică.

Cu toate acestea, există planuri concrete pentru a impulsiona dezvoltarea economică a comunei. Unul dintre cele mai ambițioase proiecte este crearea unui Miniparc Industrial. Acesta a fost propus spre finanțare și Studiul de Fezabilitate a fost deja realizat.

■ Care sunt principalele provocări pe care le-ați întâmpinat în implementarea proiectelor?

Implementarea proiectelor în orice comunitate vine adesea cu un set de provocări, iar în cazul comunei Balș, acestea au fost marcate în mod distinct de doi factori majori.

Primul factor este criza COVID, o situație fără precedent care a perturbat nu doar activitățile obișnuite ale comunei, ci și procesul de dezvoltare și planificare. Restricțiile, prioritizarea resurselor către gestionarea pandemiei și incertitudinea generală au influențat negativ capacitatea de a avansa și de a finaliza proiectele.

Al doilea obstacol major a fost abordarea statului în alocarea fondurilor pentru proiecte de investiții.

Marile proiecte de investiții atribuite sunt în continuare pe principiul "mulțumim pe toată lumea", în loc să se axeze pe prioritățile și nevoile specifice ale fiecărei comunități și a generat disparități evidente în ceea ce privește dezvoltarea diferitelor regiuni. Acest mod de a opera accentuează și mai mult diferențele de nivel de trai dintre comunități și creează inegalități flagrante, iar acest lucru poate fi observat cu ușurință atunci când se călătorește dintr-o localitate în alta, constatându-se o variație considerabilă în infrastructură, servicii și oportunități.

Prin urmare, în ciuda dorinței și efortului nostru de a accelera dezvoltarea, aceste două provocări au avut un impact semnificativ asupra ritmului și eficienței cu care s-au putut implementa proiectele.

■ Ce proiecte de investiții v-ați propus să realizați în următoarea perioadă?

Având în vedere importanța dezvoltării sustenabile și a îmbunătățirii calității vieții pentru locuitorii comunei Balș, am stabilit un set clar de obiective de investiții pentru a fi realizate în următoarea perioadă.

În primul rând, eforturile noastre se concentrează pe îmbunătățirea infrastructurii de bază, cu un accent puternic pe înființarea unui **sistem de canalizare modern și eficient**. Aceasta nu doar că va oferi o soluție pe termen lung la problemele legate de gestionarea apelor uzate, dar va contribui la protejarea mediului și la creșterea standardelor de sănătate publică.

Un alt proiect major este construirea unui **miniparc industrial**. Viziunea noastră este ca acest parc să devină un hub pentru afaceri locale și investitori, oferind oportunități de muncă și stimulând astfel economia locală. Această investiție va avea un impact semnificativ asupra situației economice a comunei, creând un mediu propice pentru dezvoltare și inovație.

Printre prioritățile noastre se numără și accelerarea procesului de **modernizare a infrastructurii rutiere**. Drumurile reprezintă arterele unei comunități și, prin urmare, investiția în acestea este esențială. Modernizarea lor va contribui și la atractivitatea comunei pentru posibili investitori și rezidenți noi.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna Voinești este situată în zona de sud a județului Iași, fiind traversată de șoseaua județeană DJ248A, care asigură legătura cu municipiul. Din punct de vedere economic, așezarea se află în sfera de influență a capitalei de județ, care reprezintă principala piață de desfacere pentru produsele agricole locale. Primarul comunei Voinești, Gheorghe DOBREANU, coordonează o serie de proiecte care deja au schimbat viața locuitorilor în bine. Pe măsură ce noi proiecte vor fi realizate, schimbarea va fi și mai vizibilă. Investițiile din comună privesc educația, sănătatea, infrastructura rutieră, iluminatul public, rețelele de alimentare cu apă și de canalizare, cultura și sportul.

■ **Domnule primar, care sunt cele mai importante proiecte de investiții pe care le-ați finalizat în ultimii ani?**

Am acordat un rol prioritar modernizării instituțiilor de învățământ. Suntem conștienți de faptul că investiția în educație este cheia succesului pentru viitor. Reabilitarea drumurilor comunale a fost un alt obiectiv realizat al proiectelor noastre. Lista proiectelor finalizate este:

- **Reabilitarea și modernizarea școlii primare** din satul Lungani, în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare. Proiectul a fost finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală(PNDL), în valoare de 344.394,45 de lei;
- **Extinderea și modernizarea Școlii Gimnaziale „Ioanid Romanescu”** din satul Voinești în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare. Proiectul a fost derulat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), în valoare de 345.100 de lei;
- **Modernizarea și dotarea cu centrală termică a școlii primare** din satul Slobozia, în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare. Proiectul a fost derulat prin Programul Național de Dezvoltare Locală(PNDL). Proiectul a fost în valoare de 336.692,61 de lei;

- **Modernizare drumuri satești** în satul Voinești. Proiectul a avut ca sursă de finanțare Programul Național de Dezvoltare Locală(PNDL), în valoare de 9.189.100.21 de lei;
- **Modernizare străzi** prin asfaltare în sat Slobozia, proiect derulat prin Programul Național de Dezvoltare Locală(PNDL) și a avut valoarea de 3.284.849,99 de lei;
- **Reconfigurare, extindere și modernizare grădiniță cu program prelungit**, cu două grupe. Proiectul a fost finanțat prin Programul Național de Dezvoltare, Locală(PNDL), în valoare de 533.090,36 de lei;
- **Construire și dotare dispensar uman și centru de permanență**. Proiectul a fost realizat prin Programul Național de Dezvoltare, Locală(PNDL). Valoarea proiectului a fost de 1.610.181,70 de lei;
- **Reabilitare, extindere și modernizare Școală Gimnazială, sat Slobozia**, în vederea obținerii autorizației sanitare de funcționare. Proiectul a fost derulat prin Programul Național de Dezvoltare, Locală(PNDL), în valoare de 1.134.690,95 de lei;
- **Construire sală de sport cu tribună** de 180 de locuri, proiect derulat cu finanțare de la Compania Națională de Investiții. Proiectul este în valoare de 8.120.396,01 de lei;
- **Construirea Centrului Cultural „Constantin Arvinte”**, finanțată din bugetul local.

■ **Care sunt proiectele aflate în curs de desfășurare în comuna dumneavoastră?**

Proiectele aflate în curs de realizare în localitatea noastră vizează extinderea accesului locuitorilor comunei la rețeaua de apă, și canalizare, îmbunătățirea infrastructurii stradale sau tranziția spre energia verde. Avem un numeroase investiții în derulare, precum:

- **Construire creșă** în sat Voinești. Proiectul este finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală(PNDL), fiind în valoare de 5.122.873,71 de lei;
- **Extindere sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă** în satele Schitu Stavnic, Slobozia, Vocotești și extindere sistem centralizat de canalizare menajeră în

satele Schitu Stavnic, Slobozia, Vocotești și Lungani. Proiectul va fi realizat cu finanțarea Companiei Naționale de Investiții, fiind în valoare de 39.470.415 de lei;

- Modernizare **trama stradală**, finanțat de Compania Națională de Investiții. Proiectul este în valoare de 21.001.558,02 de lei;

- Modernizare **drumuri de interes local**, proiect în valoare de 26.976.715,58 de lei, finanțat de Compania Națională de Investiții;

- Extindere sistem centralizat de **alimentare cu apă potabilă în satele Schitu Stavnic, Slobozia și Vocotești**. Valoare proiectului este de 19.216.026 de lei, fiind finanțat de Compania Națională de Investiții;

- **Modernizare prin asfaltare a străzilor**. Proiectul va fi realizat din fondurile Companiei Naționale de Investiții, fiind în valoare de 21.210.595,95 de lei;

- **Achiziție tractor**, proiect în valoare de 176.028,96 de lei, care va fi realizat prin Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

- Amplasare **stație de încărcare electrică** în satul Voinești. Proiectul va fi realizat cu finanțarea Administrației Fondului de Mediu, fiind în valoare de 351.023,66 lei;

- Modernizarea sistemului de **iluminat public** stradal. Proiectul va fi realizat cu finanțarea Administrației Fondului de Mediu, fiind în valoare de 2.085.371 de lei;

- **Modernizare străzi** prin asfaltare, proiect în valoare de 10.256.123,24 de lei, sumă asigurată din bugetul local;

- **Amenajare piață**, proiect finanțat de Consiliul Județean Iași, valoarea proiectului fiind de 744,500 de lei;

- Înființarea și operaționalizarea **Centrului Comunitar Integrat**. Proiectul va fi realizat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR). Valoarea acestuia este de 1.163.826 de lei;

- Sistem de **monitorizare și siguranță a spațiului public**. Proiectul va fi realizat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR), fiind în valoare de 500.733 de lei;

- **Achiziție microbuz nepoluant**. Proiectul este finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR), fiind în valoare de 1.464.503,25 de lei;

- **Dotarea cu mobilier**, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe. Proiectul este finanțat prin Planul

Național de Redresare și Reziliență(PNRR), fiind în valoare de 1.297.580,45 de lei;

- Extindere rețea de **alimentare cu apă și canalizare**. Proiectul va fi realizat prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR), fiind în valoare de 83.440.909 de lei;

- Achiziția de **microbuze electrice pentru elevi** în județul Iași, prin Planul Național de Redresare și Reziliență(PNRR).

SOPHIA ÎN MIAMI

FRANCIZA UNUI BRAND ROMÂNESC DE DESIGN INTERIOR ÎN STATELE UNITE ALE AMERICII

Pentru unii a fost o surpriză. Alții, cunoscând stilul hotărât și curajos al fondatorului și managerului general al brandului **SOPHIA**, **Anamaria Ștefan Georgescu**, a fost chiar ceva de așteptat, dat fiind succesul de care se bucură. Despre timiditatea, ca să ne exprimăm cu multă amabilitate, a investitorilor și oamenilor de afaceri români în ceea ce privește depășirea granițelor țării se poate discuta mult. Sunt mulți români care dispun de mari resurse financiare, chiar și miliardari, și care fac investiții locale dar nu prea se aude că ar face investiții în afară. Iată că o femeie le dă o lecție și, mai mult decât atât, avem convingerea că franciza din Miami, Florida, lansată în anul 2022, este numai începutul extinderii rețelei de francize **SOPHIA** și la nivel internațional. Aceasta deoarece Anamaria are o rețetă sigură, care până acum nu a dat greș, și care constă în primul rând în dezvoltări cu parteneri și colaboratori siguri având aceleași viziuni și, în al doilea rând, mizează pe designul de concepție proprie, realizat exclusiv în ateliere proprii de creație.

SHOWROOMUL SOPHIA DIN MIAMI

Showroomul **SOPHIA** din Miami a fost deschis în luna aprilie a anului trecut în Miami, statul Florida. Acesta funcționează în regim de franciză, inițiativa deschiderii acestuia aparținând **Simonei Nicola**, președinta filialei CONAF Constanța și partenerei sale de business, **Leila Korotich Albu** care este de origine din Kazakhstan și trăiește de mai bine de 20 de ani în Statele Unite.

Leila se ocupa de managementul showroomului împreună cu o echipă de designeri și montatori.

Echipa de designeri este condusă de binecunoscutul designer de interior **Alina Duculescu**, un experimentat designer care ani de-a rândul a produs proiecte de calitate. În multe dintre acestea, Alina a venit cu idei originale, uneori chiar extravagante, care au făcut deliciul amatorilor de design și care se potrivesc cu stilul de viață american.

Echipa de designeri și montatori de la **SOPHIA** a început deja să realizeze proiecte de design interior pe întinsa piață din Miami, știut fiind faptul că americanii au ca stil de viață schimbarea mai deasă a decorului de interior în comparația cu europenii.

Preferințele americanilor sunt pe aceeași lungime de undă cu colecțiile **SOPHIA**.

Desigur că, înainte de deschiderea showroomului, toate departamentele companiei **SOPHIA** împreună cu partenerii din Miami au gândit acest proiect și s-au documentat temeinic în legătură cu stilul de viață, locuirea și preferințele locuitorilor din regiune în ceea ce privește designul de interior și, în special, țesăturile folosite de aceștia pentru decorare.

În primul rând a fost necesar un studiu al caselor, știut fiind că, dată fiind întinderea de la Oceanul Atlantic până la Pacific și numeroasele state care alcătuiesc țara, există multe tipologii de case și clădiri, precum și în ceea ce privește preferințele și stilul de viață. Din acest punct de vedere, în statul Florida și mai cu seamă în orașul Miami, multe case sunt vile de tip colonial spaniol. Acestea au ferestre largi verticale, foarte ofertante pentru a pune în practică idei de amenajare diverse, curți mari, uneori interioare cu vegetație exotica și piscină. Aceste case sunt vile mediteraneene care se diferențiază ca stil, deoarece prezintă mai multe detalii orientale. Nu puține sunt marile vedete care au astfel

de proprietăți în Miami, printre acestea numărându-se **Sylvester Stallone și Cher**. Orașul multicultural a avut o dezvoltare extremă în anii '70 și '80 ai secolului trecut, când au fost construite și numeroase blocuri înalte cu apartamente spațioase și deschideri vitrate largi. Oricum, ce este foarte interesant, designerii locali de renume susțin că prioritar în abordarea proiectelor de interior este păstrarea elementelor vechi, istorice ale clădirilor. Pentru brandul **SOPHIA** de mare importanță era cunoașterea preferințelor americanilor în decorarea ferestrelor, tipologia de țesături folosite în decorul de interior și paleta de culori. Toate acestea erau influențate de clima tropicală din regiune, situarea la Oceanul Atlantic și multiculturalitatea zonei. În urma documentării a rezultat ca preferințe colecțiile viu colorate, cu modele tropicale, catifea cu imprimeuri vegetale, colorate, verde, portocaliu, alb și albastru. În decorurile uni se folosesc foarte des roz pudră, albastru marin, galbenul (în special **Pantone Illuminating**, culoarea anului 2021) dar și verde regal. Pentru accesoriizare se folosesc frecvent canafi și, de asemenea, se optează pentru personalizarea draperiilor prin aplicarea de pasmanterie tip mărgelă la bază.

În marea lor majoritate, s-a putut constata că toate preferințele identificate se regăsesc în colecțiile și conceptele de design de la **SOPHIA**, ceea ce a oferit o oportunitate deosebită ca acestea să fie bine primite pe piața din Miami. Menționăm, de exemplu, colecția cu culori vii și modele tropicale Caraibe, proiectată parcă exact pe preferințele celor din Miami. Alt aspect interesant este faptul că **SOPHIA** a participat deja la târgurile din Dubai și oferă o colecție bogată de accesorii, canafi și pasmanterie de acest fel. Iată, deci, încă un aspect prin care colecțiile Sophia dovedesc că se potrivesc cu preferințele americanilor dar, pe de altă parte, în mod sigur **SOPHIA** va concepe noi colecții, unele dedicate special pieței din Miami.

Participarea la târgurile de design interior din Florida

Participarea la târgurile locale home&deco este o modalitate excelentă de promovare a colecțiilor de țesături și a brandului, iar Sophia are o experiență excelentă de a organiza standuri spectaculoase și atractive la astfel de evenimente.

De 10 ani **SOPHIA** este o prezență constantă la cele mai importante târguri mondiale de design de la Paris (Maison&Objets) și Milano (Saloni del Mobile) dar și la

Londra (May Design) și Dubai (Index).

Astfel la doar câteva luni de la deschiderea showroomului din Miami, **SOPHIA** a participat la FITCE 2022 – Florida International Trade & Cultural Expo. Anul acesta Sophia Miami a participat la Home Design and Remodeling Show la sfârșitul lunii mai și, recent, la începutul lunii septembrie la Fort Lauderdale Home Design & Remodeling Show ce a avut loc la Broward County Convention Center, Fort Lauderdale, Florida. Sunt cele mai mari târguri de home&deco din regiunea Florida de Sud care reunesc informații valoroase, produse și servicii de calitate ce acoperă întregul spectru de design și amenajări în domeniul rezidențial, de la soluții de automatizare a locuinței și iluminat, la mobilier pentru fiecare funcțiune a casei și artă plastică originală. Prezența la aceste târguri deschide noi oportunități de proiecte și afaceri pentru **SOPHIA**.

Franciza **SOPHIA** – cea mai bună oportunitate de business pentru românii din diaspora

Ce trebuie să știți este că Sophia deține o rețea de 30 de francize în România și că deschiderea francizei din Miami este numai un pas către extinderea rețelei la nivel internațional.

Brandul **SOPHIA** a fost gândit încă de la fondarea acestuia din anul 2004 ca un concept de business unic în România: extinderea unei rețele de francize la nivel național și internațional în domeniul decorațiunilor interioare, ce oferă produse personalizate făcute pe comandă în ateliere proprii de creație și consultanță în design home deco, cu accent pe perdele și draperii de lux. Povestea **SOPHIA** a început în Iași și, un an mai târziu, a fost deschis deja primul magazin în franciză. În cei 19 ani, brandul românesc s-a perfecționat continuu pentru a oferi partenerilor tot sprijinul de care au nevoie pentru un business de success.

Dacă vrei să-ți deschizi propriul business în decorațiuni interioare, în România sau în străinătate, află mai multe detalii pe site-ul nostru și aplică pentru franciza **SOPHIA**.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna ȚIBUCANI, Județul NEAMȚ

Comuna Țibucani este așezată în zona de nord-est a județului Neamț, pe malul drept al râului Moldova. Localitatea este străbătută de DJ1551, care o leagă spre nord de orașul Târgu Neamț.

În comuna Țibucani, primarul Ioan Rusu a pus în mișcare un program amplu de investiții. Scopul principal al acestui plan implică modernizarea și urbanizarea, pentru a contribui activ la creșterea calității vieții fiecărui locuitor. Primarul a explicat faptul că strategia de dezvoltare a comunei se bazează pe o analiză meticuloasă a necesităților și o prioritizare eficientă a intervențiilor.

■ Care sunt proiectele finalizate în comuna dumneavoastră în ultimii ani?

Am reușit să ducem la bun sfârșit un număr important de proiecte în comuna Țibucani. Suntem deosebit de mulțumiți de faptul că localitatea noastră s-a racordat la apă și canalizare, iar rețeaua de alimentare cu apă și de canalizare au fost extinse. Populația se alimentă cu apă din fântâni proprii, iar seceta din ultimii ani a creat probleme din acest punct de vedere. Un număr mare de gospodării sunt deja racordate la rețeaua de apă. Copiii de vârstă preșcolară beneficiază de o grădiniță nouă și modernă. Dotarea serviciilor publice de interes local și îmbunătățirea infrastructurii medicale sunt alte obiective atinse. Proiectele finalizate, prin urmare, sunt:

- **Achiziționare autoutilitară Renault** de 3,5 de tone. Proiectul a fost realizat prin Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR);
- **Renovare cabinet medical** din incinta fostului Cămin cultural;
- **Construire Grădiniță cu program normal** (spațiu nou și modern dotat cu toate utilitățile necesare). Proiectul a fost realizat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). Valoarea totală a investiției este de 2.100.000 de lei din care contribuția bugetului local a fost una semnificativă, în valoare de 500.000 de lei;
- **Racordare la apă și canalizare;**
- **Construire Bază sportivă;**
- **Achiziționare mașină de pompieri.** Fondurile necesare au fost asigurate din bugetul local;
- **Extindere rețea de apă și canalizare** cu 4 kilometri. Investiția s-a realizat din bugetul local.

■ Ce proiecte se află în derulare în comuna Țibucani?

Eforturile de modernizare a comunei continuă. Avem două proiecte de infrastructură pentru asphaltarea a 8 kilometri de drum de interes local. Modernizarea infrastructurii rutiere locale crește calitatea vieții locuitorilor comunei și face localitatea noastră mai atractivă pentru investitori. Continuăm investițiile în infrastructura școlară, deoarece vrem să asigurăm un viitor de succes pentru noile generații. Sub acest aspect, proiectele sunt:

- **Modernizare drumuri de interes local** (asfaltare a 8 kilometri de drumuri comunale). Proiectul este derulat prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” și are valoarea de 13.300.000 lei;
- **Turnare prim strat de asfalt drumuri locale** (lungime de 6km) din fonduri provenite de la bugetul local;
- **Dotarea cu mobilier, materiale didactice** și echipamente digitale a unităților de învățământ din comuna Țibucani. Proiectul este în valoare de 860.000 de lei, fiind derulat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- **Achiziționare de microbuze electrice.** Proiectul este finanțat din bugetul Consiliului Județean Neamț;
- **Reabilitare termică primărie și realizarea a 2 stații cu încărcare electrică.** Proiectul este finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- **Construcție dispensar.** Proiectul va fi realizat prin Compania Națională de Investiții (CNI). Valoarea proiectului este de 3.700.000 de milioane de lei.

■ Care sunt proiectele pe care urmăriți să le realizați în viitor?

Un obiectiv important al administrației locale îl reprezintă racordarea comunei la rețeaua de gaz metan. Prin acest proiect, locuitorii comunei vor avea o nouă sursă pentru încălzirea locuințelor, iar investitorii vor avea un motiv în plus de interes pentru localitatea noastră. Dorim, totodată ca întreaga localitate să beneficieze de apă și canalizare, iar noi porțiuni de drum local să fie asfaltate. Prin urmare, proiectele de viitor sunt:

- **Racordare comună la rețeaua de gaz metan;**
- **Extindere rețea de apă și canalizare** la nivelul întregii comune;
- **Asfaltare a 5 kilometri de drum local** prin Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR).

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna PODU TURCULUI, județul BACĂU

Comuna Podu Turcului este situată în zona de sud-est a județului Bacău, pe colinele Tutovei, pe malurile râurilor Zeletin și Pereschiv. Localitatea este traversată de DN11A, care leagă localitățile Adjud și Tutova. Agricultură și comerțul sunt principalele îndeletniciri ale locuitorilor.

Primarul Gelu Cioravă, cu o viziune clară despre progres și dezvoltare durabilă, a pus în mișcare proiecte care vizează domenii importante ale vieții locuitorilor din comună. Construirea unei noi grădinițe și a unei școli pentru clasele primare subliniază importanța acordată domeniului învățământului. Noile instituții vor facilita accesul la educație de calitate, contribuind la pregătirea adecvată a copiilor pentru viitor. În acest moment, în comuna Podu Turcului învățământul se desfășoară de la nivel preșcolar până la nivel liceal.

Pe lângă interesul pentru educație, administrația locală dovedește o înțelegere deplină a conceptului de dezvoltare durabilă. Proiectul de îmbunătățire a eficienței energetice a clădirii primăriei servește drept mărturie în acest scop. Punerea în practică a acestui proiect asigură reducerea costurilor legate de încălzire, constituind, în același timp, un pas înțelept pe calea reducere amprente de carbon.

Totodată, prin modernizarea infrastructurii rutiere din localitate și a sistemului de iluminat stradal, administrația locală arată că este interesată de edificarea unei infrastructuri solide și sigure, adaptată la exigențele vieții moderne, în beneficiul locuitorilor. Realizarea acestor proiecte, pe lângă faptul că îmbunătățesc calitatea vieții locuitorilor comunei, schimbă imaginea localității în ochii potențialilor turiști și asigură cadrul necesar pentru întreprinzătorii interesați să investească în această localitate.

Toate aceste eforturi reflectă o strategie bine gândită și orientată către viitor, cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții în comună.

■ Care sunt proiectele aflate în derulare în prezent?

Cu gândul la progres și la calitatea mai bună a vieții, suntem dedicați unor inițiative care vizează creșterea oportunităților

educaționale și făurirea unui viitor sustenabil pentru generațiile următoare. În acest context, dorim să prezentăm proiectele în curs de realizare, care marchează o nouă etapă în procesul de modernizare al comunei noastre. Proiectele aflate în derulare în comuna noastră sunt:

Înființare grădiniță în localitatea Podu Turcului - Acest proiect vizează creșterea accesului la educație timpurie pentru copiii din localitate. Înființarea unei noi grădinițe asigură pregătirea copiilor pentru școală și permite celor mici să parcurgă această etapă importantă a procesului educațional în condiții corespunzătoare.

Construire școală pentru elevii claselor I-IV, în localitatea Podu Turcului - complementar proiectului de **înființare al grădiniței**, va permite copiilor din comună să învețe într-o școală la standarde moderne. Trebuie precizat că vechiul sediu al școlii, care data din 1940, devenise impropriu folosirii. Trei sute de copii din localitate nu puteau învăța în condiții normale. Situația era nefirească și prin faptul că în comună funcționează Liceul Tehnologic „Alexandru Vlahuță”, spre care se îndreaptă, după absolvirea școlii generale, mulți dintre copiii din localitate.

Creșterea eficienței energetice a clădirilor sediului primăriei Podu Turcului - acest proiect vizează nu doar reducerea cheltuielilor cu încălzirea pentru sediul primăriei, dar și reducerea amprente de carbon. Îmbunătățirea eficienței energetice este benefică atât pentru bugetul local, cât și pentru mediu.

■ Care sunt proiectele finalizate în ultimii 2 ani?

În ultimii ani, am făcut pași importanți în direcția dezvoltării. Suntem bucuroși că am finalizat cu succes mai multe proiecte majore care au avut un impact imediat și vizibil în comuna noastră. Dintre acestea, amintim modernizarea drumurilor de interes local, modernizarea sistemului de iluminat stradal și extinderea sistemelor de canalizare.

În ceea ce privește beneficiile, modernizarea drumurilor a îmbunătățit semnificativ accesibilitatea, facilitând deplasarea către diverse zone, iar actualizarea sistemului de iluminat stradal, în mod evident a îmbunătățit vizibilitatea pe timp de noapte, asigurând astfel un mediu mai sigur pentru toți locuitorii. Extinderea sistemelor de canalizare a condus la îmbunătățirea condițiilor sanitare și a infrastructurii de bază a comunei.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna DELEȘTI, județul VASLUI

Comuna Delești din județul Vaslui este formată din satele Albești, Delești (reședința), Fundătura, Hârsova, Mânăstirea și Răduiești.

Comuna Delești este situată la 17 km de municipiul Vaslui, în partea de sud-vest a Podișului Central Moldovenesc, fiind străbătută de râul Buda.

Sub conducerea primarului Daniel Dobranici, în comuna Delești se află în derulare proiecte esențiale pentru dezvoltarea localității. Aceste inițiative vizează consolidarea și modernizarea infrastructurii primare și secundare, optimizarea sistemelor de aprovizionare cu apă și reabilitarea structurilor rutiere auxiliare, dezvoltarea sistemelor de canalizare, eficientizarea securității și monitorizării spațiului public, precum și dotarea corespunzătoare a unităților de învățământ. Prin intermediul interviului realizat cu primarul Daniel Dobranici, oferim o imagine de ansamblu asupra eforturilor și acțiunilor din comuna Delești, precum și asupra modului în care acestea contribuie la crearea unui mediu de trai superior pentru locuitori. Vom explora, de asemenea, factorii care fac din această comună un loc atractiv pentru investiții, punând accent pe resursele și avantajele specifice acesteia.

Care sunt proiectele pe care le aveți în implementare?

O comună care aspiră la prosperitate, bunăstare și dezvoltare continuă nu se măsoară doar prin resursele financiare pe care le are, ci mai ales prin modul în care le folosește în beneficiul direct al locuitorilor săi. În acest sens, deciziile luate de administrația locală trebuie să reflecte viziunea stabilită, care se adaptează și răspunde nevoilor actuale și anticipate ale locuitorilor. Mai mult decât simpla realizare a unor proiecte, aceasta presupune gândirea lor în termeni de durabilitate și

impact pe termen lung. Este vorba despre crearea unui mediu care nu doar că satisface nevoile imediate, dar care se asigură și că generațiile viitoare vor avea la dispoziție resurse și facilități la un standard cel puțin la fel de bun, dacă nu chiar mai bun.

Noi, în comuna noastră, ne-am asumat această responsabilitate. Ne-am propus ca fiecare leu investit să conteze și să genereze valoare adăugată în viața comunității. În acest sens, proiectele pe care le avem în derulare nu sunt doar rezultatul unei strategii administrative, ci sunt rodul unui dialog continuu cu locuitorii, al înțelegerii nevoilor lor și al anticipării direcțiilor de dezvoltare ale societății.

Proiectele pe care le avem acum în implementare sunt o dovadă clară a acestui angajament.

De exemplu, am priorizat investițiile în infrastructura de apă și transport, conștienți fiind că accesul la apă potabilă și conectivitatea sunt esențiale. Oamenii trebuie să poată ajunge ușor de acasă, la locul de muncă, la școală sau la alte facilități comunitare, iar apa potabilă este o resursă vitală pentru sănătate și igienă.

În acest context, avem în implementare o serie de proiecte menite să sprijine și să dezvolte infrastructura și serviciile locale:

- **Alimentare cu apă și amenajare poduri și podețe. (SECȚIUNEA PODURI)** Proiectul este finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) și din bugetul local. Valoarea proiectului este de 2.751.669,9 de lei. Prin acest proiect se asigură acces mai facil și sigur între zonele din comuna noastră și crește gradul de mobilitate pentru locuitori. Urmărim furnizarea stabilă și constantă de apă potabilă în comună.

- **Alimentare cu apă și amenajare poduri și podețe (SECȚIUNEA ADUCȚIUNE APĂ).** Sursele de finanțare ale proiectului sunt Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) și bugetul local. Un avantaj

pe care îl aduce aceste proiect este reducerea costurilor de întreținere și reparare în viitor, datorită modernizării infrastructurii existente.

- **Înființare sistem de canalizare ape uzate** în satul **Delești**. Proiectul este finanțat din bugetul local și din fonduri naționale. Valoarea proiectului este de 10.495.312,95 de lei. Am urmărit crearea unui mediu mai sănătos și igienic prin gestionarea eficientă a apelor uzate. Prin îmbunătățirea infrastructurii de bază, avem în vedere atragerea de noi rezidenți sau investitori.

- **Înființare sistem de canalizare ape uzate** în satele **Fundătura și Hârșova**. Proiectul are ca surse de finanțare bugetul local și fonduri naționale. Valoarea proiectului este de 13.889.613,63 de lei. Prin acest proiect am urmărit îmbunătățirea semnificativă a standardelor de sănătate publică și de mediu prin gestionarea adecvată a apelor reziduale.

- Dezvoltarea **sistemului de management local** prin implementarea unui sistem de monitorizare și siguranță a spațiului public la nivelul comunei. Proiectul va fi realizat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), cu valoarea de 1.288.762,86 de lei. Beneficiile constau în creșterea siguranței și securității publice prin monitorizarea eficientă a spațiilor publice și facilitarea unei reacții rapide în cazul unor situații de urgență.

- **Dotare cu mobilier, materiale didactice și echipamente** Școală Gimnazială nr. 1. Proiectul este derulat prin PNRR cu valoarea de 199.604,04 de lei. Prin acest proiect am creat un mediu de învățare potrivit pentru elevi și ne dorim să atragem mai multe cadre didactice calificate datorită îmbunătățirii facilităților oferite de școală.

- Lucrări la **Sediul Cultural-Administrativ** și asfaltare

în satele Delești și Răduiești. Ambele proiecte sunt finanțate prin Compania Națională de Investiții (C.N.I.). Prin acest proiect se realizează îmbunătățirea accesului la serviciile administrative pentru locuitorii comunei noastre.

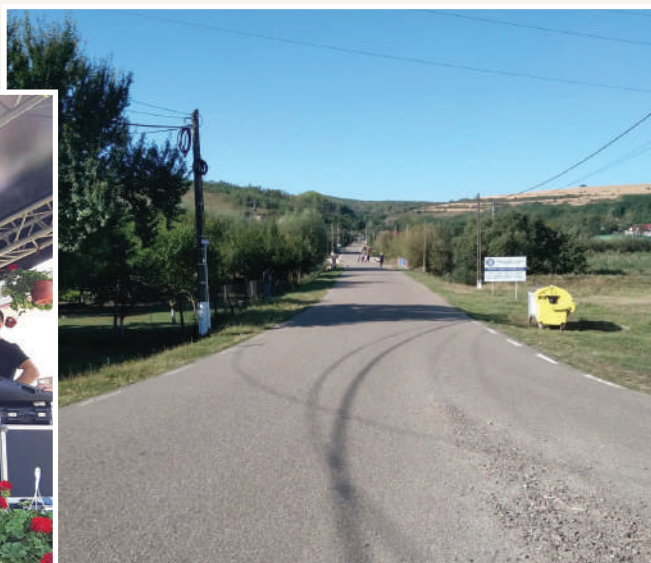
Care sunt elementele care fac din comuna Delești un loc atractiv pentru investitori?

Comuna Delești oferă investitorilor acces la o forță de muncă locală calificată și dispusă la implicare. Comuna Delești dispune de infrastructură modernă în domeniul comunicațiilor, inclusiv acces la telefonie fixă și mobilă.

Amplasarea comunei Delești este avantajoasă, oferind acces la rețeaua rutieră prin intermediul drumului județean DJ 207E și a drumurilor comunale. Amplasarea strategică a comunei, cu acces imediat la arterele principale de circulație, facilitează tranzitul și transportul, fiind un factor-cheie pentru afacerile care necesită mobilitate și conexiune cu alte centre.

Terenurile arabile și pășunile extinse din Delești oferă oportunități excelente pentru dezvoltarea agriculturii și industriilor conexe. Livezile noastre bogate oferă oportunități pentru investitorii din domeniul industriei alimentare.

În lumina celor prezentate, comuna Delești reprezintă zonă cu mare potențial în peisajul județean, fiind pregătită să găzduiască și să susțină inițiativele investitorilor, indiferent de domeniu.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

Comuna PODURI, Județul BACĂU

Comuna Poduri se află în partea central-vestică a județului Bacău, pe malul drept al Tazlăului Sărat.

Primăria Poduri, condusă de către doamna Diana-Narcisa MICLĂUȘ, a finalizat în ultimii ani numeroase proiecte de amploare, având un impact semnificativ asupra comunității locale.

Proiectele finalizate reflectă angajamentul administrației locale, pentru dezvoltarea comunității și includ inițiative în infrastructură, educație, sănătate, mediu înconjurător și servicii publice.

Printre realizările notabile se numără asfaltarea drumurilor, modernizarea clădirilor publice, extinderea rețelelor de utilități, și promovarea tehnologiei și a serviciilor sociale în comunitate. Aceste proiecte au fost realizate cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții pentru locuitorii comunei și de a contribui la dezvoltarea durabilă a localității.

■ Care ar fi cele mai importante 5 proiecte pe care le-ați finalizat în ultima perioadă în comuna Poduri?

Având la bază pregătirea de cadru didactic, primul meu proiect finalizat la preluarea mandatului a fost cel de creare a spațiilor pentru copii. Însă de-a lungul timpului am finalizat numeroase proiecte diverse în diferite domenii, după cum urmează:

- Asfaltarea drumului județean DJ 117 între Prohozești și Bucșești.
- Introducerea de transport persoane Cornet-Comănești.
- Extinderea televiziunii prin cablu în satele Valea Șoșii, Bucșești, Cornet, Rusăiești.
- Asfaltarea drumului județean 117 între Bucșești și Cernu. Balastat drum Cernu spre Secătura.
- Modernizarea drumului Cernu-Buleni.
- Reparație curentă parcare primărie, comuna Poduri.
- Amenajare parc, sat Cernu, comuna Poduri.
- Extindere rețea de distribuție a apei potabile în comuna Poduri - Rusăiești și Cornet
- Îmbrăcăminte asfaltice ușoare pe drum sătesc în punct Sava, sat Prohozești
- Reabilitare termică grădinița Poduri

- Extindere rețea electrică de distribuție publică 0,4 KV și iluminat public, localitatea Poduri
- Promovarea conectivității la internet în comunitățile locale WIFI4EU, în comuna Poduri.
- Sisteme avansate de securitate în comună
- Achiziționare și montare sistem de încălzire cu pompă de căldură aer-apă la primăria Poduri
- Modernizare clădire cu destinație serviciu public de evidență a populației.
- Modernizarea compartimentului deservire al comunei Poduri prin achiziționarea unui buldoexcavator.
- Amplasare bazin vidanjabil – fosă septică Școală sat Poduri și Amplasare bazin vidanjabil – fosă septică locuințe habitat sat Poduri
- Amenajare piațetă, sat Poduri
- Eficientizare energetică clădire primărie din comuna Poduri, județul Bacău.
- Reparații parcare și trotuare aferente clădirii Primăriei vechi.
- Refacere pod în punctul Munteanu;
- Modernizare infrastructură rutieră, sat Poduri
- Modernizare DJ 117, km 14+950-km 17+000, L=2,05 km
- Reabilitare și modernizare DJ 117, Poduri, km 17+000-21+180, L=4,180 km
- Modernizare drumuri sătești, comuna Poduri
- Reabilitare, modernizare și dotare Cămin Cultural, sat Cernu
- Reparații zona afectata de calamități, sat Cernu (Cheschea)

■ Care sunt proiectele pe care le aveți în desfășurare în prezent?

În prezent, avem o serie de proiecte în derulare care acoperă diverse domenii de dezvoltare în comuna noastră:

Lucrările la căminul cultural din satul Bucșești sunt în curs de desfășurare și se află la un stadiu de finalizare de aproximativ 80-90%.

În luna august, am semnat două proiecte semnificative prin Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Aceste proiecte includ dotarea școlilor cu echipamente și servicii de monitorizare video pentru comunitate și instalarea stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice. Aceste inițiative vor aduce beneficii semnificative pentru comunitatea noastră.

Prin finanțarea primită, implementăm proiecte de digitalizare pentru primărie și școală, împreună cu instalarea stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice. Avem în desfășurare lucrări de infrastructură planificate pe mai multe străzi din comună, inclusiv strada Nucăriei și strada Dumitrești, cu planuri de extindere în viitor.

Un proiect important este construcția unui drum în fața Bisericii Sfântul Nicolae (GAL și AFIR).

Alt proiect aflat în derulare este cel de modernizare și eficientizare a sistemului de iluminat public. De asemenea, se desfășoară lucrări de amenajare a unui drum sătesc în zona Cornet.

Aceste proiecte reflectă angajamentul nostru pentru dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii, educației, tehnologiei și a calității vieții în comuna noastră. Aceste acțiuni nu ar fi posibile fără contribuția valoroasă a echipei, dintre care fac parte următorii membrii: Administratorul Public Vasile Pruteanu, Viceprimarul Mitrel Mititelu, Consilierul Dragoș Dorneanu, Contabila Zaharia Mihaela, Cristian Dragastan, Mioara Toader, iar lista continuă.

■ Care sunt obiectivele pe care le-ați stabilit pentru următoarea perioadă? Ce proiecte de investiții v-ați propus să realizați pe viitor?

Obiectivele și proiectele de investiții pe care le-am stabilit pentru următoarea perioadă sunt reprezentate de:

- Canalizare: sistem de canalizare, un obiectiv esențial pentru îmbunătățirea infrastructurii locale și a calității

vieții pentru locuitori. Acest proiect ar trebui să rezolve problemele legate de gestionarea adecvată a apelor uzate.

- Gaz, proiect finanțat prin Programul Național de Investiții Anghel Saligny: Extinderea rețelei de gaz natural va aduce beneficii semnificative, inclusiv o sursă mai ieftină și mai ecologică de energie pentru locuitori și întreprinderi.

- Sală sport în satul Cernu prin Compania Națională de Investiții (C.N.I.): Construirea unei săli de sport în satul Cernu ar promova un stil de viață sănătos și ar oferi un loc pentru activități recreative și sportive pentru comunitate. Aceasta ar putea contribui la dezvoltarea talentelor sportive locale și la îmbunătățirea sănătății locuitorilor.

- Construire creșă medie în satul Rusăiești prin Compania Națională de Investiții (C.N.I.): proiect important pentru sprijinirea familiilor din zonă, contribuie la creșterea accesului la educație timpurie de calitate și la facilitarea participării părinților la forța de muncă.

Harta potențialului investițional din Regiunea de Nord-Est a României

MUNICIPIUL HUȘI, JUDEȚUL VASLUI

Municipiul Huși, cunoscut și sub denumirea de „orașul dintre vii”, este situat în zona de est a județului Vaslui, fiind traversat de DN 24B.

Sub conducerea primarului Ing. Ioan Ciupilan, municipiul Huși a realizat o transformare remarcabilă, cu un accent deosebit pe inovație și sustenabilitate. Eforturile administrației locale, susținute de o viziune clară și determinată, au dus la implementarea unui program vast de investiții care abordează diferite aspecte ale dezvoltării urbane, de la infrastructură și digitalizare până la asistența socială și domeniul sănătății. Proiectele finalizate și cele în curs de derulare reflectă angajamentul continuu al administrației locale de a face din Huși un exemplu de bune practici la nivel local și regional.

■ Domnule primar, care sunt cele mai importante proiecte de investiții finalizate în ultimii ani în municipiul Huși?

În ultimii ani, municipiul Huși a finalizat mai multe proiecte de investiții de mare importanță. Acestea au avut ca scop susținerea educației, dezvoltarea turismului, creșterea securității sociale, optimizarea administrativă și multe altele. Finanțarea proiectelor a fost asigurată în principal prin Programul Operațional Regional, dar și prin alte programe operaționale. De asemenea, bugetul local a contribuit semnificativ la realizarea acestor inițiative. Proiectele sunt:

- “Asigurarea unui proces educațional competitiv prin creare **campus Colegiul Național Cuza-Vodă Huși**”, proiect finanțat prin Programul Operațional Regional(POR), având valoarea totală de 20.412.933,67 de lei, din care 408.258,66 de lei au fost asigurați din bugetul local;
- “Acțiuni de marketing și publicitate pentru **promovarea produselor turistice** specific zonei Huși”. Proiectul a fost realizat prin Programul Operațional Regional(POR). Valoarea totală a proiectului a fost de 947.555,56 de lei, din care bugetul local a asigurat 18.951,1 de lei;
- “**Creare parc nou** în Municipiul Huși”. Proiectul a fost realizat prin Programul Operațional Regional(POR). Valoarea totală a proiectului a fost de 2.604.169,56 de lei, din care bugetul local a asigurat suma de 52.083,39 de lei;
- “**ADMINet** -către o dezvoltare armonioasă a zonei de frontieră din România și Republica Moldova”. Proiectul a fost derulat prin Programul Operațional Competitivitate(POC), având valoarea totală de 689.359,27 de lei. Bugetul local a contribuit cu 13.787,15 de lei la proiect;
- “Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru zonele urbane marginalizate din municipiul Huși”. Proiectul a fost realizat prin Programul Operațional Capital Uman (POCU). Valoarea totală a proiectului a fost de 222.500,95 de lei. Bugetul local a contribuit cu 4.450,00 de lei la proiect;
- Modernizarea și dotarea **Ambulatoriului Spitalului**

Municipal “Dimitrie Castroian” Huși în valoare de 5.530.843,28 de lei , proiect derulat prin Programul Operațional Regional(POR);

■ Domnule primar, vă rugăm să enumerați proiectele cele mai importante care se află în derulare în municipiul Huși.

În prezent, sunt în derulare numeroase proiecte de investiții care acoperă diferite domenii precum educația, infrastructura urbană, sănătatea, cultura sau serviciile sociale. Eforturile de modernizare și dezvoltare continuă se reflectă prin intermediul acestor proiecte, fiind o mărturie a angajamentului nostru de a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor prin aceste acțiuni.

În acest context, o parte din proiectele aflate în stadiul de implementare în municipiul nostru sunt:

- “**Reabilitarea, modernizarea** și echiparea infrastructurii educaționale pentru **corp clădire C1 al Colegiului Agricol Dimitrie Cantemir**”. Proiectul este derulat prin Programul Operațional Regional(POR), având valoarea de 10.983.090,41 de lei;
- “Reabilitarea termică și **modernizarea sediului Primăriei** municipiului Huși”, prin Programul Operațional Regional(POR). Proiectul este în valoare de 623.122,53 de lei;
- “**A.C.E.P.T** - Acțiuni Concrete În Comunitate, Educație Pentru Toți”, în valoare de 257.600,56 de lei, derulat prin Programul Operațional Capital Uman (POCU);
- “**Servicii Integrate Socio-medicale** pentru Huși Comunitate Incluzivă”, finanțat prin Programul Operațional Capital Uman (POCU) în valoare de 263.550,56 de lei;
- “Lucrări de **infrastructură stradală** cartier Dric 2 și Dric3”, proiect finanțat prin Programul Operațional Regional(POR), în valoare de 2.633.901,49;
- “Reabilitarea dispensarului Casa Ralea și înființarea unui centru de recuperare medicală pentru adulți și copii”. Proiectul va fi realizat prin Programul Operațional Regional(POR), în valoare de 2.962.554,72 de lei;
- “Înființare **centru cultural-educational**- Reabilitare/modernizare Casa Moruzi”. Proiectul este derulat prin Programul Operațional Regional(POR), având valoarea de 2.962.554,72 de lei;
- “**Regenerare cartier Corni din Municipiul Huși** prin realizare/dotare infrastructură educațională pentru educația preșcolară și modernizare spații publice urbane”. Proiectul este implementat prin Programul Operațional Regional(POR). Proiectul are valoarea de 7.303.641,27 de lei;

Universitatea de Științe Vieții „Ion Ionescu de la Brad” Iași 1842

USV 1842

www.iuls.ro

ADMITERE | 10-21 iulie
4-7 septembrie

- Facultatea de **Agricultură**
- Facultatea de **Horticultură**
- Facultatea de **Ingineria Resurselor
Animale și Alimentare**
- Facultatea de **Medicină Veterinară**

LIVIU RUSU - DIRECTORUL CENTRULUI DE AFACERI UCRAINEANO-ROMÂN DIN CERNĂUȚI

„Centrul a venit în sprijinul oamenilor de afaceri, oferindu-le atât asistență juridică pentru înființarea noilor societăți, cât și servicii de contabilitate, consultanță fiscală și servicii de comisionar vamal.”

Într-un peisaj economic dinamic și în continuă schimbare, dezvoltarea relațiilor comerciale și a parteneriatelor între țări reprezintă un aspect esențial pentru prosperitatea și creșterea durabilă. În acest context, Centrul de Afaceri Ucraineano-Român din Cernăuți a devenit un pilon fundamental pentru sprijinirea și dezvoltarea afacerilor dintre Ucraina și România. Acest centru modern de resurse și expertiză se impune ca un instrument valoros pentru promovarea mărfurilor pe piețele externe, facilitarea colaborărilor între parteneri și atragerea investitorilor.

Liderul din spatele acestui centru, Liviu Rusu, a contribuit semnificativ la conturarea și consolidarea relațiilor comerciale și de afaceri dintre cele două țări. Cu o abordare strategică și o perspectivă amplă asupra provocărilor și oportunităților din mediul de afaceri, Liviu Rusu a pus bazele unei inițiative care sprijină cu încredere dezvoltarea potențialului economic al Ucrainei și României.

În cadrul interviului, am explorat obiectivele, activitățile cheie și rolul principal al Centrului de Afaceri Ucraineano-Român, precum și modul în care acesta a reacționat și a adaptat strategiile în fața provocărilor economice semnificative, cum ar fi situația generată de războiul din Ucraina și instabilitatea în regiune.

■ **Vă rugăm să caracterizați pe scurt obiectivele și rolul principal al Centrului de Afaceri Ucraineano-Român, în susținerea și dezvoltarea afacerilor dintre Ucraina și România.**

Centrul de Afaceri Ucraineano-Român a fost înființat în 2014, în colaborare cu doi parteneri din Ucraina, cu diverse expertize în consultanță juridică și financiară. Această inițiativă a reprezentat o modalitate de a oferi clienților din ambele țări servicii și consultanță în afaceri, contabilitate și fiscalitate. Într-o zonă transfrontalieră în care migrația mediului de afaceri și accesul la noi piețe au fost întotdeauna esențiale, Centrul a intervenit pentru a sprijini oamenii de afaceri cu asistență juridică pentru înființarea de societăți și servicii de contabilitate și consultanță fiscală.

■ **Ce proiecte cheie au fost inițiate sau se află în proces de desfășurare în cadrul Centrului de Afaceri Ucraineano-Român?**

În parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie Suceava, mai mulți producători ucraineni au fost ajutați să-și înființeze societăți comerciale în România și să participe la târguri, cum ar fi Târgul de nunți din Suceava.

Invazia militară rusă din 24 februarie 2022 a schimbat radical sferile economice și sociale. Înainte de război, cei mai mari furnizori de combustibil pentru benzinăriile ucrainene erau Rusia și Belarus. Astfel, piața ucraineană

a combustibilului a suferit serios din cauza războiului, cu o scădere semnificativă a ofertei.

Bombardarea rafinăriilor și depozitelor de petrol în Ucraina a agravat situația. Atacurile constante ale Rusiei au vizat să distrugă capacitatea de producție a combustibilului ucrainean, având ca rezultat creșterea prețurilor carburanților și întreruperea aprovizionării. Centrul de Afaceri s-a implicat în importul de motorină și benzină din România, căutând alternative în fața dificultăților. De asemenea, Centrul dezvoltă un proiect important de investiții în județul Suceava.

■ Ce impact a avut situația economică din Ucraina, în contextul instabilității generate de război, asupra activității Centrului de Afaceri Ucrainean-Român?

Declanșarea războiului a dus la schimbarea rutelor de export a mărfurilor ucrainene. Astfel, în anul 2022 exporturile din Ucraina către România au ajuns la circa 3,9 miliarde de dolari, situându-se pe locul II, după Polonia (6,7 miliarde de dolari), din totalul de circa 60,3 miliarde de dolari, exportate în anul 2022. În aceste condiții au fost suprasolicitări în cadrul centrului în vederea facilitării contactelor dintre companiile ucrainene și cele din România, mai ales în domeniul transportului de mărfuri și servicii de logistică în porturi. De exemplu, până la începerea războiului, circa 80% din motorina vândută pe piața ucraineană provenea din Rusia sau Belarus. Astăzi agenții economici s-au reorientat către furnizori din România, Polonia sau țările Baltice.

■ Cum influențează tensiunile din zonele cheie din Ucraina capacitatea de export și procesul de organizare a exporturilor?

Înainte de război, aproximativ 90% din exporturile agricole ucrainene treceau prin porturile din sudul țării – aproximativ 6 milioane de tone de cereale în fiecare lună. Aproximativ 300.000 de tone erau exportate pe uscat, și anume pe calea ferată, ceea ce este de 20 de ori mai puțin.

După ce porturile ucrainene au fost blocate s-a încercat organizarea exporturilor pe uscat, dar acestea

nu au avut un succes deosebit. Nu existau vagoane suficiente pentru exportul pe calea ferată nici în Ucraina, nici de cealaltă parte a granițelor sale de vest. De exemplu, rândul de TIR-uri la PTF Porubne-Siret de partea ucraineană ajungea la circa 30-40 km, iar timpul de așteptare pentru trecerea frontierei de stat și formalitățile vamale era de circa 8-10 zile.

Conform unor estimări în domeniu, porturile românești și poloneze pot gestiona un total de circa 33 de milioane de tone de cereale pe an, în timp ce Ucraina ar avea nevoie de 50-60 de milioane de tone.

În aceste condiții exportatorii ucraineni au încercat o combinație a traseului fluvial-mare, care a devenit o altă rută alternativă. Astfel a fost deblocat exportului de cereale ucrainene și alte produse prin porturile maritime de pe Dunăre, dar și acestea au fost atacate recent de către armata rusă cu drone și rachete.

INTERVIU CU VASYL LYAKHOVICI, PREȘEDINTELE CAMEREI DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE CERNĂUȚI

*„România se situează pe
locul doi, după Polonia,
între partenerii comerciali
europeni ai Ucrainei”*

Camera de Comerț și Industrie Cernăuți este una dintre cele mai vechi instituții de acest fel din Ucraina. A fost înființată în data de 18 martie 1850. Odată cu instalarea puterii sovietice în Bucovina, Camera a fost desființată, reluându-și activitatea în luna martie a anului 1993.

Potrivit statutului, sarcina principală a Camerei de Comerț și Industrie Cernăuți este de a proteja interesele membrilor săi, precum și ale tuturor reprezentanților mediului de afaceri interesați de extinderea și creșterea eficienței cooperării cu partenerii străini.

Activitatea Camerei de Comerț și Industrie Cernăuți este axată pe furnizarea serviciilor de consultanță, asistență în găsirea partenerilor de afaceri și a investitorilor, organizarea de expoziții în regiune, protecția producătorilor și consumatorilor locali.

Președintele Camerei de Comerț și Industrie Cernăuți, Vasyl Lyakhovici, a dezvoltat aspecte semnificative în cadrul interviului nostru referitor la activitatea organizației.

Totodată, președintele VASYL LYAKHOVICI și-a exprimat recunoștința față de sprijinul primit din partea României, care a inclus și ajutoarele umanitare trimise în timpul conflictului. Aprecieră este transmisă și Uniunii Ucrainenilor din România, care a fost implicată activ în aceste eforturi.

Principalul partener economic străin al regiunii rămâne România

■ Cum arată bilanțul economic al regiunii Cernăuți pentru perioada 2022-2023? Care sunt aspectele notabile și tendințele înregistrate în acest interval?

Direcția prioritară a activității Camerei este sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, care reprezintă o componentă importantă a economiei regiunii. Agresiunea militară rusă a afectat situația economică a regiunii, având ca rezultat reducerea locurilor de muncă și a veniturilor, scăderea capacității de cumpărare și a cantității activelor acumulate. În primul an de război, PIB-ul Ucrainei s-a contractat cu 29,2%. Amplasarea regiunii Cernăuți și siguranța acesteia au servit la relocarea în regiune a peste 100 de întreprinderi

din centrul și estul Ucrainei, lucru care a permis creșterea producției de bunuri și a furnizării de servicii. Începând cu februarie 2023, întreprinderile relocate au plătit taxe în valoare de peste cinci milioane de grivne la bugetele locale.

În timpul războiului, majoritatea întreprinderilor locale au reușit să restabilească sau să reorienteze exporturile, doar aproximativ 15% dintre întreprinderi aflându-se în incapacitatea de a depăși noile provocări pentru exportul de produse. În general, pe parcursul anului 2023, se observă o tendință de creștere treptată a încrederii mediului de afaceri din regiune în capacitatea lor financiară și economică pe termen mediu și lung.

Comerțul exterior cu mărfuri al regiunii Cernăuți, pentru prima jumătate a anului 2023 are următorul sold: export - 113.58 milioane de dolari americani (cu 9,5% mai puțin față de aceeași perioadă a anului trecut), import - 250.97 milioane de dolari americani (cu 30,2% mai mult față de aceeași perioadă din 2022). Regiunea exportă în principal produse vegetale, lemn, mobilier și alte produse din lemn, produse de origine animală. La capitolul importuri, nominalizăm următoarele categorii: produse minerale (combustibil), materiale textile și produse textile, materiale polimerice, materiale plastice, produse electronice și alte produse industriale.

Principalul partener economic extern al regiunii rămâne România. Din păcate, în perioada războiului, Direcția Principală de Statistică a Regiunii Cernăuți nu a publicat balanța comerțului exterior cu România, dar Camera poate afirma că a crescut numărul certificatelor eliberate de specialiștii noștri pentru exportul de mărfuri în România.

Dacă analizăm la nivel național, atunci România se situează pe locul doi, după Polonia, între partenerii comerciali europeni ai Ucrainei. În 2022, în România au fost exportate mărfuri în valoare de 3,9 miliarde de dolari americani (de 2,5 ori mai mult față de 2021), iar în iulie 2023, exporturile către România se ridicau la 1,9 miliarde de dolari.

Porturile românești sunt principalul punct de transbordare pentru companiile agricole, contribuind din punct de vedere logistic la crearea de rute alternative de export pentru cerealele ucrainene.

■ Din perspectiva Camerei de Comerț și Industrie, care sunt cele mai mari provocări cu care s-a confruntat mediul de afaceri local ultimii doi ani?

În ultimii doi ani, mediul de afaceri din Ucraina s-a confruntat cu următoarele probleme:

- creșterea preturilor la materii prime și materiale;
- ruperea lanțurilor de aprovizionare stabilite cu țările străine și căutarea forțată a unor noi parteneri;

DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU REPUBLICA MOLDOVA

- MOLDOVA INVEST - REVISTA DE ECONOMIE A MOLDOVEI

Această revistă a fost tipărită cu finanțarea
Departamentului pentru Relația cu
Republica Moldova

www.drrm.gov.ro

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția
oficială a Departamentului pentru Relația cu
Republica Moldova

Consolidarea relațiilor culturale dintre ROMÂNIA și REPUBLICA MOLDOVA din perspectiva Ministrului Culturii Raluca TURCAN și a omologului său Sergiu PRODAN

Legăturile culturale dintre România și Republica Moldova reprezintă o punte solidă între cele două țări, cimentată de o istorie împărtășită și valori comune. Faptul că limba română este limba oficială în ambele țări constituie un fundament esențial pentru această legătură, facilitând comunicarea și schimbul cultural. Astăzi, aceste relații sunt în plină ascendență, grație deschiderii fără precedent de care dau dovadă autoritățile de la București și Chișinău pentru a apropia, cultural, cele două maluri ale Prutului și a se afirma, împreună, în spațiul cultural european.

Limba română este un factor de unitate esențial și, în pofida micilor diferențe regionale, constituie o temelie importantă pentru conexiunea culturală dintre cele două țări. Alături de limba română, ne unesc tradițiile, obiceiurile și moștenirea istorică. Avem aceleași sărbători, aceeași muzică, dansuri și bucătărie. Iar unul dintre elementele semnificative ale culturii comune rămâne religia ortodoxă.

Recenta vizită oficială a Ministrului Culturii din România, Raluca Turcan, la Chișinău a deschis o pagină nouă în fortificarea relațiilor culturale bilaterale dintre România și Republica Moldova. Discuțiile purtate cu omologul său, Ministrul Sergiu Prodan, au pus în lumină angajamentul continuu și reciproc pentru a promova și susține proiecte culturale comune, reiterând astfel legăturile profunde care unesc cele două țări. Un accent deosebit a fost pus pe colaborarea viitoare, în special prin investiții și

sprijin pentru instituțiile culturale din Republica Moldova, o inițiativă care reflectă spiritul comun românesc și contribuția substanțială a ambelor țări la patrimoniul cultural european.

Schimbările culturale și artistice sunt o componentă vitală a relațiilor culturale. Expozițiile de artă, festivalurile, evenimentele literare și teatrale fac mai ușoară interacțiunea dintre creatorii din cele două țări, promovând astfel valorile, tradițiile și identitatea comune. Filmele românești sunt difuzate, cu sălile pline, în Republica Moldova, iar producțiile moldovenești sunt vizionate în România. O contribuție importantă la consolidarea legăturilor culturale o are învățământul. Universitățile din cele două țări desfășoară cu regularitate programe de schimb de studenți și cadre didactice, sprijinind colaborarea academică și împărtășirea cunoștințelor.

Ministrul Culturii din România, Raluca Turcan, și omologul său din Republica Moldova, Sergiu Prodan, au cuprins în cadrul interviului istoria relațiilor culturale dintre cele două țări și au subliniat importanța consolidării și dezvoltării acestor relații, având în vedere numeroasele elemente culturale, lingvistice și istorice comune.

În cadrul interviului s-a adus în atenție și impactul acestor relații asupra artiștilor, dar și a consumatorilor de artă din ambele țări, și perspectiva celor doi miniștri cu privire la evoluția acestor legături și a modului în care ele contribuie la dezvoltarea și la promovarea culturii și artei în regiune.

■ Domnule Ministru, cum a fost receptată recenta vizită a Ministrului Culturii, Raluca Turcan, la Chișinău, în contextul relațiilor culturale bilaterale extinse dintre țările noastre?

M-am bucurat să o găzduiesc pe doamna Ministru Raluca Turcan la Chișinău, la data de 30 august, în cadrul primei sale vizite oficiale în Republica Moldova. A fost o bună ocazie pentru a discuta mai multe subiecte comune de pe agenda bilaterală - mai întâi la minister, apoi la deschiderea Bookfest, dar și în vizitele la muzee și la Biblioteca Națională. M-am convins o dată în plus de sprijinul constant și neclintit al României pentru proiectele noastre comune. De aceea, chiar din start, țin să mulțumesc României pentru toată susținerea pe care ne-o acordă în plan cultural - de la investițiile de mare preț în reabilitarea instituțiilor culturale până la sprijinul acordat pentru organizarea unor evenimente culturale sau al artiștilor noștri.

■ Care sunt proiectele culturale aflate în derulare între ministerele Culturii de la București și de la Chișinău?

Proiectele sunt multe, sunt frumoase și sunt gândite atât pentru oamenii de cultură din cele două țări, cât și pentru oamenii care consumă cultură. Ne-ar trebui ore bune ca să descriem tot ce se face, de aceea, voi aduce doar câteva exemple. Salonul de Carte Românească „Bookfest” la Chișinău, Reuniunea Teatrelor Naționale Românești, Zilele Filmului Românesc - evenimente care tocmai s-au consumat, în această primă lună de toamnă - au devenit deja tradiționale pentru publicul din Republica Moldova și se întâmplă cu sălile pline până la refuz. Țin să menționez, totodată, evenimentele comune de promovare, de către echipele de la Chișinău și București, a elementelor înregistrate în Lista Patrimoniului UNESCO.

Pe lângă perpetuarea evenimentelor deja tradiționale, unele dintre care au o istorie de câteva decenii, o prioritate este, bunăoară, colaborarea în domeniul turismului. De facto, ne propunem dezvoltarea și extinderea rutelor cultural-turistice comune: Ruta „Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt” - prima rută transfrontalieră din spațiul Carpato-Danubiano-Pontic, ce cuprinde 30 obiective turistice de pe ambele maluri ale Prutului, legate de numele marelui voievod; Ruta Biseriilor de lemn și Ruta cultural-turistică transnațională a

meșteșugarilor și meșteșugurilor tradiționale.

În derulare sunt și alte proiecte de promovare a ofertei turistice comune. Turismul are un mare potențial în țările noastre, el poate deveni acel catalizator pentru dezvoltarea economică la nivel local, dar și național, și e păcat să nu-l valorificăm.

■ Proiectele culturale comune sunt o modalitate importantă de a promova schimburile culturale și de a întări legăturile istorice, lingvistice și culturale dintre cele două țări. Vă rugăm să ne oferiți exemple de festivaluri culturale comune, care prezintă tradițiile, muzica, dansurile și bucătăria tradițională din ambele țări.

Chiar zilele acestea, Orchestra Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, sub bagheta dirijorului Mihail Agafița, a revenit de la București, aducând acasă emoția generată de participarea la concertul de muzică clasică în aer liber din cadrul Festivalului Internațional „George Enescu”, desfășurat sub Înaltul Patronaj al Președintelui României. Un alt eveniment cu impact, recent încheiat, sunt Zilele Filmului Românesc (ZFR), ajuns la cea de-a IX-a ediție. Și de această dată, ZFR au adus la Chișinău și în alte orașe ale țării atât marile succese ale cinematografelei românești contemporane, cât și retrospective din istoria filmului românesc. Producțiile au fost selectate după criteriul valorii, confirmat de festivalurile internaționale de film consacrate, dar și de aprecierea criticilor de film.

Din proiectele „cu istorie”, voi menționa Expoziția-concurs „Saloanele Moldovei”, aflată la cea de-a XXXIII-a ediție în 2023 și care este una dintre cele mai longevive și simbolice manifestări artistice comune. Tradițional, expoziția se desfășoară la Chișinău și Bacău, dar deja de peste trei decenii ea întrunește artiști din toată Republica Moldova și de pe întreg teritoriul României, cu lucrări de pictură, grafică, sculptură, ceramică, multimedia ș.a. „Saloanele Moldovei” afirmă și confirmă necesitatea comunicării despre și prin

intermediul artelor vizuale, și promovează dialogul cultural și interuman, atât de deficitar astăzi.

Pentru a consolida acest dialog și la nivelul publicului larg, în anul curent, Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova și Ministerul Culturii de pe ambele maluri de Prut, împreună cu Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, au organizat la Grădina Botanică din Chișinău, în premieră, un eveniment de amploare, intitulat „Festivalul tradițiilor românești”. Au fost două zile de expoziții ale meșterilor populari, master-class-uri, concerte cu participarea artiștilor din România și Republica Moldova. Și în acest context trebuie să spun că, spre bucuria noastră și a publicului, artiștii de pe cele două maluri ale Prutului au reușit să stabilească relații atât de bune, încât nu au nevoie de „binecuvântarea” ministerului ca să meargă la festivaluri naționale sau la alte evenimente culturale. Urmărim, astfel, cum „Lupii” lui Alex Calancea, „Lăutarii” lui Nicolae Botgros, dar și mulți alți creatori sunt la fel de prezenți și la fel de îndrăgiți și apreciați și în Republica Moldova, și în România. Pentru că și aici, și pe Prut ei sunt „acasă”.

■ Există proiecte literare și de traducere care promovează literatura și scriitorii din România și Republica Moldova? Ce activități culturale însoțesc aceste proiecte?

Voi menționa, înainte de toate, Proiectul național de promovare a lecturii „Cartea deschisă”, desfășurat sub patronajul Excelenței Sale Maia Sandu, Președintele Republicii Moldova. Tot aici se înscriu Zilele Literaturii Române la Chișinău, Festivalul Internațional de Poezie „Grigore Vieru” și Ziua Națională a Lecturii, dar și proiecte culturale care au devenit tradiție, precum Salonul Internațional de Carte Bookfest Chișinău, ajuns la cea de-a VI-a ediție, și Salonul Internațional de carte pentru Copii și Tineret, cu 25 de ediții în spate.

Printre proiectele care promovează cultura scrisă autohtonă și abordează diverse arii culturale poate fi menționată și „Revista Timpul din România, ediția din Republica Moldova”, care apare lunar la Chișinău din luna mai a anului 2021.

Valoarea lor este inestimabilă, așa cum adună lume bună legată de carte, fiind totodată marcate de prezența scriitorilor români de pe ambele maluri ale Prutului, de întruniri și dezbateri pe teme literar-culturale și de actualitate socială. Sunt evenimente care contribuie, și pe această cale, la afirmarea literaturii noastre ca parte integrantă a culturii românești, dar și la integrarea Republicii Moldova în spațiul valoric și spiritual european. Ca și în cazul artiștilor, însă, constat cu bucurie că lumea literelor a șters demult frontierele - scriitorii din Republica Moldova se publică la cele mai prestigioase edituri din România, iar cei din România fac parte din lista de autori a editurilor de la Chișinău. În definitiv, să ne amintim că deținătoarea ultimului Premiu European pentru Literatură, acordat unui autor din România, e scriitoarea Tatiana Țibuleac, născută și formată la Chișinău.

■ Ce tipuri de proiecte educaționale sunt dezvoltate în școli și universități pentru a promova înțelegerea și aprecierea culturii și istoriei comune dintre cele două țări? Există schimburi de experiență între elevi sau studenți implicați în aceste proiecte?

„Constat cu bucurie că lumea literelor a șters demult frontierele - scriitorii din Republica Moldova se publică la cele mai prestigioase edituri din România, iar cei din România fac parte din lista de autori a editurilor de la Chișinău”

Avem multe de povestit și aici. Spre exemplu, Academia de Muzică Teatru și Arte Plastice din Chișinău, în colaborare cu Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale” din București, au lansat proiectul „Educație fără granițe. Teatru și film pentru mari și mici”, finanțat de Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova din cadrul Guvernului României. Proiectul își propune dezvoltarea unei structuri prin care profesioniștii din domeniul teatral și artele spectacolului să se formeze și să devină, la rândul lor, formatori pentru un curs de teatru în sistemul preuniversitar, ca disciplină opțională/obligatorie.

Un alt exemplu este colaborarea dintre Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, care au organizat Târgul Educațional Student 2023. Datorită acestei inițiative, circa 4000 de persoane, inclusiv profesori și studenți de la 14 facultăți ale instituției și din universitățile partenere din Chișinău, au putut vizita expozițiile și consulta colecțiile Bibliotecii Naționale.

■ Care sunt beneficiile pe termen lung ale acestor colaborări culturale între România și Republica Moldova, atât pentru artiști și cultură, cât și pentru publicul larg?

„Înăluntru nostru suntem la fel, singura care face diferență e cultura”, spunea Confucius. Iată că, în relația noastră cu România, cultura nu face diferență, ea este un argument în plus. Dar, pentru a ne păstra cultura, trebuie să continuăm să o creăm și să ne îngrijim de ea, inclusiv prin prioritățile setate în colaborarea cu România, care reies din angajamentele asumate, prin documentele de politici sectoriale și naționale. Avem o Foaie de parcurs comună, cu beneficii care reies din natura activităților - important e ca acest parcurs să fie realizat „împreună”.

Cam tot ce se face în domeniul culturii în Republica Moldova - Ziua Națională a Culturii, Ziua Limbii Române, Ziua Unirii, dar și multe altele - se întâmplă într-o atmosferă de perfectă compatibilitate și completare cu România. Evenimentele care se țin și „aici”, și „acolo” devin tot mai frecvente. Astfel, din acest an sper să reușim să „exportăm” peste Prut și Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor”. Este mai mult decât firesc, căci, cultural, nu cred că ne-am despărțit vreodată!

Priorități și necesități

- Reabilitarea edificiilor culturale de importanță istorică națională (ex.: Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Academia de Muzică Teatru și Arte Plastice (fostul sediul al Sfatului Țării), Teatrul Național „Mihai Eminescu”, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală etc.;
- Restaurarea blocului „B” al Muzeului Național de Istorie a Moldovei pentru crearea Muzeului Victimelor Deportărilor și Represiunilor Politice;
- Restaurarea sediilor Muzeului Național de Artă al Moldovei: Vila urbană a lui Vladimir Herța și Vila urbană a lui Moisei Kligman;
- Desfășurarea Festivalului „Mărțișor” la București, sub înaltul patronaj al Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, și al Președintelui României, Klaus Iohannis;
- Înscrierea elementelor de patrimoniu în Lista Reprezentativă UNESCO (dosare comune);
- Crearea unui grup de lucru interstatal privind reformarea domeniului patrimoniului cultural al Republicii Moldova;
- Expertiza partenerilor din România în scopul elaborării/modificării cadrului legislativ național în domeniul culturii;
- Sprijin și consultanță pentru crearea unei structuri similare Administrației Fondului Cultural Național (AFCN) din România, în Republica Moldova;
- Sprijin și consultanță din partea Institutului Național al

Patrimoniului (INP) din România în vederea creării a unei structuri similare în Republica Moldova; Preluarea experienței INP în crearea/aplicarea mecanismului denumit Timbrul Monumentelor Istorice - o taxă obligatorie aplicată în România pentru anumiți operatori economici care promovează sau utilizează imagini cu monumente istorice și zonele de protecție a acestora;

- Asistența și expertiza tehnică a Centrului Național al Cinematografiei din România în crearea Arhivei Naționale de Film la Chișinău.

„Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară constă într-un ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro”

Raluca TURCAN, Ministrul Culturii din România, a oferit mai multe detalii despre colaborarea dintre România și Republica Moldova în domeniul cultural, în lumina recente vizite oficiale la Chișinău. Dialogul constructiv cu omologul său moldovean, Sergiu Prodan, a deschis calea identificării unor proiecte culturale comune menite să întărească legăturile dintre cele două țări și să promoveze valorile și tradițiile comune.

■ În contextul recente vizite oficiale la Chișinău, care sunt concluziile referitoare la proiectele culturale comune agreeate pentru perioada următoare?

Vizita la Chișinău a fost un prilej pentru mine și pentru omologul meu, domnul Sergiu Prodan, de a identifica proiecte culturale importante la care putem lucra împreună, în beneficiul românilor din ambele țări. Pentru că, în mod evident, sunt foarte multe lucruri care ne leagă, iar cel mai important este spiritul nostru românesc ca parte a patrimoniului european la care contribuim împreună.

În cadrul vizitei realizate la Chișinău, am avut discuții cu ministrul Sergiu Prodan referitoare la implementarea finanțărilor acordate de România, inclusiv celor destinate Institutului Național al Patrimoniului și Muzeului Național al Literaturii Române din Chișinău.

În perioada următoare, în funcție de obiectivele asumate de Republica Moldova, vom continua să sprijinim cu expertiza noastră instituțiile de cultură și autoritățile publice, în scopul creării unui cadru normativ și instituțional aliniat valorilor europene.

■ Ce finanțări poate accesa România destinate proiectelor culturale, în vederea sprijinirii procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană?

Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară constă într-un ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro. Acesta are ca obiective principale integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană prin intermediul României și promovarea procesului de reforme în spirit european.

Acordul vizează numeroase sectoare de activitate: energie, cercetare, educație, sănătate ș.a. Proiectele repartizate sectorului cultură și patrimoniu trebuie să cuprindă activitățile menite să asigure conservarea și promovarea culturii, a patrimoniului și a tradițiilor românești din

Republica Moldova, cu o atenție specială pentru promovarea comuniunii de limbă, cultură și istorie.

La nivelul Ministerului Culturii, avem în analiză proiecte de restaurare și consolidare a clădirilor și monumentelor de importanță națională care servesc și ca sedii ale unor instituții culturale din Republica Moldova. Vom depune toate eforturile pentru ca aceste proiecte să obțină sprijinul financiar necesar, cu respectarea normelor prevăzute în Acord.

■ Cum poate sprijini instituția pe care o reprezentați implementarea standardelor europene în domeniul cultural din Republica Moldova, o cerință importantă în procesul de aderare la Uniunea Europeană? Câteva exemple, vă rugăm.

Sprijinul pe care România l-a oferit Republicii Moldova pentru implementarea standardelor europene în domeniul cultural este unul substanțial și a cuprins mai multe paliere, de la asistență pentru elaborarea noii legislații până la schimburi de experiență și exemple de bune practici.

În ceea ce privește asistența pentru elaborarea noii legislații, aș dori să amintesc sprijinul oferit de România la elaborarea Legii privind protejarea patrimoniului arheologic în Republica Moldova, precum și a Codului Patrimoniului și la reformarea legislației în domeniul patrimoniului cultural. Prin Unitatea de Management a Proiectului și Institutul Național pentru Patrimoniu, instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii, avem în vedere organizarea unor programe comune de educație și formare în domeniul protejării patrimoniului construit, desfășurate la conacele de la Liteni (județul Suceava), Pribești (județul Vaslui) și din Republica Moldova. În acest moment este necesară identificarea monumentelor și instituțiilor partenere din Republica Moldova interesate de acest tip de cooperare.

România depune eforturi pentru identificarea proiectelor internaționale care pot sprijini instituțiile partener din Republica Moldova în domeniul dezvoltării informaționale. De asemenea, între cele două țări au loc frecvent întâlniri de lucru cu instituții culturale similare în vederea schimbului de expertiză și bune practici. Și aici ne referim la Institutul Național al Patrimoniului, muzee, instituții de spectacole, biblioteci sau instituții din domeniul cinematografiei.

■ **Există practica unei colaborări între Ministerul Culturii din România și Republica Moldova în vederea promovării culturii noastre comune în spațiul european în sensul participării comune la evenimente culturale europene, expoziții, festivaluri și alte inițiativă?**

Sunt multe inițiativă în acest sens și este absolut firesc, având în vedere faptul că țările noastre vorbesc aceeași limbă și avem o moștenire culturală comună.

Aș da doar două exemple, care din punctul meu de vedere sunt sugestive.

În domeniul culturii scrise, la standul României din cadrul

târgurilor internaționale de carte, în centrul atenției sunt autori români recent traduși, cu acest prilej având loc discuții și dezbateri care abordează teme culturale, sociale și politice la zi. În cadrul acestor evenimente sunt invitați și editori, autori, jurnaliști din Republica Moldova ale căror cărți și activități s-au remarcat în ultima vreme și care sunt receptați ca parte a culturii române.

De asemenea, în cadrul acestor evenimente sunt promovați autori din România, dar și autori din Republica Moldova precum Tatiana Țîbuleac, Liliana Corobca, Iulian Ciocan, Oleg Serebrian, Dumitru Crudu, Paula Erizanu. De asemenea, în colaborare cu Institutul Cultural Român, Ministerul Culturii publică un catalog de autori români contemporani în limbile engleză și spaniolă, care cuprinde și nume de autori din Republica Moldova. Nu în ultimul rând, Ministerul Culturii sprijină editurile din Republica Moldova care doresc să expună volume sau să organizeze evenimente la standul românesc, cu prilejul târgurilor internaționale de carte. Există deja o colaborare de câțiva ani cu edituri precum Cartier, Prut sau Cartego.

Un alt exemplu grăitor este activitatea comună a țărilor noastre la UNESCO. Avem înscrise deja 4 dosare comune - Colindatul de Ceată Bărbătească (2013), Tehnici tradiționale de realizare a scoarței în România și Republica Moldova (2016), Practicile culturale asociate zilei de 1 Martie (2017) și Arta cămășii cu alțiță - element de identitate culturală în România și Republica Moldova.

Pentru a marca aceste inițiativă comune, Ministerul Culturii a organizat numeroase evenimente de promovare a acestor tradiții și obiceiuri, atât la nivel național cât și internațional. Ultimul a fost expoziția unor cămăși cu alțiță din reprezentative pentru cele două țări organizată la sediul UNESCO din Paris, în luna iulie a acestui an.

INTERVIU CU E.S **DR. MOHAMMED BIN ABDUL GHANI KHAYAT,** Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al **REGATULUI ARABIEI SAUDITE** în **ROMÂNIA** și în **REPUBLICA MOLDOVA**

Regatul Arabiei Saudite menține relații economice semnificative cu Europa, axate pe comerțul cu petrol și investiții în diverse sectoare. Comerțul cu petrol reprezintă un pilon important, fiind un furnizor major de petrol pentru țările europene. De asemenea, investițiile saudite acoperă domenii precum energia, tehnologia, infrastructura și proprietățile imobiliare în Europa. Relațiile economice se extind și în sectoare non-petroliere, cu o cerere crescută pentru produse europene în Arabia Saudită. Relațiile diplomatice între Republica Moldova și Regatul Arabiei Saudite au fost stabilite la 17 iulie 1996, iar Ambasada Regatului în România este acreditată prin cumul pentru Republica Moldova. Excelența Sa, domnul dr. Mohammed Abdulghani M. KHAYAT, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Regatului Arabiei Saudite în România și în Republica Moldova, cu reședința la București și-a prezentat scrisorile de acreditare în anul 2021. Excelența Sa, dr. Mohammed Abdulghani M. KHAYAT subliniază în cadrul interviului, bunele relații bilaterale, exprimând dorința de a le dezvolta în diverse domenii, inclusiv politic, economic și cultural. Totodată, în cadrul interviului se pune accentul pe importanța colaborării în domeniul științei și cercetării, cu accent pe inovare și tehnologie. În ceea ce privește investițiile reciproce în 2023, Arabia Saudită are un plan de atragere a investițiilor și sprijinire a investitorilor. În colaborare cu Republica Moldova, se lucrează la semnarea mai multor acorduri care vor facilita investițiile și cooperarea economică.

■ **Relațiile diplomatice între Republica Moldova și Regatul Arabiei Saudite au fost stabilite în anul 1996, iar Ambasada Regatului Arabiei Saudite în România este acreditată prin cumul pentru Republica Moldova. Sub acest aspect, cum apreciați nivelul relațiilor economice dintre Regatul Arabiei Saudite și Republica Moldova?**

Relațiile bilaterale dintre Arabia Saudită și Moldova sunt foarte bune, dar noi aspirăm mereu să ducem aceste relații la un nivel și mai înalt. Când vorbim de relațiile dintre acestea, căutăm să creăm un echilibru între toate sectoarele și să lucrăm pe fiecare în parte împreună (în politică, economie, energie, agricultură, comerț sau în alte domenii).

S-ar putea să reușim să consolidăm relațiile politice mai repede decât cele economice, sau invers, dar în cele din urmă lucrăm pentru a fortifica relațiile bilaterale în diverse domenii într-un mod care să servească intereselor celor două țări.

Accentul poate cădea într-o anumită etapă pe relațiile comerciale sau culturale, apoi se poate muta pe relațiile academice sau tehnice și așa mai departe. De asemenea, lucrăm instituțional și ne bazăm pe ce au realizat în trecut oficialii celor două țări, precum și pe ceea ce a întreprins ambasada în ultimii ani, acesta fiind un lucru cumulativ. Cu toate acestea, întotdeauna rămâne loc pentru dezvoltare și îmbunătățire, iar metoda și calea pentru a ajunge la relații exemplare, pe care sperăm să le concretizăm în curând, pot diferi.

■ **Există posibilități reale în dezvoltarea relațiilor pe plan cultural, academic sau tehnic între aceste două țări?**

În Regatul Arabiei Saudite, suntem interesați de domeniul științei și cercetării. Alteța Sa Regală Prințul Mohammed bin Salman Al Saud, prim-ministru, a lansat noua strategie a Universității Regele Abdullah pentru Știință și Tehnologie

(KAUST), care vizează transpunerea științelor și a cercetărilor științifice în inovații rentabile economic, concentrându-se pe prioritățile naționale pentru cercetare, dezvoltare și inovare, și anume sănătatea umană, sustenabilitatea mediului, energia regenerabilă și economiile de viitor. Toate acestea, alături de consolidarea parteneriatelor internaționale și locale fructuoase, dar și a parteneriatelor cu sectorul privat, contribuie la îndeplinirea obiectivelor Viziunii Saudite 2030.

Noua strategie se concentrează pe sporirea oportunităților de transformare a cercetării în inovații profitabile din punct de vedere economic. Acest lucru cuprinde trei inițiative principale: lansarea Institutului Național de Transformare pentru Cercetare Aplicată (NTI), reorganizarea institutelor de cercetare ale universităților în conformitate cu prioritățile naționale pentru cercetare, dezvoltare și inovare, și înființarea Fondului de Inovare pentru Tehnologie Profundă (DTIF) cu un buget estimat la 750 de milioane de riali. Fondul își propune să investească din timp în companii locale și internaționale specializate în înaltă tehnologie, astfel încât să stimuleze diversitatea economică.

■ Cum caracterizați oportunitățile de investiții reciproce în anul 2023, în contextul economic actual?

În Regatul Arabiei Saudite avem un plan de atragere a investițiilor, iar Ministerul Investițiilor face o treabă excelentă acolo, oferind studii și informații legate de oportunitățile investiționale, susținere deplină prin sprijinirea pașilor și a procedurilor cerute de investitor și, de asemenea, sprijinirea investiției în sine prin acordarea de finanțări și furnizarea de infrastructură completă la prețuri rezonabile, precum și oportunități de a găsi un partener de investiții saudit.

Aspirăm să creștem volumul investițiilor în cele două țări. Pentru ca acest lucru să se întâmple, trebuie să existe vizite reciproce între oficialii acestora, precum și la nivelul oamenilor de afaceri și al Camerelor de Comerț. Vă promitem că veți vedea în curând acest lucru realizat, ceea ce ne va conduce către obiectivul dorit de cele două țări.

■ Excelența Voastră, vă rugăm să ne oferiți evaluarea dvs. asupra cooperării economice dintre Regatul Arabiei Saudite și Republica Moldova. Există un plan de măsuri care să vizeze creșterea volumului schimburilor comerciale și a investițiilor bilaterale?

Există o cooperare între cele două țări în acest domeniu, în prezent se lucrează la studierea și semnarea mai multor acorduri. În lumina acestor acorduri, va exista o colaborare în domeniul economic și al investițiilor. Această chestiune necesită timp și muncă din partea ambelor părți, ceea ce facem acum, cooperăm cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și cu celelalte autorități cu atribuții în domeniu.

■ Care sunt principalele domenii din Republica Moldova, în care Regatul Arabiei Saudite consideră că există oportunități semnificative de investiții?

Există multe domenii în care Regatul este interesat să investească, cel mai important fiind securitatea alimentară și exportul de cereale și animale vii în Regat.

■ Cum evaluează Guvernul pe care îl reprezentați dimensiunea efectelor războiului din Ucraina în relația cu Uniunea Europeană?

Regatul sprijină eforturile internaționale de deescaladare a tensiunii, precum și inițierea unor măsuri de aplanare care să asigure revenirea stabilității și să deschidă calea pentru discuții politice, către o soluție politică a războiului din Ucraina. În acest sens, Regatul a găzduit o reuniune a consilierilor de securitate națională pentru a discuta mijloacele de pace în Ucraina.

Regatul sprijină toate eforturile care vizează soluționarea crizei prin dialog și diplomatie și îndeamnă toate părțile să respecte principiile dreptului internațional și ale Cartei Națiunilor Unite, în special soluționarea conflictelor prin metode pașnice, abținându-se de la folosirea forței sau a amenințării cu forța, respectând suveranitatea și independența statelor, precum și unitatea și integritatea teritorială a acestora.

Arabia Saudită a oferit două pachete de ajutor pentru Ucraina în valoare de 410 milioane USD. Regatul este un stat al păcii care a găzduit întotdeauna discuții de pace, a prezentat soluții pașnice și a reușit să rezolve dileme politice și războaie ce durau de ani de zile. Iar dovezile sunt multe, începând cu Acordul de la Taif pentru Liban, trecând la încheierea războiului dintre Eritreea și Etiopia și ajungând la numeroase reuniuni dedicate soluționării mai multor conflicte și crize internaționale.

■ În ce măsură sunt afectate relațiile dintre cele două țări, în contextul războiului din Ucraina?

Relația dintre cele două țări nu a fost afectată de războiul ruso-ucrainean datorită dorinței acestora de a se apropia. Regatul are relații bune cu Ucraina și Rusia. Cu toate acestea, Regatul a votat pentru Rezoluția 141, care cere Rusiei să-și retragă complet și necondiționat trupele din Ucraina și să înceteze violența.

Orașul Leova este situat pe malul râului Prut, la o distanță de 100 de kilometri sud de capitala Moldovei, Chișinău. Are o poziție geografică strategică: se află pe traseul drumului național Chișinău-Leova-Cahul, ceea ce îi conferă un rol important în conectarea regiunilor din sudul Moldovei.

Orașul este condus de primarul Alexandru BUJOREAN, care ne-a oferit o perspectivă amplă asupra situației economice din Leova în contextul actual de instabilitate. În cadrul interviului nostru, am cuprins subiecte legate de provocările economice cu care se confruntă orașul Leova, iar primarul a evidențiat modul în care vremurile actuale (marcate de pandemie, conflicte armate, crize energetice și economice) au afectat comunitatea locală. Cu toate acestea, primăria a reușit să facă progrese semnificative și să dezvolte proiecte care vor contribui la redresarea economică a orașului.

■ Cum ați caracteriza situația economică a orașului Leova, în acest context de instabilitate?

Așa cum se întâmplă în toate localitățile din Republica Moldova și din întreaga regiune, orașul meu natal, Leova, se confruntă direct cu dificultățile aduse de vremurile actuale, inclusiv pandemia, conflictele armate, criza energetică și cea economică. Cu toate acestea, în cei patru ani de mandat, am reușit să înregistrăm progrese semnificative și chiar să punem bazele unor proiecte de viitor, care ar putea contribui la dezvoltarea puternică a economiei locale.

Unul dintre aceste proiecte este Platforma Industrială

HARTA POTENȚIALULUI INVESTIȚIONAL DIN REPUBLICA MOLDOVA

PRIMĂRIA LEOVA

Multifuncțională, pe care intenționăm să o construim la periferia localității, pe un teren de 13 ha alocat pentru acest scop.

PIM din Leova presupune un spațiu special amenajat, conectat la toate utilitățile publice, care va dispune de o infrastructură favorabilă pentru amplasarea operatorilor economici și altor rezidenți, în scopul dezvoltării activității economice și industriale.

În prezent, suntem la etapa de elaborare a studiului de fezabilitate, document strategic, care va avea sursă de finanțare europeană.

Referindu-mă la situația economică per ansamblu, pot afirma cu certitudine că, în perioada în care crizele au afectat direct mediul de afaceri local, administrația orașului a făcut eforturi pentru a arăta înțelegere față de cei peste 200 de agenți economici, prin menținerea a peste 90% din taxele locale la același nivel ca în anul 2019. De asemenea, am dezvoltat puternic infrastructura rutieră locală și am creat condiții pentru apariția unor noi întreprinderi mici și mijlocii, în raza acestor artere rutiere.

■ Care ar fi cele mai importante 3 proiecte finalizate în ultimii ani?

În calitate de primar, la fel ca și mulți din colegii mei din întreaga țară și probabil întreaga lume, am încercat să pun

un accent sporit pe dezvoltarea infrastructurii publice.

Împreună cu echipa de la primărie am depus eforturi ca să accesăm cât mai multe surse de finanțare extrabugetare, ca să construim drumuri, să amenajăm trotuare, piețe și scuaruri, fiind conștienți că activitatea economică se dezvoltă în astfel de spații urbane.

Un proiect de suflet pentru mine este cel de renovare a Parcului orașenesc central. Acesta a schimbat aspectul estetic al celei mai mari zone urbane verzi, cu o suprafață de 3,5 ha, amplasată în centrul orașului Leova. Costul proiectului este de peste 9 milioane lei moldovenești.

Desigur, cel mai important proiect din punct de vedere nu doar infrastructural, dar și istoric, este reconstrucția podului transfrontalier peste râul Prut.

Acest pod este flotant, deci provizoriu la această etapă, iar procesul de elaborare a studiului de fezabilitate și de proiectare tehnică este deja în desfășurare.

Ceea ce înseamnă că visul de peste 80 de ani a leovenilor va reînvia și malurile bătrânului Prut vor fi reunite.

Realizarea acestui proiect nu ar fi fost posibilă fără implicarea guvernelor de la București și Chișinău.

Primăria Leova a avut un rol important în acest proces, coordonând procesul de lucrări, asigurând suport în lucrările de defrișare și curățire a terenurilor și nu doar, oferind sol și argilă pentru construcția fundației drumului și, în final, transferând în proprietatea statului suprafețe considerabile de terenuri publice ale orașului.

■ Care sunt punctele forte ale orașului Leova?

Orice localitate are punctele sale forte. Câteva dintre ele merită scoase în evidență, deoarece contribuie în mod consistent la procesul de dezvoltare durabilă a acesteia.

În cazul orașului Leova, principalul avantaj este amplasarea geografică, la granița cu România (Uniunea Europeană).

Pentru mediul de afaceri și potențialii investitori, un punct forte este podul peste râul Prut, care va permite circulația mărfurilor și persoanelor.

Un alt beneficiu notabil este reprezentat de potențialul turistic al orașului Leova, care nu este suficient valorificat, deși localitatea este privilegiată prin faptul că este situată în pitoreasca luncă a Prutului. Aici începe, pe teritoriul Moldovei, vestita fortificație natural-istorică Valul lui Traian, care are un potențial balneo-sanatorial semnificativ, având numeroase izvoare de apă minerală cu proprietăți terapeutice.

În acest sens, Primăria orașului Leova a obținut finanțare în valoare de peste 19 milioane de lei pentru dezvoltarea unui complex turistic care va include un lac, o plajă și facilități de cazare. Aceste obiective urmează să fie construite începând cu anul 2024.

Proiectul OBDIA-NET: Investiții în educație, cercetare și sănătate la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

În contextul evoluției domeniului medical și al cercetării în **Republica Moldova și România**, proiectul **OBDIA-NET** se distinge ca un efort semnificativ în investiția în educație, cercetare și sănătate. Acest proiect a fost lansat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în colaborare strânsă cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România. Finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene al Guvernului Român, proiectul are ca scop principal dezvoltarea unei rețele transfrontaliere integrate pentru servicii avansate de sănătate în domeniul obezității, diabetului și a altor tulburări metabolice. **Emil CEBAN**, dr. hab. șt. med., profesor universitar, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, rector al USMF „Nicolae Testemițanu” a oferit mai multe detalii despre proiect.

Proiectul OBDIA-NET. Investiții în educație, cercetare și sănătate la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Proiectul „Rețea transfrontalieră integrată pentru servicii avansate de sănătate în domeniul obezității, diabetului și a altor tulburări metabolice – OBDIA-NET” (Cross-border integrated network for advanced health services in obesity, diabetes

and metabolic disorders), cu numărul de înregistrare HARD/4.1/93 a fost lansat la 27 aprilie 2021, grație grantului structural transfrontalier, dezvoltat și implementat împreună cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, România. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene al guvernului român. Finanțarea acestuia este realizată prin intermediul Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020, bugetul alocat fiind de 1.439.631 euro, dintre care 326 400 euro constituie bugetul USMF „Nicolae Testemițanu”.

CE PREVEDE PROIECTUL OBDIA-NET

Per ansamblu, proiectul OBDIA-NET prevede unificarea, integrarea și consolidarea capacităților regionale prin: (1) crearea unei rețele de excelență în furnizarea de servicii de sănătate, (2) cercetarea medicală (fundamentală, preclinică și clinică) și (3) educația medicală între entități cu expertiză în domeniul obezității, diabetului și altor tulburări metabolice (ODM).

La doar câteva luni până la finalizare, proiectul OBDIA-NET a dezvoltat și implementat, împreună cu partea română, o rețea regională transnațională și multidisciplinară de servicii medicale, de cercetare și de instruire. Rețeaua este constituită din 12 centre interconectate tematic în serviciul populației din zona de frontieră de pe ambele maluri ale Prutului. Astfel, trei dintre cele 12 centre din cadrul „Rețelei transfrontaliere integrate pentru servicii avansate de sănătate în domeniul

obezității, diabetului și a altor tulburări metabolice” au fost instituite la Chișinău, iar acestea sunt:

1. **Centrul de Chirurgie Bariatrică**, dezvoltat și condus de profesorul universitar Adrian Hotineanu. Centrul este amplasat în cadrul Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga”;
2. **Centrul pentru Controlul și Prevenirea Obezității la Copii și Adulți**, coordonat de conferențiarul universitar Lorina Vudu. Acest centru este amplasat atât în cadrul Institutului Mamei și Copilului, cât și în Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”;
3. **Centrul de Cercetare a Biologiei Țesutului Adipos**, amplasat în Blocul didactic nr. 1 „Leonid Cobăleanski” al USMF „Nicolae Testemițanu”, ghidat și dezvoltat de conferențiarul cercetător Mihai Țodiraș. În scopul realizării cercetărilor în domeniul biomedicinii, a fost achiziționat un microscop confocal marca Leica, în valoare de 5,1 milioane de lei, care a fost dat în exploatare în data de 13 mai 2022. În prezent echipamentul de microscopie confocală funcțional este încadrat în Laboratorul de Cercetare și Biologie Moleculară al Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Potrivit prorectorului pentru activitatea de cercetare, academicianul Stanislav Groppa, exploatarea microscopului confocal va oferi posibilitatea de intensificare și extindere a activității de cercetare în conformitate cu Planul strategic de dezvoltare a USMF „Nicolae Testemițanu” și a Strategiei de fortificare a domeniului cercetare și inovare pentru perioada 2021-2030.

**„Proiectul acesta reprezintă o piatră de temelie pentru ziua de astăzi și cea de mâine”,
Academicianul Stanislav GROPPA**

„Colaborarea cu UMF „Grigore T. Popa” Iași reprezintă o onoare și o oportunitate deosebită, deoarece suntem o populație cu istorie, tradiții și rădăcini comune. Proiectul acesta reprezintă o piatră de temelie pentru ziua de astăzi și cea de mâine, avem modalități unice de a studia probleme importante ce se referă la îmbunătățirea calității vieții populației, fapt ce ne-ar permite să extrapolăm și să propunem strategii exacte de profilaxie și de tratament”, consideră academicianul Stanislav Groppa.

Achiziționarea unui microscop confocal de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” reprezintă un moment semnificativ în dezvoltarea infrastructurii de cercetare a acestei instituții. În acest context, Victoria Craveț, managerul financiar al proiectului, subliniază faptul că acest echipament, considerat una dintre cele mai costisitoare achiziții pentru cercetare:

„Microscopul confocal reprezintă una dintre cele mai costisitoare echipamente de cercetare achiziționate în cadrul proiectului pentru USMF „Nicolae Testemițanu”, fiind o primă verigă de investiții în infrastructura de cercetare a Universității”, afirmă managerul financiar al proiectului Victoria Craveț, prorector pentru activitatea economico-financiară.

Coordonatorul instituțional de proiect, Evelina Gherghelegiu, șefa Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană, menționează că rezultatele obținute în cadrul proiectului se datorează nemijlocit sprijinului oferit de Centrul Avansat de Cercetare-Dezvoltare în Medicina Experimentală „Prof. Ostin C. Mungiu” – CEMEX al UMF „Grigore T. Popa” Iași și suportului rectoratului ambelor universități.

În concluzie, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași este un partener strategic al USMF „Nicolae Testemițanu”, iar colaborarea transfrontalieră între cele două instituții de profil în cadrul proiectului OBDIA-NET reprezintă o garanție pentru un climat de lucru academic, de un înalt nivel științific, de natură să genereze rezultate valoroase și în viitor.

MILEȘTII MICI

TRADIȚIE, INOVAȚIE ȘI EXCELENȚĂ ÎN PATRIA VINURILOR MOLDOVENEȘTI

Vinăria „Mileștii Mici” dispune de o colecție de vinuri care a marcat faima întreprinderii pe piața internă și pe arena internațională a vinurilor.

Aceasta a intrat în Cartea Recordurilor ca cea mai mare colecție de vinuri din Europa, cu peste 1,5 milioane de sticle de colecție. În total numărul de sticle prezente în pivnițele de la Mileștii Mici depășește 2 milioane.

Complexul de galerii (pivnițe) de la Mileștii Mici este la rândul său cel mai mare din Europa, întinzându-se pe aproape 250 km, din care doar 120 km sunt folosiți. Vinurile păstrate aici sunt în proporție de 70% vinuri roșii, cu numai 20% vinuri albe și 10% vinuri de desert.

Vinurile de colecție cu marca comercială „Mileștii Mici” sunt vinuri excepționale, cel mai vechi datând din 1972. Rafinatele vinuri albe, cum ar fi: „Sauvignon 2013”, viguroasele vinuri roșii „Cabernet-Sauvignon 1987”, „Codru 1987” sau delicatele vinuri de desert „Auriu 1986”, „Trandafirul Moldovei 1986” sunt apreciate la cel mai înalt nivel de vinificatorii din întreaga lume. Circuitul turistic al vinăriei oferă vizitatorilor atracții precum peisajul contrastant dintre exterior și interior, colecția masivă de vinuri și experiența subterană. Această vinărie este cunoscută pentru colecția sa record și este considerată o emblemă a țării.

■ Având un palmares impresionant de premii obținute la numeroase concursuri de-a lungul anilor, care este secretul sau rețeta succesului în ceea ce privește producția vinurilor de calitate la vinăria Mileștii Mici?

În spatele unui vin de calitate se află o echipă întreagă de oameni dedicați, care monitorizează cu atenție fiecare detaliu din procesele de vinificație. Vorbim despre „terroir”, termen care exprimă caracteristicile spațiului unde este amplasată via, condițiile climatice, precum și tradițiile locale, implicația omului în toate procesele. Podgoriile vinăriei noastre sunt situate la o altitudine de 150 – 180 de metri deasupra nivelului mării. Terroir-ul unic este determinat de specificul solului – calcarul, care conferă vinurilor o mineralitate aparte.

■ Care sunt principalele piețe de desfacere pentru vinurile produse de dvs. și cum s-a dezvoltat exportul în ultima perioadă?

Se consolidează parteneriatele existente, precum și vizarea noilor piețe de desfacere pentru vinurile de la Vinăria Mileștii Mici. În ciuda stării de criză economică și a dificultăților de a aborda potențiali parteneri în contextul insecurității regionale, am reușit să pătrundem pe câteva piețe de desfacere din Europa în ultimii ani. Astăzi, vinurile de la Mileștii Mici sunt prezente în peste cincisprezece țări din întreaga lume, de la cele mai apropiate geografic – România, Polonia, Lituania, Marea Britanie – până la cele mai îndepărtate – China, Coreea de Sud, Canada.

■ **Cum ați reușit să vă adaptați la schimbările (recente) din cererea și preferințele consumatorilor în ceea ce privește tipurile de vinuri și tendințele de consum?**

Global, consumul de vin a înregistrat o ușoară scădere, variabilă în funcție de țară și regiune, conform OIV. În contextul acestor schimbări, industria vitivinicolă caută să se ajusteze prin ambalaje mai ușoare și materiale prietenoase cu mediul.

În Republica Moldova, preferințele consumatorilor s-au îndreptat către vinurile seci de calitate în ultimii ani. Această transformare a fost realizată prin promovarea culturii vinului.

La vinăria Mileștii Mici, s-a creat gama UNiVERS de vinuri cu Indicație Geografică Protejată “Codru”, adaptând produsul la așteptări printr-un design vibrant. De asemenea, s-a introdus conceptul “Vinurilor Muzicale”, unde un cod QR pe etichetă deschide un playlist, reprezentând omagii aduse personalităților culturale românești - George Enescu, Maria Tănase, Mihai Eminescu, Alex Calancea și Eugen Doga. Aceasta nu doar corespunde tendințelor actuale, ci și adaugă o dimensiune inovatoare experienței de servire a vinului de calitate.

■ **Cum reușiți să gestionați aspectele legate de sustenabilitate și responsabilitate socială în cadrul activității vinăriei?**

Este important ca enoturismul să se desfășoare într-un mediu curat și sustenabil. Ținând cont de specificul vinăriei Mileștii Mici, a cărei beciuri se întind pe o distanță subterană impunătoare, s-a investit activ în crearea unui parc de transport electric, menit să asigure transportul vizitatorilor pe distanțe lungi, iar în anul 2023, acesta a fost lărgit cu o unitate adițională de transport.

■ **Republica Moldova a obținut titlul de “țară cu porțile deschise în paradisul vinului”, deoarece producerea vinului este îndeletnicirea de bază a moldovenilor din cele mai vechi timpuri. Cum caracterizați schimbările legislative și reglementările din domeniul vinicol din Republica Moldova?**

În structura exporturilor totale, peste 40% sunt reprezentate de produse alimentare. Vinificația reprezintă una dintre puținele ramuri ale industriei agroalimentare cu potențial competitiv pe piețele externe și rentabilitate a investițiilor, de aici și imperativitatea creșterii competitivității acesteia.

Politica de stat în sectorul vitivinicol este elaborată și promovată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și este implementată prin intermediul Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV). În 2013, Federația Rusă a interzis în mod repetat importul de vinuri moldovenești, ceea ce a generat dificultăți atât la nivel de industrie, cât și la nivel de țară. Atunci a apărut ideea lansării unui organism care să promoveze brand-ul de țară, cunoscut și sub numele de “Vinul Moldovei”. Înființarea ONVV a reprezentat un pas decisiv întreprins de sectorul public și privat în vederea implementării modificărilor cadrului legal și de reglementare al sectorului vitivinicol.

■ **Care sunt principalele atracții și puncte de interes pe circuitul turistic al vinăriei și ce experiențe oferă vizitatorilor?**

Principalele atracții ale circuitului turistic al vinăriei includ contrastul vizual dintre cadrul rustic exterior și cel subteran, cu butoaie masive de lemn de stejar și pasaje secrete. Aici, în mediu întunecat, umed și cu temperatură constantă, vinurile matură. Începând cu 2005, Mileștii Mici deține colecția de vinuri cea mai mare din lume, recunoscută de Guinness World Records pentru cele 1.5 milioane de sticle. Această vinărie a devenit astfel o emblemă a țării.

HARTA POTENȚIALULUI INVESTIȚIONAL DIN REPUBLICA MOLDOVA PRIMĂRIA RĂZENI

Răzeni este o comună din raionul Ialoveni, Republica Moldova. Localitatea se află la distanța de 30 de kilometri de orașul Ialoveni și la 40 de kilometri de Chișinău.

Sub conducerea primarului Ion Crețu, în comuna Răzeni este derulat un program de investiții care urmărește modernizarea infrastructurii localității. Finanțarea proiectelor se realizează din bugetul local, din bugetul de stat și din fonduri externe. Orașul Măgurele din România oferă un sprijin financiar substanțial pentru realizarea proiectelor din Răzeni. Între cele două localități există deja o colaborare intensă nu doar în domeniul economic, dar și în cel cultural.

Pe 23 iunie 2022, Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de candidat la aderare la Uniunea Europeană, iar în momentul în care visul aderării va deveni realitate, procesul de modernizare al comunei Răzeni va fi puternic dinamizat, beneficiind de noi resurse și oportunități.

■ **Domnule primar, care sunt proiectele pe care ați reușit să le finalizați în ultimii ani?**

Proiectele pe care le-am dus la îndeplinire în ultimii ani au avut ca obiect modernizarea rețelei de drumuri locale, reabilitarea sistemului de alimentare cu apă și evacuarea apelor de suprafață. Vreau să subliniez cu acest prilej ajutorul pe care ni l-a acordat orașul Măgurele din România. Între localitățile noastre există o relație de colaborare excelentă.

Din acest motiv, Strada Alexandr Pușkin din Răzeni va fi redenumită Măgurele. O decizie în acest sens a fost adoptată de consiliul comunei, la data de 21 iulie. Ideea de redenumire a străzii aparține locuitorilor din Răzeni, care au dorit să mulțumească pentru suportul financiar în reparația străzii orașului Măgurele, din județul Ilfov, România, cu care comuna Răzeni are semnat un acord de înfrățire încă din 2017.

■ **În ceea ce privește proiectele finalizate în comuna Răzeni, acestea sunt:**

- **Modernizarea străzilor „8 Martie” și „Grigore Bivol”,** proiect în valoare totală de 1.036.000 lei moldovenești. Bugetul local a contribuit cu 631.000 lei moldovenești, Consiliul local din Măgurele a finanțat investiția cu echivalentul a 405 000 lei moldovenești;
- **„Consolidarea ravenei și evacuarea apelor de suprafață”,** realizat cu finanțarea Guvernului Republicii Moldova, care a contribuit cu 2.300.000 lei moldovenești, a Consiliului Local Măgurele care a susținut proiectul cu echivalentul a 1.920.000 lei moldovenești și din bugetului local. Proiectul a fost în valoare totală de 4.220.000 lei moldovenești (peste 218 mii de euro).
- **Proiect de modernizare a drumurilor de interes local** e de 400 000 lei moldovenești (peste 20 de mii de euro) pe strada Măgurele cu sprijinul Consiliului local Măgurele.
- **Reabilitare a sistemului de alimentare cu apă,** prevede înlocuirea a 5 turnuri de pompare apă, realizat prin Programul „Comunitatea Mea”, finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) cu suma de 60.000 USD, din fonduri de la bugetul local și de Fundația PRO Humanitas cu suma de 15.000 de euro. Beneficiarii proiectului au fost peste 7000 de locuitori ai comunei, respectiv 2500 de gospodării.
- **Modernizarea rețelei de apă și canal.** Proiectul are valoarea de circa 90.000 lei moldovenești.

Ce proiecte aveți în derulare în comuna dumneavoastră?

Sediul primăriei este în curs de renovare. Vrem ca această clădire corespundă cerințelor actuale: „**Renovarea capitală a clădirii Primăriei**”. Investiția este în valoare 3 milioane de lei moldovenești, fiind derulată prin Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL).

Ce proiecte v-ați propus să realizați în viitor?

Avem în vedere amenajarea unui parc numit Parcul Unirii Răzeni, care va include un **Teatru Verde (Teatru de Vară)**. Proiect cu o valoare de 3.000.000 de lei.

Care sunt facilitățile pe care administrația locală le oferă investitorilor interesați de comuna dumneavoastră?

Comuna Răzeni este deosebit de interesată de atragerea investițiilor. În acest scop, am hotărât să oferim facilități de ordin fiscal; persoanele care realizează investiții în comună achită doar 10% din taxele locale pentru primul an (anul de începere a investiției), în al doilea an procentul crescând la 20-30%. Localitatea este racordată la rețeaua de gaz metan și are rețea de apă și canalizare.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre cooperarea culturală cu România. Dacă ne puteți prezenta câteva exemple.

În anul 2018, cu ocazia Centenarului Marii Uniri, am avut onoarea să luăm parte la manifestările organizate la

Măgurele. Am avut onoarea să fiu în fruntea delegației care s-a deplasat cu această ocazie în orașul căruia îi datorăm atât de mult. Ansamblurile „Răzeșii” și „Mlădița” au susținut, în aula Facultății de Fizică din Măgurele, un spectacol cu titlul: „O țară, un pământ, un grai”. Manifestările au continuat cu inaugurarea unei noi Case de Cultură a orașului Măgurele printr-o ședință solemnă a Consiliilor Locale Reunite ale orașului Măgurele și comunei Răzeni, dedicată Marii Unirii. Primii artiști care au urcat pe scena Casei de Cultură au fost tinerii din Răzeni și cei de la Clubul Copiilor Măgurele. După ședința solemnă, un grup de 100 de tineri din Măgurele și din Răzeni au dus, de la Casa de Cultură până la Monumentul Eroilor, un drapel uriaș, de 15 x 3 metri. Festivalul Dor Moldovenesc, realizat prin cooperarea dintre primăria Mogoșești din Iași și primăria Răzeni, a fost un alt moment care marchează cooperarea culturală dintre noi.

Cum caracterizați influența conflictului din Ucraina asupra regiunii pe care o reprezentați? A avut vreun impact asupra economiei locale și asupra proiectelor planificate în Răzeni?

Izbucnirea războiului din Ucraina a generat o situație complicată pentru economia locală. Un exemplu, în acest sens, îl reprezintă costurile pentru construirea stației de epurare care au crescut de la 7 milioane de lei moldovenești, la 9 milioane de lei moldovenești. Alt rezultat negativ al conflictului armat din vecinătate este descurajarea potențialilor investitori.

Pavel TROFIN, Director ADR Centru: „Toate proiectele de dezvoltare regională implementate reprezintă eforturi comune consolidate între actorii regionali”

ADR Centru din Republica Moldova este o instituție publică necomercială, cu autonomie financiară, subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova. Directorul ADR Centru, Pavel Trofin a detaliat în cadrul interviului abordarea strategică și activitățile desfășurate pentru dezvoltarea durabilă și echitabilă a Regiunii Centru a Republicii Moldova.

În contextul dezvoltării regionale, Pavel Trofin a prezentat viziunea strategică a ADR Centru, concentrată pe prioritățile regionale și aliniată cu inițiativele europene. Prin direcțiile strategice abordate, ADR Centru contribuie la transformarea economică inovatoare și inteligentă, la reducerea emisiilor de carbon, la promovarea mobilității și conectivității, la crearea unui mediu social mai echitabil și la dezvoltarea durabilă a zonelor urbane, rurale și de coastă. Prin parteneriate solide și cooperare activă, ADR Centru s-a implicat în programe comune cu instituții din România, evidențiind succesul proiectelor transfrontaliere și transnaționale în curs de implementare.

■ **Vă rugăm să ne oferiți o scurtă prezentare a Regiunii de Centru a Republicii Moldova, inclusiv sub aspectul oportunităților investiționale.**

Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC) include 13 raioane: Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești și Ungheni – fiind regiunea cu cele mai multe unități teritorial-administrative de nivelul 2. Suprafața regiunii este de 10.734,5 km², ceea ce constituie aproximativ 31% din suprafața totală a țării. Numărul total de localități din regiune constituie 37% din numărul total de localități din Republica Moldova.

La vest cu RDC are conexiune directă cu România prin 3 puncte vamale, inclusiv unul feroviar. La est conexiunea regiunii cu Ucraina trece prin regiunea transnistreană, la nord – prin RD Nord, la sud – prin RD Sud. Proximitatea regiunii de mun. Chișinău oferă avantaje de acces la piața de desfacere a capitalei, generează locuri de muncă pentru populația regiunii, sporește accesul către instituțiile educaționale și de sănătate.

Conform legislației de profil, Agenția are rolul de a atrage mijloace nebugetare pentru implementarea programelor operaționale regionale și proiectelor de dezvoltare regională.

În ceea ce privește potențialul investițional al Regiunii, un exercițiu realizat de ADR Centru a fost elaborarea, tipărirea și diseminarea (inclusiv online) a unui Ghid al locațiilor cu potențial investițional din Regiune, locații din domeniul infrastructurii de sprijin a afacerilor: incubatoare de afaceri, parcuri industriale, piețe regionale pentru produse agricole, centre de afaceri și consultanță și alte feluri de structuri care ar putea susține antreprenoriatul local și regional. Baza de date sintetizată în urma colectării informațiilor din teren prezintă potențialilor investitori 38 de locații potențiale (proprietate publică) din 12 raioane ale Regiunii Centru.

Infrastructura de sprijin a afacerilor în Regiunea de Dezvoltare Centru include Zona Economică Liberă Ungheni-Business, 4 subzone ale ZEL Bălți, 2 Parcuri Industriale și 4 Incubatoare de Afaceri.

■ Ce direcții strategice vizează ADR Centru în exercițiul European 2021 – 2027 la nivelul Regiunii de Centru a Republicii Moldova?

În realizarea viziunii strategice de dezvoltare regională în Republica Moldova, noi ne axăm pe următoarele direcții strategice, care presupun corelarea cu modelele de planificare la nivel național, regional, dar și cu regulamentele existente la nivel european:

- O Europă mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă)
- O Europă mai verde, fără emisii de carbon
- O Europă mai conectată (mobilitate și conectivitate);
- O Europă mai socială
- O Europă mai aproape de cetățeni (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale)

■ Ce programe comune aveți cu instituțiile din România?

În ceea ce privește instituțiile din România, colaborăm foarte bine cu ADR Centru, în baza unui acord de parteneriat încheiat în anul 2012. Dacă să ne referim la o colaborare actuală, un exemplu este reprezentat de Programele transfrontaliere/transnaționale precum Interreg Next Romania-Moldova 2021-2027, Programul Interreg Next Bazinul Mării Negre și Programul Regiunea Dunării 2021-2027. Cu certitudine, la nivel de regiune avem multe proiecte de succes implementate prin intermediul acestor programe, desigur în parteneriat cu colegii noștri și instituțiile relevante din România.

■ Cum analizați situația social-economică actuală a regiunii Centru și care sunt principalele probleme cu care se confruntă aceasta?

Regiunea Centru este cea mai mare regiune ca suprafață de pe teritoriul Republicii Moldova, ocupând locul întâi după numărul populației cu reședință, cu un număr de 731 543 mii persoane, conform datelor statistice pentru anul 2022.

Zona rurală este locuită de aproximativ 82% din numărul total al populației, iar zona urbană de aproximativ 18%. Populația economic activă a regiunii constituie 227 mii persoane, cu o pondere de 31% din totalul acesteia. Comparativ cu ultimii 5 ani

INAUGURAREA PUNCTULUI DE SUBTRAVERSARE A RÂULUI PRUT - MĂCĂREȘTI

a înregistrat o scădere de 2,3 puncte procentuale. Luând în considerare situația actuală, voi puncta câteva din problemele cheie: asigurarea cu servicii centralizate de sanitație a tuturor locuitorilor regiunii (la moment ponderea localităților deservite de sistemul public de canalizare este de cca 7,5%), asigurarea cu platforme autorizate de depozitare și sortare a deșeurilor, asigurarea cu locuri de muncă cu salarii motivante pentru toate segmentele de populație (în special tineri și persoane aflate mai aproape de vârsta de pensionare), accesul la surse de finanțare relevante pentru antreprenori, gradul de pregătire al antreprenorilor și potențialilor antreprenori în ceea ce privește managementul afacerilor și relațiile cu instituțiile de raportare și control, probleme ce țin de poluarea mediului, a surselor de apă (în special fântâni) și a solului, gradul insuficient de împădurire, fertilitatea și prelucrarea eficientă a terenurilor agricole, insuficiența forței de muncă pentru lucrări agricole sezoniere, probleme sociale ce derivă din exodul masiv al populației în special rurale, lipsa de educare și de oportunități de dezvoltare și recreere calitativă pentru copii, capacitatea scăzută și insuficiența resurselor umane pregătite în unele administrații locale din regiune, în ceea ce privește atragerea de investiții și pregătirea proiectelor de dezvoltare competitive.

Sergiu HAREA,
Președintele Camerei
de Comerț și Industrie
a Republicii Moldova:
*„Prioritatea noastră
principală este
integrarea Republicii
MOLDOVA în Uniunea
Europeană, iar
România este un
susținător ferm al
acestui proces.”*

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI) este cea mai mare asociație de business din Moldova, care reunește peste 1100 membri, întreprinderi mari, mici și mijlocii din toate ramurile economiei și este membră a Camerei de Comerț Internațională (ICC) și Asociației Europene a Camerelor de Comerț (EUROCHAMBRES)

Sistemul CCI cuprinde 10 filiale care acordă asistența necesară companiilor, persoanelor juridice și fizice, de pe întreg teritoriul țării.

În 1999, Sergiu Harea s-a alăturat Camerei de Comerț și Industrie și a urcat în ierarhie până la funcția de vicepreședinte. Acesta fost implicat în numeroase grupuri de lucru, comitete sectoriale și comisii internaționale, a gestionat proiecte internaționale importante pentru economia națională și dezvoltarea CCI. În plus, a participat la programe de instruire, conform standardelor europene.

Pe 28 iulie 2016, a fost ales președintele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, contribuind la consolidarea poziției și rolului acesteia pe piața internă și externă.

■ **Care este situația colaborărilor dintre cele două țări? În ce activități este Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova implicată în prezent, sub aspectul evenimentelor legate de România sau de sectorul de afaceri din România?**

Dacă ne întoarcem în trecut, putem observa că colaborările noastre au debutat acum 105 ani, odată cu înființarea Camerei de Comerț și Industrie din

Chișinău, conform decretului regelui Ferdinand. În prezent, desfășurăm o serie de activități cu un volum semnificativ. Printre acestea, cea mai apropiată este participarea noastră la Bookfest, evenimentul de la Chișinău din această toamnă, unde sunt reprezentate peste 30 de edituri din România.

La acest târg, editurile expun cărți disponibile în România pentru cei interesați să le achiziționeze aici, în Republica Moldova, și nu numai. Împreună cu colegii noștri din România, bibliotecile autohtone coordonează această expoziție, care se desfășoară pe parcursul a 4 zile. Mai apoi, este participarea cu "Republica Moldova Prezintă" la Baia Mare în zilele de 26-27 septembrie, urmat de prezența companiilor autohtone la Indagra Food în luna octombrie.

Anul se va încheia cu evenimentul nostru tradițional "Republica Moldova Prezintă" la Iași, programat pentru perioada 10-12 noiembrie la Palas Mall, unde vom aduce peste 70 de companii pentru a prezenta cele mai recente produse și servicii ale anului 2023.

**„37% din volumul total
al comerțului exterior al
Republicii Moldova este cu
România.”**

■ **Vă rugăm să ne oferiți o evaluare asupra impactului acordurilor bilaterale și a cooperării între Camerele de Comerț și Industrie dintre Republica Moldova și România sub aspectul întăririi legăturilor economice.**

Colaborarea se bazează pe acorduri cu temei juridic solid, precum Acordul de Asociere și Acordul de Comerț Liber dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, având România drept principal partener.

Voi oferi câteva date numerice, pentru a înțelege mai bine contextul: Uniunea Europeană reprezintă mai puțin de 60% din totalul comerțului exterior al Republicii Moldova, iar din acest procentaj, România contribuie cu 50%. Altfel spus, 37% din volumul total al comerțului exterior al Republicii Moldova este cu România.

Colaborarea noastră va continua să se dezvolte, lucru evident, deoarece există deja o integrare foarte strânsă între agenții economici din Republica Moldova și cei din România. Mai mult decât atât, există și investitori din Republica Moldova care au investit în România, și viceversa, companii din România care au investit în Republica Moldova. S-au stabilit deja interconexiuni între aceste entități, iar în plus ele își extind prezența și în alte piețe. Prin urmare, experiența acumulată până în prezent reprezintă o bază solidă pentru viitor și există deja domenii în care putem constata că am obținut rezultate promițătoare.

Perspectivile noastre de dezvoltare includ progrese semnificative în sectoare precum sistemul bancar, procesarea în agricultură și sectorul energetic, care a devenit deosebit de important în contextul recentelor crize energetice la nivel regional și global, care au afectat și Republica Moldova. De asemenea, ne concentrăm asupra sectorului construcțiilor, care începe să se revigoreze după crizele generate de pandemie și conflictul din Ucraina. Aceste direcții vor juca un rol cheie în dezvoltarea noastră viitoare.

■ Cum ați caracteriza nivelul de investiții reciproce între Republica Moldova și România? Explicați ce beneficii aduc aceste investiții.

România ocupă o poziție de vârf în ceea ce privește investițiile străine în Republica Moldova, fiind unul dintre cei mai importanți investitori. România se află printre primii 5 investitori din țară, având prezență în diferite sectoare, precum sectorul bancar, eficiența energetică, construcții, prelucrare, industrie și

agricultură, în special. De asemenea, trebuie menționat că și Republica Moldova a investit în România, în special în regiunile Moldovei, aducând inovații benefice pentru locuitorii care au investit în România. Aceste schimburi de investiții și inovații sunt, în opinia mea, reciproc avantajoase, contribuind la prosperitatea ambelor părți. Nu este o coincidență că volumul comerțului și investițiilor a înregistrat o creștere constantă în ultima perioadă.

■ Cum vedeți viitorul colaborării economice dintre Republica Moldova și România și care sunt obiectivele pe termen mediu și lung în această direcție?

Prioritatea noastră principală constă în integrarea economică a Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Sperăm să începem negocierile în această toamnă, iar România este un susținător ferm al acestui proces. Avem nevoie de sprijinul României pentru a aduce economia și legislația noastră la standardele europene. De asemenea, dorim să învățăm din experiența României și să evităm greșelile făcute în trecut.

În al doilea rând, ne concentrăm pe dezvoltarea infrastructurii, cu accent pe construirea de poduri peste râul Prut pentru a rezolva problemele logistice care afectează transportul rutier. Astfel, vom îmbunătăți fluxul de transport și vom reduce întârzierile, asigurând o logistică eficientă pentru produsele din Republica Moldova destinate pieței europene.

Al treilea aspect important constă în asigurarea conformității produselor moldovenești cu standardele europene, în special în domeniul produselor de origine animală și vegetală, precum carnea și produsele lactate. Colaborăm strâns cu România pentru a accesa piața UE și pentru a atrage investiții în acest sector, cu scopul de a extinde ulterior exporturile.

Avem un plan de cooperare bine definit și discutat în cadrul întâlnirilor guvernamentale și parlamentare comune. Reiterăm importanța sprijinului României în depășirea crizei economice globale, care a afectat grav Republica Moldova din cauza evenimentelor din Ucraina și a pandemiei.

ZIUA NAȚIONALĂ A VINULUI, SIMBOL AL IDENTITĂȚII MOLDOVENEȘTI

Industria vitivinicolă din **Republica Moldova** are un rol semnificativ în economia țării, contribuind cu aproximativ 3% din PIB și 8% din totalul exporturilor. Astfel că, unul din patru cetățeni moldoveni este implicat în industria vinului, iar 50 000 de familii sunt direct sau indirect angajate în sectorul vitinicol.

În primul weekend al lunii octombrie, Piața Marii Adunări Naționale din Republica Moldova a fost gazda unui eveniment cu tradiție și încărcătură culturală: Ziua Națională a Vinului. Acest moment anual reprezintă nu doar o sărbătoare a vinului moldovenesc, ci și un simbol al mândriei și tradiției naționale.

Ziua Națională a Vinului este organizată de **Oficiul Național al Vici și Vinului (ONVV)**, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu suportul partenerului strategic USAID Moldova, prin Proiectul de Competitivitate și Reziliență Rurală.

„**Vinul nostru a cucerit lumea**” a fost sloganul Zilei Naționale a Vinului din acest an, care s-a desfășurat pe 7 și 8 octombrie. Cea de-a XXII-a ediție a evenimentului a celebrat un deceniu de succese ale Vinului Moldovei.

Pe parcursul evenimentului, peste **90 de producători de vinuri** din toate colțurile lumii s-au adunat în inima capitalei pentru a-și etala creațiile și a împărtăși cu publicul atât secretele vinificației, cât și poveștile din spatele fiecărei sticle.

Ziua Națională a Vinului are loc deja pentru al zecelea an consecutiv sub umbrela brandului vinicol de țară „**Vinul Moldovei. O legendă vie**”, care a avut un impact major asupra calității și vizibilității evenimentelor dedicate industriei vitivinicole.

Vizitatorii evenimentului, atât autohtoni cât și turiști veniți din țări învecinate sau chiar de pe alte continente, au fost invitați să se scufunde în universul vinurilor moldovenești printr-o serie de activități.

Evenimentul s-a desfășurat gratuit pentru toți vizitatorii, dar pentru cei care au dorit să beneficieze de mai

multe bonusuri, organizatorii au pregătit „Carnetul Degustătorului”. Acest carnet, obținut contra cost, a fost valabil pe durata celor două zile ale evenimentului.

Degustările au fost fără îndoială punctul central al sărbătorii, oferind ocazia de a descoperi și compara diferite soiuri, buchete și arome. În plus, masterclass-urile organizate au elucidat tainele vinificației și au dezvăluit cum un strugure se transformă într-o băutură de excepție. Atelierele de meșteșugărit au adăugat o notă de autenticitate, arătând că tradiția și meșteșugul manual sunt încă păstrate și prețuite în Moldova.

Un alt aspect care a susținut atmosfera festivă a fost programul artistic. Diverse personalități ale scenei muzicale moldovenești au urcat pe scenă, precum **Dj TERRA BLVCK**, Pasha Parfeni și band, **Zdob și Zdub cu Frații Advahov**, iar spre seară au întreținut atmosfera **Surorile Osoianu, Ansamblul Ștevan Vodă și Vali Boghean Band**.

Dar dincolo de festivitate, muzică și degustări, **Ziua Națională a Vinului** a avut și un mesaj profund. A fost o ocazie de a celebra și recunoaște efortul vinificatorilor și a viticultorilor moldoveni, care, prin muncă și pasiune, au ridicat vinul moldovenesc la standarde internaționale. De aceea, vinul, pentru mulți, nu reprezintă doar o băutură, ci un simbol al identității naționale, al tradiției și al spiritului moldovenesc

IASI, MAI VERDE

**CONSILIUL
JUDEȚEAN
IASI**

**/adisiiasi
/cjiasi**

FORUMUL ECONOMIC REGIONAL MOLDOVA

A white outline map of Moldova is centered on the Romanian flag. The map shows the internal regional boundaries of the country. The Romanian flag, with its vertical stripes of blue, yellow, and red, is depicted with a wavy, flowing texture.

**FERM
2024**

EVENIMENTUL ECONOMIC AL ANULUI 2024